TORONTO PUBLIC LIBRARY
37131 149 501 629
FV Fairview

Raftul Denisei

Yukio Mishima

Templul Zorilor

roman

HUMANITAS
fictiune

Trimis în Thailanda pentru a rezolva un caz important, faimosul avocat Honda află din întâmplare că în familia regală există o prințesă, Ying Chan, care susține că este reincarnarea unui tânăr din Japonia. Fetița este chiar fiica prințului Pattanadid, colegul de școală al adolescenților Honda și Kiyoaki, iar întâlnirea cu ea tulbură echilibrul respectabilului om al legii. Întors în Japonia zguduită de cel de-al Doilea Război Mondial, acesta se dedică aprofundării budismului, încercând să elucideze misterul ciclului existenței. Zece ani mai târziu, o va reîntâlni pe exotica prințesă, venită la studii în Japonia. De data aceasta, neliniștea metafizică resimțită de Honda în preajma lui Ying Chan se întrețese cu o iubire a cărei intensitate îl va împinge la fapte aflate dincolo de limitele morale.

Raftul Denisei

Colecţie coordonată de
DENISA COMĂNESCU

Carte apărută cu sprijinul

JAPANFOUNDATION
国際交流基金

YUKIO MISHIMA

Templul Zorilor

Traducere din japoneză și note de
MIHAELA MERLAN

WITHDRAWN

HUMANITAS
fiction

Coperta
ANGELA ROTARU

Redactor
ANDREEA SION

YUKIO MISHIMA
AKATSUKI NO TERA
Copyright © 1970, The Heirs of Yukio Mishima
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2011, pentru prezenta versiune românească

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
021/408 83 73, fax 021/408 83 74
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 021 311 23 30 / 0372 189 509

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
MISHIMA, YUKIO
Templul Zorilor / Yukio Mishima; trad.: Mihaela Merlan. – Bucureşti:
Humanitas Fiction, 2011
ISBN 978-973-689-420-6
I. Merlan, Mihaela (trad.)
821.521-31=135.1

I

1

În Bangkok era sezonul ploios. Aerul era înțesat de stropi fini de ploaie, care dănțuiau continuu în razele puternice ale soarelui. Totuși, pe alocuri, se întrezăreau petice de cer albastru. Chiar și când stratul gros de nori acoperea soarele, în jurul norilor cerul strălucea orbitor. Griul impresionant prevestea o rafală. Cenușiul acela încărcat de semnificații acoperea casele scunde, înconjurate de palmieri.

Orașul a primit numele de Bangkok în timpul dinastiei Ayutthaya, de la *bang* (oraș) și *kok* (măslin), datorită puzderiei de măslini. I se mai spunea Krung Thep, *Capitala Îngerilor*. Traficul acestui oraș, situat la mai puțin de doi metri deasupra mării, este dependent de canalele navigabile. Pământul excavat pentru construcția drumurilor duce la formarea iazurilor. Același lucru se întâmplă și la construcția caselor din pământ. Apoi, în mod natural, iazul se unește cu râul. Deși apele acestea vin din diverse direcții, toate se varsă în apa-mamă, râul Menam, care strălucește în soare ca pielea brun-roșcată a localnicilor.

În centrul orașului erau clădiri în stil european, cu două etaje și balcoane, iar în comunitățile de străini se aflau multe clădiri din cărămidă, cu un etaj sau două. Pomii de pe marginea drumului, cândva mândria orașului, fuseseră tăiați ici-colo pentru construcția drumului, unele străzi fiind parțial pavate. Arborii de mătase care rămăseseră se întindeau peste drumuri și opreau soarele arzător, desfășurând doliul umbrei lor asemenea unui văl

de mătase, iar iarba răpusă de căldură se înviora brusc după o rafală cu tunete, făcând buza frunzei să lucească blând.

Prosperitatea locului te ducea cu gândul la un oraş din sudul Chinei. Nenumărate triciclete de două locuri, cu copertina trasă, se plimbau încoace şi-ncolo. Uneori, pe lângă câmpul inundat din Bangkap, treceau bivoli de apă, pe spinarea cărora poposeau ciori. Pielea cerşetorilor leproşi lucea în umbră, asemenea unei pete negre, scânteietoare. Băieţii alergau în pielea goală, iar fetiţele purtau peste coapse acoperitori metalice împodobite cu franjuri. În piaţa de dimineaţă se vindeau fructe şi flori deosebite. În cartierul chinezesc, pe faţadele băncilor erau atârnate lanţuri din aur masiv, precum jaluzelele din bambus.

Când se lăsa întunericul, Bangkokul era încredinţat lunii şi cerului înstelat. În afara câtorva hoteluri, doar casele bogaţilor mai erau dotate cu generatoare de curent electric, oferind ici-colo un adevărat spectacol de lumini. Majoritatea oamenilor foloseau lămpi şi lumânări. În casele joase de pe marginea râului, lumânarea de pe altarul budist străpungea noaptea şi doar imaginea statuii lui Buddha, alungită, se profila pe podelele din lemn de bambus. Beţişoare parfumate groase maro ardeau în faţa statuii. Luminile de la casele de pe malul opus luceau pe râu şi, din când în când, erau întrerupte de siluetele bărcilor trecătoare.

Cu un an în urmă, în 1939, Siam devenise în mod oficial Thailanda.

Faptul că Bangkok era numit „Veneţia Orientului" nu se baza pe asemănarea exterioară a celor două oraşe, care nu puteau fi comparate, nici ca aspect, nici ca dimensiune. Alte două criterii le apropiau: în primul rând, aveau o reţea de canale pentru transportul maritim, şi în al doilea, în ambele se găseau multe lăcaşuri sfinte. În Bangkok erau şapte sute de temple.

Pagodele budiste străpungeau frunzişul şi erau primele care se bucurau de lumina zorilor şi ultimele care absorbeau razele soarelui spre asfinţit, de-a lungul zilei îmbrăcând o multitudine de culori.

Micul templu Wat Benchamabopit, Templul de Marmură, construit de Regele Rāma al V-lea, Chulalongkorn, în secolul al XIX-lea, era cel mai nou şi cel mai somptuos templu.

Regele actual, Rāma al VIII-lea, Ananda Mahidol, fusese încoronat în anul 1935, la vârsta de unsprezece ani, însă imediat a plecat să studieze la Lausanne. Şi acum, la vârsta de şaptesprezece ani, încă era devotat cercetării. În absenţa sa Prim-ministrul, Luang Phibun, conducător totalitar, păstrase parlamentul doar de formă, cu rol consultativ. Au fost numiţi doi regenţi: primul, Prinţul Achitto Apar, mai degrabă un element decorativ, pe când cel de-al doilea, Prinţul Pridi Phanomyong, deţinea adevărata putere.

În timpul lui liber, Prinţul Achitto Apar, adept devotat al budismului, mergea la diverse edificii religioase. Într-o seară, i-a fost anunţată vizita la Templul de Marmură.

Sanctuarul se afla pe strada Nakhon Pathom, pe malul unui pârâu flancat de arbori de mătase.

Porţile ruginii ale Templului de Marmură, protejate de o pereche de cai din piatră, cu nimburi de flăcări albe, cristalizate în stil arhaic Khmer, erau deschise. De o parte şi de alta a cărării pavate ce ducea către corpul principal, în iarba cu sclipiri de smarald, se aflau două pavilioane în stil vechi javanez, cu acoperişuri suprapuse. Coroanele rotunde ale arbuştilor de pe pajişte erau înflorite, iar pe streşinile pavilioanelor dansau lei albi, cu flăcări sub picioare.

Coloanele albe de marmură indiană din faţa clădirii centrale, perechea de lei protectori din marmură şi balustrada joasă în stil european reflectau razele orbitoare ale soarelui la asfinţit şi formau o canava de un alb imaculat, pe care se perindau o multitudine de jocuri de culori galbene şi purpurii. Ancadramentele interioare ale ferestrelor, cu ogive zugrăvite în stacojiu, erau cuprinse de flăcări ornamentale, galbene. Chiar şi coloanele albe ale faţadei, poleite de soare, erau decorate cu şerpi protectori *Naga*, încolăciţi, care se ridicau vertiginos din

coronamentul coloanelor. Rândurile de şerpi cu capetele înălţate spre acoperişurile arcuite, alcătuite din rânduri de ţiglă chinezească, şi vârfurile ascuţite ale fiecărui acoperiş suprapus, împodobite cu cozi de şarpe fine şi aurii, asemenea tocului ascuţit de la un pantof de damă, ţinteau în sus, ca într-o competiţie, către cerul albastru, poate chiar către Paradis. Tot auriul acesta avea o strălucire întunecată în razele soarelui tropical şi scotea în evidenţă albul porumbeilor jucăuşi de pe acoperiş.

Însă când păsările albe, speriate de ceva, şi-au luat zborul spre cerul tot mai înnegurat au devenit negre, asemenea prafului de funingine. Era ca şi cum funinginea flăcărilor aurii din ornamentele omniprezente pe faţadele templului s-ar fi transformat în păsări.

În grădină, palmierii păreau împietriţi de uimire, ca nişte fântâni arteziene lemnoase, ca nişte arcuri trimiţând săgeţi de frunziş tot mai aproape de cer.

Plantele, animalele, metalele şi stacojiul dominant se amestecau armonios, dansând în lumină. Până şi coamele de marmură ale leilor albi, care protejau intrarea, se desfăceau ca floarea-soarelui. Dinţii le erau aliniaţi în gurile larg deschise, asemenea unor seminţe, iar feţele lor aduceau cu o floarea-soarelui albă, mânioasă.

Rolls Royce-ul Prinţului Achitto Apar a oprit în faţa porţilor. Tinerii din fanfara militară, îmbrăcaţi în uniforme roşii, fuseseră aliniaţi pe pajiştea dintre pavilioane şi cântau la instrumente, umflându-şi obrajii brun-roşcaţi. Gâturile lustruite ale cornilor reflectau în miniatură siluetele în uniforme roşii. Nu putea exista un instrument mai potrivit sub soarele tropical.

Un servitor îmbrăcat în haină albă cu brâu roşu îl urma pe Prinţ, ţinând deasupra capului regal o umbrelă de culoarea ierbii. Prinţul purta o haină militară albă, cu decoraţii. A intrat în templu însoţit de un şambelan, care ţinea ofrandele, şi de zece gărzi imperiale.

De obicei, vizita lui dura cam douăzeci de minute. În acest răstimp, oamenii aşteptau pe iarbă, în bătaia soarelui.

Dinăuntru s-au auzit în cele din urmă acordurile delicate ale unei viole chinezești, iar servitorul cu haină albă s-a dus la intrare și a ridicat umbrela, în vârful căreia era prinsă o delicată pagodă aurie, decorativă. Patru gărzi purtau pălării preoțești, cu boruri ce le acopereau ceafa, și erau aliniate pe treptele de piatră. Interiorul, ascuns privirilor, era atât de întunecat, încât abia se întrezărea tremurul flăcării lumânărilor. Vocile care psalmodiau o sutră din ce în ce mai pătimaș s-au oprit la semnalul unui clopoțel.

Servitorul a deschis umbrela verde, ținând-o respectuos deasupra Prințului care ieșea din templu. Gărzile au salutat, ridicându-și armele. Prințul a trecut în grabă de poartă și a intrat în Rolls Royce.

După o vreme, spectatorii care urmăriseră toată scena s-au împrăștiat, fanfara militară a plecat, iar liniștea serii s-a așternut blând peste templu. O parte din preoții cu straie purpurii se destindeau pe malul râului; unii citeau, alții discutau. Flori arămii, veștejite, și fructe risipite pluteau pe iaz; acesta oglindea arborii de mătase de pe malul opus și frumoșii nori ai asfințitului. Soarele se scufunda în spatele templului și iarba se întuneca. În scurtă vreme, doar coloanele din marmură, leii și fațada templului mai păstrau un alb-pal.

*

Wat Po.

Trebuia să-ți croiești drum printre oamenii care se perindau între pagodele și templul central, construite la sfârșitul secolului al XVIII-lea de Rāma I.

Arșiță. Cer azuriu. Totuși, grandioasele coloane albe care formau galeria boltită a corpului principal erau pătate, asemenea picioarelor unui elefant alb.

Pagoda era decorată cu fragmente de porțelan, al căror luciu neted reflecta soarele. Marea Pagodă purpurie avea incrustate șiruri de mozaic albastru și nenumărate bucățele de ceramică, pe care erau pictate o multitudine de flori cu petale galbene,

roşii şi albe, pe un fundal violet-albastru: un covor persan ceramic, desfăşurat în înaltul cerului.

Alături, o pagodă verde. O căţea gestantă, cu mamelele roz cu pete negre, atârnându-i greu, mergea clătinându-se, de parcă ar fi fost strivită de ciocanul soarelui.

În Sala Nirvana se afla impunătoarea statuie poleită a lui Shakyamuni culcat, ale cărui bucle aurii se revărsau peste o cutie-pernă din mozaic albastru, alb şi galben. Braţul auriu era întins, pentru a-i sprijini capul, iar în colţul celălalt al încăperii întunecate sclipeau călcâiele aurii.

Tălpile statuii erau placate cu un sidef deosebit. Fiecare segment, pe un fundal negru şlefuit cu fineţe, ca o scoică cu irizaţii, descria viaţa lui Buddha, fiind împodobit cu bujori, scoici, obiecte sfinte, stânci, flori de lotus răsărite din mlaştină, dansatoare, păsări ciudate, lei, elefanţi albi, dragoni, cai, cocori, păuni, corăbii cu trei pânze, tigri, păsări Phoenix.

Ferestrele deschise străluceau ca nişte panouri lustruite de alamă. Pe sub tei a trecut un grup de preoţi cu sutane portocaliu-aprins, cu umerii brun-roşcaţi lăsaţi la vedere.

Afară, însuşi aerul părea să fie atins de febră tropicală. Mangrovele de un verde lucios îşi lăsau alene rădăcinile aeriene peste apa stătătoare dintre pagode. Stâncile cu porumbei de pe insula din mijloc erau pictate în albastru; un fluture gigantic era înfăţişat pe faţa stâncii, iar în vârf stătea o mică pagodă, de un negru de rău augur.

Şi Wat Phra Kaew[1], templul protector al Palatului Regal, era faimos pentru statuia principală, Buddha din smarald.

Din 1785, de când era construit templul, nu a fost vătămat niciodată.

În capul scărilor o *Garuda*[2] aurie, jumătate femeie, jumătate pasăre, străjuită de două colonete din aur, strălucea în

1 Templul lui Buddha de Smarald.

2 Creatură din mitologia hindusă: jumătate om, jumătate pasăre, cu corp auriu şi aripi roşii.

ploaie. Țigla purpurie chinezească și marginea verde erau mai scânteietoare ca niciodată sub perdeaua luminoasă a ploii.

Pereții galeriei boltite Mahamandapa erau acoperiți cu o serie de fresce care ilustrau episoade din *Rāmāyana*.

Hanuman, zeul-maimuță, fiul strălucitor al Zeului Vântului, era mai energic în povestea pictată chiar decât virtuosul Rāma. Sītā, frumusețea aurie, cu dinți din floare de iasomie, era răpită de fiorosul rege al demonilor Rākshasa. Rāma lupta în numeroase bătălii, cu privirea luminoasă, îndârjită.

Sanctuare multicolore, zei-maimuță, lupte între monștri erau pictate pe fondul munților în stilul Școlii Sudice din China, sau pe un fundal întunecat, în stilul venețian timpuriu. Deasupra acestor peisaje tulburătoare plana un zeu pictat în cele șapte culori ale curcubeului, călare pe o pasăre Phoenix. Un om cu straie aurii biciuia un cal înveșmântat, care stătea jos. Un pește-monstru își ițea capul din mare și era pe punctul de a înșfăca soldații de pe pod. În zare se vedea un lac albastru-pal, iar Hanuman, cu sabia scoasă, pândea din tufișuri un cal alb, cu șa aurie; calul mergea la pas prin desișul pădurii umbroase.

*

— Știți numele oficial al Bangkokului?

— Nu-l știu.

— Este următorul: *Krung Thep Phra Mahanakhon Amon Rattanakosin Mahinthara Shiayuthaya Mafma Phop Noppala Rachattani Prilom.*

— Ce semnifică?

— E aproape imposibil de tradus. Numele acestea este ca mulțimea de elemente decorative ale unui templu, excesiv de sclipitoare și bombastice, puse doar de dragul ornamentației. *Krung thep* înseamnă „capitală", *phop noppala* este „un diamant cu nouă culori", *rachattani* se referă la „un oraș mare", iar *prilom* înseamnă „plăcut". Se alătură substantive și adjective, cât mai insolite și aparte, înșiruindu-se ca mărgelele pe ață. Doar pentru a-i răspunde un simplu „da" Regelui, protocolul țării ne

impune să spunem: *Phrapout chao ka kollap promkan saikrao sai klamon*, adică: „Umilii şi obedienţii dumneavoastră supuşi se înclină în faţa Majestăţii Voastre".

Aşezat confortabil în scaunul de trestie, Honda asculta vorbele lui Hishikawa uşor amuzat.

Compania Itsui îi pusese la dispoziţie acest personaj cu vaste cunoştinţe, dar cam abătut şi ciudat, probabil un fost artist, pentru a-i fi ghid şi interpret. Deja în vârstă de patruzeci şi şapte de ani, Honda considera că-şi acordă un fel de privilegiu dacă lăsa lucrurile în seama altora, mai ales într-o ţară atât de călduroasă.

Honda a venit în Bangkok la invitaţia companiei Itsui. Când o afacere era încheiată în Japonia după legea japoneză, iar în străinătate apărea o dispută în legătură cu acea afacere, cu toate că plângerea era înaintată unei judecătorii din ţara respectivă, cazul se soluţiona conform Dreptului Civil Internaţional. În asemenea situaţii, erau invitaţi avocaţi japonezi de seamă, pentru a explica amănunţit legea japoneză judecătorilor străini, ajutându-i astfel să dea un verdict.

În luna ianuarie, Itsui exportase în Thailanda un medicament împotriva febrei, Calos, în cantitate de o sută de mii de cutii. Treizeci de mii fuseseră afectate de umezeală, îşi schimbaseră culoarea şi-şi pierduseră eficacitatea, deşi erau în termenul de valabilitate. Astfel de probleme civile ar fi trebuit rezolvate prin legea referitoare la neîndeplinirea obligaţiilor asumate, dar cumpărătorii au dat compania în judecată pentru fraudă, pedepsită prin Codul Penal. Conform articolului 715 din Codul Civil, Itsui ar fi trebuit să suporte despăgubiri, asumându-şi răspunderea şi pentru neglijenţele survenite când produsele se aflau deja la firmele subcontractoare. Nu putea ieşi din acest impas fără ajutorul unui avocat capabil, specialist în Drept Civil Internaţional, aşa cum era Honda.

Lui Honda i s-a oferit o cameră la Hotelul Oriental – Orienten Hoten, după cum pronunţă localnicii –, cu o privelişte încântătoare a râului Menam. Aerul camerei era împrospătat de

un ventilator alb, mare, de tavan, însă odată cu lăsarea serii era mai plăcut să te plimbi pe malul râului şi să te laşi dezmierdat de adierile proaspete ale vântului. În timp ce se bucura de licoarea-aperitiv, l-a lăsat pe Hishikawa să întreţină discuţia. Chiar şi linguriţa era prea grea pentru ca degetele lui s-o ridice; conversaţia era mai împovărătoare decât o linguriţă placată cu aur.

Pe malul opus, soarele apunea în spatele Templului Zorilor, Wat Arun. Asfinţitul, asemenea unui vultur, îşi întindea aripile peste imensitatea cerului de deasupra junglei Thon Buri, întrerupt doar de umbra siluetelor a două-trei pagode înalte. Verdeaţa junglei absorbea lumina precum bumbacul, transformându-se într-un smarald veritabil. Sampanele treceau, ciorile roiau, iar apa râului, de un trandafiriu murdar, curgea domol.

— Întreaga artă este asemenea soarelui la asfinţit, a spus Hishikawa. A făcut o pauză, aşa cum obişnuia când îşi exprima opinia, pentru a examina reacţia interlocutorului. Honda era mai deranjat de acele momente de tăcere decât de pălăvrăgeala lui continuă.

Profilul lui Hishikawa, cu obrajii măslinii de thailandez, dar pielea fină şi trasă, diferită de a conaţionalilor săi, era luminat de ultimele raze plăpânde ale soarelui.

— Arta este asemenea unui imens soare la asfinţit, a repetat. Este ofranda celor mai bune lucruri dintr-o eră. Chiar şi cea mai limpede logică care a dăinuit în lumina după-amiezii este complet distrusă de explozia de culoare fără sens a amurgului; până şi istoria se crede a dura o veşnicie şi, apoi, devine conştientă de propria pieire. Frumuseţea reprezintă o piedică pentru toată lumea şi ridiculizează toate strădaniile umane. Când vezi luminile şi norii asfinţitului fugind ca nebunii, tot acest nonsens referitor la „un viitor mai bun" dispare într-o clipită. Momentul prezent este totul; aerul este îmbibat cu miros de otravă. Ce a început? Nimic. Totul se sfârşeşte.

Asfinţitul nu conţine nimic substanţial. Bineînţeles că noaptea are propria valoare intrinsecă: esenţa cosmică a morţii şi

existența anorganică. Și ziua are propria valoare. Tot ceea ce este uman aparține zilei.

Nu este nimic substanțial în asfințit. E doar o glumă, una absurdă, totuși desăvârșită prin formă, lumină și culoare. Priviți, vă rog! Nori violeți! Arareori natura ne încântă privirea cu asemenea culori. Norii crepusculului sunt o insultă adusă simetriei, dar destrămarea ordinii este strâns legată de distrugerea unui lucru fundamental. Dacă norii albi, molcomi, ai zilei ar fi comparați cu noblețea moralei, oare ar fi normal să-i atribuim moralei o culoare?

Arta prevestește cel mai grandios sfârșit al fiecărei epoci. Mai întâi se pregătește pentru întrupare. Delicatese culinare și băuturi rafinate, înfățișări frumoase și haine elegante – toate extravaganțele pe care le râvnește omul unei ere sunt concertate în artă. Toate acestea tânjesc după forme; forme prin care să pustiască și să nimicească viața umană. Oare nu acesta este apusul? Care ar fi scopul? Firește, nu are nici un scop.

Cel mai delicat lucru, cea mai șovăielnică judecare estetică a detaliilor minuțioase – mă refer la incapacitatea descrierii contururilor firave ale acelor nori portocalii – este asociată universalității întinderii bolții cerești; aspectele lăuntrice se manifestă prin culoare și, unificate cu aspectele externe, se transformă în asfințit.

Cu alte cuvinte, asfințitul este expresie. Și expresia însăși este funcția asfințitului.

Cea mai neînsemnată timiditate, sau bucurie, sau supărare, sau neplăcere, este exprimată la scară cerească.

În această mare operație, culorile intestinelor umane, de obicei invizibile, sunt răspândite și exteriorizate. Cea mai fragilă tandrețe și galanterie sunt unificate cu *Weltschmerz*-ul[1] și, ulterior, angoasa este transformată într-o orgie temporară. Numeroasele frânturi de logică pe care oamenii le-au îmbră-

---

1 Termen german care înseamnă „durerea lumii", concept introdus de scriitorul romantic german Jean Paul (1763-1825), exprimând sentimentul trăit de cineva care înțelege că realitatea fizică nu poate satisface pretențiile minții.

țișat cu încăpățânare pe parcursul zilei sunt absorbite de nemărginita explozie emoțională a cerului și de impresionanta revărsare a pasiunilor, iar ei își dau seama de inutilitatea oricărui sistem. Altfel spus, totul durează aproximativ zece minute și apoi se sfârșește.

Asfințitul este fulgerător și deține caracteristici de zbor. Probabil că el constituie aripile lumii. Asemenea penajului păsărilor colibri, care împrumută culorile curcubeului doar în timp ce zboară trăgând nectarul din flori, lumea ne arată pentru o secundă posibilitatea de a zbura; toate lucrurile de sub lumina asfințitului zboară euforic și extaziat... apoi cad pe pământ și mor.

Pe măsură ce vorbele lui Hishikawa treceau pe la urechile lui Honda, cerul de pe malul opus se întuneca, lăsând o lumină palidă la linia orizontului.

Toată arta este asfințit? Și totuși, acolo se afla Templul Zorilor!

*

A doua zi, la prima oră, Honda a traversat râul cu o barcă închiriată pentru a vizita Templul Zorilor.

A ales în mod special răsăritul, cel mai propice moment pentru vizită. Fiind încă întuneric, doar vârfurile pagodei erau mângâiate de razele soarelui. Jungla Thon Buri din apropiere era înțesată de țipetele sfredelitoare ale păsărilor.

Pe măsură ce se apropia, vedea că pagoda era decorată cu nenumărate fragmente fie roșii, fie albastre de porțelan chinezesc. Fiecare etaj era marcat de o balustradă: la parter, maro, la primul etaj, verde, iar la etajul al doilea, violet-albăstrui. Multitudinea de farfurii de porțelan erau aranjate în formă de floare: cele galbene reprezentau inima florii de la care plecau petale de farfurii. Unele aveau inima violet-deschis, din căni întoarse, cu petale multicolore. Toate aceste încrengături de flori ținteau către înaltul cerului. Țiglele reprezentau frunzele. În vârf, elefanți albi își întindeau trompele spre cele patru puncte cardinale.

Multiplicarea şi redundanţa pagodei erau sufocante. Partea superioară, scăldată în lumină şi culoare, împodobită cu multe straturi gradate până spre vârf, dădea senzaţia unor vise suprapuse, care atârnă deasupra capului. Plintele scărilor erau extrem de înclinate, încărcate cu motive florale, fiecare etaj fiind susţinut de statui ale unor păsări cu faţă umană. Acestea formau o pagodă multicoloră peste ale cărei niveluri, aşezate piramidal, se aşterneau straturi de vise, aşteptări, rugăciuni, înălţându-se spre bolta cerească.

Primele raze ale soarelui de deasupra râului Menam transformaseră sutele de mii de bucăţele de porţelan în multe fragmente de oglindă care absorbeau lumina – un sidef gigantic, strălucind ameţitor.

Pentru o lungă perioadă de timp, pagoda a jucat rolul clopoţelului de dimineaţă, sunând prin multitudinea de culori rezonante, care răspundeau zorilor: ea a fost creată pentru a descrie aceeaşi putere, importanţă şi explozie deţinute de zori.

Pagoda îşi oglindea silueta strălucitoare în rumenul râu Menam, care reflecta lumina gălbuie a dimineţii, prevestind o nouă zi toridă.

*

— Cred că v-aţi săturat de temple. În seara aceasta am să vă duc într-un loc deosebit, i-a spus Hishikawa lui Honda, care se uita pierdut cum Templul Zorilor era înghiţit de întuneric. Aţi fost la Wat Po şi Wat Phra Kaew, iar când aţi mers la Templul de Marmură aţi avut deosebita ocazie de a asista la vizita regentului. Ieri-dimineaţă aţi admirat Templul Zorilor. E suficient, zic eu, pentru că sunt foarte multe temple şi n-o să le puteţi oricum vedea pe toate.

— Da, aşa este, a răspuns Honda evaziv, nedorind să fie întrerupt din gânduri.

Se gândea la vechiul jurnal cu vise al lui Kiyoaki. Nu se atinsese încă de el, dar îl pusese la fundul bagajului, tocmai pentru a-şi umple timpul în această călătorie. Din cauza căldurii şi a

oboselii acumulate de când venise aici, încă nu-l deschisese. Totuşi, un vis citit cu ceva vreme înainte, scăldat în strălucitoare culori tropicale, era încă viu în mintea lui.

În realitate, fiind atât de ocupat, Honda nu acceptase călătoria aceasta numai în interes de serviciu. În liceu, în perioada cea mai delicată pentru un adolescent, prin Kiyoaki, Honda se împrietenise cu doi prinţi din Siam. A fost martorul tragicului sfârşit al poveştii de dragoste dintre Prinţesa Chantrapa şi Chao Pi şi al pierderii inelului cu smarald al Prinţului. Din cauza copleşitoarei descoperiri – el era făcut să fie spectator –, poza amintirii, ştearsă, a ajuns să fie păstrată într-o ramă rezistentă şi dură. Trecuse mult timp de când îşi promisese că trebuie să viziteze odată Siamul.

Pe de altă parte, Honda, ajuns la vârsta de patruzeci şi şapte de ani, era precaut chiar şi cu cele mai neînsemnate sentimente. În mod inconştient, deprinsese obiceiul de a detecta decepţia şi de a o amplifica. Considera că ultima lui izbucnire sufletească fusese legată de salvarea lui Isao, băiatul despre care descoperise că este reincarnarea lui Kiyoaki. Şi-ar fi sacrificat şi cariera. După experienţa unui eşec atât de răscolitor, conceptul de „altruism" i se părea desuet.

De când nu mai credea în altruism, devenise un avocat mai bun. Renunţase la sentimentalisme, astfel că şi reuşitele pentru ceilalţi veneau unele după altele. Accepta să reprezinte doar clienţi înstăriţi, indiferent dacă era vorba de un caz civil sau penal. Familia lui Honda ajunsese mult mai prosperă decât pe vremea tatălui său.

Sărmanii avocaţi, aceia care se credeau întruchiparea justiţiei sociale şi se lăudau cu asta, erau ridicoli. Honda era conştient de limitele legii în ceea ce priveşte ajutarea oamenilor. De fapt aceia care nu-şi permiteau să angajeze un avocat n-ar fi trebuit să încalce legea, dar majoritatea o încălcau, dintr-o nevoie falsă sau din nesăbuinţă.

Erau perioade în care Honda considera că atribuirea standardelor legale pentru majoritatea oamenilor era cel mai

arogant joc pe care omenirea îl născocise. Dacă infracțiunile se nasc din necesitate sau din prostie, oare nu s-ar putea spune că moravurile și datinile pe care se bazează legile sunt la fel de necugetate?

După rebeliunea Shōwa-Shinpūren, care s-a sfârșit cu moartea lui Isao, incidente asemănătoare au avut loc unul după altul, însă ciocnirile interne s-au încheiat pe data de 26 februarie 1936. La scurt timp a avut loc dezastrul din China, rămas nerezolvat timp de cinci ani de zile. Pe deasupra, semnarea Pactului Tripartit dintre Japonia, Germania și Italia a provocat un stimul puternic, iar iminența unui război între Japonia și Statele Unite devenise subiectul principal de dezbatere.

Honda nu mai era interesat de trecerea timpului, de luptele politice sau de tensiunea războaielor. Nu-l mai mișcau aceste lucruri. În adâncul sufletului său se rupsese ceva. Înțelesese că nu se putea opune evenimentelor, care erau zbuciumate ca rafalele, lovind cu picături de ploaie nenumărați oameni, udând fără discriminare pietricelele destinului individual. Nu era convins că soarta tuturor urma să aibă un final tragic. Era inerent istoriei să progreseze, îndeplinindu-le dorințele unora și întorcându-le spatele altora. Oricât de dezastruos urma să fie viitorul, măcar nu înșelase așteptările tuturor.

Totuși nu se putea spune că Honda ajunsese un nihilist convins. Față de perioada anterioară, devenise mai vioi și mai vesel. Pe vremea când era judecător, avea grijă la fiecare cuvânt care-i ieșea pe gură; acum nu mai era așa. Se emancipase și în materie de îmbrăcăminte: purta o jachetă sport, în carouri, spunea glume, era și mai mărinimos. De când venise în țara aceasta călduroasă, buna dispoziție parcă-i dispăruse.

Chipul său afișa o demnitate profundă, potrivită cu vârsta lui. Trăsăturile feței, bine conturate în tinerețe, se atenuaseră, iar pielea, odată ca bumbacul decolorat, aflând gustul luxului, luase textura satinului de Damasc. Deoarece știa că nu fusese frumos nici măcar în tinerețe, nu era nemulțumit de vălul opac al vârstei care-i acoperea chipul.

Acum era mai stăpân pe viitor decât oricare tânăr. Singurul motiv pentru care tinerii vorbesc mereu despre viitor este acela că nu-l au. Deținerea unui lucru prin eliberarea lui era un secret al posesiei, necunoscut de tineri.

Așa cum Kiyoaki nu reușise să influențeze timpul în care a trăit, nici Honda nu a putut să o facă. Dacă Kiyoaki murise pe câmpul de luptă al dragostei, venise vremea ca tinerii să moară pe adevăratul câmp de luptă. Isao fusese prima victimă. Cu alte cuvinte, Kiyoaki și reincarnarea lui, Isao, au avut parte de dispariții contrastante pe câmpuri de luptă total diferite.

Dar Honda? Nu era nici un semn al morții în el! Nu-și dorea moartea cu pasiune, și nici nu încerca să se sustragă din fața morții inexorabile. Acum, devenind ținta săgeților de foc ale soarelui arzător care se năpusteau asupra lui cât era ziua de mare, frumoasa, densa și luxurianta vegetație părea să sugereze abundența strălucitoarei morți.

— Cu mult timp în urmă, acum douăzeci și șapte ori douăzeci și opt de ani, când doi prinți din Siam au venit să studieze în Japonia, am avut privilegiul să-i cunosc. Unul era fratele mai mic al lui Rāma al VI-lea, Prințul Pattanadid, celălalt era Prințul Kridsada, vărul său, nepotul lui Rāma al IV-lea. Mă întreb ce-or face acum? Speram să-i vizitez când ajung în Bangkok, dar ar fi o impolitețe din partea mea în fața unor oameni care cu siguranță m-au uitat...

— De ce nu mi-ați spus mai înainte? a sărit atotștiutorul Hishikawa, parcă învinuindu-l. E suficient să-mi spuneți și vă ajut cu orice.

— Păi, credeți că aș putea să-i văd pe cei doi prinți?

— Mă tem că nu. Rāma al VIII-lea, unchiul lor, de care depind cei doi prinți, este plecat cu ei la Lausanne. Majoritatea membrilor importanți ai familiei regale au plecat în Elveția, iar palatul este gol.

— Ce păcat!

— Totuși, există posibilitatea să vedeți pe cineva din familia Prințului Pattanadid. Este o poveste ciudată. Cea mai mică

fiică a Alteței Sale Regale, o fetiță de șapte ani, stă în Bangkok singură cu doamnele de la Curte. Sărăcuța este prizonieră într-un mic palat, numit Palatul Trandafirilor.

— Ce motiv ar avea?

— Ar fi fost o ruşine pentru familie s-o ia în străinătate, deoarece toți o consideră retardată. De când a început să vorbească, Prințesa spune că nu este o prințesă din Siam, ci că este reincarnarea unui japonez, iar casa ei este în Japonia. Repetă asta întruna, indiferent de ce zic cei din jur. Dacă cineva ripostează, se supără şi începe să plângă. Se zvoneşte că doamnele de la Curte o cresc făcând-o să creadă că sunt de acord cu nălucirile ei. Este destul de dificil să cerem o audiență, dar, ținând cont de relațiile dumneavoastră, cred că pot aranja ceva.

2

Ascultase povestea bietei prințese nebune, dar nu era tentat să ceară audiență chiar atunci.

Ştia că este la fel de accesibilă ca un mic templu auriu-strălucitor. Aşa cum templele nu zboară, simțea că nici Prințesa nu avea cum să dispară. Nebunia din această țară ar trebui să fie asemenea arhitecturii sau a dansurilor distinse şi monotone, care continuau la nesfârşit prin splendoarea lor. În altă zi, când va avea altă stare de spirit, se gândea să ceară o audiență.

Probabil că amânarea aceasta provenea dintr-o combinație de apatie tropicală cu înaintarea în vârstă care aduce cu sine reacții lente. Începuse să încărunțească şi să aibă probleme cu vederea, însă pentru că din tinerețe suferea de o formă uşoară de miopie, încă se descurca fără să folosească ochelarii necesari unui bătrân.

Vârsta l-a învățat să folosească numeroasele legi, deja experimentate, ca unități de măsură pentru a prevedea rezultatul în majoritatea situațiilor. În afară de calamitățile naturale,

evenimentele istorice au avut loc după o lungă maturare, indiferent cât de surprinzătoare ar fi părut; istoria este şovăielnică precum o tânără fecioară înainte de a accepta dragostea. Pentru Honda, în fiecare eveniment exista mereu un indiciu care corespundea cu precizie propriilor lui doleanţe şi care se apropia cu viteza scontată. De aceea, dacă voia să-şi încredinţeze faptele legilor istorice, era mai bine să aibă o atitudine rezervată. Honda văzuse prea multe cazuri în care o persoană nu obţinea nimic din ceea ce-şi dorise, iar determinarea se dovedise a fi inutilă. Chiar şi lucrurile pe care ar fi trebuit să le obţină, fără să le râvnească neapărat, oamenii nu reuşeau să le dobândească, doar pentru că le doriseră. Sinuciderea pare să fie dependentă de dorinţa şi determinarea personală, însă Isao a trebuit să petreacă un an la închisoare pentru a înţelege lucrul acesta.

Totuşi, dacă stătea să se gândească, asasinatul comis de Isao şi apoi sinuciderea lui, asemănătoare stelelor pure ale serii, prevesteau, într-o noapte cu cer înstelat, Incidentul din 26 Februarie[1]. Pentru a fi siguri, asasinii îşi propuseseră să aştepte zorile, dar noaptea fapta a fost materializată. Iar acum, indiferent de vremuri, noaptea era pe sfârşite şi o dimineaţă tulburătoare şi înăbuşitoare îi lua locul, o dimineaţă pe care nici unul dintre ei nu şi-o imaginase.

Semnarea Pactului Tripartit a deranjat gruparea naţionaliştilor şi a celor profrancezi sau proenglezi, dar a bucurat pe majoritatea celor care ţineau cu Europa şi Vestul, ba chiar şi pe partizanii de modă veche ai Asiei. Japonia urma să se căsătorească, nu cu Hitler, ci cu pădurile nemţeşti, nu cu Mussolini, ci cu Panteonul din Roma. Era un pact care unea mitologia germană cu cea italiană şi cu cea japoneză: o legătură de prietenie între zeii păgâni, masculini şi frumoşi ai Estului şi ai Vestului.

---

1 26-29 februarie 1936. Încercare de lovitură de stat iniţiată de trupele Armatei Imperiale în dorinţa de a elimina de la putere o serie de politicieni corupţi. (N. ed.)

Bineînțeles că Honda nu susținuse niciodată astfel de prejudecăți romantice, dar își dădea seama că vremurile se înfierbântau pe nesimțite și îi era clar că un vis capătă formă. Acum, că era departe de Tokyo, brusca relaxare și tihnă s-au transformat în extenuare, iar el nu se putea opri să nu se afunde în amintirile trecutului.

Nu abandonase ideea care-l preocupase cu mult timp în urmă când vorbea cu tânărul Kiyoaki, pe atunci în vârstă de nouăsprezece ani: dorința de a se implica în istorie este esența voinței umane. Dar frica aceasta instinctivă pe care un tânăr de nouăsprezece ani o are față de propria fire, se pare că, uneori, este un semn prevestitor, exact. În timp ce susținea această idee, Honda era cuprins de deznădejde în ceea ce privea dorința dârză, caracteristică lui. Această amărăciune s-a adâncit pe măsură ce îmbătrânea și, într-un final, s-a transformat în boală cronică; dar personalitatea lui nu s-a schimbat deloc. Și-a amintit un fragment din *Tratat despre fundamentarea realității*, capitolul „Trei Recompense", unul dintre cele două-trei texte budiste recomandate de Stareța de la templul Gesshū: „Dacă cineva face rău cu plăcere înseamnă că acel rău încă nu este copt".

Honda era nepăsător și simțea o plăcere tropicală în primirea călduroasă din Bangkok, în ceea ce vedea și auzea, chiar și în ceea ce mânca și bea. Dar asta nu reprezenta o dovadă a faptului că se simțea vinovat de acte necugetate pe parcursul celor aproape cincizeci de ani. Răul lui nu era la fel de copt precum fructul pârguit ce stătea să cadă de pe creangă.

În budismul Hīnayāna thailandez, cu al său concept simplist al cauzalității, susținut de canoanele budismului sudic, Honda a recunoscut cauzalitatea *Legilor lui Manu*. *Legile* acestea îl impresionaseră atât de mult în copilărie. Zeitățile hinduse își etalau fețele grotești pretutindeni. *Nāga*, șarpele sacru, și *Garuda*, creatura mitologică jumătate uriaș, jumătate uliu cu penaj auriu, față albă și aripi roșii – elemente decorative de pe acoperișurile templelor –, încă descriau poveștile

din *Nagananda*, drama indiană din secolul al VII-lea, iar pietatea filială manifestată de *Garuda* era apreciată de însuşi zeul Vishnu.

De când a venit pe aceste meleaguri, obişnuita curiozitate intelectuală a lui Honda şi-a iţit capul şi era nerăbdător să descopere cum explica budismul Hīnayāna misterele reincarnării. Era conceptul care-i dădea şansa să se detaşeze de jumătatea de viaţă raţională.

Eruditii au împărţit filozofia religioasă indiană în şase perioade:

1. Perioada *Rig Veda*.
2. Perioada *Brāhmana*.
3. Perioada *Upanişade*, care ţine din secolul al VIII-lea până în secolul al V-lea î.Chr., epoca filozofiei conştiinţei de sine, stabilind ca ideal unitatea dintre *Brahmā*, Absolutul, şi *ātman*, sinele. Ideea unui ciclu de naşteri şi morţi sau *samsāra*, apărea explicit pentru prima oară în această perioadă, iar când aceasta este legată de *karma*, ia naştere legea cauzalităţii. Alăturând şi noţiunea de *ātman*, ia naştere un sistem filozofic.
4. Perioada de schismă a diferitelor ideologii religioase.
5. Perioada perfecţionării budismului Hīnayāna (între secolul al III-lea şi secolul I î.Chr.).
6. Perioada de cinci sute de ani de înflorire a budismului Mahāyāna.

Perioada a cincea, în care au fost alcătuite *Legile lui Manu*, a adus cu ea complicaţii. În tinereţe, Honda fusese surprins să descopere că *samsāra* se aplica până şi legilor. Ideea de *karma*, aşa cum apare în budismul târziu, este total diferită de cea din *Upanişade*: diferenţa constă în negarea *ātman*-ului budist, negarea fiind chintesenţa acestei religii.

Unul dintre cele trei elemente caracteristice care diferenţiază budismul de alte religii este lipsa conştiinţei de sine a tuturor lucrurilor (*sava-dharma-anātman*). Budismul proslăveşte lipsa sinelui şi neagă *ātman*-ul – acesta fusese considerat componenta

centrală a vieții –, în consecință este negat conceptul „spiritului", *ātman*-ul, care transmigrează în viața următoare. Budismul nu recunoaște un astfel de „spirit". Dacă în nici o ființă nu există substanța esențială numită „spirit", desigur, nici în anorganic nu există. Dar, asemenea meduzei fără oase, sunt creații fără esența originară.

Totuși, aici apare o dilemă: dacă faptele rele îți aduc o viață viitoare rea, iar cele bune, o viață viitoare bună, și dacă totul se întoarce la nimic prin moarte, atunci care este esența reîncarnării? Dacă afirmi că nu există *ātman*, atunci cu ce începe ciclul viață-moarte?

Cei trei sute de ani de budism Hīnayāna sunt marcați de disputele dintre diversele secte religioase, din păcate nefinalizate cu o concluzie logică mulțumitoare. Și aceasta deoarece toți se simțeau depășiți de contradicțiile referitoare la *ātman*, pe care budismul îl reneagă, și *karma*, care este moștenită.

Lumea a trebuit să aștepte Școala Mahāyāna numită *Yuishiki* pentru a descoperi o soluționare filozofică salvatoare pentru această problemă. În momentul în care ramura Sautrāntika a luat amploare, a fost fundamentat conceptul „seminței care parfumează". Aceasta spune că efectul unei fapte bune sau rele rămâne în propria conștiință, impregnând-o, precum parfumul ce se imprimă în haine, în acest fel formându-se caracterul. Puterea formării a stat la originea teoriei cauzale. Doctrina aceasta a fost precursoarea preceptelor *Yuishiki* de mai târziu.

În acel moment Honda a înțeles ce se ascundea în spatele zâmbetului și ochilor melancolici ai celor doi prinți din Siam: era un sentiment de trândăvie grea, aurie, a brizei ce leagănă frunzele copacilor, o evadare dintr-un sistem organizat logic. Apăsați de soarele vlăguitor, locuitorii acestei țări cu temple, flori și fructe strălucitoare îl venerează cu devotament pe Buddha și cred în reîncarnare.

Spre deosebire de Prințul Kridsada, inteligentul Prinț Pattanadid avea mintea uimitor de ageră a unui filozof. Honda își

amintea, mai clar decât orice cuvânt rostit de Prinț, imaginea de la sfârșitul verii a trupului său lovit de un val de sentimente puternice, așezat fără vlagă pe șezlongul de pe pajiște, la vila lui Kiyoaki, după ce a aflat vestea morții Prințesei Chantrapa. Brațul bronzat atârna pe lângă cotiera șezlongului. Honda nu vedea figura pălită, sprijinită pe umăr, ci doar dinții strălucitor de albi ce se întrezăreau printre buzele lui ușor deschise.

Degetele elegante ale Prințului, care fuseseră destinate unor mângâieri subtile, atârnau libere, aproape atingând iarba, ca și cum toate cinci o urmaseră în moarte instantaneu pe Prințesa-obiect dispărut al dorinței lui.

Cu toate acestea, Honda se temea că amintirile prinților legate de Japonia nu erau tocmai plăcute, deși probabil duceau dorul acelor timpuri. Izolarea, impedimentul limbii, obiceiurile diferite, pierderea inelului și moartea Prințesei Chantrapa le-au făcut șederea în Japonia destul de dezagreabilă.

În final, ceea ce nu puteau înțelege prinții era spiritul de intimidare a Clubului de *kendō*, atitudine care îi înstrăina nu numai pe ei, dar și pe tinerii obișnuiți, precum Honda și Kiyoaki, sau pe liberii și umanii adepți ai curentului literar *Shirakaba*[1]. Din păcate, adevărata Japonie nu se afla printre prietenii prinților, ci, mai degrabă, printre dușmanii lor. Probabil că ei înșiși erau oarecum conștienți de acest lucru. Îndârjita Japonie, la fel de mândră ca un tânăr luptător în armură stacojie, și totuși la fel de sensibilă ca un adolescent care aruncă provocarea la bătaie înainte de a fi batjocorit, accepta mai degrabă moartea, decât jignirile. Isao era diferit de Kiyoaki, trăise în centrul unei astfel de lumi și credea în existența sufletului.

Honda, acum apropiindu-se de cincizeci de ani, avea un avantaj: era lipsit de prejudecăți, de autoritate – el însuși fusese o autoritate – și chiar de înțelepciune – el însuși fusese personificarea intelectului.

---

1 „Mesteacănul Alb", mișcare literară japoneză având ca nucleu revista cu același nume, *Shirakaba*.

Spiritul Clubului de *kendō* de la începutul Erei Taishō[1], care marcase acele vremuri, era cel al unor tineri în uniformă de luptă indigo, iar Honda, care nu-l îmbrățișase deloc, acum nu mai ezita să identifice în amintire acei ani de tinerețe cu un spirit agresiv.

Lumea lui Isao era mai purificată și mai elaborată, o lume pe care Honda n-a împărtășit-o în tinerețe, ci pe care a observat-o ca un spectator. Constatând cum mintea lui de tânăr japonez, luptând cu izolarea, s-a autodistrus, Honda nu putea decât să înțeleagă că puterea gândirii occidentale, împrumutată din afară, îi dăduse forță să trăiască. O minte necoaptă duce la moarte.

Dacă voia să trăiască, nu trebuia să depindă de puritate, așa cum făcuse Isao. Nu trebuia să renunțe la toate căile de retragere, nu trebuia să renunțe la tot.

Nimic nu l-a forțat pe Honda să pună la îndoială puritatea Japoniei mai mult decât moartea lui Isao. Oare exista altă cale de a trăi onorabil în Japonia, fără a nega totul, fără negarea Japoniei zilelor noastre și a japonezilor? Exista o cale mai ușoară de a trăi, decât aceasta foarte complicată, în care la final cineva este omorât sau se sinucide? Tuturor le era frică să recunoască, dar oare Isao nu tocmai asta a dovedit?

Dacă stătea să se gândească, până și în cele mai pure triburi erau miros de sânge și instinct barbar. Spre deosebire de spanioli, care au păstrat ca sport național corida, deși blamat de iubitorii de animale din toată lumea, japonezii, când au deschis granițele culturii și civilizației în Era Meiji[2], și-au dorit foarte mult să elimine toate obiceiurile „barbare" ale predecesorilor. Ca rezultat, purul spirit național a fost îngropat, din când în când energia sa erupând în accese de violență, care au îndepărtat și au speriat și mai tare oamenii.

Oricum, indiferent cât de înfricoșătoare pare masca de la suprafață, la origini spiritul japonez este de un alb imaculat.

---

1 Perioadă cuprinsă între anii 1912 și 1926.

2 Perioadă cuprinsă între anii 1868 și 1912.

Călătorind printr-o țară precum Thailanda, Honda a devenit conștient de simplitatea și puritatea lucrurilor japoneze: pârâiașele japoneze limpezi, prin care se văd pietricelele din albie, sau integritatea ritualurilor șintoiste. Honda, ca de altfel majoritatea japonezilor, nu aprecia lucrurile acestea și le ignora, comportându-se ca și cum nu ar exista, și trăia evitându-le. Toată viața lui a ignorat elementele simple, fundamentale: mătasea albă, purificatorul *gohei*[1] legănat de adierea vântului, locul sacru marcat de *torii*[2], marea – sălașul zeilor, munții, întinderea oceanului, sabia japoneză cu lama sa strălucitoare atât de pură și ascuțită. Nu doar Honda, ci toți japonezii occidentalizați nu mai puteau suporta aceste elemente native copleșitoare.

Totuși, dacă Isao, care credea în spirit, s-ar fi ridicat la ceruri (el fiind un exemplu de cauză bună generatoare a unui efect bun), ar fi intrat în ciclul naștere-moarte și s-ar fi reincarnat într-un om, oare ce însemnătate ar fi avut acest lucru?

Acum, gândindu-se mai bine, Honda se întreba dacă nu cumva Isao, când hotărâse să moară, avusese într-adevăr premoniții ezoterice legate de viața viitoare. Se pare că au existat niște semne prevestitoare. Când un om se străduiește să ducă o viață pură, excepțională, nu înseamnă că se gândește în mod natural la existența viitoare?

Căldură arzătoare. Gândul lui Honda a zburat către templele șintoiste japoneze și a început să simtă cum picături cristaline i se prelingeau pe frunte. Pentru credincioșii care urcau scările de piatră, *torii* părea un cadru armonios al imaginii pavilionului central, iar pentru cei care coborau, devenea rama cerului senin. Aceeași ramă încadra un templu impresionant pe o parte și un cer albastru, pustiu, pe partea opusă. Ce straniu! Forma acelei *torii* semăna cu sufletul lui Isao.

---

1 Baghetă de lemn decorată cu două fâșii de hârtie folosită în ritualurile șintoiste pentru purificare.

2 Poarta de la intrarea unui templu șintoist, care marchează hotarul dintre sacru și profan.

Isao a dus o viață armonioasă, la fel de impresionantă, frumoasă şi simplă ca o poartă *torii*. Până la urmă, şi cadrul lui a fost, în mod inevitabil, acoperit de cerul albastru.

Indiferent cât de mult se îndepărtase mintea lui Isao în ceasul morții de budism, tocmai acest lucru îl făcea pe Honda să înțeleagă legătura dintre japonezi şi budism. Era ca şi cum apa mâloasă a Menamului ar fi fost filtrată print-o sită de mătase albă.

Târziu în noapte, după ce-l ascultase pe Hishikawa povestind despre prințesa nebună, Honda, întors în camera de hotel, a scotocit prin valiză şi a scos jurnalul cu vise al lui Kiyoaki.

Paginile din jurnal fuseseră citite şi răscitite şi începuseră să se desfacă, iar Honda le-a legat cam neîndemânatic, dar cu multă grijă. Scrisul repezit, tineresc al lui Kiyoaki era încă energic, dar, după treizeci de ani, culoarea cernelii se estompase.

Da. Exact cum îşi amintea Honda, la scurt timp după ce prinții din Siam l-au vizitat, Kiyoaki a avut un vis scânteietor legat de Siam, pe care l-a notat în jurnal.

Kiyoaki stătea pe un tron frumos, într-un palat cu o grădină abandonată; pe cap purta „o coroană de aur înaltă, ascuțită, incrustată cu multe pietre prețioase". În vis era membru al familiei regale din Siam.

Mulți păuni erau cățărați pe acoperiş şi-şi lăsau excrementele albe să cadă, iar Kiyoaki purta pe deget inelul cu smarald al Prințului Pattanadid. În smarald se reflecta „fața fermecătoare a unei fetițe". Aceasta trebuie să fi fost fața micii prințese nebune, pe care n-o văzuse încă, iar reflexia de pe smarald să fi fost chiar privirea abătută a lui Kiyoaki. Acum nu mai încăpea îndoială că Prințesa era într-adevăr reincarnarea lui Kiyoaki, prin Isao.

Nu era un lucru neaşteptat să aibă un asemenea vis după ce a primit vizita prinților şi a ascultat poveşti fascinante despre țara lor. Dar, după atâtea experiențe, Honda trebuia să creadă că visul lui Kiyoaki era o altă dovadă a premonițiilor sale.

Era de la sine înțeles. Odată ce trecea peste irațional, totul se lega. Isao nu i-a spus lui Honda, nici Honda nu a descoperit dacă Isao a avut și el astfel de presimțiri. Poate în nopțile petrecute în închisoare a visat-o și el pe fata de la tropice.

*

Hishikawa a manifestat o grijă deosebită pentru Honda pe tot parcursul șederii lui acolo. Datorită efortului depus de Honda, procesul s-a desfășurat conform așteptărilor. Descoperise o omisiune a thailandezilor.

Conform Codului Civil al Thailandei, articolul 473, care a fost alcătuit după modelul anglo-american, vânzătorii nu trebuie să-și asume responsabilitatea produselor deteriorate în următoarele situații:

1. Dacă în momentul achiziționării cumpărătorul știa despre defect de la vânzător sau dacă și-ar fi dat seama singur, prin observație.

2. Dacă defectul era evident în momentul livrării sau dacă cumpărătorul l-a acceptat fără rezervare.

3. Dacă produsul a fost vândut prin licitație publică.

Honda a cercetat și a descoperit că partea thailandeză putea fi încadrată în cazul unu sau doi. Dacă mergea pe firul acesta și strângea suficiente probe, poate îi convingea să renunțe la proces.

Bineînțeles că firma Itsui îi era recunoscătoare, iar Honda se mai liniștise. Honda simțea nevoia să-l roage pe Hishikawa să-i aranjeze o întrevedere cu Prințesa, dar Hishikawa era prea plictisitor.

Honda nu-și dorise niciodată să-și facă prieteni artiști și chiar nu avusese nici unul. Nu se gândea că se va întovărăși cu un fost artist pe aceste meleaguri îndepărtate.

Era și mai frustrant faptul că Hishikawa, fiindu-le de mare ajutor călătorilor care nu erau obișnuiți cu locul, făcea orice îi cerea Honda, fără vreun semn de protest. Mai mult decât atât, știa foarte bine majoritatea ușilor dosnice, într-o țară în care nu

răspunde nimeni, nici dacă baţi la uşa din faţă. Era într-adevăr un ghid desăvârşit, lucru de care era conştient chiar şi el însuşi.

Hishikawa renunţase la aerele dezgustătoare de artist, indiferent cu ce se ocupase în trecut. Îşi câştiga existenţa ca ghid, iar în sufletul lui îi dispreţuia pe ipocriţii pe care îi călăuzea. Deoarece Honda îl citise pe Hishikawa, se amuza pozând în ipocritul din imaginaţia lui Hishikawa. Vorbea intenţionat despre soţia şi mama din Japonia, despre nefericirea de a nu fi fost binecuvântat cu un prunc. Se bucura când observa că Hishikawa îl compătimea pentru situaţia în care se afla.

De fapt, Honda considera că artiştii nu numai că sunt imaturi, ci că nu există nimic mai dizgraţios decât imaturitatea pe care o etalează ei, prin natura muncii lor, mai ales în comparaţie cu imaturitatea inocentă pe care Isao şi Kiyoaki au afişat-o de-a lungul vieţii. Artiştii nu se dezic de această imaturitate până la moarte. Ca şi cum şi-ar târî toată viaţa scutecele după ei şi le-ar şi valorifica prin vânzare.

Chiar mai jenanţi sunt pseudo-artiştii. Aroganţa lor infailibilă împreună cu servilismul specific îi face să răspândească mirosul caracteristic oamenilor puturoşi. Hishikawa era un parazit care trăia pe spinarea altora, pretinzând că este un aristocrat apatic, excentric, cu aer tropical. Pe Honda îl enervau la culme vorbele lui Hishikawa când comanda la restaurant: „Dacă tot plătesc cei de la Itsui…", apoi comanda cele mai scumpe vinuri. Honda nici măcar nu se dădea în vânt după vin.

În timp ce spera că nu va fi nevoit să apere un asemenea om, se gândea că ar fi fost o totală lipsă de maniere, dacă el, ca invitat, ar fi cerut firmei înlocuirea ghidului.

De fiecare dată când directorul gras al filialei îl întreba: „Hishikawa vă este de folos?", Honda răspundea: „Da, îmi este de mare ajutor", ascunzând în vorbele lui o urmă de amărăciune. Directorul era mulţumit să asculte numai aparenţa răspunsului, iar Honda se enerva că nu încerca să caute şi în umbra acelor vorbe.

Cunoaşterea îndeaproape a relaţiilor umane tăinuite ale acestei naţii, asemănătoare păturii de verdeaţă umede din junglă, care

putrezește pe dedesubt, dar la suprafață strălucește în soarele arzător, i-a dat capacitatea lui Hishikawa să miroasă mai rapid decât oricine altcineva putregaiul uman. Probabil că în trecut şi-ar fi odihnit aripile puternice, aurii de muscă pe resturile de mâncare din farfuria directorului.

— Bună dimineața!

Honda a fost trezit din somnul profund de o voce familiară de la interfonul de lângă pat – vocea pe care o auzea în fiecare dimineață.

— V-am trezit? Vă rog să mă iertați. Deşi curtenii te fac să aştepți destul de mult, sunt foarte agitați dacă invitații întârzie. De aceea m-am gândit să ajungem acolo cât mai repede. Dar vă rog să vă bărbieriți în tihnă. Cum? Micul dejun? Nu... nu vă faceți griji... Sincer să fiu nu am mâncat încă, dar este în regulă şi fără. Cum? Împreună în camera dumneavoastră? Vă mulțumesc frumos. Accept invitația şi o să urc la dumneavoastră. Să va las un răgaz de cinci minute? Poate zece? Mă rog, ținând cont de faptul că nu sunteți doamnă, poate n-ar trebui să fiu atât de rezervat.

Nu era nici pe departe pentru prima oară când Hishikawa se înfrupta din copiosul mic dejun englezesc în camera lui Honda de la Hotelul Oriental.

În scurt timp, Hishikawa, îmbrăcat într-un costum de pânză albă, frumos, bine croit, a intrat în cameră, răcorindu-şi energic pieptul cu o pălărie de panama. S-a oprit exact sub paletele mari şi albe ale ventilatorului, care se învârteau greoi. Honda, încă în pijama, a întrebat:

— Aşa, ca să nu uit: cum să mă adresez Prințesei? Se cuvine să folosesc „Înălțimea Voastră?"

— Nu, a răspuns Hishikawa convingător, Prințesa este fiica lui Pattanadid, fratele vitreg al Regelui. Termenul de adresare către Prinț este *Pra Ong Chao*, un fel de *Your Royal Highness*[1]

1 Alteța Voastră Regală.

în engleză, dar termenul pentru fiica lui este *Mon Chao* şi ar trebui să-i spuneţi *Your Serene Highness*[1]... Oricum, vă rog să nu vă faceţi griji. Lăsaţi totul în seama mea!

Căldura înăbuşitoare deja invadase camera. Scăpat de aşternuturile ude de transpiraţie şi intrând sub duşul rece, Honda a simţit pentru prima oară pe piele răcoarea dimineţii. Experienţa a fost una curios de senzuală. El, care nu intra în contact cu lumea exterioară până nu o filtra mai întâi prin raţiune, acum a simţit totul prin piele. Numai aşa putea să simtă verdele-crud al plantelor tropicale, florile purpurii ale arborilor de mătase, ornamentele aurii ale templelor, fulgerele albastre venite din senin şi să intre în contact cu exteriorul. Era o experienţă excepţională pentru el. Rafalele de ploaie călduţe, duşurile înviorătoare. Lumea exterioară era un lichid viu colorat, în care se îmbăia necontenit. Oare de ce nu s-a gândit la toate acestea fiind încă în Japonia?

În timp ce aşteptau micul dejun, Hishikawa se plimba prin cameră de colo până colo, ca un european, uitându-se dispreţuitor către banalul peisaj pus pe perete. Tocurile pantofilor negri abia lustruiţi reflectau modelul covorului. Hishikawa nu-şi găsea locul. Honda se plictisise de jocul acesta în care el avea rolul ipocritului, iar Hishikawa rolul artistului.

Hishikawa s-a întors brusc, a scos din buzunar o cutiuţă violetă de catifea şi i-a dat-o lui Honda.

— Nu trebuie s-o uitaţi. Vă rog să i-o daţi direct Prinţesei!

— Ce este?

— Un cadou. Familia regală nu primeşte oaspeţii care vin cu mâna goală.

Honda a deschis cutiuţa în care a descoperit un inel cu perlă foarte delicat.

— Aha, am înţeles. Nu m-am gândit la asta. Vă mulţumesc pentru ajutor. Cât vă datorez?

---

1 Luminăţia Voastră.

— Vai de mine! Nu-mi datorați nimic. Le-am spus celor de la Itsui că aveți nevoie de el pentru audiență. Probabil că directorul filialei l-a cumpărat mai ieftin de la un japonez. Nu vă faceți griji!

Honda a înțeles imediat că nu este cazul să mai insiste, dar Itsui n-ar fi trebuit să plătească cheltuielile sale private. Urma să se revanșeze față de director. Probabil că Hishikawa adăugase un comision gras. Trebuia să-i restituie banii, indiferent de cât de mult l-ar fi costat.

— Ei bine, accept favoarea dumneavoastră cu mulțumiri.

Honda s-a ridicat, a vârât cutiuța în buzunarul hainei pe care urma s-o îmbrace și a întrebat:

— Apropo, cum o cheamă pe Prințesă?

— Ying Chan. Am auzit că Prințul Pattanadid a pus numele fetiței după logodnica lui, care a murit cu mult timp în urmă. Ying Chan înseamnă „Lumina lunii". Coincidența face ca ea chiar să fie *lunatică*, a spus Hishikawa trufaș.

3

În drum spre Palatul Trandafirilor, Honda a văzut de la geamul mașinii câțiva băieți din Mișcarea *Yuwachon*, despre care se spunea că imită modelul Hitler-Jugend. Erau îmbrăcați în uniforme kaki și mărșăluiau. Hishikawa, așezat lângă Honda, se plângea că în ultima perioadă în acest oraș se aude rar jazz american și că naționalismul Prim-ministrului Phibun se pare că are efect.

Era genul de transformare la care Honda deja asistase în Japonia. La fel cum vinul se transformă în oțet sau laptele în iaurt, lucrurile ignorate prea mult se schimbă treptat ca răspuns la variatele forțe ale naturii. Oamenii au trăit multă vreme temându-se ba de libertatea absolută, ba de dorință carnală excesivă. Prospețimea dimineții după o zi în care s-au abținut

de la băut, mândria pe care o simt când înțeleg că numai apa este esențială... Astfel de plăceri noi au început să-i seducă pe oameni. Honda avea o vagă idee în ce direcție se îndreptau lucrurile. Era o convingere apărută după moartea lui Isao. De multe ori puritatea naşte maliţiozitate.

Dintr-odată, în urechi i-au răsunat vorbele incoerente ale lui Isao, beat cu trei zile înainte de moarte: „Departe, către sud... foarte cald... în strălucirea unui trandafir dintr-o țară din sud..." Acum, după opt ani, se grăbea către palat pentru a-l reîntâlni.

Bucuria lui era asemenea pământului arid în aşteptarea unei ploi revigorante.

Honda simțea că aceste trăiri îl puneau față în față cu esența propriului eu. În tinerețe considera că frământările, regretele şi judecata raţională alcătuiau eul intrinsec, dar nu era adevărat. Când a auzit de sinuciderea lui Isao, Honda nu a simțit o durere amarnică, ci o greutate insuportabilă care i-a acoperit grabnic inima; odată cu trecerea timpului, dorința de a-l reîntâlni a luat locul apăsării. Honda îşi dădea seama că în astfel de momente îşi pierduse trăirile umane. Eul lăuntric probabil că era acționat de o dorință extraordinară ce nu aparținea acestei lumi. Astfel s-ar fi explicat detaşarea lui Honda față de suferința pierderii.

„Departe, către sud... foarte cald... în strălucirea unui trandafir dintr-o țară din sud..."

Maşina s-a oprit lângă o poartă elegantă, în spatele căreia se întindea un gazon. Hishikawa a coborât primul din maşină, a vorbit în thailandeză cu gardianul şi i-a dat o carte de vizită.

De la geamul maşinii Honda putea vedea gardul de fier cu forme de octogon şi săgeată care se repetau, iar dedesubt iarba verde, netedă, absorbind razele puternice ale soarelui. Două sau trei tufişuri cu flori albe şi galbene, tăiate pe rotund, îşi aruncau umbrele pe iarbă.

Hishikawa l-a însoțit pe Honda până la intrare.

Clădirea aceea era destul de mică pentru a fi considerată palat. O construcție de dimensiuni reduse, cu două-trei etaje și acoperiș de ardezie, vopsit într-un galben-rozaliu pal. În afară de un arbore care păta peretele cu umbra sa de un negru dens, doar galbenul acestuia mai domolea razele prea puternice ale soarelui.

Pe poteca ce ocolea gazonul nu era nici țipenie de om. Pe măsură ce se apropia de palat, bucuria trăită la nivel metafizic îl făcea să-și simtă pașii asemenea ghearelor unei fiare din junglă care-și pândește prada, cu saliva prelingându-se printre colții scrâșnind de nerăbdare. Da, el se născuse doar pentru o astfel de bucurie.

Palatul Trandafirilor părea ferecat în micul lui vis încăpățânat. Impresia aceasta era intensificată de însăși forma clădirii: o cutiuță fără aripi sau anexe. Parterul avea atât de multe ferestre franțuzești, încât era greu să descoperi adevărata intrare. Fiecare avea o ramă din lemn sculptat cu trandafiri. Toate geamurile care dădeau în grădină erau întredeschise.

Primul etaj avea un lambriu din flori de iris și trei ferestre deschise spre grădină; acestea formau un triptic. Cea din centru era mai înaltă decât celelalte două, toate având bordura sculptată cu trandafiri.

Intrarea de la capătul celor trei trepte de piatră avea o fereastră cu aceleași ornamente. Imediat ce Hishikawa a apăsat pe sonerie, Honda a avut indiscreția de a privi printr-un gemuleț violet. Înăuntru totul era violet-închis, ca în adâncul oceanului.

Ușa s-a deschis și a apărut o doamnă în vârstă. Honda și Hishikawa și-au scos pălăriile. Bătrâna, cu părul cărunt, nasul cârn și pielea brun-roșcată, a afișat un zâmbet specific thailandez. Dar zâmbetul acela era o simplă formalitate, nimic mai mult.

Doamna a schimbat câteva cuvinte cu Hishikawa. Se pare că nu intervenise nici o schimbare de la programarea stabilită.

Patru sau cinci scaune erau aliniate în anticamera prea mică pentru întrebuinţarea pe care o avea. Hishikawa i-a dat doamnei un pachet, iar ea l-a primit după ce şi-a unit mâinile în semn de mulţumire. A deschis uşa din mijloc şi imediat i-a condus pe amândoi într-o cameră de audienţă spaţioasă.

După căldura sufocantă din acea dimineaţă, răcoarea menţinută de igrasia din încăperea respectivă era chiar plăcută. Cei doi au fost invitaţi să ia loc pe scaune roşii cu auriu, în stil chinezesc, cu picioare în forma labelor de leu.

În timp ce o aşteptau pe Prinţesă, Honda şi-a plimbat privirea prin cameră. În afară de bâzâitul plăpând al unei muşte, nu se auzea nici un sunet.

Încăperea nu dădea direct spre ferestre. O galerie de coloane susţinea mezaninul, iar în jurul tronului regal din mijlocul salonului atârnau greu draperii groase. Chiar deasupra lui, la etajul superior, era portretul Regelui Chulalongkorn. Coloanele corintice erau pictate cu albastru, având inserţii verticale aurii, pe când coronamentele coloanelor erau împodobite cu trandafiri în stilul Orientului Apropiat, în locul acantelor obişnuite.

Motivul trandafirului se repeta în mod obsesiv. Galeria de la mezanin, vopsită în auriu şi cu bordură albă, avea balustrade din lemn traforat cu trandafiri aurii. Candelabrul imens ce se desprindea din mijlocul tavanului înalt era de asemenea decorat cu trandafiri aurii şi roz. Când Honda s-a uitat la picioare, a observat că şi covorul roşu avea un model cu trandafiri.

Perechea de colţi de fildeş imenşi aşezaţi în faţa tonului, care îmbrăţişau o pereche de semiluni albe, erau singurul element decorativ tradiţional thailandez. Fildeşul foarte bine lustruit avea o sclipire alb-gălbuie în lumina obscură.

Abia după ce au intrat, Honda a observat că ferestrele franţuzeşti acopereau doar faţada clădirii ce dădea în grădina din faţă. Ferestrele deschise către grădina din spate, separate de un culoar cu coloane, erau numai până la brâu. Prin ferestrele orientate către nord pătrundea o adiere plăcută.

În timp ce se uita pe fereastră, Honda a zărit dintr-odată o umbră neagră care a trecut prin faţa geamului. L-a trecut un fior. Era un păun verde. Păunul a poposit pe marginea geamului, întinzându-şi gâtul elegant, cu reflexii verzi-aurii. Creasta de pene de pe capul mândru avea forma unui evantai delicat, în miniatură.

— Oare cât ne mai fac să aşteptăm? i-a şoptit Honda lui Hishikawa, vizibil plictisit.

— Mereu se întâmplă la fel. Nu luaţi în seamă această aşteptare. Nu încearcă să ne impresioneze în nici un fel. Aţi observat deja că în această ţară nu trebuie să grăbiţi lucrurile. Pe vremea domniei Regelui Uchirat, fiul Marelui Chulalongkorn, Majestatea Sa se ducea la culcare în zorii zilei şi se trezea după-amiaza. Totul se desfăşura lent, fără prea mult consum de energie; ziua era noapte şi noaptea era zi. Şi Ministrul Administraţiei Palatului îşi făcea apariţia pe la patru după-amiaza şi se întorcea acasă dimineaţa. Ţinând cont de clima de aici, probabil că aceasta era cea mai bună metodă. Frumuseţea acestor oameni este precum frumuseţea fructelor; fructele trebuie să se coacă armonios, în tihnă. Nu există fructe coapte în pripă.

Honda era deranjat de vorba lungă, şoptită, tipică pentru Hishikawa, dar, tocmai când îşi întorcea capul pentru a evita respiraţia lui urât mirositoare, apăru doamna în vârstă. Şi-a împreunat mâinile cu respect indicând apropierea Prinţesei.

S-a auzit un fel de şuierat din dreptul ferestrei unde se aşezase păunul. Nu era avertismentul folosit în Antichitate la curtea japoneză pentru a semnala apariţia unei persoane de rang înalt. Au alungat păunul. La fereastră se auzise fâlfâitul din aripi al păsării care se îndepărta. Honda a văzut trei doamne în vârstă venind dinspre culoarul de nord. Mergeau în linie dreaptă, păstrând o distanţă egală între ele, aşa cum cerea eticheta. Prinţesa era însoţită de o doamnă de curte care o ţinea de o mână, cealaltă jucându-se cu o ghirlandă de

iasomie. În timp ce mica Prințesă de șapte ani, Ying Chan, era condusă către marele scaun chinezesc din fața colților de fildeș, doamna care-i întâmpinase a îngenuncheat pe podea și a făcut o plecăciune adâncă – numită *krab* în thailandeză. Probabil că era de rang inferior.

Prima doamnă a luat-o pe Prințesă de mijloc și s-au așezat împreună pe scaunul chinezesc din centru. Celelalte două s-au așezat pe scăunelele din dreapta, cu fața spre Prințesă. Cea de-a treia doamnă era acum lângă Hishikawa. Când Honda și-a ridicat privirea, femeia care îngenunchease mai înainte deja dispăruse.

Honda imita mișcările făcute de Hishikawa. După ce a făcut o plecăciune adâncă stând în picioare, s-a așezat pe scaunul chinezesc roșu cu auriu. Doamnele aveau în jur de șaptezeci de ani și păreau mai degrabă supraveghetoarele Prințesei, decât servitoarele ei.

Prințesa nu purta *panun*-ul de modă veche, ci o bluză europeană dintr-un material alb, brodat cu auriu, și o fustă thailandeză din bumbac imprimat, numită *passin*, asemănătoare sarongului malaez; în picioare avea o pereche de pantofi roșii cu model auriu. Părul era tuns scurt, în stilul caracteristic thailandez. Această coafură o avuseseră cu mult timp în urmă curajoasele tinere din Khorat, care, îmbrăcate în straie bărbătești, au luptat împotriva armatei cambodgiene cotropitoare.

Fața ei fermecătoare, inteligentă nu trăda nici un semn de nebunie. Ochii mari, negri se uitau țintă către oaspeți, sprâncenele delicate, arcuite și buzele o înăspreau, iar părul acela scurt o făcea să arate mai degrabă a prinț, decât a prințesă. Avea pielea maro-aurie.

Audiența însemna pentru Prințesă să-i primească pe cei doi cu reverență; se juca cu ghirlanda de iasomie și își legăna picioarele pe scaun. S-a uitat fix la Honda și i-a șoptit ceva primei doamne de curte, iar ea a dojenit-o cu un singur cuvânt.

La semnul lui Hishikawa, Honda a scos din buzunar cutiuța violetă cu inelul cu perlă. I-a fost înmânat celei de-a treia

doamne, apoi celei de-a doua şi apoi primei, iar în final a ajuns în mâinile Prinţesei. Până să ajungă cutiuţa la ea, această aşteptare a făcut căldura tropicală şi mai insuportabilă. Deoarece cutia fusese examinată de prima doamnă, Prinţesa n-a mai avut parte de plăcerea copilărească de a descoperi surpriza.

Fermecătoarele ei degete brune au eliberat neglijent ghirlanda de flori şi au ridicat inelul cu perlă. L-a privit cu interes o perioadă. Tăcerea acesta neobişnuită, care nu inspira nici emoţie, nici nepăsare, îl făcea pe Honda să creadă că acesta era unul dintre simptomele bolii ei. Dintr-odată, un zâmbet, ca o bulă în apă, i-a luminat faţa şi i-a scos la iveală dinţii albi, copilăreşti. Honda se simţea uşurat.

Inelul a fost pus în cutie şi returnat primei doamne. Prinţesa a vorbit pentru prima oară cu o voce clară şi inteligentă. Cuvintele ei au fost transmise prin cele trei doamne, asemenea unui şarpe verde ce se târâie de pe o creangă pe alta a palmierului şi, în final, prin traducerea lui Hishikawa, au ajuns la urechea lui Honda. Prinţesa spusese: „Mulţumesc!"

— Sunt de foarte mult timp un admirator al Familiei Regale Thailandeze şi am înţeles că şi Luminăţiei Sale îi place Japonia. Dacă se cuvine, aş dori să-i trimit o păpuşă japoneză, după ce mă întorc în ţară. Ce părere aveţi? Honda l-a rugat pe Hishikawa să traducă.

Cuvintele folosite de Hishikawa în thailandeză păreau simple, dar pe măsură ce erau transmise mai departe de a treia şi a doua doamnă de curte, erau mai lungi şi mai multe, iar când să fie comunicate Prinţesei de prima doamnă, erau interminabile.

Cuvintele din răspunsul Prinţesei s-au întors lipsite de orice licăr de emoţie, după ce au fost comunicate prin buzele ridate şi negre ale doamnelor. Ca şi cum cuvintele pline de viaţă ale copilei au fost golite, mestecate de dinţii lor cocliţi, pentru Honda rămânând numai resturi dezgustătoare.

— Spun că Luminăţia Sa primeşte cu multă bucurie amabila dumneavoastră ofertă.

Apoi s-a întâmplat un lucru ciudat.

Prințesa a profitat de momentul de neatenție al primei doamne, a sărit de pe scaun, a traversat dintr-o mișcare spațiul dintre ea și Honda și l-a apucat de pantaloni. Honda s-a ridicat uluit. Prințesa a rămas agățată de pantalonii lui, tremura, plângea și țipa. Plângea cu suspine. Honda s-a aplecat și i-a prins umerii fragili cu ambele mâini.

Doamnele nu reușeau s-o tragă înapoi pe copila furioasă. S-au strâns toate în jurul ei, șopteau ceva neliniștite și o priveau fix.

— Ce spune? Tradu-mi! s-a răstit Honda către Hishikawa, care stătea năucit.

— Domnule Honda! Domnule Honda! Mi-a fost dor de dumneavoastră! Ați avut atâta grijă de mine și eu m-am sinucis fără să-mi iau rămas-bun. Am așteptat revederea aceasta de mai bine de șapte ani pentru a-mi cere iertare. Sunt japonez, chiar dacă acum am înfățișarea unei Prințese. Viața de dinainte mi-am petrecut-o în Japonia. Acolo este casa mea. Domnule Honda, vă rog să mă duceți înapoi în Japonia!

În cele din urmă, Prințesa s-a întors la locul ei și atmosfera a redevenit cea adecvată pentru o audiență. Honda se uita, de la distanță, la părul brunet al fetiței care încă mai suspina, acum sprijinită de prima doamnă. Era înduioșat de căldura și mirosul copilei, încă prezent pe pantalonii lui.

Doamnele le-au solicitat să încheie audiența de astăzi, deoarece Prințesa nu se simțea prea bine, însă Honda le-a rugat, prin Hishikawa, să-i permită să pună două întrebări scurte.

Prima întrebare:

— În ce lună și ce an am aflat eu și Kiyoaki Matsugae despre vizita Stareței de la templul Gesshū pe insula centrală a proprietății Matsugae?

Când întrebarea i-a fost transmisă, Prințesa și-a ridicat puțin fața umezită de lacrimi din poala slujnicei și a răspuns cu promptitudine, în timp ce înlătura o șuviță de păr lipită de obraji:

— Octombrie 1912.

Honda era uimit în sinea lui, dar nu era convins că, asemenea unui rulou pictat cu minuțiozitate, ea avea înregistrate în minte clar și amănunțit întâmplările din cele două vieți anterioare. Nu știa cu certitudine, deși adineauri o auzise cerându-și scuze prin cuvintele lui Isao, dacă ea chiar cunoștea detalii despre acel eveniment. Adevărul este că acele cuvintele precise au alunecat fără emoție de pe buzele ei, ca și cum ar fi ales și aranjat la întâmplare niște cifre.

Honda a pus și cea de-a doua întrebare:

— Data arestării lui Isao Iinuma?

— 1 decembrie 1932, a răspuns fără să ezite, cu o privire vizibil adormită.

— Cred că este de ajuns! a spus prima doamnă anunțând-o astfel pe Prințesă că e timpul să plece.

Prințesa s-a ridicat brusc, s-a urcat încălțată pe scaun și a țipat la Honda cu o voce ascuțită. Prima doamnă o certa șoptit. Prințesa a continuat și mai îndârjită și și-a înfipt mâinile în părul bătrânei. Era clar că repeta aceleași cuvinte, judecând după similitudinea silabelor. A doua și a treia doamnă au sărit să o apuce de brațe, dar Prințesa a început să plângă în hohote, strigătele ei răsunând sub tavanul înalt. Printre trupurile femeilor care se străduiau să o tragă de acolo se iveau mâinile ei brune, flexibile și netede, parcă încercând să apuce ceva. Femeile s-au retras, strigând de durere, dar țipetele Prințesei erau mai puternice.

— Ce-a fost asta?

— Insistă să vă invite poimâine la Vila Regală Bang Pa In, când va merge în vizită, iar doamnele încearcă s-o oprească. Ce spectacol fac! a adăugat Hishikawa.

S-a pornit o discuție între Prințesa Ying Chan și supraveghetoarele ei. Până la urmă, tânăra a încuviințat și s-a oprit din plâns.

Prima doamnă, aranjându-și hainele răvășite și respirând greu, i-a spus direct lui Honda:

— Poimâine, Luminăția Sa va fi condusă la Vila Bang Pa In, pentru a se destinde. Domnul Honda și domnul Hishikawa sunt invitați. Ne-am dori foarte mult să accepte. Deoarece o să luam prânzul acolo, ar fi bine ca dumnealor să sosească aici la ora nouă dimineața.

Invitația ceremonioasă a fost imediat tradusă de Hishikawa.

În mașină, în drum spre hotel, Hishikawa continua să trăncănească, nebăgând de seamă faptul că Honda era cufundat în gândurile lui. Lipsa de considerație față de oamenii din jurul său, afișată de așa-zisul artist, îi trăda caracterul discutabil, ca o perie de dinți uzată. Poate socotea că sensibilitatea era ceva desuet, o caracteristică fățarnică; totuși, dacă ar fi gândit așa, măcar ar fi avut virtutea consecvenței, însă el se mândrea cu delicatețea și sensibilitatea lui în relațiile interumane, considerându-se mult peste ceilalți ghizi.

— Ați fost foarte viclean cu acele două întrebări. Nu am înțeles nimic din ce s-a întâmplat. Dar ați supus-o unui test, deoarece Prințesa pretindea că ar fi reincarnarea unui apropiat de-al dumneavoastră, nu-i așa?

— Întocmai, a răspuns Honda într-o doară.

— A ghicit răspunsul la cele două întrebări?

— Nu.

— Nici măcar la una?

— Nu. Din păcate, amândouă răspunsurile au fost greșite, a mințit Honda pentru a fi lăsat în pace.

Tonul lui dezamăgit ascundea o decepție, iar Hishikawa a izbucnit în râs, crezând că Honda spune adevărul.

— Așa deci. Erau greșite! A spus datele cu atâta siguranță! Asta este. Însă referitor la chestiunea reincarnării, nu a fost atât de convingătoare. Nici dumneavoastră nu ați fost prea blând cu prețioasa Prințesă, supunând-o acelui test, de parcă ați fi încercat o ghicitoare de la colțul străzii. În general, nu este nici un mister în viața oamenilor. Misterul rămâne numai în artă, deoarece misterul are valoare numai în artă.

Honda era din nou surprins de raționamentul limitat al lui Hishikawa. De la geamul mașinii a văzut ceva roșiatic sclipind în depărtare. Și-a îndreptat privirea în acea direcție. Era un râu. Printre cocotierii cu coroana de un roșu înflăcărat, aliniați de-a lungul țărmului, se întrezăreau arbori de foc[1], asemănători unui fum stacojiu. Valurile de căldură deja cuprinseseră copacii.

Honda, întorcându-se la preocupările lui, se gândea cum să ajungă la Vila Bang Pa In fără Hishikawa, deși singur nu ar fi putut comunica cu Prințesa.

4

Din fericire, dorința lui Honda de a merge neînsoțit de Hishikawa la Vilă s-a materializat. „Nu am dispoziția necesară pentru încă o întrevedere cu ciudata Prințesă. Dacă nu voi merge, nu vă veți descurca. Supraveghetoarele nu vorbesc decât câteva cuvinte în engleză", a spus Hishikawa cu un aer de superioritate. Contrar așteptărilor sale, Honda a replicat: „Limba thailandeză o să-mi gâdile urechile ca o muzică pe care nu o înțeleg. Mai bine așa, decât să ascult o traducere care m-ar plictisi". Honda spera că astfel își va încheia socotelile cu Hishikawa.

Mai târziu, Honda avea să-și aducă aminte de nenumărate ori de acea încântătoare excursie.

Se putea merge cu mașina numai până la jumătatea drumului; cealaltă jumătate de drum a fost străbătută cu o mică ambarcațiune regală de agrement, trecând peste un râu și peste câmpuri de orz inundate. Bivolii de apă se mai trezeau din moțăială și, dintr-odată, se ridicau; spinările lor înnoroiate străluceau în soare. Când barca a trecut pe lângă o pădure cu

1 Delonix regia (N. ed.).

copaci înalți, Prințesa s-a bucurat la vederea nenumăratelor veverițe care săreau de pe o creangă pe alta, de-a lungul râului. La un moment dat au văzut un șarpe verde, cu capul ridicat, care se târa printre frunzele unui copac.

Pagode galbene se înălțau în junglă, fiecare dintre ele fiind proaspăt poleită, datorită donațiilor enoriașilor. Honda știa că foițele din aur erau făcute în Japonia și exportate în Thailanda în cantități mari.

Lui Honda îi era bine întipărită în memorie imaginea Prințesei Ying Chan, care nu se mai comporta copilăros, ci stătea nemișcată, sprijinindu-se de marginea bărcii, privind pierdută în zare. Doamnele de companie, preocupate de propria distracție, erau obișnuite cu comportamentul ei straniu și nici nu-i dădeau atenție, însă Honda a înțeles imediat la ce se uita ea și s-a cutremurat.

Un nor imens, care s-a ivit de sub linia orizontului, a ascuns soarele. Soarele era deja sus, iar norul trebuia să-și lungească mult tentaculele pentru a-l acoperi. Norul negru se întindea doar pentru a învălui soarele și, cu ceva trudă, a reușit. Însă chiar deasupra soarelui cerul era de un alb orbitor, trădând astfel negrul de rău augur. Asta nu era tot. De cât se lungise, norul se subțiase și-i apăruse o despicătură în partea de jos, prin care se scurgea lumina, ca și cum strălucirea ar fi fost sângele ce țâșnea dintr-o rană adâncă.

Orizontul îndepărtat era acoperit de jungla joasă. Partea din față, scăldată în lumina strecurată prin crăpătură, era de un verde-intens, strălucitor, care te transpunea într-o altă dimensiune.

În partea mai îndepărtată a junglei, sub norul negru, ploaia era atât de violentă, încât dădea impresia unui nor de ceață care se ridică. Ploaia atârna asemenea unei pânze elaborate, ca de păianjen, învăluind jungla neagră. Vălul de picături, care acoperea numai o parte din orizontul îndepărtat, se distingea clar, iar mișcarea orizontală a picăturilor biciuite de vânt era vizibilă. Rafala de ploaie era concentrată într-o singură zonă, de parcă ar fi fost încătușată.

Honda şi-a dat seama imediat la ce se uita tânăra Prinţesă: ea vedea simultan în timp şi spaţiu. Cu alte cuvinte, zona de sub furtună ţinea de un viitor sau de un trecut inaccesibile omului. Dacă te afli sub un cer senin şi înţelegi perfect lumea cu ploaie, înseamnă că perioadele de timp diferite şi spaţiile paralele coexistă. Norul arăta ca o scânteie din abisul timpurilor, iar distanţa semnificativă confirma acea diferenţă dintre cele două spaţii. Prinţesa era absorbită de prăpastia adâncă a Universului.

Micuţa ei limbă rozalie şi umedă lingea cu nesaţ inelul cu perlă primit de la Honda – doamnele ar fi certat-o, dacă ar fi observat. Parcă mica Prinţesă, prin lingerea perlei, încerca să se asigure că miracolul era aievea.

Bang Pa In.

Numele acesta avea să rămână de neuitat pentru Honda.

Prinţesa a insistat să-l ţină pe Honda de mână în timp ce se plimbau. Ignorând privirile dezaprobatoare ale doamnelor, el s-a lăsat condus de pălmuţa transpirată. Prinţesa, familiară cu locurile, l-a dus la o reşedinţă în stil chinezesc cu arbori franţuzeşti şi grădină în stil renascentist, mai apoi către un turn arăbesc. Era încântat de noile descoperiri. Pavilionul plutitor din centrul unui iaz artificial întins era deosebit de frumos, asemenea unui obiect de artă, aşezat deasupra apei.

Pe măsură ce apa ţâşnea, treptele de piatră de la marginea iazului se înecau, iar ultima treaptă era ascunsă pe fundul bazinului. Marmura albă din apă era verde de la alge. Mătasea-broaştei învăluise suprafaţa apei, acoperind-o cu o spumă argintie. Prinţesa Ying Chan dorea să-şi umezească mâinile şi picioarele în acel iaz, însă, în mod repetat, doamnele i-au interzis acest lucru. Honda nu înţelegea vorbele ei, însă probabil că ea credea că bulele spumei, asemănătoare inelului, erau perle pe care voia să le adune.

Când Honda i-a spus să înceteze, Prinţesa s-a calmat imediat, s-a aşezat lângă el pe treapta de piatră şi a privit pierdută templul din mijlocul iazului.

Nu era chiar un templu, ci un mic pavilion folosit ca loc de popas pentru cei care se plimbau cu barca. Când vântul se juca prin perdelele gălbui ale pavilionului, de la distanța aceea, se vedea o încăpere mică, aproape goală.

Pavilionul era înconjurat de nenumărați stâlpi subțiri, negri decorați cu auriu. Prin spațiile dintre stâlpi se vedeau verdeața de pe malul celălalt, norii buclați și cerul scăldat în lumină. În timp ce Honda admira peisajul, norii grandioși și pădurea care se zăreau printre crăpăturile paravanului de stâlpi luau forma unor dungi verticale, ciudat de lungi. Bineînțeles că și acoperișul pavilionului era desăvârșit: construit din patru straturi groase de țiglă chinezească roșie, galbenă și verde și cu un turnuleț fin, auriu-strălucitor ce străpungea cerul albastru.

Honda nu-și mai amintea dacă s-a gândit la acest lucru atunci sau dacă, abia mai târziu, imaginea pavilionului s-a suprapus peste cea a Prințesei. Totuși, în mintea lui, stâlpii subțiri și negri se transformau în trupurile de abanos ale dansatoarelor suple, în poziție de dans, împodobite cu multe bijuterii filigranate din aur și cu coroane ascuțite.

5

Toate acele evenimente care s-au derulat fără comunicare verbală, mai ales acele momente în care nici nu ar fi fost de dorit o astfel de comunicare, au devenit, fără prea mult efort, tablouri frumoase în miniatură, înlănțuite, în mod egal încadrate în rame aurii excesiv decorate. Trăirile acelea, de o intensă plăcere estetică, aveau să-l lege definitiv pe Honda de timpul petrecut acolo. Dintr-odată, îi apăreau instantanee care formau un portret de moment al micuței Prințese: mâinile dolofane de copil, întinse după spuma de perle de pe scările scufundate în apă; liniile delicate și clare ale palmelor și degetelor; părul negru, lucios, tuns scurt, atârnând peste

obraji; genele lungi, aproape melancolice; pe micuța frunte neagră, reflexia apei care tremura asemenea sidefului pe un fundal negru. Timpul spumega, aerul din grădină era împresurat de zumzetul albinelor, iar doamnele, care se plimbau liniștite, păreau binedispuse. Esența momentului era precum un coral frumos, expus privirilor. Totuși, fericirea neumbrită, inocentă a prințesei și înlănțuirea de întâmplări dureroase, chiar sângeroase, din cele două vieți anterioare, erau combinate, la fel ca cerul înseninat și cel acoperit de nori al junglei îndepărtate, așa cum le văzuse în drum spre vilă.

Honda simțea că se află în imensul salon al timpului, de unde fuseseră extrași toți pereții. Era prea spațios și prea liber, în comparație cu locuința „umană" cu care se obișnuise. Acolo, stâlpi negri stăteau înșirați, iar urechile și ochii lui atingeau dimensiuni inaccesibile unui om normal. Bucuria copilărească a Prințesei umpluse camera. În spatele nenumăraților stâlpi stăteau Kiyoaki, Isao și o ceată de suflete migratoare, cu respirația tăiată, ca într-un joc de-a v-ați ascunselea.

Prințesa a râs din nou. În această plimbare, Prințesa a zâmbit mai mereu, dar, din când în când, izbucnea în râs, dezvăluindu-și gingiile rozalii, umede. În asemenea momente își ridica privirea către Honda.

De când sosiseră la Bang Pa In, doamnele de curte renunțaseră la ținută, uitaseră de eticheta ceremonioasă și râdeau gălăgios. Acum că renunțaseră la rigoare, vârsta era singurul element rămas din prestanța lor. Doamnele adunau de zor poame de *areca*[1]. Parcă erau niște papagali zbârciți și lacomi care-și umpleau ciocul cu semințe. Își băgau mâna pe sub mânecă și se scărpinau. Se distrau pe cinste imitând tinerele dansatoare cu mersul lor lateral. O dansatoare mumificată, cu un păr alb, strălucitor ca o perucă, răvășit peste fața măslinie, deschisese gura castanie râzând. Mergea în lateral cu coatele

1 *Areca catechu*, specie de palmier cu fructe comestibile.

ascuțite în sus; oasele colțuroase și uscate, lăsate la vedere, decupau poze cu siluete din fundalul cerului azuriu cu norii săi alburii.

Pe Honda l-a cuprins un sentiment de duioșie profundă. Neavând copii, Honda nu putea decât să-și imagineze ce ar putea simți în astfel de momente. Asocierea plecării Prințesei, cu carnea ei pură, la toaletă, era o experiență sentimentală nouă pentru el. Dacă ar fi fost posibil, și-ar fi dorit să țină în mâinile lui pulpițele fragede, maronii ale Prințesei, în timp ce aceasta urina.

La întoarcere, copila a fost un timp ruşinoasă, nu a spus nimic şi i-a evitat privirea.

După masa de prânz s-au jucat la umbra copacilor.

După aceea Honda nu și-a mai amintit ce jocuri. Cântau, în mod repetat, melodii simple, monotone.

I-a rămas în minte doar secvența în care Prințesa stătea în mijlocul unei pajişti, la umbra crengilor, printre care se strecurau firicele de lumină, iar în jurul ei doamnele de curte erau aşezate pe jos, una cu genunchiul ridicat, cealaltă cu picioarele încrucişate. Una dintre ele părea că intrase în joc doar din complezență, continuând să fumeze un trabuc împachetat în frunze de lotus. Alta ținea lângă genunchi un recipient cu apă, lăcuit, incrustat cu perle, pentru Prințesa care se plângea mereu că-i este sete.

Probabil că jocul avea legătură cu *Rāmāyana*. Prințesa semăna cu Hanuman când mânuia o nuia pe post de sabie, stătea cocoşată şi respira într-un mod amuzant. De fiecare dată când femeile băteau din palme şi psalmodiau ceva, fata își schimba poziția. Înclinând uşor capul, semăna cu o floare delicată, unduindu-se în adierea vântului, sau cu o veveriță care se opreşte din escaladarea crengilor. Din nou, transformată în Prințul Rāma, a îndreptat elegant sabia către înaltul cerului cu mâna subțire, negricioasă, ieşită de sub bluza albă brodată cu auriu. În acel moment, un porumbel de munte a

coborât prin fața ei și i-a acoperit chipul, însă Prințesa nu s-a mișcat deloc. Honda a descoperit că arborele care se înălța falnic în spatele ei era un tei. Frunzele late atârnau din lujerii lungi ai copacului bogat și fremătau la fiecare adiere a vântului. Fiecare frunză verde avea vinișoare galbene, evidente, de parcă razele de la tropice erau țesute în ele.

Prințesa se încălzise. Destul de iritată, le-a cerut ceva doamnelor. S-au consultat, s-au ridicat și i-au făcut un semn lui Honda. Au ieșit de sub umbra arborilor și s-au îndreptat către debarcader. Honda presupunea că se întorceau acasă, dar se înșela. I-au dat un ordin luntrașului, care a scos o bucată mare de bumbac imprimat.

Ținând materialul, s-au dus către țărmul înțesat de rădăcinile mangrovelor, până au găsit un loc mai retras. Două dintre doamne și-au ridicat fustele și au intrat în apă, ținând fiecare de câte un capăt al bucății de bumbac, pe care au întins-o când apa le-a trecut de nivelul brâului, ca un paravan pentru privirile celor de pe malul opus. Cea rămasă pe mal și-a ridicat poalele și a intrat cu Prințesa goală în apă. Lumina proiectată de apă se legăna pe pulpele vlăguite ale bătrânei.

Prințesa a țipat de bucurie când a văzut peștii mici adunați în jurul rădăcinilor mangrovelor. Honda era surprins de faptul că doamnele se purtau ca și cum el n-ar fi fost prezent, dar se gândea că și acest comportament ținea de eticheta thailandeză. Se așezase lângă trunchiul unui copac de pe țărm și privea detașat cum se scălda Prințesa.

Copila nu era chiar tăcută. Luminată de razele soarelui, care treceau prin fibrele materialului de bumbac, Prințesa râdea fără încetare către Honda. Nu încerca să-și acopere burta de copil, destul de proeminentă, în timp ce le stropea pe doamne. Când era certată, se retrăgea în grabă. Apa stătătoare nu era prea curată, ba chiar era de aceeași culoare cu pielea fetei – maro-gălbuie. Până și picăturile acelei ape deveneau limpezi în bătaia luminii filtrate prin bucata de material.

Deodată Prințesa și-a ridicat brațele. Instinctiv, Honda s-a uitat la partea ei stângă, la pieptul ei mic, plat, până atunci acoperit de brațe. Nu a văzut cele trei alunițe care ar fi trebuit să fie acolo. S-a uitat apoi de fiecare dată când prindea momentul, până când ochii i-au obosit, dar s-a gândit că alunițele nu se distingeau pe pielea maronie.

6

Procesul de care se ocupa Honda a luat o întorsătură neașteptat de bună când reclamantul, înțelegând că nu are șanse, a renunțat la acuzații. De acum se putea întoarce acasă, însă compania Itsui, în semn de recunoștință, i-a oferit o călătorie de relaxare. Și-a exprimat dorința de a vedea India. I s-a spus că probabil este ultima șansă de a vizita India, deoarece existau semne de începere a războiului. I s-a promis că birourile locale Itsui vor face tot posibilul să-i asigure o excursie pe cinste. Honda se ruga ca acea ospitalitate făgăduită să nu fie de tipul celei primite din partea lui Hishikawa.

Honda și-a înștiințat familia din Japonia. Apoi s-a bucurat să-și planifice voiajul cu ajutorul unui mers al trenurilor indian, unde se arăta că erau în uz locomotive cu abur, care înaintau doar cu douăzeci și cinci-douăzeci și șase de kilometri pe oră. A consultat harta și a văzut că locurile pe care dorea să le viziteze – peșterile Ajantă și Benares de pe malul Gangelui – erau atât de departe, încât aproape că l-a luat amețeala. Totuși, amândouă locurile i-atrăgeau cu aceeași forță acul magnetic al dorinței de a descoperi necunoscutul.

Honda a renunțat la ideea de a merge să-și ia rămas-bun de la Prințesa Ying Chan, doar gândindu-se la neplăcerea de a-l ruga pe Hishikawa să traducă. Scuzându-se că trebuie să plece în mare grabă, nu a făcut decât să lase un bilet de mulțumire pentru excursia de la Bang Pa In, folosind hârtia hotelului. L-a trimis printr-un mesager la Palatul Trandafirilor, înainte de plecare.

Excursia lui în India a fost plină de evenimente semnificative, cele mai de seamă fiind experiența răscolitoare dintr-o după-amiază petrecută la peșterile-templu Ajantă și peisajul din Benares, care i-a mișcat sufletul. În aceste locuri, Honda a fost martorul unor întâmplări foarte importante, amintirile legate de acestea aveau să-i marcheze viața.

7

Honda și-a început călătoria pe mare, până la Calcutta, apoi a mers o zi întreagă cu trenul spre Benares, care era la șase sute șaptezeci și opt de kilometri depărtare. Au urmat o excursie cu mașina de la Benares la Mogulsarai, apoi două zile cu trenul către Manmad și o deplasare cu mașina în Ajantă.

În Calcutta, la începutul lunii octombrie era mare agitație datorită sărbătorii anuale dedicate zeiței Durgă.

Zeița Kălī, cea mai cunoscută din panteonul hindus și cu precădere venerată în Bengal și Assam, a avut nenumărate nume și înfățișări, la fel ca soțul ei Shiva, zeul distrugerii. Durgă este una dintre metamorfozele lui Kălī, mai puțin însetată de sânge însă. Efigii imense ale zeiței Durgă erau ridicate peste tot în oraș. Era înfățișată pedepsindu-l pe zeul bivolilor de apă, cu o figură impunătoare și cu sprâncenele frumoase arcuite amenințător. Noaptea, statuile se distingeau clar în lumina stradală puternică și trecătorii li se închinau.

Calcutta este centrul de adorație a lui Kălī, cu templele sale Kalighat, iar activitățile din timpul acestor festivități nu au pereche. Imediat ce a ajuns în oraș, Honda a angajat un ghid indian și a vizitat templul.

Puterea lui Kălī provine de la *Shakti*[1], termen cu semnificația inițială de „energie". Această măreață zeiță, mamă a pământului,

1 Energia cosmică primordială; reprezintă forțele dinamice care se mișcă în întreg Universul.

împarte cu toate zeițele noblețea de a fi mamă, voluptatea feminină şi ferocitatea atroce, îmbogățindu-le astfel natura divină. Kălī este înfățişată printr-o imagine a morții şi a distrugerii, fără îndoială cele două elemente esențiale ținând de *Shakti*. Ea reprezintă molima, calamitățile naturale şi alte forme ale forțelor naturii. Are trupul negru, iar gura roşie, ca sângele. Colții umezi i se iţesc peste buze, iar gâtul îi este decorat cu lănțişoare de cranii şi capete proaspăt retezate. Dansează nebuneşte peste trupul bărbatului ei epuizat. Această zeiță însetată de sânge trimite epidemii şi dezastre de îndată ce îi revine setea şi, pentru a o calma, sunt necesare, în mod constant, jertfe. Se spune că sacrificarea unui tigru o îmbunează pentru o sută de ani, iar jertfa umană timp de o mie de ani.

Honda a vizitat templul Kalighat într-o după-amiază ploioasă. Grupuri de oameni stăteau înaintea intrării, se înghesuiau, făceau zarvă mare, iar cerşetorii implorau mila credincioşilor. Incinta templului era foarte strâmtă şi plină de credincioşi. Puhoiul de oameni se adunase în jurul templului central, cu fundația din marmură, îmbulzindu-se şi rotindu-se înainte şi înapoi. Erau atât de îngrămădiți, că nu mai aveai loc să arunci un ac. Fundația de marmură, udată de ploaie, avea un licăr alburiu, dar era murdară de la noroiul maroniu de pe picioarele credincioşilor, care încercau să urce, şi de la stropii de cinabru, care urma să fie pus pe fruntea lor împreună cu binecuvântarea. Părea o vâlvă profanatoare, iar strigătele extatice ale oamenilor continuau la nesfârşit.

Un preot, cu mâna neagră, întinsă în afara templului, picta mici puncte sfinte de cinabru pe frunțile evlavioşilor care puseseră câte un bănuț în cutie. Din mulțimea îngrămădită pentru a primi binecuvântarea se remarcau o femeie cu un sari albastru, ud, lipit de piele, evidențiind-i spatele şi fesele şi un bărbat cu o cămaşă din pânză albă, al cărui gât era brăzdat de riduri negre, lucioase. Toți se împingeau către degetul negru, vopsit în roşu, al preotului. Mişcările lor, paroxismul şi devotamentul i-au amintit lui Honda de mulțimea din tabloul

Pomana Sfântului Rocco de Annibale Carracci, un pictor al şcolii eclectice din Bologna. Oricum, în interiorul templului, întunecat chiar şi la amiază, trona o statuie a zeiţei Kālī, cu limba ei roşie ivindu-se dintre buze şi cu colierul din capete proaspăt retezate, care tremurau în lumina lumânărilor.

Honda şi-a urmat ghidul în grădina din spate, cu dale din piatră măcinate de ploi, denivelate. Grădina se întindea pe mai puţin de patru sute de metri pătraţi. Acolo erau doar câteva persoane. O pereche de piloni, ca nişte stâlpi de poartă înguşti, scunzi, aveau la bază o albie lucrată în piatră şi încă un spaţiu separat, mic, probabil pentru spălat. Imediat alături, se aflau copiile lor în miniatură. Perechea de stâlpi mici era udă din cauza ploii, iar în adâncitura de lângă ei era o baltă de sânge, care, sub loviturile picăturilor de ploaie, se împrăştia pe dale. Ghidul i-a explicat că albia mare fusese altarul în care se sacrificau bivolii de apă şi că acum nu se mai foloseşte. Albia mai mică era pentru sacrificarea ţapilor. În special în timpul sărbătorilor importante, ca aceasta, a zeiţei Durgā, sunt masacraţi patru sute de ţapi.

Când Honda s-a uitat la partea din spate a templului Kalighat, care până în acel moment nu fusese vizibilă din cauza gloatei din jurul lui, a descoperit că doar fundaţia era construită din marmură pură, albă; pagoda centrală şi zidul dimprejur erau placate cu mozaic strălucitor. Imaginea îl ducea cu gândul la Templul Zorilor din Bangkok. Ploaia spălase praful de pe desenele florale minuţioase şi de pe şirul de păuni, iar edificiile în culori scânteietoare se ridicau arogant peste vărsarea de sânge de dedesubt.

Picături mari de ploaie veneau în valuri răzleţe, iar aerul îmbibat cu apă purta cu el o căldură umedă.

Honda văzu o femeie fără umbrelă venind să îngenuncheze evlavios în faţa altarului pentru sacrificarea ţapilor. Avea faţa rotundă, inteligentă şi blândă, specifică femeilor indiene trecute de vârsta a doua. Sariul verde era îmbibat de apă. Avea un ibricel de bronz cu apă sfântă din Gange.

Femeia a vărsat apa la stâlpi, a aprins candela, care putea arde chiar şi pe ploaie, apoi a împrăştiat flori purpurii de Java în jurul lor. După aceea a îngenuncheat pe dalele pătate de sânge, şi-a lipit fruntea de un stâlp şi a început să se roage cu fervoare. Punctul roşu sfinţit de pe fruntea ei era vizibil prin părul lipit din cauza ploii, de parcă ar fi oferit propriul sânge pentru jertfă.

Honda era profund impresionat şi, în acelaşi timp, emoţiile lui erau amestecate cu un dezgust greu de explicat în cuvinte, aproape de extaz. Pe măsură ce-şi analiza propriile trăiri, tot ce era în jurul lui se estompa, privirea fiindu-i ţintită aproape în mod obsesiv către silueta femeii în rugăciune. Tocmai când claritatea detaliilor şi aversiunea îl copleşeau atât de tare încât nu mai suporta, într-o clipită, femeia a dispărut. Pentru o secundă crezuse că a fost o himeră, dar nu fusese aşa. A văzut-o cum se îndrepta către poarta cu arabescuri din fier forjat, larg deschisă. Totuşi, între femeia care se ruga şi femeia care se îndepărta nu era nici o legătură.

Un copil a adus un ied negru. Cu părul lipit de fruntea udă, era însemnat cu punctul roşu sfinţit. Când a turnat apa sfinţită, iedul a scuturat din cap şi a lovit cu picioarele din spate, chinuindu-se să scape.

Un tânăr cu mustaţă şi cu o cămaşă murdară a apărut şi a luat animalul de la copil. Când i-a pus mâna pe ceafă, iedul a început să behăie jalnic, ba chiar iritant, smucindu-se si trăgându-se înapoi. Părul negru din jurul cozii era răvăşit. Tânărul i-a forţat gâtul printre cei doi stâlpi ai altarului, cu faţa în jos, a băgat o opritoare între ei şi a împins-o peste ceafa animalului. Iedul şi-a ridicat picioarele din spate, trăgându-se cu disperare şi behăind. Tânărul a ridicat sabia curbă, ce trimitea luciri argintii în ploaie. A lovit cu precizie şi capul iedul s-a rostogolit înainte, cu ochii larg deschişi şi limba albicioasă atârnând peste buze. Corpul rămăsese de partea cealaltă a stâlpilor, picioarele din faţă tremurau delicat, pe când picioarele din spate loveau cu putere. Mişcările violente s-au atenuat treptat,

asemenea unui pendul care se domoleşte cu fiecare balansare. Din beregată nu i-a curs mult sânge.

Tânărul călău a apucat de picioarele din spate trupul decapitat şi a ieşit pe poartă. Afară, iezii sacrificaţi erau atârnaţi de ţăruşi, apoi erau tranşaţi în viteză. La picioarele tânărului era întins pe jos, în ploaie, un trup de ied, decapitat. Picioarele din spate încă tremurau, de parcă ar fi avut un coşmar înfiorător. Hotarul dintre viaţă şi moarte, curmat cu îndemânare, fără durere, a fost traversat aproape inconştient; acum doar coşmarul chinuia ieduţul.

Abilitatea tânărului de a mânui sabia era uimitoare. Practica cu credinţă şi fără pic de emoţie această profesie sfântă şi, totuşi, abominabilă. Într-o zi obişnuită sanctitatea picura, precum transpiraţia, din sângele care-i pătase cămaşa murdară, din ochii mari, pătrunzători şi din palmele lui mari, de ţăran. Cei prezenţi la sărbătoare, obişnuiţi cu asemenea scene, nici măcar nu mai întorceau capul. În mijlocul lor stătea îndrăzneţ călăul, cu mâinile şi picioarele murdare.

Şi capul? Capul era oferit pe altarul dinăuntru, protejat de o copertină improvizată. Flori roşii erau aruncate într-o vatră aprinsă, în ploaie. Câteva petale arseseră. Era focul din sanctuarul dedicat venerării lui Brahmă. Şapte sau opt căpăţâni de ied erau aranjate lângă vatră, toate roşii, deschise şi înflorite asemenea florilor Java. Unul dintre capete era cel proaspăt tăiat. În spatele lor, o femeie în vârstă stătea ghemuită, de parcă ar fi cusut ceva, dar de fapt degetele ei negre desprindeau cu dibăcie măruntaiele netede, lucioase, de pieliţa interioară.

8

În timpul călătoriei către Benares, imaginea sacrificării animalelor i s-a perindat prin faţa ochilor de nenumărate ori.

Era o scenă agitată, care parcă pregătea terenul pentru altceva. I se părea că ritualul sacrificării nu se încheiase deloc,

de parcă ceva începuse, şi se ridicase o punte către ceva invizibil, mai sacru, mai abominabil, mai sublim. Cu alte cuvinte, seria de ritualuri era ca o bucată de covor roşu întins pentru a întâmpina o fiinţă indescriptibilă, care se apropia.

Benares este cel mai sfânt dintre locurile sfinte, Ierusalimul credincioşilor hinduşi. În punctul în care Gangele coteşte formând o semilună perfectă şi primeşte zăpezile topite din Himalaya, unde sălăşluieşte zeul Shiva, pe malul din vest, este aşezat oraşul Benares, denumit înainte Varanasi.

Este un oraş dedicat lui Shiva, soţul lui Kālī, care a ajuns să fie considerat principala poartă către Paradis. De asemenea, este locul de pelerinaj pentru toţi indienii. Fericirea supremă este atinsă pe pământ dacă faci baie în locul unde se unesc cele cinci râuri sfinte: Gange, Dutapapa, Krishna, Jamna şi Sarasvati.

În *Vede* apar următoarele pasaje referitoare la efectele benefice ale apei:

Apele sunt leac.
Apele purifică bolile trupului,
Hrănesc organismul cu vitalitate.
Într-adevăr apele sunt tămăduitoare,
Vindecă toate bolile şi păcatele.

Şi din nou:

Apele sunt încărcate cu viaţă eternă.
Apele sunt protecţia corpului.
Apele au efecte miraculoase pentru boli.
Puterea incredibilă a apelor
Pe vecie nu trebuie uitată,
Întrucât sunt leac pentru trup şi suflet.

Aşa cum sunt evocate în aceste rânduri, ritualurile hinduse încep prin purificarea sufletului, prin rugăciuni şi abluţiunea trupului. Toate sunt desăvârşite în nenumăratele *ghat*-uri din Benares.

Ajuns acolo după-amiază, Honda şi-a despachetat bagajul şi a făcut imediat un duş în camera de hotel. Apoi a aranjat să vină un ghid. Nu se simţea obosit după lungul drum cu trenul, dându-şi seama că spiritul iscoditor, ciudat de tineresc, i-a indus o stare de exaltare şi nelinişte. Lumina sufocantă a soarelui la apus acoperea toată priveliştea de la geamurile hotelului. Simţea c-ar putea să-i descifreze misterul într-o clipită, dacă s-ar mişca viguros în mijlocul ei.

Totuşi, Benares era oraşul sfinţeniei şi al mizeriei duse la extrem. Pe ambele părţi ale aleilor înguste, ferite de soare, erau vânzători ambulanţi cu mâncare gătită şi prăjituri, alţii cu grâne, cititori în stele, toţi la grămadă. Duhoarea, umezeala şi boala împânzeau zona. Dacă treceai pe aici pentru a ajunge pe dalele de piatră de pe malul râului, vedeai rânduri de leproşi pe ambele părţi, veniţi din toate colţurile ţării ca să cerşească, în timp ce-şi aşteptau moartea. Mulţi porumbei... zăpuşeala de după-amiază... Un lepros stătea în faţa unei cutii de conserve care conţinea câteva monede de cupru; singurul lui ochi era roşu, putrezit, şi mâinile fără degete se ridicau către cerul în asfinţit asemenea arborilor de dud curăţaţi de uscături.

Întâlneai toate genurile de diformităţi. Oameni pitici săreau, iar trupurile lor păreau nişte semne din scrieri străvechi nedescifrate, fără nici un simbol comun. Nu arătau aşa din cauza descompunerii sau degenerării, ci pentru că formele lor jalnice, încovoiate, emanau o sfinţenie repugnantă. Sângele şi puroiul erau cărate, precum polenul, de nenumărate muşte verzi-aurii, umflate şi lucioase.

Pe partea dreaptă, panta cobora către râu şi acolo fusese instalat un cort colorat cu însemnele sfinte, iar lângă oamenii care ascultau slujba preoţilor erau întinse trupuri neînsufleţite învelite în cârpe.

Totul plutea în aer. Sub soare erau expuse cele mai urâte ipostaze ale cărnii umane, cu excrementele, duhoarea, bolile sau otrăvurile emanate de cadavre. Totul plana în atmosferă, ca aburii evaporaţi de realitatea cotidiană. Benares... un covor

care te fascina şi prin hidoşenie, şi prin splendoare. Un covor zgomotos, înălţat cu veselie zi şi noapte de temple şi oameni – o mie cinci sute de temple, templele dragostei, cu stâlpi roşii şi sculpturi în abanos, înfăţişând toate poziţiile din timpul actului sexual, Casa Văduvelor, ale cărei locatare aşteptau cu inima deschisă moartea, psalmodiind sutrele zi şi noapte... localnicii, călătorii, cei pe moarte, cei morţi, copiii plini de băşici de la scabie, copiii care mor în timp ce sug la pieptul mamelor...

Piaţa se înclina către râu, ghidând vizitatorii în mod natural spre cel mai important *ghat*: Dasasvamedha, *Sacrificarea celor Zece Cai*. Legenda spune că Brahmă, Creatorul, a sacrificat aici zece cai.

Râul învolburat cu apa gălbuie era Gangele! Aceea era preţioasa apă sfântă de unde se umpleau micile ibrice de alamă pentru a fi vărsate pe frunţile credincioşilor şi ale victimelor. Apa jertfei din Calcutta, iat-o curgând la vale, sub ochii lui Honda. Un incredibil ospăţ îmbelşugat în sfinţenie.

Era drept ca aici, cei bolnavi, cei sănătoşi, cei diformi şi cei pe moarte să fie în mod egal încărcaţi cu bucurie aurie. Era drept ca aici şi muştele, şi larvele să fie scăldate în fericire. Expresia facială sugestivă şi tipic solemnă a indienilor aici ar fi trebuit să fie acoperită de pioşenie dusă până la inconştienţă. Honda se întreba cum putea să contopească logica sa cu soarele arzător de seară, cu duhoarea şi briza râului, care aducea cu aburii unei mlaştini. Nu credea că va reuşi să potrivească logica sa cu aerul înserării, prezent pretutindeni, asemenea unor fire de lână groase, împletite din incantaţii, cu sunetul clopotelor sau cu vocile cerşetorilor şi gemetele bolnavilor. Se temea ca nu cumva logica sa, precum lama ascuţită a unui cuţit ascuns în haină, să distrugă acea împletitură perfectă.

Cel mai important lucru era să scape de ea. Tăişul lamei raţionamentului, pe care-l considera arma lui încă din tinereţe, nu prea fusese menajat, dacă se gândea la impactul avut de fiecare reincarnare asupra lui. Acum nu avea altă soluţie decât

să dispară pe ascuns în mulțimea de oameni, plină de microbi și praf.

Pe *ghat* se înălța o puzderie de umbrele, la fel ca pălăriile ciupercilor, pregătite pentru cei care se odihneau după îmbăiere, dar acum erau în mare parte neocupate, deoarece razele soarelui săgetau sub ele. Era trecut de ora scăldatului, care atinsese apogeul la răsăritul soarelui. Ghidul a coborât spre mal și a început să negocieze cu un barcagiu. Honda aștepta pur și simplu să se termine tocmeala aceea prelungită, și simțea în fiecare clipă cum îi arde spatele fierul încins al soarelui la asfințit.

În sfârșit, barca cu Honda și ghidul lui s-a îndepărtat de țărm. Dasasvamedha era poziționată aproximativ în centrul nenumăratelor *ghat*-uri, de-a lungul coastei de vest a Gangelui. Bărcile de agrement mai întâi o luau în aval, spre sud, pentru a putea fi admirate o parte a *ghat*-urilor, apoi întorceau în amonte, pentru a fi văzute și cele din nordul Dasasvamedhei.

În timp ce partea de vest era considerată sfântă, partea de est era neglijată complet. Se spunea că locuitorii de acolo aveau să se reincarneze în măgari, de aceea toți o ocoleau. Se vedea o întindere de vegetație pitică, fără nici o umbră de casă.

Odată ce barca a luat-o în aval, strălucirea soarelui a fost obturată de clădiri, emanând numai o aureolă luminoasă peste priveliștea impresionantă a nenumăratelor *ghat*-uri, cu rândurile lor de coloane și cu șirurile de piloni de susținere ai conacelor. Doar *ghat*-ul Dasasvamedha, cu spatele spre piață, primea arșița soarelui la asfințit. Cerul își oglindea deja culoarea rozalie, blândă, pe suprafața râului, iar bărcile care treceau aruncau umbre melancolice pe apă.

Era momentul luminii misterioase și atotcuprinzătoare de dinainte de lăsarea serii. Un moment al zilei controlat de lumină, când contururile tuturor lucrurilor erau perfecte, fiecare porumbel era pictat în detaliu, totul era colorat într-un galben-rozaliu palid, iar armonia domoală domnea cu grandoarea unei gravuri create de reflexia de pe râu și inserția roșiatică de pe cer.

Ghat-urile sunt structuri arhitecturale impunătoare, potrivite perfect pentru această lumină. Au scări gigantice, asemănătoare palatelor sau marilor temple, care coboară spre apă, iar în spatele fiecăreia se află un zid monolitic imens. Coloanele şi boltele de pe fundalul *ghat*-urilor sunt numai pilaştri, iar arcadele au ferestre oarbe. Până şi scările au atitudinea demnă a unui sălaş sfânt. Stilul unor coronamente este corintic, iar al altora este un fel de sincretism specific Orientului Apropiat. Pe coloane sunt trasate linii albe până la doisprezece metri, cele mai înalte marcând inundaţiile din fiecare vară, recordurile înregistrându-se în anii 1928 şi 1936. Deasupra coloanelor ameţitor de înalte, ies în afară arcade în consolă folosite de cei care locuiesc în partea superioară a zidurilor. Rânduri de porumbei stau aliniaţi pe marginea balustradei de piatră. Peste vârfurile acoperişurilor, aura soarelui în asfinţit îşi pierdea treptat intensitatea.

Barca lui Honda se apropia de *ghat*-ul Kedar. Acolo, aproape de barca lui, un bărbat prindea peşte cu năvodul. Era un *ghat* liniştit, iar bărbaţii cu trupuri subţiri de abanos care se îmbăiau, ca şi cei care priveau de pe scări erau cufundaţi în rugăciune şi meditaţie.

Lui Honda i-a atras atenţia o siluetă care coborâse în centrul treptelor uriaşe şi era pe punctul de a intra în apă. În spatele ei erau aliniate magnificele coloane gălbui. În lumina slabă totul era clar şi distinct, până la modelele decorative ale coronamentelor. Omul stătea în sânul sfinţeniei, totuşi, Honda nu era convins că este vorba despre un om, atât de mare era contrastul dintre pielea lui şi trupurile negre ale preoţilor cu tonsură, care stăteau ghemuiţi. Un bărbat în vârstă, înalt, impunător, cu pielea de un roz strălucitor.

Avea o creastă mică de păr alb şi, cu mâna stângă, rula pânza stacojie de pe şolduri. Nuditatea lui se dezvăluia ca o expansiune de roz. Privirea îi era aţintită către imensitatea cerului de pe malul opus, de parcă nu ar fi fost nimeni în jurul lui. Mâna lui dreaptă se ridica uşor către înaltul cerului, în semn de adorare.

În lumina crepusculară, pielea feței, a pieptului și a abdomenului era de un alb-rozaliu delicat, iar nobleţea îl detaşa de tot ceea ce îl înconjura. Petele de piele neagră, care se zăreau răzleț pe brațe, pe mâini și pe pulpe, aproape că se cojeau, dar încă semănau cu nişte umflături, vânătăi sau crestături. Aceste urme făceau ca strălucirea pielii să fie şi mai sublimă. Avea lepră albă.

*

Nenumărați porumbei au zburat deodată.

Barca a luat-o din nou în amonte; o pasăre care a pornit în zbor a fost într-o clipă urmată de altele, iar Honda a fost luat prin surprindere de fâlfâitul aripilor. I-au distras atenția de la frunzişul teilor, care se întindeau pe toată suprafața râului, printre *ghat*-uri. Se spune că fiecare frunză găzduieşte timp de zece zile sufletul unei persoane decedate, cât aşteaptă reincarnarea.

Barca trecuse deja de *ghat*-ul Dasasvamedha şi era lângă Casa Văduvelor, clădirea din gresie calcaroasă roşie, de pe malul râului. Ramele ferestrelor erau decorate cu mozaic alb şi verde, iar interiorul era vopsit în verde. Mirosul beţişoarelor aprinse de la ferestre era purtat de vânt, sunetul clopotelor şi incantația *kirtana* se auzeau cu ecou, răsfrângându-se în tavan şi apoi întinzându-se pe întreaga suprafață a apei. Aici se adunau văduve din toata India pentru a-şi aştepta moartea. Pentru aceste femei, vlăguite de boli şi presimțindu-şi salvarea sufletului prin dispariție, ultimele zile în Mumukshu Bhavan, „Casa Fericirii" din Benares, erau într-adevăr cele mai fericite. Totul se afla la îndemână. Crematoriul *ghat* era imediat în nord. Deasupra se înalța un turn auriu, Templul Nepalez al Dragostei, pe care sunt sculptate cele o mie de poziții din timpul actului sexual.

Honda a observat un pachet înfăşurat într-un material, care plutea lângă barcă. După formă, mărime şi lungime, şi-a dat seama că era vorba de cadavrul unui copil de doi-trei ani.

Honda s-a uitat la ceas. Era cinci şi patruzeci de minute. Întunericul acapara împrejurimile. În acel moment a văzut clar doar focul aprins în *ghat*. Era rugul funerar al *ghat*-ului Mani Karnika.

Cu fața spre Gange, avea cinci platforme suprapuse, de diferite mărimi, după stilul hindus. Templul era format dintr-o serie de stupe de diverse înălțimi, dispuse circular în jurul stupei mari, şi fiecare dintre ele avea un balcon-arcadă în forma unei flori de lotus – o arhitectură cu aer islamic. Pe măsură ce se apropia de giganticul templu maroniu, înnegrit de fum, sprijinit de colonade înalte, silueta lui impunătoare, nelocuită, învăluită în fum, părea o nălucire amenințătoare pe cer. Între barcă şi *ghat* era o porțiune de apă mâloasă. Pe suprafața întunecată a apei, o întindere de ofrande de flori – chiar şi flori roşii de Java, cum văzuse în Calcutta –, răspândind un miros de bețişoare parfumate, plutea pe râu în jos, precum gunoiul. Reflexia inversată a flăcării rugului funerar se distingea clar pe suprafața apei.

Porumbeii cuibăriți pe stupe fluturau agitați din aripi, amestecându-se cu flăcările înălțate spre cer. Bolta îmbrăcase culoarea indigoului cu irizații gri.

Aproape de apă era un mic altar din piatră fumurie, lângă statuia lui Shiva şi a uneia dintre soțiile lui, Sati, cea care s-a aruncat în vâltoarea flăcărilor pentru a susține onoarea soțului.

Multe ambarcațiuni încărcate cu lemn pentru rugul funerar se strânseseră în zonă, iar barca lui Honda a ocolit partea de mijloc a *ghat*-ului. În spatele focului, care ardea puternic, se întrezărea o mică flacără, departe, sub arcada templului. Era flacăra eternă, sacră – de la ea se aprindeau toate rugurile funerare.

Briza a încetat şi o căldură sufocantă a înghițit aerul. Ca în orice altă zonă din Benares, şi aici hărmălaia luase locul liniştii: mişcarea neîntreruptă a oamenilor, strigăte amestecate cu râsete de copii şi incantații ale sutrelor. Nu numai oamenii se îmbăiau, ci şi nişte câței piperniciți îi urmau pe copii în apă, iar din adâncimile întunecate, departe de flăcări, acolo unde scările *ghat*-ului erau scufundate sub apă, au apărut una câte una spinările puternice şi lucioase ale bivolilor de apă, mânați de

strigătele păzitorilor. Pe măsură ce urcau scările, legănându-se, focul funerar se oglindea pe spinările lor negre şi umede.

Uneori flăcările erau înfăşurate într-un fum alb, iar prin ochiurile fumului licăreau limbi de foc. Fumul învăluise balcoanele templului şi se ondula creând iluzia unor fiinţe ale întunericului.

Ghat-ul Mani Karnika reprezenta punctul maxim al purificării indiene: totul era în aer liber, chiar şi crematoriul era exterior. În Benares, cele mai îngrețoşătoare lucruri conviețuiau cu puritatea şi sacrul. Nu încăpea îndoială că acest loc indica sfârşitul lumii.

Un cadavru înfăşurat într-un material roşu era rezemat de nişte trepte în pantă lină de lângă altarele lui Shiva şi Sati. Fusese îmbăiat în Gange şi acum îşi aştepta rândul pentru incinerare. Materialul roşu arăta că era vorba despre o femeie; cel alb era pentru bărbaţi. Rudele moartei împreună cu preoţii cu tonsură aşteptau sub cort să arunce unt şi beţişoare parfumate peste cadavru, înainte de a-i da foc. Tocmai atunci a fost adus încă un cadavru învelit în alb, purtat pe o platformă din bambus, înconjurat de preoţii care făceau incantaţii şi de rude. Câţiva copii şi un câine negru se jucau, alergându-se unii pe alţii. Aşa cum se observa în fiecare oraş indian, fiinţele se mişcau cu vitalitate şi făceau multă gălăgie.

Ora şase. Într-o clipă, s-au ridicat flăcări din patru sau cinci locuri. Fumul era purtat de vânt către templu, astfel că mirosul neplăcut nu a ajuns la Honda, însă el putea să vadă totul clar.

În dreapta, cenuşa era strânsă laolaltă şi lăsată în voia apei fluviului. Contururile trupurilor dispăruseră, iar cenuşa tuturor se unea şi, în cele din urmă, se dizolva în apa sfântă a Gangelui, astfel întorcându-se la cele patru elemente primordiale. Înainte de a fi absorbită de Gange, partea de dedesubt a movilei de cenuşă se amestecase complet cu pământul umed de acolo. Hinduşii nu fac morminte. Dintr-odată, Honda şi-a amintit de fiorul care l-a scuturat în cimitirul Aoyama

când a mers la mormântul lui Kiyoaki, acea senzație cumplită pe care a avut-o când a fost convins că trupul lui Kiyoaki nu se afla sub piatra mortuară.

Cadavrele erau puse pe foc unul după altul. Pe măsură ce legăturile ardeau, giulgiurile roșii și albe dispăreau în flăcări. Pe neașteptate se vedea câte un braț negru cum se ridica sau câte un corp care se contorsiona în foc, de parcă s-ar fi răsucit în timpul somnului. Cadavrele puse pe rug mai întâi deveneau gri-închis. Pe suprafața apei se auzea un fel de bolboroseală ca de la o oală în clocot. Craniile ardeau mai greu. Responsabilul cu incinerarea se plimba mereu pe acolo și, după ce carnea era deja arsă, ațâța focul cu un băț de bambus pentru ca și craniul să se transforme în cenușă. Mușchii brațelor lui negre și puternice care manevrau ferm bățul reflectau flăcările, iar trosnetele reverberau în pereții templului.

Procesul lung de purificare a organismului uman, de reintegrare în cele patru elemente constituente... carnea umană rezistentă și duhoarea ei inutilă, persistentă până după moarte... ceva roșu se deschidea în flăcări, ceva strălucitor se contorsiona, particule negre dansau împreună cu scânteile de foc. Acea mișcare sclipitoare părea că generează viață. Când, dintr-odată, lemnul din foc se prăbușea cu zgomot și focul se domolea, cel care incinera alimenta focul cu lemn și, din când în când, limbile flăcărilor aproape că atingeau balcoanele templului.

Nu era nici urmă de tristețe. Ceea ce părea insensibilitate era de fapt bucurie pură. Nu numai că ei credeau în *samsāra* și reincarnare, dar se considerau ca fiind parte integrantă a naturii, care se modifică în mod constant sub ochii noștri, cu lanurile de orez și plantele în creștere, cu copacii roditori. Era nevoie de ajutorul unei mâini de om, așa cum recolta și cultivarea necesită intervenția unui om. Oamenii se nasc pentru a intra succesiv în ciclul natural.

În India, izvorul a tot ce pare insensibil este o bucurie ascunsă, imensă și înfricoșătoare! Lui Honda îi era teamă să ajungă să înțeleagă o astfel de plăcere. Odată ce fusese

martorul atâtor extreme, simțea că nu avea cum să-şi mai revină din şoc. De parcă întregul oraş Benares fusese afectat de lepra sfântă şi propria lui viziune fusese contaminată de această boală incurabilă.

Însă senzația lui Honda de a fi văzut totul nu ar fi fost completă, dacă nu ar fi sosit următorul moment. Atunci, sufletul lui Honda a fost lovit de un fior de o puritate cristalină.

A fost clipa în care vaca sacră s-a îndreptat către el.

În crematoriu era o vacă albă. În India acestora le este permis să stea oriunde şi să facă orice. Vaca sacră, obişnuită cu focul, stătea chiar lângă flăcări, dar a fost alungată de cel responsabil cu incinerarea, în partea întunecată a arcadei templului.

Înăuntru era întuneric beznă, iar albul animalului părea divin şi emana înțelepciune sublimă. Pe burta albă se reflectau umbrele focului, asemenea zăpezii himalayene scăldate în lumina lunii. Era o adevărată sinteză între zăpada impasibilă şi carnea impunătoare. Focul fumega, câteodată fumul acoperea focul, câteodată focul îşi arăta colții roşii, ca apoi să fie din nou acoperit de fum.

Atunci vaca sacră s-a întors către Honda şi l-a privit fix prin perdeaua subțire de fum ieşit din focul care ardea cadavrele.

*

În acea seară, imediat după ce a terminat cina, Honda a lăsat vorbă că va pleca în dimineața următoare înainte de răsăritul soarelui şi a adormit cu ajutorul unui păhărel de tărie.

În somn i s-au arătat fantasme. Degetele lui din vis atingeau o claviatură pe care n-o mai atinseseră până atunci, producând zgomote ciudate. Ele examinau, asemenea unui inginer, toate colțurile universului cunoscut de el. Dintr-odată a apărut limpede muntele Miwa, iar în vârful lui era o stâncă înfricoşătoare, unde sălăşluiau zeii; printr-o crăpătură a stâncii țâşnea sânge; apoi şi-a făcut apariția zeița Kālī, cu limba ei roşie atârnând. Mai era şi cadavrul ars al unui tânăr frumos,

cu părul şi mijlocul acoperite cu frunze strălucitor de pure din copacul sacru *sakaki*. După aceea, scena respingătoare a fost înlocuită de incinta răcoroasă a unui templu japonez, pavată cu pietriş. Toate ideile, toţi zeii şi-au unit forţele pentru a învârti roată imensă a *samsārei*. Discul, asemenea unei galaxii spiralate, se rotea greoi, trăgând cu el oamenii; aceştia, fără să conştientizeze efectele *samsārei*, erau pur şi simplu fericiţi, supăraţi, trişti sau binedispuşi, cam la fel ca toţi cei care-şi trăiesc viaţa de zi cu zi, fără să se gândească la rotaţia Pământului. Era ca roata mare din parcul de distracţii al zeilor, noaptea, luminată de beculeţe.

Probabil că indienii ştiau totul. Această temere îl urmărea pe Honda până şi în vis. Aşa cum realitatea revoluţiei Pământului nu este detectată prin cele cinci simţuri şi abia este recunoscută prin demonstraţii ştiinţifice, nici *samsāra*, nici reincarnarea nu sunt perceptibile prin simţăminte obişnuite sau inteligenţă, ci printr-o putere supranaturală, o super-logică intuitivă, extrem de precisă, sistematică. Probabil că această viziune i-a făcut pe indieni să fie atât de nepăsători, opozanţi ai progresului şi goliţi de emoţiile umane – bucurie, supărare, regret, plăcere –, acestea fiind standarde comune de evaluare ale unui om obişnuit.

Bineînţeles, acestea erau impresiile superficiale ale unui simplu călător. Adesea, visele combină simbolurile de la cel mai înalt nivel cu cele mai vulgare gânduri. Probabil că Honda cântărea lucrurile prin prisma vechilor obiceiuri de judecător, scoţând la iveală faţa lui distantă, anostă şi speculativă. Obiceiurile profesionale, încă latente în el, şi caracterul lui erau asemănătoare limbii pisicii – prea sensibilă la mâncarea fierbinte –, grăbind procesul de răcire a elementelor calde, necunoscute, pentru a le transforma în mâncare îngheţată conceptual. Probabil că folosea vechea tehnică de autoapărare, asemenea oamenilor deosebit de precauţi în somn.

Lăsând la o parte ambiguitatea şi ciudăţenia visului, ceea ce văzuse în realitate era un mister şi mai mare, unul care re-

fuza orice interpretare. Când s-a trezit, a simțit cum căldura acelei întâmplări încă îi dăinuia în suflet și în trup. Simțea că este atins de febră tropicală.

Lângă lumina slabă de la recepția hotelului, aflată tocmai în capătul culoarului, ghidul bărbos stătea la discuții și glume cu băiatul din tura de noapte. L-a recunoscut pe Honda, care se apropia în costumul lui alb de pânză, și s-a aplecat respectos de la distanță.

Honda a plecat cu noaptea-n cap, deoarece dorea să vadă mulțimea ce așteaptă în *ghat* să venereze răsăritul soarelui.

Benares era dedicat principiului unificării religioase, unității lui Brahmă, zeul transcendental, cel care-i conținea pe toți ceilalți. Discul solar era întruchiparea acestui zeu, iar sfințenia atingea apogeul în momentul în care soarele se ridica peste linia orizontului. Sfântul oraș Benares și cerul au fost așezate pe poziție de egalitate. Eruditul Shankara a spus așa: „Când zeul a pus cerul și Benares pe o balanță, greoiul Benares s-a scufundat pe pământ, iar ușorul cer s-a ridicat".

Hindușii cred că suprema conștiință a zeului este în soare și-l consideră simbolul adevărului absolut. Tocmai de aceea, Benares este plin cu rugăciuni și adorare pentru soare. Conștiința umană se eliberează de legile guvernatoare ale pământului, astfel, prin puterea rugăciunilor, Benares însuși este ridicat la ceruri, ca un covor zburător.

Spre deosebire de ziua precedentă, *ghat*-ul Dasasvamedha mustea de oameni, iar lumânările de sub nenumăratele umbrele sclipeau în întunericul dinaintea răsăritului. Cerul de pe malul opus, de deasupra junglei, de sub stratul gros de nori apăsători, prevestea ivirea zorilor.

Oamenii puseseră băncuțe sub fiecare umbrelă mare de bambus și decoraseră statuia Lingam, simbolul lui Shiva, cu flori roșii. Unii amestecau pudră de cinabru în mojare mititele pentru a o pune pe frunte, după îmbăiere. Lângă ei, ajutoarele preoților amestecau în urcioare de alamă pasta roșiatică cu apă din Gange, apă ce fusese oferită templului și sfințită.

Unii deja coborâseră pe scări în apă pentru a întâmpina răsăritul. După ce au venerat apa, ridicând-o în palme, şi-au scufundat încet întreg corpul în ea. Alţii aşteptau îngenunchind sub umbrele.

Odată cu prima rază de lumină a răsăritului, peisajul *ghat*-ului a dobândit contururi şi nuanţe. Sariurile femeilor, pielea lor, florile, părul alb, scabia, ulcioarele de alamă, toate ţipau de culoare. Chinuiţii nori de dimineaţă, treptat, îşi schimbau forma, lăsând loc luminii acaparatoare. În cele din urmă, tentaculul purpuriu al soarelui a răsărit deasupra junglei joase, iar buzele celor care umpluseră locul, aproape ajungând umăr în umăr cu Honda, au dat glas unui murmur de pioşenie. Unii au îngenuncheat pe pământ.

Cei care erau până la brâu în apă fie îşi uniseră mâinile, fie îşi desfăcuseră braţele şi se rugau soarelui purpuriu. Soarele se ridica treptat, expunându-şi discul. Umbra busturilor se ridica peste valurile galben-purpurii ale fluviului, ajungând la picioarele celor aşezaţi pe scări. O bucurie incredibilă se îndrepta către soarele de pe malul opus. Între timp, unul după altul, oamenii păşeau spre apă, ca traşi de o mână invizibilă.

Soarele deja se ridicase deasupra junglei verzi. Până atunci, discul stacojiu permisese să fie privit şi, într-o clipă, s-a transformat într-un fascicul de lumină orbitor. Deja devenise o minge de foc ameninţătoare, vibrantă.

Dintr-odată, Honda a înţeles: acesta era soarele pe care Isao îl vedea în mod constant în viziunile suicidale!

9

În India, budismul a cunoscut un declin rapid după secolul al IV-lea d.Chr. S-a spus, pe bună dreptate, că hinduismul a omorât budismul printr-o îmbrăţişare prietenoasă. Precum creştinismul şi iudaismul în Iudeea, precum legătura dintre confucianism şi taoism din China, budismul trebuia izgonit

din India pentru a deveni o religie a lumii – această țară trebuia condusă de o religie populară, locală. Hinduismul a păstrat într-un colț ascuns numele lui Buddha pentru a denumi a noua dintre cele zece metamorfoze ale zeului Vishnu.

Se crede că zeul Vishnu are zece înfățișări: *Matsya* (peștele), *Kurma* (broasca țestoasă de uscat), *Varaha* (mistrețul), *Narasimha* (bărbatul-leu), *Vamana* (piticul), *Parashurama*, *Rāma*, *Krishna*, *Buddha* și *Kalki*. Conform brahmanilor, prin alăturarea lui Vishnu și Buddha a fost introdusă, în mod intenționat, o religie eretică, astfel încât credincioșii să fie abătuți de la calea cea dreaptă, oferindu-le brahmanilor posibilitatea de a se întoarce la hinduism, adevărata religie.

În acest fel, odată cu declinul budismului, peșterile-templu Ajantă din vestul Indiei au fost abandonate și au devenit cunoscute lumii abia douăsprezece secole mai târziu, în 1819, când au fost descoperite de trupele britanice.

Cele douăzeci și șapte de peșteri de pe stâncile râului Wagora au fost dezgropate în trei perioade: secolul al II-lea î.Chr., apoi secolul al V-lea și respectiv al VII-lea d.Chr. Cu excepția peșterilor 8, 9, 10, 12 și 13, care aparțin erei Hīnayāna, toate celelalte sunt din era budismului Mahāyāna.

După ce a vizitat pământul sfânt, viu, hindus, Honda și-a dorit să caute ruinele budismului, dispărut de pe acele meleaguri.

Honda trebuia să se ducă la Ajantă. Așa trebuia să se întâmple.

Acest gând a fost generat și de faptul că peșterile însele, hotelul și împrejurimile lor erau extrem de liniștite, simple, golite de valurile de oameni.

Deoarece nu avea cum să se cazeze în Ajantă, Honda s-a dus la un hotel din Aurangabad pentru a vizita renumitele ruine hinduse Ellora. Aurangabad era la numai treizeci de kilometri distanță și cam o sută șase kilometri de Ajantă.

Cea mai bună cameră de hotel fusese rezervată de Itsui, cea mai bună mașină îi stătea la dispoziție, avea un șofer *sikh*, care se purta foarte respectuos. Toate acestea au stârnit invidia turiștilor englezi din hotel. În sala de mese, înainte de

excursia din ziua respectivă, Honda deja simțise pactul tacit al animozității englezilor, uniți împotriva singurului asiatic. Englezii au dat cărțile pe față. Tocmai când chelnerul îi aducea lui Honda ouă cu șuncă, un domn în vârstă, arogant, cu barbă frumoasă, care probabil era un fost ofițer și care stătea la masa de alături împreună cu soția, l-a chemat pe chelner și l-a mustrat pe un ton tăios și scurt. După aceea Honda a fost servit la urmă de tot.

Unui vizitator obișnuit, o astfel de întâmplare i-ar fi umbrit călătoria, însă sufletul lui refuza să sufere. După Benares, o membrană groasă, enigmatică i-a acoperit inima și totul aluneca de pe suprafața ei. Știa că excesul acesta de amabilitate se datora bacșișului mărinimos plătit în avans de Itsui; astfel de incidente nu-i răneau „demnitatea obiectivității" dobândită pe când era judecător.

Frumoasa mașină neagră, curățată și lustruită cu multă grijă de mai mult de cinci angajați ai hotelului, de altfel fără altă treabă de făcut, era pregătită pentru plecarea lui Honda. Numeroasele flori din grădina din față se reflectau pe suprafața lucioasă a mașinii. Peste puțin timp, Honda era în mașină și mergea spre cele mai frumoase șesuri ale Indiei de Est.

În marea întindere a câmpurilor nu era nici țipenie de om. Uneori, vedea mangustele de un maro-închis cum se bălăceau în mocirlele de pe marginea drumului sau cum traversau în viteză, cu agilitate, prin fața mașinii. Alteori, grupuri de maimuțe cu coada lungă se uitau la el printre crengi.

În Honda s-a născut dorința purificării. Purificarea în stilul indian era destul de înspăimântătoare, iar tainele religioase care i se revelaseră la Benares încă sălășluiau în el, asemenea unei boli febrile. Tânjea doar după un căuș de apă limpede.

Întinderea nemărginită a șesului îi dădea o stare de confort. Nu erau nici plantații de orez, nici țărani care să cultive, doar o câmpie nesfârșită, din loc în loc acoperită de umbrele indigo-închis ale arborilor de mătase. Erau mlaștini, pârâiașe,

flori galbene şi purpurii şi, deasupra tuturor, un cer incandescent, atârnând precum o imensă cupolă.

Nu era nimic miraculos sau exagerat în acest peisaj al naturii. Verdele-strălucitor era orbitor şi înviora amorţeala locului. Nemărginirea în sine avea un efect sedativ asupra lui Honda, a cărui inimă ardea din cauza unei flăcări înspăimântătoare, de rău augur. În locul vărsării sângelui sacrificial, din junglă a ţâşnit un bâtlan de un alb pur. Culoarea se mai închidea când trecea prin umbra verde-închis, dar revenea imediat la albul imaculat.

Norii de pe cerul din faţa drumului erau delicat răsuciţi, iar marginile asimetrice eliberau o strălucire de mătase. Albastrul era cam palid.

Bineînţeles că o mare parte din confortul resimţit de Honda se datora conştientizării faptului că în curând avea să intre pe teritoriul budist, chiar dacă această religie era de mult dispărută.

Pentru a fi sigur, după experienţa ciudată şi viu colorată a *mandalei* din Benares, budismul la care visa el era revigorant, asemenea gheţii; el presimţea deja singurătatea budismului familiar în liniştea luminată a câmpului.

Pe neaşteptate, lui Honda i s-a făcut dor de casă. Se întorcea din regatul gălăgios dominat de hinduismul viu la un ţinut familiar cu temple cu gong, o lume care fusese distrusă, dar care, tocmai prin această distrugere, a devenit mai pură. Gândindu-se la Buddha, cum îl aştepta la revenirea sa din Absolut, simţea că nu ar fi putut spera niciodată la un Absolut în budism. Îl liniştea visul său de revenire acasă, simţea o apropiere constantă de ceea ce, treptat, pierea. Dincolo de cerul frumos, albastru-strălucitor, cimitirul budist însuşi, semnele uitării lui erau gata să apară. Chiar înainte de a-l vedea, Honda a simţit cu adevărat răceala sumbră liniştindu-i inima înfierbântată, răcoarea rocilor din peşteri şi limpezimea pârâiaşelor.

Era o slăbiciune a sufletului său.

Probabil, culorile repulsive şi degradarea cărnii şi a sângelui l-au făcut să caute o altă religie, pietrificată în tăcere. Dezastrul

pur era suspendat de forma norilor din zare. Chiar şi în umbra vegetaţiei luxuriante, spectaculoase, avea iluzia unei lumi reale. Dar acolo nu era nici ţipenie de om. În această lume liniştită, matinală, deranjată doar de vibraţia leneşă a motorului, peisajul neted se desfăşura molcom dincolo de geamul maşinii şi îi purta inima încet, dar sigur, aproape de casă.

După un timp, maşina a ajuns pe marginea unui defileu abrupt, care tăia brusc întinderea lină. Acesta era primul semn vestitor al peşterilor Ajantă. Au mers de-a lungul drumului şerpuit, coborând spre albia Wagora, care strălucea asemenea lamei unei săbii.

Ceainăria unde Honda a făcut un popas pentru odihnă era invadată de muşte. Se uita pe fereastra din faţa lui, peste piaţetă, către gura peşterii. Dacă ar fi intrat acum, cedând dorinţei arzătoare, ar fi avut sentimentul că nesocotea liniştea căutată. A cumpărat o vedere şi, luând stiloul în mâna transpirată, o vreme a cercetat cu atenţie desenul cavernei, imprimat grosier.

Din nou presimţea că şi aici va fi hărmălaie. În piaţă stăteau negri în haine albe, cu priviri suspicioase, şi copii pricăjiţi îşi strigau marfa – lănţişoare, suvenire. Piaţa era scăldată în razele galbene ale soarelui, infiltrate prin toate colţişoarele. Pe masa dintr-o cameră întunecoasă erau trei portocale mici, uscate, cu muşte roind în jurul lor. Din bucătărie venea un miros greu, persistent, de mâncare prăjită.

După multă vreme, i-a scris soţiei lui câteva rânduri pe vederea cumpărată.

„Am venit aici să văd peşterile-templu Ajantă. Am să le vizitez chiar acum. Nu pot să beau sucul de portocale din faţa mea, pentru că marginea paharului este plină cu murdărie de muscă. Am grijă de sănătate, aşa că poţi sta liniştită. India este uluitoare. Să ai grijă de rinichi! Transmite-i te rog şi mamei toate cele bune."

Oare această scrisoare era un gest de afecţiune? Mereu scria la fel. Nostalgia şi afecţiunea faţă de locul natal, aşternute ca o

negură peste suflet, dintr-odată, l-au făcut să scrie pentru a se elibera. În momentul în care încerca să aştearnă pe hârtie sentimentele, fără îndoială, frazele ieşeau simple şi seci.

Rie l-ar fi aşteptat înapoi acasă cu acelaşi zâmbet liniştit ca la despărţire, indiferent de numărul de ani cât ar fi stat singură în Japonia. Aşa era Rie. Probabil că după atât timp, în afară de câteva fire de păr alb în plus, faţa care îl condusese la plecare şi cea care avea să-l întâmpine vor fi identice, ca două blazoane de pe mânecile unui kimono.

Sensibilitatea rinichilor îi conferea soţiei un profil oarecum vag, precum luna în timpul zilei. Acest chip, uitat undeva în memorie, părea mai adecvat vizualizării în mintea lui, decât în realitate. Bineînţeles, nimeni nu ar fi putut urî o astfel de femeie. În adâncul sufletului, Honda simţea o uşurare profundă în timp ce scria vederea, mulţumindu-i unei entităţi nedefinite; un sentiment diferit de convingerea de a fi iubit.

După ce a scris vederea, a pus-o în buzunarul hainei pe care o dăduse jos şi s-a ridicat. Intenţiona să o trimită de la hotel. A trecut prin piaţa scăldată în razele soarelui, iar ghidul a apărut pe nesimţite, ca un răufăcător.

Cele douăzeci şi şapte de peşteri priveau de sus, din mijlocul terasei stâncii, peste Wagora, unde straturile de rocă se înlănţuiau. Dinspre râu, spre stânci şi pajişte, panta devenea gradat mai abruptă, apoi se transforma într-o pantă prăpăstioasă, acoperită cu diverşi arbuşti. O potecă din piatră albă făcea legătura cu intrările în peşteri.

Prima peşteră era o *chaitya*, locul pentru rugăciune. Aici erau ruinele a patru astfel de *chaitya* şi douăzeci şi trei de *vihara*, adică mănăstiri. Prima grotă era una dintre cele patru.

Exact aşa cum se aştepta, aerul rece dinăuntru avea mirosul de mucegai al zorilor. Statuia imensă a lui Buddha din fundul încăperii se vedea foarte bine; silueta în poziţia florii de lotus stătea în calea luminii ce pătrundea printr-o deschizătură a uşii de mărimea unui covoraş. Totuşi nu era suficientă

lumină pentru a putea distinge frescele de pe tavan şi de pe cei patru pereţi. Ici-colo, lanterna ghidului lumina nesigur şi plana ca un băţ luminos, fără traiectorie. Peste tot erau pictate diverse imagini reprezentând poftele lumeşti nepermise.

Femei având busturile dezgolite, coroane aurii pe cap şi *saronguri* cu motive florale prinse în jurul mijlocului apăreau în diverse ipostaze în petele de lumină. Cele mai multe ţineau în mâini câte o floare de lotus. Trăsăturile feţelor semănau, de parcă toate ar fi fost surori. Ochii foarte lungi, migdalaţi, erau pe jumătate deschişi, iar sprâncenele în formă de lună nouă se arcuiau deasupra lor. Indiferenţa nasurilor lor inteligente, drepte era îndulcită de nările uşor umflate. Buza de jos era voluptuoasă, în timp ce gura părea strânsă, de parcă ar fi fost prinsă la capete. Totul îl făcea pe Honda să se gândească la Prinţesa Ying Chan din Bangkok, dar la maturitate. Diferenţa dintre aceste femei din picturi şi tânăra Prinţesă era evidentă – corpurile dezvoltate. Sânii lor erau poame de rodii gata să plesnească, peste care atârnau neglijent lănţişoare fine de aur şi argint, asemenea unor plante agăţătoare. Unele stăteau întinse pe o parte, întoarse cu spatele, expunându-şi linia coapselor, altele îşi etalau abdomenele revărsate, acoperite sumar cu *saronguri*. Unele dansau, altele erau în agonie...

Ghidul continua pălăvrăgeala lui enervantă şi, pe măsură ce lanterna lumina ici-colo, femeile dispăreau din nou, una câte una, în întuneric.

Ieşind din prima peşteră, soarele tropical, la fel ca sunetul scos de un gong lovit cu violenţă, a transformat instantaneu în iluzie tot ceea ce văzuse înăuntru. Meditând la lumina zilei, te simţeai ca şi cum vizitarea peşterilor era uitată undeva în străfundul memoriei. Singurele lucruri ce părea reale erau râul Wagora, strălucind de dedesubt, şi învelişul arid al rocilor roşii.

Ca de obicei, Honda era deranjat de vorbăria indiferentă a ghidului. Lăsându-i pe ceilalţi să-l depăşească, a rămas puţin timp la ruinele *vihara*, peste care ghidul a trecut cu răceală, iar ceilalţi le-au ignorat complet.

Lipsa obiectelor din acel loc l-a ajutat să dea frâu liber imaginației. Nu era nici o statuie budistă, nici o frescă, doar coloane negre, groase, pe ambele părți ale gurii cavernei. Un fel de amvon, așezat în mijlocul unui colț destul de întunecat, și o pereche de mese dispuse paralel se întindeau de la intrare până în spate. Lumina pătrunse înăuntru și locul părea ca și cum călugării tocmai se duseseră afară să ia o gură de aer, părăsind mesele de piatră pe care le foloseau atât pentru a mânca, cât și pentru a învăța.

Absența culorii i-a relaxat mintea lui Honda. Dar, examinând în detaliu, a găsit o pată roșie, decolorată, într-o mică scobitură a mesei de piatră.

Oare fusese cineva care tocmai plecase?

Cine ar fi putut să fie?

Stând singur în aerul răcoros al peșterii, Honda avea senzația că întunericul din jur începuse să șoptească. Spațiul gol din cavernă, fără decorațiuni, fără culoare, a trezit în el sentimentul unei existențe miraculoase, probabil pentru prima oară de când era în India. Nimic nu era mai real în sinea lui – dovadă clară a unei existențe proaspete – decât faptul că această existență s-a degradat, s-a stins și a dispărut. Nu, existența deja începuse să se contureze printre mirosurile de mucegai din fiecare piatră a peșterii.

În el s-a născut un sentiment de tip animalic – când ceva începea să ia formă în mintea lui, mereu avea această stare de bucurie amestecată cu neliniște –, agitația vulpii care simțind de departe mirosul prăzii, se apropie încet de aceasta. Nu era sigur de ceea ce simțea, însă o amintire îndepărtată se trezise și-și făcea loc în minte. Inima lui Honda era tulburată de așteptare.

A ieșit din *vihara* și a început să meargă prin lumina de afară spre cea de-a cincea peșteră. O curbă mare deschidea un nou peisaj în fața lui. Poteca din fața grotelor trecea printr-un șir de coloane ude, fixate în roci. Acele coloane erau situate în spatele a două cascade, de aceea erau spălate de ape. Honda

ştia că peştera a cincea era pe aproape şi s-a oprit să privească peste vale, spre cascade.

Una din cascade era întreruptă în curgerea ei peste roci, cealaltă îşi continua cursul ca un fir de sfoară argintie, răsucit. Amândouă erau înguste şi repezi. Sunetul cascadelor care se prăvăleau peste peretele de roci verzi-gălbui ale râului Wagora răsuna clar în pereţii munţilor dimprejur. În afară de scobitura întunecată a peşterii, tot ceea ce era în spatele şi pe laturile cascadelor era luminos: verdele-pal al arborilor de mătase, florile roşii de pe marginea apei, lumina strălucitoare reflectată de cascade şi curcubeul format în stropii de apă. Diverşi fluturi galbeni zburau în sus şi-n jos, formând o linie între privirea lui Honda şi cascade.

Honda şi-a ridicat privirea către vârful cascadelor şi a rămas surprins de înălţimea lor. Erau atât de înalte, încât simţea că ar fi putut aparţine unei alte dimensiuni. Verdele de pe rocile din calea apei era închis de la muşchi şi ferigi, dar spre vârf era un verde-crud, luminos. Un ied negru păştea acolo. Mai sus, în albastrul absolut al cerului, mulţimea de nori a cuprins lumina, formând o amestecătură solemnă.

Se auzea un sunet vag, dar această lume era dominată de linişte. Tocmai când era copleşit de tăcere, zgomotul cascadei l-a trezit cu brutalitate. Auzul lui era delectat de alternanţa dintre linişte şi susurul apei.

Era nerăbdător să ajungă în a cincea peşteră, unde cascada cădea, dar un sentiment de teamă îl ţinea pe loc. Era sigur că acolo nu exista nimic. Totuşi, vorbele entuziaste şi delirante ale lui Kiyoaki picurau ca stropii de apă în mintea lui.

„O să ne reîntâlnim. Ştiu sigur. Sub cascadă."

La început, crezuse că prietenul său Kiyoaki se referise la cascada Sanko de pe muntele Miwa. Probabil că aşa şi era. Însă Honda era convins acum că ultima cascadă la care se referise Kiyoaki era aceasta de la Ajantă.

10

Vaporul *Marea Sudului*, al Companiei de Transporturi Itsui, cu care Honda plecase din India, era un cargobot cu şase cabine. Sezonul ploios se terminase, iar vasul se îndrepta către Golful Siam, aflat în calea musonului răcoros de nord-est. După ce a trecut de Paknam, în estuarul râului Menam, vaporul a luat-o în amonte către Bangkok, urmărind curenţii fluxului şi refluxului.

Cerul uscat din 23 noiembrie era de un albastru smălţuit.

Honda se relaxase ştiind că se întoarce în oraşul familiar din ţinutul molimei. Sufletul lui nu avea de ce să fie neliniştit, însă adunase o încărcătură serioasă de impresii terifiante din acea călătorie. Rămăsese rezemat de balustrada covertei, cu încărcătura fremătând în inima lui.

Au trecut pe lângă o navă de luptă din flota Thailandei, dar în rest nu se vedea nici urmă de om pe malurile liniştite, acoperite cu palmieri, mangrove şi stuf. În sfârşit, vasul se apropia pe partea dreaptă de Bangkok şi pe partea stângă de Thon Buri, unde se vedeau case cu stâlpi înalţi şi cu acoperişuri din stuf şi frunze de palmier, iar pielea neagră a celor care munceau în livadă se distingea printre frunzele strălucitoare. Aceştia culegeau banane, ananas, fructe de mango şi alte fructe.

Palmierii *areca*, preferaţii peştilor căţărători, creşteau falnici într-un colţ al livezii. Văzându-i, Honda şi-a amintit cum bătrânele doamne de curte, supraveghetoarele Prinţesei, mestecau poamele de *areca* învelite în frunze, pătându-şi buzele în roşu-aprins. Modernistul Phibun deja interzisese consumarea lor, însă doamnele au înseninat simbolul interdicţiei, mestecând poamele departe de capitală, în Bang Pa In.

Erau din ce în ce mai multe bărci cu vâsle care cărau apă. Din depărtare, catargele ambarcaţiunilor comerciale şi navale formau o pădure. Acolo era Khlong Toei, portul Bangkokului.

Soarele la apus conferea o strălucire ciudată apei maronii, făcând-o să pară rozaliu-murdară. Petele de petrol îi dădeau şi mai multă incandescenţă, amintindu-i lui Honda de pielea netedă a leproşilor, întâlnită adesea în India.

Pe măsură ce s-au apropiat de chei, Honda i-a recunoscut pe directorul gras al filialei Itsui, trei sau patru subordonaţi, directorul Clubului Japonez şi, în spatele lor, pe Hishikawa. Se pare că cel din urmă încerca să se ascundă printre oamenii care-şi fluturau pălăriile în semn de întâmpinare. Pe moment, sufletul lui Honda s-a îngreunat.

Imediat ce Honda a ajuns la mal, Hishikawa i-a înşfăcat bagajul, înainte ca angajaţii Itsui să reacţioneze. S-a comportat mai linguşitor şi mai supus ca niciodată.

— Bine aţi revenit, domnule Honda! Sunt liniştit acum că vă ştiu sănătos. Excursia în India trebuie să fi fost tare obositoare pentru dumneavoastră!

Era un salut nepoliticos faţă de directorul filialei, aşa că Honda l-a ignorat şi i-a mulţumit directorului.

— Am fost uimit de felul în care am fost tratat pe parcursul întregii călătorii. Datorită dumneavoastră, am avut parte de o excursie de cinci stele!

— Acum aţi înţeles destul de bine faptul că Itsui nu-şi va lăsa afacerile afectate de Anglia sau America.

În maşină, spre Hotelul Oriental, Hishikawa, care ţinea valiza pe scaunul din dreapta, era tăcut, în timp ce directorul vorbea despre înrăirea oamenilor din Bangkok şi-l sfătuia pe Honda să aibă grijă, deoarece propaganda iscusită a englezilor şi a americanilor a dus la sentimente de repulsie faţă de japonezi. Honda zărea de la geamul maşinii grupuri de oameni săraci, pe care nu-i văzuse până atunci, îmbulzindu-se pe stradă.

— Zvonurile conform cărora armata japoneză ameninţă cu invazia şi afectarea ordinii publice au făcut ca un număr impresionant de refugiaţi să vină în Bangkok de la graniţa Indochinei Franceze.

Totuşi, politeţea protocolară în stil englezesc a hotelului nu suferise modificări. Văzându-se în camera de hotel şi după un duş, Honda s-a mai liniştit.

Directorul şi suita sa îl aşteptau la cină în holul dinspre grădină, stând sub un ventilator mare, care se mişca greoi şi de care, din când în când, se loveau cu zgomot cărăbuşii.

În timp ce cobora din cameră, Honda a reflectat asupra comportamentului arogant al „domnilor japonezi din Asia de Sud-Est"; şi el aparţinea aceluiaşi grup. Erau lipsiţi de orice urmă de frumuseţe.

Oare de ce? Ar fi mai potrivit să spunem că în acel moment Honda a conştientizat pentru prima oară urâţenia lor şi urâţenia proprie. Era greu de crezut că erau la fel de japonezi ca acei tineri, Kiyoaki şi Isao.

Cu costumele lor luxoase, englezeşti de pânză, cămăşi albe, chiar şi cravate, nu aveai ce să le reproşezi referitor la ţinută. Însă îşi făceau vânt în grabă, fără eleganţă, iar firul cu o biluţă neagră de la evantai le atârna de încheietură. Când râdeau li se vedeau dinţii de aur. Toţi purtau ochelari de soare. Directorul vorbea cu o modestie falsă despre o întâmplare legată de muncă şi subalternii ascultau vechea poveste, pe care o auziseră de atâtea ori, încuviinţând şi comentând ca de obicei: „Asta numesc eu curaj adevărat: atunci, directorul a dat dovadă de bărbăţie". Bârfeau despre femeile hoinare, posibilitatea războiului şi, în şoaptă, despre tirania forţelor armate. Toată discuţia avea un ton apatic, linear, precum psalmodierea sutrei, şi totuşi, era în mod ciudat împletită cu o vivacitate simulată. În ciuda apatiei, ei lucrau constant în sinea lor şi, în ciuda mâncărimii provocate de transpiraţie, îşi păstrau ţinuta rigidă, uneori amintindu-şi, undeva într-un colţişor al minţii, de plăcerea nopţii de dinainte şi de teama de o boală cu inflamaţii precum nuferii roşii. Probabil că era din cauza epuizării cauzate de călătorie, dar, uitându-se în oglinda din cameră, cu puţin timp în urmă, Honda nu se vedea făcând parte din acel grup. Văzuse

doar chipul unui bărbat de patruzeci şi şapte de ani, odată interesat de adevăr, care reuşise să câştige de pe urma căilor dosnice ale justiţiei, un bărbat care trăise prea mult.

„Urâţenia mea este specială", s-a gândit el, redobândindu-şi încrederea imediat, în timp ce ieşea din lift şi o lua pe covorul roşu spre hol. „Oricum, eu sunt un recidivist în ale justiţiei, nu sunt ca aceşti afacerişti!"

În seara aceea, după ce au băut la un restaurant cantonez, directorul a spus în gura mare către Honda, de faţă cu Hishikawa:

— Hishikawa, aici prezent, este foarte îngrijorat, deoarece v-a făcut multe neplăceri şi v-a jignit sentimentele. A fost foarte afectat, iar după ce aţi plecat, s-a plâns mai mereu că a procedat greşit faţă de dumneavoastră. Este aproape nevrotic din această cauză. Ştiu că are şi el defectele lui, dar l-am angajat pentru dumneavoastră deoarece este foarte descurcăreţ. Îmi asum responsabilitatea pentru faptul că v-a creat probleme. O să plecaţi în patru-cinci zile. Apropo, v-am rezervat bilete în avionul armatei. Totuşi, Hishikawa a reflectat mult la cele întâmplate. A spus că va face tot ceea ce doriţi. Daţi-mi voie, domnule Honda, să vă rog să fiţi atât de bun încât să-l iertaţi şi să-i acceptaţi serviciile!

— Domnule Honda, vă rog să mă mustraţi cât poftiţi. Am greşit! a replicat imediat Hishikawa de la celălalt capăt al mesei, cerşind iertare şi plecându-şi capul până la nivelul mesei.

Situaţia era destul de deprimantă pentru Honda.

Vorbele directorului îi demonstrau faptul că încă îl considera un ghid bun pe Hishikawa. Din atitudinea lui Hishikawa reieşea faptul că Honda era un om greu de mulţumit şi că, dacă ar fi schimbat ghidul, l-ar fi rănit tare. Nu avea ce face decât să-l mai suporte pe Hishikawa patru-cinci zile, să-l lase să lucreze până la sfârşit. Pentru a ajunge unde dorea, trebuia să pretindă că totul a fost din vina lui Hishikawa. Astfel, scăpa el însuşi cu obrazul curat.

Honda a avut un moment de furie, însă imediat şi-a dat seama că ar fi în dezavantajul lui dacă nu ar accepta propunerea. Hishikawa nu a mărturisit nimic despre ceea ce greşise. Deci Hishikawa nu era în stare să conştientizeze de ce nu era plăcut. Hishikawa, meditând în felul lui, a simţit că a procedat greşit şi a decis să facă ceva pentru a se reabilita. Probabil că l-a atras pe director de partea lui, cu şiretenie, dacă şi-a permis să-l salute pe Honda într-un mod atât de nepoliticos.

Honda ar fi putut să ierte lipsa de tact a durduliului director, însă nu putea trece peste neobrăzarea lui Hishikawa în rolul lacrimogen, foarte bine elaborat, deşi ştia că nu este îndrăgit.

Dintr-odată, Honda şi-a dorit să plece acasă chiar mâine. Dar o schimbare bruscă a programului, fără îndoială, ar fi putut fi interpretată ca un plan copilăresc de răzbunare, din antipatie faţă de Hishikawa. A înţeles că era încolţit. Deoarece la început afişase generozitate, acum era nevoit să demonstreze şi mai multă generozitate.

Nu-i rămânea decât să-l folosească pe Hishikawa ca pe un aparat. Honda a protestat zâmbind, spunând că scuzele directorului nu sunt necesare şi că, în următoarele zile, se va baza pe Hishikawa pentru a-l ajuta la alegerea suvenirelor, căutarea cărţilor şi aranjamentele pentru vizita de despărţire la Palatul Trandafirilor. Până la urmă se simţea satisfăcut de abilitatea cu care şi-a ascuns sentimentele adevărate faţă de director.

Atitudinea lui Hishikawa chiar s-a schimbat.

Mai întâi l-a dus pe Honda la o librărie, unde cărţile editate in thailandeză sau engleză, imprimate grosolan, erau expuse ici-colo pe nişte rafturi, de parcă ar fi fost nişte legume într-un bazar sărăcăcios. Înainte, Hishikawa ar fi discutat disprețuitor despre nivelul culturii thailandeze, dar acum îl lăsa pe Honda să aleagă singur, fără să scoată nici o vorbă.

Nu găsea nici o carte despre budismul Hīnayāna thailandez, cu atât mai puţin ceva în engleză despre *samsāra* şi reincarnare.

Totuşi, l-a atras o broşură subţire cu poezii, pare-se o publicaţie particulară, editată prost, cu copertele albe înnegrite de soare şi îndoite spre interior. A citit prefaţa în engleză şi a înţeles că era o plachetă de versuri compuse la scurt timp după revoluţia fără vărsare de sânge din iunie 1932 de către un tânăr participant. Poetul îşi exprima deziluzia avută în urma revoluţiei. Tânărul fusese pregătit să-şi sacrifice viaţa în numele ei. Coincidenţa făcea ca acea carte să fie publicată la un an după moartea lui Isao. Pe măsură ce Honda a răsfoit paginile, a observat că versurile abia lizibile erau copilăreşti.

Cine ar fi crezut?
Din sacrificiul tinereţii dedicate viitorului
Numai larvele decadenţei ies la suprafaţă.
Cine ar fi crezut?
Pe câmpurile pline de ruine care odată promiteau renaşterea
Doar plantele otrăvitoare şi spinii înmuguresc.
Curând larvele îşi vor întinde aripile aurii,
Iar vântul care va trece peste ele va împrăştia molime.
Ţară îndurerată, inima mea înfierbântată
Este mai roşie decât florile arborelui de mătase în ploaie.
Într-o clipă, după furtună, pe jgheaburi, piloni şi balustrade
Apare mucegaiul alb al despotismului.
Înţelepciunea de ieri se întunecă în băile luxoase ale
câştigului,
Iar militanţii de ieri sunt cufundaţi în palanchinele din
brocart brodat.
Nimic bun nu se va întâmpla
În regiunile Kabin şi Patani,
Unde perii înfloriţi, palisandrii şi santalii bogat înfrunziţi,
Iedera, trandafirii sălbatici şi garofiţele străjuiesc drumurile,
Unde soarele şi ploile se revarsă peste junglă,
Unde rinoceri, tapiri şi bivoli sălăşluiesc;
Dacă, uneori, turme de elefanţi în căutarea apei
Vor călca în picioare oasele mele.

Nimic bun nu se va întâmpla
Doar eu o să-mi sfâşii cu propriile mâini semiluna roşie a gâtului
Care străluceşte în lăstărişul cu rouă.
Cine ar fi crezut?
Cine ar fi crezut?
Îmi cânt durerea.

Honda era impresionat de acest poem politic al deznădejdii şi considera că nu existau versuri mai potrivite pentru a alina spiritul lui Isao. Nu era acesta adevărul? Isao murise fără să înfăptuiască revoluţia visată atâta timp, dar, cu siguranţă, el ar fi fost mult mai dezamăgit dacă aceasta s-ar fi întâmplat. Şi eşecul, şi reuşita aduceau moarte – acesta era principiul comportamentului lui Isao. Însă, nefericirea fiinţei umane constă în faptul că nu se poate detaşa de timp pentru a compara obiectiv cele două morţi sau cele două situaţii spre a alege una dintre ele. Nu poţi să alegi punând la acelaşi nivel o moarte după trăirea deziluziei revoluţiei şi una înainte de trăirea deziluziei. Dacă omul ar muri înainte de a gusta deznădejdea, moartea ulterioară ar fi imposibilă, iar, dacă ar muri după trăirea ei, moartea de dinainte ar fi imposibilă. De aceea, tot ceea ce poţi face este să te închipui în cele două morţi din viitor şi să o alegi pe cea pe care ţi-o dictează intuiţia. Isao alesese să moară înainte să fie deziluzionat. Alegerea lui profetică demonstra înţelepciunea nepătată a tinereţii care nu cunoscuse gustul puterii.

Pentru participantul la revoluţie, deziluzionat şi disperat după reuşita acesteia – de parcă ar fi văzut cealaltă faţă a lunii –, moartea este mai degrabă o evadare dintr-o sălbăticie, mai înspăimântătoare decât dispariţia însăşi. Oricât de sinceră ar fi fost moartea din poem, cu siguranţă putea să fie considerată o sinucidere patologică, consumată într-un moment de dezamăgire de după revoluţie.

De aceea Honda dorea să-i dedice aceste versuri lui Isao. Cel puţin Isao murise visând la soare, dar dimineaţa din acest

poem deschisese o rană purulentă sub soarele fisurat. Un fir nesfârşit se întindea între moartea eroică a lui Isao şi disperarea acestui poem politic. Întâmplător, ambele au avut loc în aceeaşi perioadă. Cele mai bune, cele mai rele, cele mai frumoase şi cele mai urâte iluzii ale viitorului pentru care oamenii şi-au sacrificat viețile probabil că se găseau în acelaşi loc şi, ceea ce era şi mai înspăimântător, însemnau acelaşi lucru. Visul pentru care Isao fusese gata să renunțe la viață trebuie să fi fost deznădejdea exprimată în acest poem; cu cât mai iscusită era anticiparea lui, cu atât moartea îi era mai pură.

Honda simțea că analiza lucrurile astfel deoarece căzuse în mrejele imensei Indii. India i-a impus o gândire multistratificată, asemănătoare petalelor de lotus, nepermițându-i să mai gândească într-un mod simplu şi direct. Renunțarea la poziția de judecător pentru a-l ajuta pe Isao – impulsionat de remuşcări, deoarece nu putuse să-l salveze pe Kiyoaki – fusese prima şi ultima lui ocazie din viață pentru a-şi demonstra altruismul şi dedicarea. În ciuda eforturilor, nu a putut să oprească moartea inutilă a lui Isao, de aceea nu i-a rămas decât să reconsidere ideea de reincarnare şi să-şi vadă viitorul în afara *samsārei*. Iar înspăimântătoarea Indie i-a furnizat ultimul indiciu lui Honda, căruia i se părea din ce în ce mai dificil să se bucure de sentimentele „umane".

Fie că este vorba de succes sau eşec, mai devreme sau mai târziu, tot la deziluzie ajungi. Aceasta nu poate să fie anticipată, nu reprezintă decât o viziune pesimistă. Cel mai important lucru este să acționezi împotriva prevestirii chiar şi prin moarte. Isao a reuşit acest lucru în mod desăvârşit. Doar prin acțiune poți vedea prin pereții de sticlă ridicați în diferite perioade de timp – pereți de sticlă de nepătruns pentru puterile omeneşti, însă prin care se poate vedea în egală măsură din ambele părți. În dorința ardentă, în aspirație, în visuri şi în idealuri, trecutul şi viitorul sunt legate şi au aceeaşi valoare şi calitate.

Cu cât îmbătrânea, Honda dorea tot mai mult să descopere ce avea să înfrunte în momentul propriei morți şi se întreba

tot mai des dacă Isao întrezărise o astfel de lume în clipa morții. Cel puțin era sigur că în acea clipă Isao cel real și viitorul Isao erau față în față. Prin premoniție, Isao cel real a avut acces la splendoarea celor nevăzute de pe partea cealaltă, iar ochii lui de acolo au ajuns să pătrundă, plini de dorință, până pe partea aceasta. Era convins că Isao prevăzuse gloria viitorului Isao, ai cărui ochi se uitau înapoi, chinuiți de dor, către ființa inocentă care încă nu experimentase gloria. Trecând prin cele două existențe, fără cale de întoarcere, cei doi Isao erau conectați prin peretele de sticlă. Isao și poetul politic sugerau legătura eternă dintre poetul care, trecut prin viață, tânjise după moarte și tânărul care, refuzând viața, murise. Dacă era adevărat, atunci ce s-a ales de ceea ce și-au dorit cu disperare, fiecare în felul lui? Teoria lui Honda, neschimbată din tinerețe, era că istoria nu se poate desfășura după voința umană, însă natura intrinsecă a dorinței umane avea să fie implicată în istorie.

Oare cum să dedice aceste poeme politice, cea mai potrivită ofrandă, sufletului lui Isao?

Să ia cartea de poeme în Japonia și s-o pună pe mormântul lui? Nu, Honda *știa* că mormântul lui Isao era gol.

Da! Cel mai bine era să le înmâneze micuței Prințese. Ea însăși afirmase public că este reincarnarea lui Isao. Ea ar fi fost mesagerul cel mai apropiat și mai rapid. Honda devenise curierul cel iute de picior, el putând trece cu ușurință peste pereții timpului.

Dar o fetiță de doar șase ani, indiferent cât de inteligentă era, putea să înțeleagă aceste poeme ale deznădejdii? În plus, de data aceasta, reincarnarea lui Isao a luat o formă atât de diferită, încât Honda a devenit suspicios. Mai mult, n-a văzut cele trei aluniițe pe corpul maroniu și drăgălaș al Prințesei, nici măcar în razele luminoase ale soarelui…

A hotărât să cumpere un sari indian de cea mai bună calitate și cartea cu poeme și l-a rugat pe Hishikawa să ia legătura cu Palatul Trandafirilor. După trei zile, a fost informat

că va fi primit în audiență în Salonul Reginelor din Palatul Chakri, care va fi deschis special pentru el, deoarece era închis în absența Regelui.

Totuși, doamnele de curte au pus o condiție strictă: în timpul călătoriei lui Honda în India, Prințesa a așteptat cu nerăbdare întoarcerea lui în Thailanda, fiind convinsă că apoi vor pleca împreună în Japonia. S-a plâns că doamnele nu o pregătesc pentru călătorie, așa că s-au prefăcut că-i fac bagajele. De aceea, doreau ca, în timpul audienței, Honda să nu spună nimic despre plecarea lui, cu atât mai puțin data, și să pretindă că va rămâne în Thailanda.

11

Următoarea zi, în care Honda avea să se întoarcă, era complet senină, dar vântul nu mai bătea și se făcuse foarte cald.

Pentru întâlnirea de la ora zece, Honda și Hishikawa au trecut prin fața Gărzilor Regale pe la nouă patruzeci, îmbrăcați cu costum și cravată, în ciuda căldurii.

În 1882, în timpul domniei lui Chulalongkorn, palatul fusese proiectat de un arhitect italian, stilul fiind o combinație magnifică între neobaroc și siamez.

Fațada compozită, aproape ireală, a palatului se profila pe cerul senin, tropical. Chiar dacă stilul european era recognoscibil, exteriorul strălucitor și excesiv decorat avea caracteristica orbitoare și amețitoare a arhitecturii asiatice tropicale. Scările din marmură, care se înălțau elegante la stânga și la dreapta, erau protejate la bază de statuile de bronz ale elefanților. Intrarea principală era în stilul Panteonului din Roma, iar frontonul impresionant de deasupra arcadelor prezenta portretul colorat al regelui. Până aici era purul stil european neobaroc cu marmură, basoreliefuri și aur, dar, pe măsură ce-ți ridicai privirea către etajele superioare, vedeai un pavilion siamez în mijlocul unei galerii de marmură roz cu coloane corintice.

Tavanul casetat, în stil siamez, era pictat în cafeniu şi auriu, pe un fundal alb; întreaga construcţie era impresionant proiectată în afară precum turela unei nave şi purta, ca pe un candelabru, blazonul familiei regale Chakri. Etajele superioare până în vârful turnului auriu cu *suien*[1] se înălţau în piramide complicate, cu acoperişuri suprapuse, roşii şi aurii, autentic siameze, ca şi olanele ornamentale de pe coama acoperişului, care ţinteau spre cerul albastru precum umerii ridicaţi ai dansatorilor.

Părea că toată ideea Palatului Chakri era să aibă fundaţia europeană – puternică, raţional distantă – asaltată de visurile regale de la tropice – excesiv de complexe, exagerat de colorate, înnebunitoare. Exact ca şi cum un spirit malefic cu cioc, gheare ascuţite şi aripi zbârlite, roşii cu auriu, s-ar fi aplecat peste torsul culcat demn, rece şi alb al unui rege.

— Oare s-a vrut ca palatul să fie frumos? a spus Hishikawa în timp ce-şi ştergea transpiraţia.

— Ce importanţă are dacă este frumos sau nu? Am fost invitaţi doar pentru întrevedere.

Replica neaşteptat de tăioasă a lui Honda l-a intimidat pe Hishikawa, care l-a privit cu teamă. N-a mai zis nimic. Honda regreta că nu folosise această metodă eficientă încă de la începutul vizitei în Bangkok.

Ofiţerul din corpul de gardă venit să-i conducă le-a dezvăluit că fusese un mare deranj pentru ei să redeschidă palatul închis atâta timp, doar pentru a satisface capriciile Prinţesei. Honda, la un semn din ochi al lui Hishikawa, i-a strecurat ofiţerului o sumă frumuşică în buzunar.

După deschiderea uşilor imense, au descoperit un hol întunecat, pe a cărui pardoseală din mozaic alb, negru şi cenuşiu erau aliniate douăzeci de scaune rococo cu marginile din mahon. O doamnă de curte cu o figură cunoscută i-a preluat pe cei doi din mâinile ofiţerului şi i-a condus către uşa mare

1 Patru plăcuţe decorative din metal, prinse în unghi drept, amplasate în vârful pagodei.

din dreapta. Acolo era o încăpere cu tavan înalt, bine luminată, un salon pur european, cu candelabre, mese de marmură italienești, incrustate cu modele florale și scaune roșii și aurii în stilul Ludovic al XV-lea, aranjate în jurul meselor.

Pe pereți erau atârnate portretele în mărime naturală ale celor patru consoarte ale Regelui Chulalongkorn și cel al Reginei-Mamă. Hishikawa i-a spus lui Honda că trei dintre cele patru consoarte erau surori. Toate portretele fuseseră concepute în stil victorian de un pictor european. Fețele lor dezvăluiau onestitatea artistică a pictorului, curajul înfricoșător, liniile îndrăznețe, maliţiozitatea, sinceritatea, măgulirea; toate se îmbinau precum marea și nisipul pentru a prezenta viziunea proprie. Melancolia regală rafinată se potrivea perfect cu pielea neagră, senzual-tristă, însă îmbrăcămintea și fundalul cu aer tropical estompau din realitatea picturii și-i confereau un aspect iluzoriu.

Regina-Mamă, Thep Sirin, era o aristocrată peste care trecuseră anii; fața ei ascundea cea mai neagră și mai sălbatică mândrie. Honda păşea încet, examinând cu atenție fiecare portret în parte. Aflase de la Hishikawa că prima consoartă, Regina Prephaiphim, era cea mai tânără dintre cele trei surori. Urma Regina Sawaeng Watana, apoi sora cea mai mare, Regina Sunantha. În ochii tuturor, sora cea mare era cea mai frumoasă.

Portretul Reginei-Mamă era într-un colț al camerei, pe jumătate acoperit de umbră. Stătea lângă o fereastră, cu o mână rezemată de masă. Afară se vedea cerul azuriu ceţos, cu norii amurgului și crengi de portocal aplecate din cauza greutății roadelor. Pe masă era un vas *cloisonné* cu o mică floare de lotus, un urcior de aur și pahare pentru băutură. Picioarele frumoase, desculțe, ale reginei se vedeau de sub *panun*, iar de pe un umăr al hainei cu broderie roz îi atârna un șnur lat. O medalie mare îi sclipea la piept. Într-o mână ţinea un evantai din fildeș. Și ciucurii evantaiului și covorul imitau stacojiul soarelui în apus.

Honda a fost uimit de chipul ei, cel mai fermecător dintre cele cinci portrete. De la buzele coapte, cărnoase, ochii oarecum

aspri, până la linia părului tuns scurt, avea ceva din alura Prințesei Ying Chan. Asemănarea s-a mai atenuat după ce a privit portretul mai mult timp cu atenție. Apoi însă a reapărut, precum crepusculul de seară, ridicându-se dintr-un colț nebănuit al încăperii, și a devenit din ce în ce mai evidentă în mintea lui Honda: degetele micuțe, negre și precise care țineau evantaiul, mâna arcuită sprijinită de masă, în sfârșit ochii și buzele erau întocmai ca ale Prințesei. Dar tocmai când aceste similitudini se suprapuneau de netăgăduit, încă o dată totul părea să se destrame, asemenea nisipului ce se scurgea din clepsidră.

În acel moment ușile din partea opusă a încăperii s-au deschis și a apărut Prințesa, însoțită de cele trei doamne de curte. Honda și Hishikawa au rămas pe loc și au făcut o plecăciune adâncă.

Pare-se că toropeala din Bang Pa In le-a topit inimile doamnelor, deoarece nimeni n-a oprit-o pe copilă când a alergat spre Honda, cu un strigăt de bucurie. Ca un porumbel care ciugulește semințele împrăștiate pe jos, Hishikawa traducea rapid valul de cuvinte care se revărsa din gura ei.

— A fost o călătorie lungă... M-am simțit singură... De ce nu mi-ați scris mai des?... Ce țară are mai mulți elefanți, Thailanda sau India?... Nu vreau să merg în India, vreau să mă întorc în Japonia...

Prințesa l-a luat pe Honda de mână și l-a dus în fața portretului Reginei Sunantha.

— Aceasta este bunica mea, a spus ea cu mândrie.

— Luminăția Sa l-a invitat pe domnul Honda la Palatul Chakri special pentru a-i arăta acest portret splendid, a rostit prima doamnă.

— De la Regina Sunantha am moștenit numai corpul. Inima mea vine din Japonia. Adevărul este că trebuie să-mi las trupul aici și numai inima să se întoarcă în Japonia. Pentru a face asta, ar trebui să mor. Deci sunt silită să trag și corpul după mine, cum face un copil cu păpușa preferată. Înțelegeți, domnule Honda? Fata aceasta drăguță pe care o vedeți chiar este doar o păpușă.

Judecând după modul copilăros al discursului, probabil că ea se adresase mai puțin filozofic în comparație cu traducerea lui Hishikawa, dar, când vorbea, claritatea din ochii ei îi mișca inima lui Honda chiar și înainte să înțeleagă ce spunea.

— Și mai este o păpușă.

Ca de obicei, pe Prințesă nu o interesa ce gândeau adulții din jurul ei; dintr-odată, a plecat de lângă el și a țâșnit în mijlocul salonului, unde razele soarelui luaseră forma ferestrelor cu gratii. Urmărea entuziastă cu degetul conturul lăstarilor de viță, apoi florile din complexul model floral, cu mici imperfecțiuni în incrustare, de pe masa care abia îi ajungea la piept.

— Mai este o păpușă, care seamănă leit cu mine, în Lausanne. Este sora mea mai mare, și nu e chiar o păpușă. Inima și trupul ei sunt thailandeze. Este diferită de mine, eu chiar sunt japoneză, a spus ea de parcă ar fi cântat.

A primit cu bucurie sariul și culegerea de poeme. Doar a răsfoit câteva pagini și a abandonat-o. Una dintre doamne a scuzat-o explicând că Prințesa încă nu știe să citească în engleză.

La rugămintea Prințesei, într-o încăpere cu un protocol rigid, Honda a vorbit un timp despre călătoria lui din India. A sesizat lacrimile și tristețe din ochii Prințesei, în timp ce-l asculta fermecată. Îl durea sufletul la gândul că-i ascundea plecarea lui de a doua zi.

Se întreba dacă avea s-o mai vadă vreodată. Cu siguranță va deveni o femeie foarte frumoasă, dar nu va mai avea ocazia să o reîntâlnească. Probabil că aceasta era ultima lor discuție. Curând misterul reincarnării, asemenea umbrei unui fluture care zboară peste o grădină tropicală într-o după-amiază, avea să dispară din memoria ei. Probabil că sufletul lui Isao, regretând că a murit fără să-și ia rămas bun, a împrumutat buzele micuței prințese nebune pentru a transmite scuzele. Era mai ușor pentru Honda să părăsească orașul Bangkok cu aceste gânduri.

Pe măsură ce-l asculta pe Honda, ochii Prințesei deveneau din ce în ce mai înlăcrimați. Cu siguranță presimțea că el urma

să plece. Alesese dinadins să povestească întâmplări copilăreşti, amuzante, dar tristeţea din ochii ei mari se tot adâncea.

Honda spunea o frază, iar apoi Hishikawa traducea gesticulând. Dintr-odată, Prinţesa a deschis ochii mari de mirare. Doamnele de curte l-au fixat pe Honda cu scânteieri în ochi. Nu înţelegea ce se întâmplase.

Brusc, Prinţesa a ţipat şi s-a prins de Honda. Doamnele s-au ridicat şi încercau s-o desprindă de el, însă Prinţesa şi-a lipit faţa de pantalonii lui, plângea cu suspine şi striga.

Într-o clipită a început aceeaşi scenă de luptă ca zilele trecute. Până la urmă, doamnele au reuşit s-o smulgă de lângă el şi i-au făcut semn lui Honda să plece din cameră. În timp ce Hishikawa îi traducea semnul, era cât pe ce să fie din nou prins de Prinţesa disperată. Honda a alergat printre mesele şi scaunele din salon, urmărit de Prinţesa încolţită din trei direcţii de doamnele de curte. Scaunele în stil Ludovic al XV-lea se loveau cu zgomot de pardoseală, iar salonul devenise un teren pentru jocul de-a prinselea.

În cele din urmă Honda a scăpat strecurându-se în anticameră şi a alergat pe scările de marmură de la intrare. Ajuns jos, a avut o clipă de ezitare, auzind strigătele fetei care reverberau din tavanul înalt al palatului.

— Doamnele au spus să fugim repede. O să vadă ele cum se descurcă! Haideţi! a zis Hishikawa, zorindu-l.

Honda alerga prin grădina din faţă, ud de transpiraţie.

— Îmi pare rău. Cred că aţi fost luat prin surprindere, îi spuse Hishikawa lui Honda. Acesta încă respira greu când maşina deja demarase.

— Nu am fost surprins. Se întâmplă mereu, a răspuns el, ştergându-şi transpiraţia cu o batistă mare, albă, încercând să îşi revină.

— I-aţi spus Prinţesei că aţi vrut să vă întoarceţi din India, dar că nu aţi găsit nici un loc în avionul Armatei.

— Aşa am spus.

— Acolo am tradus eu greşit şi, fără să mă gândesc, i-am spus adevărul. I-am spus că vă întoarceţi în Japonia şi, pentru că mergeţi cu avionul Armatei, nu aţi găsit un loc pentru ea şi n-o puteţi lua în Japonia. De aceea a făcut scandalul acela. A spus că ori nu plecaţi, ori trebuie s-o luaţi şi pe ea. Doamnele vă priveau în felul acela deoarece v-aţi încălcat promisiunea. Eu am greşit. Nu ştiu cum aş putea să-mi cer scuze, explica Hishikawa cu o faţă indiferentă.

12

Transportul aerian regulat între Japonia şi Thailanda se inaugurase cu un an în urmă, în anul Shōura 15[1], dar, după ce Japonia a început să trimită observatori în Indochina Franceză pentru a supraveghea rutele de aprovizionare spre Chiang Kai-Shek, indochinezii nu au mai rezistat, şi o nouă rută aeriană sudică a fost deschisă prin Saigon, pe lângă legătura Taipei-Hanoi-Bangkok, deja existentă.

Exista o linie aeriană civilă administrată de Compania Aeriană Imperială a Japoniei, dar Itsui considera că avioanele militare reprezentau un tratament special pentru oaspeţii importanţi: nu erau atât de confortabile, dar erau rapide şi erau echipate cu motoare excelente. Mai mult, un astfel de avion dădea impresia unui tur oficial important celor care îi conduceau pe pasageri sau celor care veneau să-i întâmpine. Totodată, demonstra puterea de influenţă a firmei faţă de Armată.

Pe Honda îl întrista despărţirea de tropice. Pe măsură ce pagodele aurii se pierdeau în jungla verde, întâlnirea cu reincarnarea părea un basm sau un vis. Din cauza vârstei fragede a Prinţesei, totul ar fi putut să fie mai mult decât un cântec

1 1940. (N. ed.)

de leagăn, o îmbinare între tristeţe şi bucurie, în ciuda tuturor dovezilor. Nu ştia povestea vieţii sau factorii cauză–efect din viaţa Prinţesei, aşa cum le ştiuse în cazul lui Kiyoaki sau al lui Isao. Fusese martor doar la unele episoade din viaţa ei, asemenea unui călător curios prin faţa căruia trecea, legănându-se, un car alegoric floral, ciudat.

Ce straniu că până şi miracolele au nevoie de banalitate! Pe măsură ce avionul se apropia de Japonia, Honda se simţea liniştit sufleteşte deoarece se întorcea la rutina zilnică şi scăpa de miracol. În cele din urmă, nu-şi pierduse numai busola raţiunii, ci şi măsura sentimentelor. Nu se simţea trist în mod special din cauza despărţirii de Prinţesă, nu se simţea deranjat, dimpotrivă; nu era mişcat de discuţia ofiţerilor din avion – vorbeau cu animozitate despre războiul ce se apropia.

Normal că-i era dor de soţia venită în întâmpinare la aeroport. Aşa cum prevăzuse, Honda care plecase din Japonia şi cel care se întorsese erau identici. Faţa somnoroasă a soţiei, puţin umflată şi albă, a acţionat ca un liant între cele două euri Distanţa dintre cele două momente în timp s-a şters, iar rana roşie, adâncă, din excursie părea că se vindecă fără urmă.

— Bine ai venit!

Soţia lui stătea cu spatele la prietenii veniţi să-l întâmpine. Şi-a scos şalul simplu de caşmir de pe umeri. A făcut o plecăciune şi i-a fluturat prin faţa nasului bretonul familiar, pe care şi-l rearanja mereu după fiecare permanent făcut la salonul de înfrumuseţare, deoarece nu-i plăcea coafura. Părul ei împrăştia un uşor miros de ars, de la soluţiile folosite.

— Mama este sănătoasă. Deoarece serile au devenit răcoroase, pentru a nu răci, aşteaptă nerăbdătoare în casă.

Inima lui Honda era încercată de tandreţe când Rie vorbea despre mama-soacră fără să fie întrebată, fără urmă de condescendenţă în tonul vocii. Viaţa era din nou aşa cum trebuia să fie.

În drum spre casă, în maşină, Honda i-a spus:

— Mâine, dis-de-dimineață, trebuie să te duci la un magazin și să-mi cumperi o păpușă.

— Da.

— I-am promis unei mici prințese pe care am cunoscut-o în Thailanda că-i voi trimite o păpușă japoneză.

— O păpușă obișnuită cu breton în stil *kappa* este bine?

— Da. Nu aș vrea să-i trimit una prea mare. Una cam atât, a spus Honda ținând mâinile în dreptul pieptului și abdomenului, pentru a indica mărimea. La început gândise că ar fi mai bine să-i trimită o păpușă-băiat pentru a sugera reincarnarea ei dintr-un băiat, dar era ceva nefiresc și s-a răzgândit.

Mama lui i-a întâmpinat în antreul casei din Hongo; umerii ei îmbătrâniți erau acoperiți de un kimono din mătase cu linii fine. Își vopsise negru-abanos părul scurt, iar brațele subțiri, galbene, ale ochelarilor treceau peste păr. Honda avea de gând s-o sfătuiască să nu mai poarte astfel ochelarii, însă nu găsise niciodată momentul potrivit pentru a-i spune.

A mers pe coridorul cu *tatami* spre camera din spate, acum întunecată și rece, urmat de mama și de soția sa. Honda și-a dat seama că mersul lui semăna cu al tatălui său când se întorcea acasă.

— Ce bine că te-ai întors înainte să înceapă războiul. Eram foarte îngrijorată, a spus mama lui, cândva un membru înfocat al Ligii Patriotice Feminine, respirând greu în timp ce mergea pe holul în care adia vântul răcoros de seară. Femeia în vârstă se temea de război.

După două-trei zile de odihnă, Honda și-a reluat munca, la biroul său din clădirea Marunouchi și a revenit la zilele pline, dar liniștite. Iarna japoneză – așa cum nu vedeai în Asia de Sud-Est – i-a reînviat rațiunea, asemenea unei păsări migratoare, un cocor care zburase peste golful înghețat al inimii lui la întoarcerea spre Japonia.

În dimineața zilei de 8 decembrie, soția lui a venit în dormitor pentru a-l trezi și i-a spus în șoaptă:

— Scuză-mă că te trezesc mai devreme decât de obicei.

— Ce este?

Credea că sănătatea mamei lui s-a agravat şi s-a ridicat în picioare.

— A început războiul cu America. Acum anunţă la radio... a spus ea cu un ton prin care încă îşi cerea scuze că-l trezise la prima oră.

În dimineaţa respectivă, toată lumea era agitată de ştirile atacului de la Pearl Harbor şi nimeni nu era în stare să muncească. Râsetele nestăpânite ale tinerelor de la birou îl făceau pe Honda să se întrebe dacă femeile nu au alt mod de a-şi exprima extazul patriotic în afară de manifestările fizice.

Venise pauza de prânz. Colegii de la birou discutau între ei, sugerând să meargă cu toţii în Piaţa Palatului. După ce le-a dat drumul, Honda a încuiat uşa şi a ieşit la plimbare. Paşii l-au purtat în mod natural spre piaţa din Nijūbashi.

Toţi cei din zona Marunouchi păreau să fi avut aceeaşi idee: largul bulevard era plin de oameni.

Honda se gândea că are patruzeci şi şapte de ani. Nimic din tinereţea, puterea sau pasiunea pură nu rămăsese, nici în trupul, nici în spiritul lui. După încă zece ani ar trebui să se pregătească pentru moarte. Cu siguranţă că nu va pieri în război. Nu făcuse instrucţie şi, chiar dacă ar fi făcut, nu aveau cum să-l concentreze.

Era la vârsta la care trebuia să aplaude actele de eroism patriotic ale tinerilor. Au atacat Hawaii! Era o acţiune remarcabilă, din care unul de vârsta lui era exclus.

Să fie doar vârsta? Nu, cu siguranţă nu era asta. Honda nu era făcut pentru acţiune.

Trăise, ca orice om, apropiindu-se pas cu pas de moarte, dar nu ştiuse ce altceva să facă. Odată încercase să salveze viaţa unui om, însă nimeni nu fusese pus în situaţia-limită de a-l salva pe el. Îi lipsea calitatea necesară pentru a fi salvat. Nu dăduse niciodată oamenilor senzaţia unei crize, în care să fie constrânşi să-i întindă o mână de ajutor, să scape ceva minunat

aflat în pericol. Oare aici nu era vorba despre charismă? Din păcate, lui Honda îi lipsea această calitate şi se bizuia doar pe forţele proprii.

Honda nu era gelos pe exaltarea produsă de atacul de la Pearl Harbor, dar căzuse pradă convingerii egoiste şi melancolice că viaţa lui se va sfârşi şi că nu va cunoaşte gloria niciodată. El, cel care până atunci chiar nu-şi dorise aşa ceva!

Totuşi, pe de altă parte, toată grandoarea şi faptele eroice erau atenuate de imaginea din Benares. Oare din cauza faptului că reincarnarea i-a sucit minţile, l-a secătuit de curaj, l-a făcut să înţeleagă inutilitatea actelor de bravură şi, în final, l-a făcut să-şi consume toate cunoştinţele de filozofie mai mult pentru sine? Ca un om care evita explozia artificiilor, Honda simţea că evită total exaltarea intensă a oamenilor.

Steagurile mici ale oamenilor strânşi în faţa Palatului şi strigătele de *banzai* se distingeau de departe. Honda a lăsat între el şi manifestanţi zona întinsă cu pietriş, de unde privea culoarea ierbii veştejite care acoperea malul şanţului cu apă al Palatului şi nuanţa iernatică a pinilor. Stătea cu ambele mâini în buzunar. Două tinere îmbrăcate în costume bleumarin se ţineau de mână şi râdeau zgomotos, trecând în grabă pe lângă el către intrarea din Palat. Dinţii lor albi străluceau asemenea soarelui de iarnă.

Când au trecut, buzele iernatice, frumoase şi arcuite ale femeilor au creat o fisură fermecătoare şi caldă în atmosfera clară... Cu siguranţă că eroii bombardamentelor visau la astfel de buze. Tinerii cer mereu duritate, însă sunt atraşi de afecţiune. Poate moartea să reprezinte acea afecţiune? Şi Honda fusese cândva tânăr, chiar un „tânăr care promitea", însă niciodată nu fusese atras de moarte. Dintr-odată, spaţiul cu pietriş de sub soarele iernatic a devenit pentru Honda un câmp larg, sterp. Imaginea fotografiei intitulată „În vecinătatea templului Tokuri: slujba comemorativă pentru morţii din război", pe care i-o arătase Kiyoaki cu treizeci de ani în urmă,

era clară în mintea lui Honda. Era fotografia care-l impresionase cel mai mult din colecția celor de pe frontul ruso-japonez. Amintirea s-a suprapus peste priveliștea din fața ochilor lui, iar apoi l-a acaparat. Prima reprezenta sfârșitul unui război, iar a doua, începutul altuia. Oricum, era o nălucire amenințătoare.

În zare, în partea stângă, munții învăluiți în ceață se înălțau în pante line, părând că se află la o distanță considerabilă de câmpia întinsă de la poalele lor. În dreapta, se contopeau în depărtare cu pâlcurile de copaci, dispărând treptat în linia prăfuită a orizontului. În absența munților, pomii păreau tot mai înalți pe măsură ce privirea se plimba spre dreapta, iar printre ei se întrezărea cerul gălbui...

Acesta era fundalul din fotografia de atunci. Chiar în centrul ei se aflau micul cenotaf din lemn simplu și altarul acoperit cu flori, cu pânza albă fluturând. Mii de soldați îl înconjurau stând cu capetele plecate.

Honda vedea această imagine foarte clar. Din nou strigătele de *banzai* și micile steaguri i-au revenit în minte. Totuși, în inima lui a rămas o amărăciune greu de suportat.

13

În perioada războiului, Honda și-a folosit timpul liber pentru a studia despre *samsāra* și reincarnare; se delecta căutând cărți vechi. Pe măsură ce noile publicații deveneau din ce în ce mai neatractive, luxul vetust al celor la mâna a doua era acum la mare căutare. Doar acolo se vindeau cunoștințele și plăcerile care transcendeau timpul. În comparație cu celelalte produse al căror preț creștea, costul cărților japoneze și al celor europene rămăsese neschimbat.

Honda a avut foarte multe de învățat din cărțile vechi ale occidentalilor.

Una dintre teorii îi aparținea lui Pitagora, filozoful ionian din secolul al V-lea î.Chr. Concepția lui asupra transmigrației sufletelor era influențată de cultul orfic, ale cărui învățături esoterice stăpâniseră întreaga Grecie în secolele al VI-lea î.Chr. și al VII-lea î.Chr. În plus, mai exista și credința conform căreia Dionysos scuipase foc de furie în cei două sute de ani de război și instabilitate care trecuseră.

Faptul că zeul Dionysos a venit din Asia și s-a unit cu Mama Pământului, precum și riturile agrare din toată Grecia sugerează că acele două entități proveneau din aceeași sursă. Figura plină de viață a Mamei Pământului încă trăia în templul Kalighat din Calcutta, pe care Honda îl văzuse. Dionysos a întrupat ciclul naturii din Tracia, țara de la nord, a venit odată cu iarna și a murit, iar odată cu primăvara a înviat. Indiferent cât de vivace sau imoral se pretindea, Dionysos era personificarea spiritelor grânelor, din care făcea parte și Adonis, frumosul tânăr mort prematur. Așa cum Adonis și Afrodita s-au unit, și Dionysos s-a apropiat din nou de Mama Pământului. La Delphi, Dionysos și Mama Pământului au fost zeificați împreună, iar zeul principal în venerarea mistică a Lernei a devenit strămoșul celor doi.

Dionysos a venit din Asia. Credința în el, aducătoare de frenezie, desfrâu, canibalism și crime, provenea din Asia și crea toate probleme indispensabile „sufletului". O credință atât de impunătoare încât nu permitea transparența logicii și frumusețea solidă a oamenilor sau a zeilor. Ataca fertilitatea câmpurilor grecești cu aer apolinic, ca un roi de lăcuste, care întunecă soarele și cerul, pustiind-le câmpurile, consumându-le recolta. Honda nu putea să nu compare această imagine cu experiența lui din India.

Toate lucrurile abominabile: desfrâu, moarte, nebunie, molimă, distrugere... Cum de acestea reușeau să-i atragă atât de mult pe oameni și să le ademenească sufletele „afară"? De ce sufletele oamenilor ajungeau să se lepede de sălașurile lor

comode, întunecate şi liniştite şi trebuiau să fugă afară? Oare de ce inimile lor refuzau inerţia liniştii?

Asta s-a întâmplat de-a lungul istoriei şi cu indivizii. Dacă ei nu procedaseră aşa era datorită convingerii că nu vor putea atinge sub nici o formă plenitudinea universului. Beţi, cu părul răvăşit, smulgându-şi hainele de pe ei, expunându-şi organele genitale, sângele din carnea crudă pe care o muşcau scurgându-li-se din gură... astfel atingeau „plenitudinea".

Aceasta era o experienţă spirituală de *enthusiasmus* (a fi posedat de spiritele zeilor) şi *extasis* (ieşirea din sine) care, mai apoi, a fost stilizată şi ritualizată de cultul orfeic.

Ceea ce i-a făcut pe greci să se îndrepte către conceptul *samsārei* şi reincarnării a fost experienţa *extasis*-ului. Cea mai profundă sursă psihologică a reincarnării era „exaltarea".

În credinţa orfică, Dionysos era numit Dionysos Zagreus. Zagreus era copilul lui Zeus şi al Persefonei, fiica Mamei Pământului. Fiind preferatul tatălui său, urma să fie desemnat conducătorul lumii. Se spune că Zeus, Cerul, s-a îndrăgostit de Persefona, Pământul, şi s-a transformat într-un şarpe mare, devenind spiritul pământului pentru a se împreuna cu ea.

Dragostea lui Zeus pentru fecioară a supărat-o pe Hera, soţia lui extrem de geloasă. Aceasta i-a adunat pe titanii din lumea subterană şi l-au ademenit pe copilul Zagreus cu o jucărie. L-au omorât, l-au dezmembrat, l-au fiert şi l-au mâncat. Doar inima i-a fost oferită lui Zeus de către Hera. Zeus i-a dat inima Semelei, şi astfel s-a născut un nou Dionysos.

Pe de altă parte, Zeus, mâniat de fapta titanilor, i-a atacat cu fulgere şi tunete. Din cenuşa titanilor arşi s-au născut oamenii.

Astfel, oamenii au moştenit caracterul diabolic al titanilor şi, în acelaşi timp, au fost însămânţaţi cu elementele divine din carnea lui Zagreus consumată de titani. De aceea cultul orfic susţinea că oamenii trebuie să-l venereze pe Dionysos

prin *extasis* şi să dobândească originea divină zeificându-se pe sine. Ritualul ospăţului sacru a fost transmis în sfânta împărtăşanie din religia creştină.

Poetul Orfeu, omorât şi dezmembrat de o femeie tracă, pare să reproducă moartea lui Dionysos. Moartea lui, învierea şi misterul lui Hades au devenit doctrine de căpătâi ale cultului orfic.

Se credea că spiritele călătoare care îşi părăseau trupurile prin *extasis* pot intra în contact cu misterele lui Dionysos. Deja se ştia despre separarea sufletului de trup. Deşi carnea s-a născut din cenuşa titanilor, sufletul conţinea mireasma pură a lui Dionysos. Mai mult, doctrina orfică ne învaţă că suferinţa de pe pământ nu se termină cu moartea trupească, ci, sufletul, eliberându-se de corpul mort, după ce petrecea un timp în Hades, reapărea pe pământ în trup de om sau de animal. Trebuia să parcurgă „ciclul nelimitat al vieţii".

Sufletul nemuritor, de origine divină, trebuie să urmeze circuitul întunecat din cauza păcatului originar al trupului, mai exact, omorârea lui Zagreus de titani. Viaţa de pe pământ a mai adăugat noi păcate, cumulându-le, făcând imposibilă pe vecie ieşirea din *samsāra*. Un om nu renaşte neapărat om, dar, în funcţie de păcate, se poate reincarna în cal, oaie, pasăre, câine sau şarpe rece, sortit să se târască pe pământ.

Pitagoreicii, consideraţi urmaşii cultului orfic, aprofundează teoriile cultului care ţin de doctrinele reincarnării şi ale suflului universal.

Honda a putut să detecteze ceva din principiul „universului care respiră" în concepţia referitoare la viaţă şi suflet a regelui Milinda, care cercetase îndelung filozofia indiană. Această concepţie avea şi ceva din misticismul religiei shintiste timpurii.

În comparaţie cu veselele poveşti *jataka* din budismul Hīnayāna, teoriile vestice despre reincarnare, întunecate din cauza sumbrei melancolii ionice, îl extenuau spiritual pe Honda, deşi aveau la bază aceleaşi doctrine. De aceea, înclina să ţină cont de aforismul filozofului Heraclit, „Panta rhei"[1].

1 „Totul curge."

Enthusiasmus şi *extasis* se contopesc în această filozofie a transformării, în care unul reprezintă totul, unul provine din tot şi totul din unul. Acolo unde timpul şi spaţiul sunt transcendente, eul dispare, unitatea cu universul este uşor de înfăptuit, iar noi putem deveni totul prin această experienţă divină. Aici, omul şi natura, păsările şi fiarele, pădurile care unduiesc în bătaia vântului, râurile din care sclipesc solzii peştilor, munţii acoperiţi de nori, mările albastre cu insule, toate se puteau detaşa de limita existenţială şi puteau să se unească în armonie. Era o lume asemănătoare celei evocate de Heraclit.

Şi cei vii, şi cei morţi,
Şi cei treji, şi cei adormiţi,
Cei tineri şi cei bătrâni sunt unul şi acelaşi.
Când aceştia se transformă, devin ceilalţi,
Când se transformă din nou, devin din noua aceştia.

Dumnezeu este noapte şi zi.
Dumnezeu este iarnă şi vară.
Dumnezeu este război şi pace.
Dumnezeu este belşug şi foamete.
Se transformă în foarte multe.

Noaptea şi ziua sunt una.
Bunătatea şi răutatea sunt una.
Începutul şi sfârşitul cercului sunt unul.

Aceste citate dezvăluiau natura sublimă a concepţiilor lui Heraclit, iar când Honda a intrat în contact cu ele, a fost orbit de strălucirea lor şi a simţit o eliberare, dar, în acelaşi timp, avea grijă să nu ridice prea repede mâinile cu care îşi acoperise ochii ameţiţi. Pe de o parte, îi era frică să nu orbească, iar pe de altă parte, simţea că nu este suficient de matur în sensibilitate şi idei pentru a accepta acea baie de lumină infinită.

14

De aceea, ca să-şi îndepărteze privirile pentru o perioadă, şi-a concentrat studiul pe teoriile reincarnării şi *samsārei*, renăscute în Italia secolelor al XVII-lea–al XVIII-lea d.Chr.

Tommaso Campanella, un călugăr din secolele al XVI-lea–al XVII-lea, credea în teoria *samsārei* şi a reincarnării. Acest filozof eretic şi răzvrătit, a fost primit în Franţa, după douăzeci şi nouă de ani de închisoare, unde şi-a petrecut demn şi fericit ultimii ani din viaţă. La naşterea lui Ludovic al XIV-lea i-a închinat un elogiu în care afirma că naşterea însăşi este o dovadă irecuzabilă pentru teoria sa despre reincarnare.

Campanella a învăţat teoria brahmană legată de *samsāra* şi reincarnare de la Botero[1] şi a aflat că sufletele morţilor pot trece chiar în maimuţe, elefanţi sau vaci. Folosindu-se de credinţa imortalităţii sufletului şi a metempsihozei din cultul pitagoreic, i-a descris pe cetăţenii din lucrarea sa de căpătâi *Cetatea soarelui* drept: „oameni înţelepţi care la început au venit din India pentru a scăpa de uzurparea şi de tirania mongolilor", numindu-i „pitagoreicii brahmani", dar credinţa lor în *samsāra* nu era clară. Campanella însuşi susţinea că „după moarte, sufletul uman nu se duce nici în iad, nici în purgatoriu, nici în rai".

Se spune că *Sonetul din Caucaz* are o trimitere vagă către teoria ciclului viaţă–moarte. Aici Campanella îşi exprimă mâhnirea: „Nu consider că moartea mea va aduce la binele omenirii. Deseori, chiar dacă nenorocirile sunt evitate, răul prosperă fără încetare. Simţurile dăinuie veşnic şi, după moarte, ele pur şi simplu uită de suferinţele din lumea prezentă. Neştiind dacă în vieţile anterioare ne-am chinuit sau am trăit în pace, cum am putea şti ce este după moarte?"

---

1 Giovanni Botero (cca 1544-1617), filozof, poet şi diplomat italian. (N. ed.).

În comparație cu aspirația pură din Benares, europenii, care predicau despre metempsihoză, erau copleșiți de amărăciunea și potrivnicia acestei vieți. Totuși, ei nu căutau fericirea în viața următoare, doar sperau să aibă parte de uitare.

În acest sens, filozoful Giambattista Vico, oponent înfocat al lui Descartes, a susținut cu înfocare aceeași teorie despre reincarnare, devenind astfel un predecesor al teoriei eternei reîntoarceri a lui Nietzsche. Honda a citit cu plăcere un pasaj din Vico în care îi aprecia pe japonezi ca fiind un neam de războinici, chiar dacă avea cunoștințe destul de vagi despre Japonia: „Japonezii prețuiesc oamenii cu spirit eroic așa cum au făcut romanii în timpul Războaielor Punice. Sunt neînfricați în luptă și vorbesc o limbă foarte asemănătoare limbii latine".

Vico a interpretat istoria prin conceptul recurenței. Altfel spus, susținea că fiecare civilizație se sfârșește cu „barbarie reîntoarsă", mult mai dăunător decât „barbaria instinctivă a începuturilor". Prima desemnează simplitate nobilă, pe când următoarea înfățișează iscusință lașă și șiretenie perfidă. Astfel, după secole de evoluție, „barbaria reîntoarsă" sau „barbaria civilizată" trebuie să dispară neapărat prin reînnoirea „barbariei instinctive"...

Honda avea senzația că poate descoperi această realitate în scurta istorie modernă a Japoniei.

Deși Vico credea în providența catolică, expunerile sale agnostice se apropiau de credința că fiecare ființă are propria-i *karma*. „Dumnezeu și creațiile sunt două entități diferite. Deoarece motivul existenței și esența ei sunt unice în fiecare entitate, entitatea care a fost creată este o entitate diferită de cea a Creatorului în ceea ce privește esența."

Dacă am considera creația, aparent o entitate, ca fiind *dharma* și *ātman* și dacă motivația existenței este *karma*, atunci înseamnă că, în altă dimensiune, prin „eliberare" se atinge entitatea divină.

Vico susținea în teoria lui despre divinitate că schimbarea creației lui Dumnezeu pornește „intern" în lucrul creat și se

transformă în materie la „exterior", astfel lumea fiind plăsmuită în timp. De asemenea, deoarece spiritul uman este proiecția divină, poate să perceapă infinitul și eternitatea; nu este limitat de trup și, prin urmare, nici de timp. Cu toate acestea, Vico nu a putut explica de ce ființele limitate sunt prinse în mijlocul lucrurilor limitate, susținând că această realitate este de nepătruns. Însă tocmai aici ar trebui să înceapă înțelepciunea teoriei *samsārei* și a reincarnării.

Aprofundând, este surprinzător faptul că filozofia indiană, care insistă pe puterea cunoașterii, nu respinge fantezia sau visele și nu se leagă de propriul agnosticism.

15

Când Honda a aflat că ideologia metempsihozei europene a fost transmisă din vechi timpuri până la cele mai mici detalii de gânditorii singuratici a considerat natural faptul că Regele Milinda, conducătorul nord-vestului Indiei în secolul al II-lea d.Chr., a dat uitării filozofia pitagoreică a Greciei antice când l-a cunoscut pe bătrânul Nāgasena, pe care l-a asaltat cu întrebări. Era interesat și, de asemenea, intrigat de teoriile budiste mai profunde ale *samsārei* și transmigrației.

Primul volum din *Întrebările regelui Milinda*, așa cum se regăsește în traducerea japoneză a canoanelor budiste, începe cu următoarea descriere a capitalei regatului:

> „Era în țara yonikașilor o cetate bogată, numită Sāgalā, în care se practica un comerț din cel mai divers; cetatea era înconjurată de râuri și munți, de locuri de o frumusețe neasemuită: parcuri, grădini, arbuști, lacuri și iazuri încântătoare acoperite de lotuși, munți și păduri. Planurile orașului fuseseră ridicate de înțelepți geomanți. Intimidați, adversarii și dușmanii cetății au renunțat s-o mai atace. Orașul avea turnuri de apărare, forturi puternice fără număr, porți monumentale cu arcade elegante, o fortăreață

înconjurată de ziduri albe şi de şanţuri de apărare adânci. Străzile, răspântiile şi pieţele erau repartizate armonios. Puteau fi admirate prăvălii pline de felurite mărfuri, meşteşugit aranjate, sute de pieţe în care se împărţeau pomeni şi nenumărate locuinţe cum numai în vârfurile munţilor Himalaya întâlneşti. Cele patru corpuri de armată, elefanţii, cavaleria, carele de luptă şi pedestraşii erau renumiţi. Pe străzi treceau o sumedenie de bărbaţi mândri şi de femei graţioase. În mulţimile grăbite puteai deosebi nobili, brahmani, negustori sau oameni de rând. Asceţii şi brahmanii se întâlneau aici şi discutau plini de politeţe şi printre ei se aflau cei mai eminenţi savanţi. Oraşul avea numeroase magazine cu stofe dintre cele mai renumite: ţesături din Kāsi, din Kotumbara etc.; aerul era înmiresmat de prăvăliile de flori şi de parfumuri, cu galantare minunate. Toate pietrele preţioase pe care şi le-ar putea dori cineva le-ntâlneai aici din belşug. Peste tot, prăvăliile frumos amenajate erau pline de podoabe. Am putea spune că oraşul, acoperit cu monede de aramă, argint şi aur, era un adevărat locaş de comori strălucitoare. Aflai în el toate bogăţiile, toate plăcerile. Cuferele şi hambarele erau pline. Se găseau din belşug tot felul de merinde: tot ce se poate înghiţi, mesteca, suge, bea sau savura. Era o ţară bogată ca Uttarakuru, o adevărată cetate a zeilor, sau Alakamandā"[1].

Regele Milinda, prea sigur pe el, orator şi sofist fără pereche, era disprețuit de indieni. Era în oraşul glorios şi strălucitor când l-a întâlnit pentru prima oară pe Nāgasena, un om superior regelui din punct de vedere intelectual.

„Regele l-a întrebat pe Nāgasena aşa:
— O, Venerabile, când spun «Nāgasena», cine este mai exact acest Nāgasena?
— Cine crezi că este Nāgasena? a răspuns el printr-o întrebare.
— Venerabile, cred că Nāgasena este conţinutul trupului, o viaţă (un suflet) care intră în el ca un vânt (o respiraţie)."

1 *Milinda-Pañha. Întrebările Regelui Milinda*, tradusă în româneşte de Dumitru Scorţanu, Institutul European, Iaşi, 1993, pp. 25-26.

Răspunsul regelui i-a amintit lui Honda de teoria pitagoreică a Suflului Universal. În greacă, cuvântul *psyche* înseamnă „respirație", iar dacă *psyche*-ul omului era respirația, omul era susținut de aer, și astfel întregul univers era menținut de aer și respirație – aceasta era teoria ioniană a filozofiei naturale.

Bătrânul a întrebat de ce aerul cu care cineva suflă în cochilie, fluier sau corn, odată eliberat, nu se mai întoarce și totuși acea persoană nu moare. Regele nu a putut să răspundă. Astfel, Nāgasena a exprimat printr-o frază diferența fundamentală dintre filozofia greacă și cea budistă:

> „Sufletul nu este respirație. Aerul inspirat și expirat reprezintă doar o energie latentă a trupului".

Honda simțea că poate să anticipeze replicile de pe pagina următoare.

> „Regele a întrebat:
> — Nāgasena, toată lumea renaște după moarte?
> — Unii da, alții nu.
> — Și ce fel de oameni ar fi aceia?
> — Cei care au comis păcate renasc, cei care sunt fără de păcat și puri nu renasc.
> — Dar tu, Venerabile, vei renaște?
> — Dacă în momentul morții sufletul îmi va fi atașat de viață, voi renaște, dacă nu, nu voi renaște.
> — Am înțeles, Venerabile."

De atunci, în sufletul regelui Milinda s-a cuibărit dorința de cunoaștere, regele fiind măcinat de întrebări legate de ciclul viață–moarte și metempsihoză. Regele continua investigația în spirală specifică dialogurilor în stil grecesc, cerând dovezi referitoare la „renunțarea de sine" a budismului și cercetând nucleul *samsārei*, întrebând: „De ce aceia care renunță la sine tot trec prin *samsāra*?" În teorie, dacă *samsāra* are loc printr-o succesiune de cauze și efecte, o cauză bună atrage după sine

un efect bun, iar o cauză rea atrage unul rău, şi astfel trebuie să existe o substanţă cu existenţă constantă, responsabilă pentru acţiunile cauzale. *Ātman*-ul, recunoscut în perioada *Upanişadelor*, a fost negat cu vehemenţă de învăţăturile Abhidharma ale şcolii budiste de care aparţinea Nāgasena. Din cauza necunoaşterii sistemului elaborat al doctrinei Conştiinţei Unite, *Yuishiki*, apărut mai târziu, Nāgasena a răspuns numai atât: „Nu există nici o esenţă *samsāricā* precum esenţa".

Honda a simţit o frumuseţe indescriptibilă în parabola prin care Nāgasena a explicat că *samsāra* şi transmigraţia sunt precum o candelă sfântă, a cărei flacără nu este chiar aceeaşi pe înserat, noaptea şi în zori, totuşi nefiind diferită de alte asemenea flăcări care ard toată noaptea. Existenţa karmică a individului nu este o existenţă substanţială, ci o succesiune de întâmplări similare flăcării.

Astfel, Nāgasena a predicat că timpul este „existenţa *samsārei* înseşi", aproape prin aceeaşi metodă prin care filozofii indieni au explicat-o secole mai târziu.

16

Era de la sine înţeles faptul că Regele Milinda îşi va alege ca partener de discuţii un budist în aceste dialoguri, de vreme ce regele, fiind străin, era de la bun început eliminat din hinduism.

O persoană născută în afara sistemului de castă indian, fie el chiar şi suveran, oricât de apropiat ar fi fost, era automat respins de hinduism.

Primul contact al lui Honda cu „*samsāra* şi reincarnarea" se petrecuse cu mai bine de treizeci de ani în urmă, în casa lui Kiyoaki Matsugae, când, după ce a ascultat predica Stareţei de la templul Gesshū, a citit din proprie iniţiativă *Legile lui Manu*, în traducerea franceză a lui Louis Delongchamps. *Legile* acestea, care au fost alcătuite între secolul al II-lea î.Chr.

şi secolul al II-lea d.Chr., au moştenit concepţia *samsārei* stabilită la începutul secolului al VIII-lea î.Chr. în perioada *Upanişadelor*, care susţinea unitatea dintre Brahmā şi *ātman*. *Brihadaranyaka Upanishad* spune aşa:

„Într-adevăr cel care face fapte bune va deveni milostiv, iar cel care face fapte rele va deveni rău. Omul devine pur prin acţiuni pure şi impur prin acţiuni negative. Se spune aşa: omul este făurit din *kāma*[1], prin care se creează voinţa, prin voinţă se formează *karma*, iar prin *karma*, apare *samsāra*".

Este posibil ca experienţa lui Honda din Benares să fi fost predestinată de multă vreme, mai exact de când devenise familiar cu *Legile*, la vârsta de nouăsprezece ani. Lucrarea *Legile lui Manu* este o îmbinare între religie, moralitate, obicei şi lege, începând cu crearea cerului şi a pământului şi terminând cu *samsāra*. În perioada dominaţiei engleze în India, cotropitorii înţelepţi au permis folosirea acestor legi ca nişte reguli practice pentru hinduşii care locuiau acolo.

După recitirea *Legilor*, Honda a fost capabil pentru prima oară să atingă originile veseliei şi adoraţiei din Benares. Primul capitol, impresionant, descrie naşterea zeului Brahmā. Acesta a eliminat întunericul, haosul şi a început să lumineze. Mai întâi a creat apa şi a pus o sămânţă în ea; sămânţa a crescut şi a devenit un ou galben, strălucitor ca soarele; un an mai târziu, a spart oul şi s-a născut Brahmā, urmaşul lumii. Apa în care a crescut zeul este Benaresul.

Conceptul reincarnării prezentat în *Legile lui Manu* împarte renaşterea oamenilor în trei categorii. Trei naturi domină trupurile fiinţelor umane: înţelepciunea (*sattva*), care este fericită, liniştită, plină de sentimente pure, strălucitoare, şi din ea va renaşte un zeu; ignoranţa (*rajas*), care reprezintă plăcerea afacerilor, indecizia, urmarea treburilor necinstite şi dependenţa de plăcerile senzoriale, va renaşte un om; mânia (*tamas*), care

1 Dorinţă.

duce o viață guvernată de indolență, lene, cruzime, necredință și răutate, se reincarnează în animal.

Păcatul care duce la transmigrația în animal a fost specificat în detaliu: ucigașii unui Brahman intră în corpul unui câine, porc, măgar, cămilă, vacă, țap, oaie, căprioară sau pasăre. Un Brahman care fură bani de la alt Brahman se va reincarna de o mie de ori în păianjen, șarpe, șopârlă sau animal acvatic. O persoană care invadează patul unui om nobil va renaște de o sută de ori în iarbă, tufiș, viță-de-vie sau în animal carnivor. Hoțul de grâne se transformă în șobolan, hoțul de miere devine tăun, cel care fură lapte se face cioară, cel care fură mirodenii renaște în corpul unui câine, hoțul de carne va deveni vultur, hoțul de carne grasă se va transforma în cormoran, hoțul de sare în greier, cel care fură mătase va deveni potârniche, cel care fură pânză de in se va face broască, hoțul de bumbac – cocor, cel care fură vaci va renaște în corpul unei iguane, hoțul de bețișoare parfumate va deveni bizam, hoțul de legume – cocoș, cel ce fură mobilă se va face albină, cel care fură un cal va deveni tigru, răpitorul de femei se va transforma în urs, hoțul de apă în cuc, iar cel care fură fructe va deveni maimuță.

17

Cu toate acestea, budismul Hīnayāna thailandez a fost susținut de doctrinele naive ale *jataka*[1] din canoanele budismului sudic; acestea transmiteau fidel atmosfera din textele originale în pali. Faptul că tocmai Buddha, care nu fusese *bodhisattva* în viețile anterioare, a renăscut ca șobolan sau lebădă aurie nu era considerat ciudat.

Învățăturile religioase sudice thailandeze nu au fost cunoscute în Japonia până în Era Meiji. În primele două sute de ani

1 Literatură folclorică indiană care înfățișează nașterile lui Buddha.

de la moartea lui Buddha, adepții lui au fost împărțiți în multe școli, cunoscute sub numele de Cele Douăzeci de Secte Hīnayāna. Învățăturile lor, aduse în Ceylon de Mahinda sub comanda regelui Ashoka în secolul al III-lea î.Chr., sunt practicate chiar și astăzi în Birmania, Thailanda și Cambodgia.

În canonul Hīnayāna, scris în pali, preceptele minuțios expuse în *vinaya*, secțiunea dedicată regulilor, încă ghidează viața de zi cu zi a cenobiților thailandezi. Călugării au două sute cincizeci de precepte, iar călugărițele au trei sute cincizeci.

Honda era nerăbdător să afle mai multe despre conceptul thailandez referitor la ciclul viață–moarte și metempsihoză, și anume în ce fel diferea de doctrina *Yuishiki* și ce fel de caracteristici avea. Indiferent de convingerile Prințesei, el dorea să știe ideile legate de *samsāra* adânc ascunse în sufletul călugărilor îmbrăcați în robe portocalii care împânzeau Bangkokul. Devora scripturile budiste.

Cu această ocazie a aflat că doctrinele acestor secte își au originea în Școala Abhidharma, de care aparținea Nāgasena, bătrânul înțelept care vorbise cu Regele Milinda. Unii învățați spuneau despre drumul răspândirii *Întrebărilor Regelui Milinda* așa: „La început, lucrarea se pare că a fost compusă în nord-vestul Indiei, unde erau coloniile grecești, iar mai apoi a fost transmisă spre est, în zona Magadha, fiind tradusă în pali; iar după ce a suferit adăugiri în Ceylon, a fost popularizată în Birmania și Thailanda. Apoi a devenit *Milindapanha* din canonul siamez".

În consecință, putem să credem că noțiunea thailandeză de *samsāra* este aceeași cu cea susținută de Nāgasena. Principiul acestei secte, foarte apropiat de budismul timpuriu, se bazează pe credința că esența karmică, ce induce *samsāra* și reincarnarea, este „gândul" sau voința, concept cuprins în scripturile *Agama*. Se crede că, la origini, sursa motivației nu este nici bunătatea, nici răutatea din oameni sau din materia din lumea externă;

ceea ce face motivația să devină bună sau rea este în totalitate un produs al minții, gândului sau voinței.

Până aici totul este clar, dar pentru a explica *anātman*-ul, Școala Abhidharma insistă pe ideea că lumea materială nu poate fi considerată bună sau rea, ci neutră. Să ne gândim la o mașină: lăsând la o parte faptul că toate componentele sunt simple elemente materiale, acestea se pot transforma într-un instrument criminal, dacă șoferul dă peste un om și fuge. Omul este prin natura a lui *anātman*, odată ce mintea și voința sunt cauzele păcatelor și ale karmei. Așa se stârnește ciclul viață–moarte și reincarnarea prin cele șase karme cauzale: dorință, mânie, gânduri necurate, indiferență, lipsă de mânie și gânduri bune. Chiar dacă în felul acesta „gândul" este cauza *samsārei* și a reincarnării, nu el este protagonistul – acesta va rămâne un element necunoscut. Lumea viitoare este o continuare a acestei lumi, iar flacără de la lumânarea care arde în ultima noapte din această lume este viața din lumea de dincolo.

Lui Honda i se părea că ajunsese să înțeleagă mai bine ceea ce se întâmpla în inima micuței prințese thailandeze.

Cu fiecare sezon ploios, râurile din Bangkok se revarsă, hotarul dintre apă și uscat, dintre apă și câmpuri dispare într-o secundă; drumul devine râu, iar râul devine drum. Cu siguranță era un lucru neobișnuit, chiar și pentru o inimă de copil, faptul că un șuvoi de visuri invadase realitatea, că viața trecută și viața viitoare au rupt barajele și s-au revărsat peste lumea aceasta. Spicele verzi ale orezului s-au ițit din câmpurile inundate, iar apa râului și apa câmpului sunt scăldate în razele aceluiași soare și reflectă aceiași nori groși.

În același fel, un șuvoi de trecut și viitor se poate să fi pătruns în subconștientul Prințesei Ying Ćhan, iar dovezile lumii actuale, care rămân asemenea unor insule răzlețe pe suprafața vastă a apei, reflectând limpede luna după ploaie, sunt mai

puțin credibile. Barajele s-au rupt, iar granițele au dispărut: trecutul a început să vorbească nestingherit.

18

Acum, bazându-se pe încântătoarea enigmă lăsată în Bangkok, Honda simțea că se poate întoarce cu ușurință la teoria *Yuishiki*, la sistemul budismului Mahāyāna, asemănător unui templu imens. Teoria aceasta îl făcuse să se frământe atât de tare în tinerețe.

Totuși, doctrina *Yuishiki* era o structură filozofică și religioasă amețitor de înaltă, iar cu ajutorul ei budismul, negând *ātmanul* și sufletul, oferise cea mai precisă și meticuloasă explicație a dificultăților teoretice legate de corpul care trece prin *samsāra* și reincarnare.

Precum Templul Zorilor din Bangkok, această împlinire filozofică, neîntrecut de complexă, străpungea întinderea azurie a cerului de dimineață – în misterioasa perioadă de dinaintea răsăritului, era încărcată de un aer răcoros și de o lumină plăpândă.

Contradicția dintre renaștere și *anātman*, o incongruență nedezlegată timp de câteva secole, a fost, în cele din urmă, clarificată prin *Yuishiki*. *Cine* trece prin ciclul viață–moarte? *Cine* este salvat pe Tărâmul Pur? Oare *cine*?

Cuvântul *Yuishiki* a fost folosit pentru prima dată de indianul Asanga. Viața lui era deja învăluită în legendă când numele lui a devenit cunoscut în China la începutul secolului al VI-lea prin *Sūtra Diamantului*[1]. Teoria *Yuishiki* izvorăște din sutrele Mahāyāna Abhidharma și, după cum vom vedea, o *gatha*[2] dă glas nucleului ideilor *Yuishiki*. Asanga a sistematizat

1 *Vajracchedika Prajnaparamitā Sutra.*

2 Vers dintr-o scriptură.

principiile *Yuishiki* în lucrarea sa de căpătâi *Mahāyānasamparigraha shastra*. Trebuie menționat faptul că Abhidharma este un cuvânt sanscrit ce desemnează ultima dintre cele trei mari categorii de canoane budiste, sutre, reguli şi teorii.

În mod normal, noi funcționăm prin aşa-numitele şase simțuri: văz, auz, miros, gust, pipăit şi rațiune. Şcoala *Yuishiki* a stabilit un al şaptelea simț, *manas*, care înglobează conştiința sinelui şi a identității individuale. Dar *Yuishiki* nu se opreşte aici: doctrina invocă şi *ālaya* sau *ālayavijnana*, a opta conştiință, conştiința supremă. În chineză este tradusă ca fiind „conştiința depozitară", deoarece înmagazinează toate semințele lumii existențiale.

Viața este activă. *Ālaya* funcționează. Această conştiință este fructul tuturor recompenselor şi, deoarece înmagazinează semințele, adică rezultatul tuturor activităților, faptul că noi suntem în viață înseamnă că *ālaya* este dinamică.

Această conştiință este într-o agitație continuă, asemenea unei cascade albe, învolburate. Cascada este vizibilă pentru ochii noştri, însă apa nu este aceeaşi în fiecare clipă. Apa se schimbă fără oprire, circulă, ridicând în aer stropii.

Vasubandhu a cercetat conceptul lui Asanga şi, în lucrarea *Trimsika-vijnaptimatrata*[1], a afirmat: „Totul este într-o rotație continuă asemenea unui torent". Fraza aceasta, auzită de Honda la vârsta de douăzeci de ani, când o vizitase pe Stareța de la templul Gesshū, îi răsuna în urechi, mai ales că în acea perioadă era bulversat.

Mai mult, acest gând era legat de excursia lui în India, la peşterile Ajantă, unde privirile îi fuseseră acaparate de cele două cascade ce se vărsau în râul Wagora, după ce a păşit din *vihara* simțind că acolo mai era *cineva* cu el.

Şi probabil că în aceste ultime cascade din Ajantă se reflecta imaginea cascadei Sanko de pe muntele Miwa, unde Honda îl

1 Treizeci de *gatha* doar despre conştiință.

cunoscuse pentru prima dată pe Isao, şi a cascadei din grădina reşedinţei Matsugae, unde o văzuse pe bătrâna Stareţă.

Acum, conştiinţa *ālaya* este implantată de toate seminţele tuturor rezultatelor. Pe lângă rezultatul activităţii din timpul vieţii a celor şapte simţuri, deja discutate, nu numai rezultatele activităţilor mentale, dar până şi seminţele fenomenelor fizice care au ca obiect aceste activităţi mentale sunt implantate în el. Această implantare denumită *înmiresmare*, mai exact *penetrare însămânţată*, pătrunde aşa cum parfumul îmbibă hainele.

Raţionamentul va diferi în funcţie de modalitatea de analiză a conştiinţei *ālaya*: ca fiind pură şi neutră, sau dimpotrivă. Dacă ar fi neutră, atunci puterea activatoare a *samsārei* şi reincarnării trebuie să fie o forţă externă, karmică. Toate tentaţiile, toate lucrurile existente în lumea externă, toate iluziile simţurilor, de la prima la a şaptea conştiinţă, influenţează în mod constant *ālaya* prin puterea karmică.

În această doctrină se crede că seminţele puterii karmice, adică seminţele karmice, sunt cauze indirecte, şi conştiinţa *ālaya* însăşi cuprinde trupul şi puterea, astfel determinând *samsāra* şi reincarnarea. Asanga susţinea că se va ajunge la ideea rezonabilă conform căreia această conştiinţă în sine nu este pură, deoarece, fiind un amestec de apă şi lapte, jumătatea maculată activează lumea depravată, iar jumătatea pură, iluminarea. Apoi, cu ajutorul conţinutului seminţelor karmice de natură bună şi rea, se va oferi răsplata vieţii viitoare – fericire sau durere. Şcoala Kusha dă o importanţă deosebită activităţii puterii karmice, pe când *Yuishiki* a dezvoltat o structură unică a lumii prin care se consideră că această conştiinţă generează *legea naturală* (după faptă şi răsplată), iar aceste seminţe, cu ajutorul seminţelor karmice, determină *legea morală* (cauze diferite atrag efecte diferite).

În acest fel, conştiinţa *ālaya* este răsplata tuturor sentimentelor umane şi cauza fundamentală a existenţei. De exemplu, prezenţa acestei conştiinţe la o persoană nu este altceva decât existenţa acelei persoane.

Tot aşa, această conştiinţă creează imaginea lumii în care trăim. Rădăcinile tuturor cunoştinţelor, acoperind toate ţelurile percepţiei, le fac să se concretizeze. Lumea este compusă din trupuri fizice (şi cele cinci rădăcini[1] ale lor), lumea naturală şi semințele (puterea ascunsă care face ca materia şi spiritul să ia formă). Eul, despre care credem cu încăpăţânare că ne aparţine, şi sufletul, despre care socotim că dăinuieşte şi după moarte, sunt născute din conştiinţa *ālaya*, creatoarea tuturor lucrurilor existente, şi se întorc la această conştiinţă.

Totuşi, pornind de la termenul *Yuishiki* (Conştiinţa Pură), dacă ne gândim la un obiect ca făcând parte din lumea aceasta şi dacă vom considera idealismul ca un rezultat al tuturor lucrurilor oglindite în lume, atunci amestecăm *ātman*-ul cu conştiinţa. În aceste condiţii *ātman* este o entitate constantă, dar conştiinţa este *ālaya*, un necontenit „flux de *anātman*".

În *Mahāyānasamparigraha shastra*, Asanga expune trei tipuri de *înmiresmare* a semințelor care produc lumea mirajului după ce au fost parfumate de conştiinţa *ālaya*.

Prima este sămânţa numelui.

De exemplu, când spunem că trandafirul este o floare frumoasă, denumirea „trandafir" o deosebeşte de celelalte flori, iar pentru a ne convinge cât este de frumoasă, mergem lângă un trandafir şi verificăm cum este în comparaţie cu alte flori. Pentru început, „trandafirul" apare ca un nume, conceptul stimulează imaginaţia, imaginaţia intră în contact cu obiectul real, cu mirosul, culoarea şi forma; informaţiile sunt stocate în memorie. Este posibil ca o floare pe care o vedem, a cărei denumire n-o cunoaştem, să ne stârnească interesul atât de tare, încât să dorim să ştim mai mult despre ea. Cunoscând „trandafirul", îl transformăm într-un concept. Noi nu învăţăm numai semnificaţii, denumiri, cuvinte şi obiecte, ci şi conexiunile dintre ele. Lucrurile pe care le deprindem nu sunt neapărat frumoase şi nu au o

1 Cele cinci organe de simţ: ochi, urechi, nas, limbă şi piele.

conotație exactă, dar tot ceea ce dobândim prin percepție și gând e înregistrat în memorie și aduce la suprafață evenimentele lumești.

A doua sămânță este egoismul.

Când a șaptea conștiință din cele opt, *manas*, activează egoismul în conștiința *ālaya* și face diferența între sine și restul, egoismul insistă pe individualitatea absolută a sinelui. În cele din urmă, le mișcă și pe celelalte șase conștiințe și produce o suprapunere de *înmiresmări*.

Honda nu putea să nu se gândească la faptul că formarea așa-zisei conștiințe de sine a modernismului și filozofia egoistă a sofismului pornesc din cea de-a doua sămânță.

A treia sămânță este *trailokya*.

Trailokya reprezintă cele „trei lumi", *Kāmaloka* – lumea dorinței, *Rūpaloka* – lumea formelor și *Arūpaloka* – lumea lipsită de formă, care împreună compun întreaga lume a iluziilor, iar *lokya* este cauza. Această sămânță – vinovată de suferința și mirajul lumilor – nu este altceva decât sămânța karmei. Destinele diferite, părtinirea norocului sau a ghinionului depind de meritul forței karmice.

Astfel, este limpede că ceea ce intră în *samsāra* și reincarnare, ceea ce trece dintr-o viață în alta, este „un flux de *anātman*" al conștiinței *ālaya*.

19

Cu cât învăța Honda mai multe despre teoria *Yuishiki*, cu atât era mai interesat de situația în care ce de-a opta conștiință face ca lumea să apară. Conform teoriei, cauza și efectul depind de conștiința *ālaya* și se produc concomitent la un moment dat, dar sunt totuși alternative. Pentru Honda, care nu se putea gândi la cauză și efect decât ca o succesiune în timp, ideea că *efectul* și *cauza* acestei conștiințe sunt și *simultane* și *alternative* era de neconceput. Însă îi era clar faptul că în acest concept

stătea diferența de interpretare fundamentală a lumii între toate Mahāyāna, inclusiv *Yuishiki* și Hīnayāna.

Lumea budismului Hīnayāna este asemenea sezonului ploios din Bangkok, când râul, câmpurile și câmpiile sunt o masă omogenă, fără limite. Aceste inundații cu siguranță că au fost și în trecut și vor fi la fel și în viitor. Arborele de foc cu florile lui purpurii din grădină a fost acolo ieri și probabil va fi și mâine. Dacă este indubitabilă continuarea existenței, să spunem chiar și după moartea lui Honda, atunci, în mod asemănător, viața lui trecută își va urma lin cursul în viitor prin reincarnări repetate. Budismul Hīnayāna ne învață că este normal să accepți lumea așa cum este, exact cum pământul tropical primește cu naturalețe apa. Se spune că existența noastră continuă din prezent, prin viitor, spre trecut. Trecutul, prezentul și viitorul sunt asemănătoare apelor maronii ale unui râu, încadrate de rădăcinile respiratorii ale mangrovelor, care curg greu, fără vlagă. Teoria este denumită „existența invariabilă a trecutului, prezentului și viitorului".

Contrar acesteia, Mahāyāna, în special Școala *Yuishiki*, asociază lumea cu niște curenți de apă torențiali și repezi sau cu o cascadă albă, în cădere continuă. Dacă lumea are forma unei cascade, atunci atât cauza fundamentală a acesteia, cât și fundamentul conștiinței sunt cascade. Este o lume care trăiește și moare în fiecare clipă. Nu există nici o dovadă de existență nici în trecut, nici în viitor; doar clipa de față, pe care o putem atinge cu mâinile noastre și pe care o putem vedea cu ochii noștri, este reală. Acest concept este caracteristic budismului Mahāyāna: „Realitatea există numai în prezent, nu există nici trecut, nici viitor".

Totuși, de ce *realitate*?

Dacă vedem o narcisă cu ochii noștri și o atingem cu mâinile, ea și lumea care o înconjoară există cel puțin în momentul respectiv.

Asta se poate confirma.

Dar, dacă dormim, iar o narcisă este într-o vază la capul patului pe timpul nopții, putem noi să dovedim existența acelei flori în fiecare clipă a somnului?

Astfel, dacă ni se scot ochii, ni se smulg urechile și nasul, ni se taie limba și ne depărtăm de corp, iar conștiința este eliminată, firul de narcisă și lumea din jurul ei vor continua să existe?

Totuși, lumea trebuie să existe!

A șaptea conștiință, *manas*, afirmă sau infirmă lumea într-o manieră egocentrică. Odată ce există sinele, iar acesta este recunoscut, chiar și după pierderea celor cinci simțuri, în jurul lui Honda continuau să existe stiloul, vaza, călimara cu cerneală, urciorul din sticlă roșie (pe care crucea albă de la rama ferestrei reflectă lumina dimineții în formă de arcuiri ușoare), marele Compendiu Legislativ, prespapierul, biroul, panoul de perete, picturile înrămate, cu alte cuvinte lumea aranjată minuțios ca o extensie a acelor obiecte. Sau poate, odată ce sinele există și este recunoscut, deoarece lumea nu este altceva decât o umbră fenomenală, o reflecție a sinelui, lumea este nimic și nu există. Egoismul, infatuarea și aroganța încearcă să trateze nestingherit lumea ca pe o minge de fotbal frumoasă.

Totuși, lumea trebuie să existe!

Pentru aceasta trebuie să fie o conștiință, care să nască lumea, să o facă să existe, să facă narcisa să existe și să garanteze existența ei în fiecare clipă. Aceasta este conștiința *ālaya*, mereu prezentă, ca Steaua Nordului care stă de veghe în fiecare moment al nopților lungi și întunecate, făcând ca aceste nopți să existe, garantând continuu existența și realitatea.

Tocmai pentru că lumea trebuie să existe!

Chiar dacă s-ar presupune că primele șapte conștiințe ar susține că lumea nu există, chiar dacă cele cinci simțuri ar fi exterminate și moartea s-ar instala, atât timp cât avem *ālaya*, lumea va continua să existe. Totul trăiește prin această conștiință, de aceea toate există. Dar dacă *ālaya* ar fi distrusă?

Totuşi, lumea trebuie să existe!

Astfel, conştiinţa *ālaya* nu are cum să dispară. La fel ca într-o cascadă, apa din fiecare clipă este diferită, dar se varsă într-o mişcare neîntreruptă şi învolburată.

Ca urmare, această conştiinţă curge veşnic pentru a face ca lumea să existe.

Lumea trebuie să existe cu orice preţ!

Dar de ce?

Deoarece doar prin existenţa lumii, ca lume a mirajului, omului îi este oferită şansa iluminării.

Lumea trebuie să existe pentru că aceasta este cerinţa morală supremă. Acesta este răspunsul final la întrebarea referitoare la *necesitatea* lumii de a exista.

Dacă existenţa lumii, ca lume a mirajului, este cerinţa supremă, conştiinţa *ālaya* însăşi, născătoarea tuturor lucrurilor, este originea cerinţei supreme. Dar, lumea şi conştiinţa a opta, sau lumea mirajului, formată după legea impurităţii, şi *ālaya* trebuie să se opună deoarece sunt interdependente. Dacă conştiinţa n-ar fi, lumea n-ar exista. Dacă lumea n-ar fi, *ālaya* ar fi lipsită de *samsāra* şi reincarnarea a căror esenţă este ea însăşi, astfel drumul spre iluminare ar fi închis pe vecie.

În funcţie de cerinţa morală supremă, conştiinţa *ālaya* şi lumea sunt în relaţie de interdependenţă, iar conştiinţa depinde de necesitatea existenţei lumii.

Totuşi, doar momentul prezent este realitate, iar dacă *ālaya* este ultima bază care garantează existenţa momentană şi, în acelaşi timp, produce tot ceea ce ţine de lume, atunci *ea există la punctul de intersecţie al axei timpului cu axa spaţiului.*

Honda a înţeles cu dificultate că aici s-a născut teoria unică *Yuishiki*, în care cauza şi efectul sunt simultane şi alternative.

Pentru a demonstra că teoria budistă are ca sursă învăţăturile lui Guatama Buddha, era nevoie de dovezi scrise, iar *Yuishiki* le-a găsit în următoarea *gatha*, cea mai dificilă din sutrele Mahāyāna Abhidharmai:

„Toate *dharmele* sunt păstrate în conştiinţă,
Iar conştiinţa este păstrată în toate *dharmele*.
Acestea devenind cauze mutuale
Şi mereu cu rezultate mutuale."

*

Honda a interpretat aceste rânduri în felul următor: în conformitate cu legea neîntreruptă a cauzei şi efectului, caracteristică conştiinţei *ālaya*, lumea văzută în secvenţa momentană a prezentului poate fi asociată unui castravete tăiat în rondelele efemere ale prezentului.

Lumea este născută şi moare în fiecare clipă, şi în fiecare secundă de răscruce apar trei forme de naştere şi moarte. Prima este „a seminţelor care produc lumea actuală", apoi „lumea actuală care *înmiresmează* seminţele" şi cea din urmă, „seminţe care produc seminţe". Prima este forma prin care sămânţa face lumea actuală să apară şi care, în mod natural, include momente din trecut. Trecutul lasă urme. A doua prezintă lumea actuală ca fiind *înmiresmată* de seminţele *ālaya* şi reprezentând o figură impură a viitorului. În mod firesc, neliniştea legată de viitor îşi arată colţii. Totuşi, asta nu înseamnă că toate seminţele sunt *înmiresmate* de prezent şi produc fenomene actuale. Chiar dacă sunt întinate, părţi din seminţe sunt succedate de alte seminţe. Acesta este tipul al treilea. Apoi cauzele şi efectele nu au loc simultan, ci se succedă urmând desfăşurarea timpului.

Lumea se prezintă prin aceste trei forme şi totul se întâmplă în prezent.

Totuşi, prima şi a doua sămânţă renasc simultan, se influenţează reciproc şi dispar în aceeaşi clipă. Secţiunile transversale ale momentului, moştenite doar de aceste seminţe, sunt înlăturate de la o secţiune la alta în momentul următor. Structura lumii noastre este formată din secţiuni transversale momentane, în număr infinit, nişte rondele subţiri de castravete, străpunse de ţăruşul seminţelor conştiinţei *ālaya* şi aruncate în fiecare clipă a timpului.

Samsāra şi reincarnarea nu sunt pregătite pe parcursul vieţii şi nu sunt activate de moarte, ci reînnoiesc şi anulează lumea cu fiecare clipă.

Cu toate că seminţele fac să înflorească în fiecare secundă floarea gigantică a mirajului, o şi abandonează, în acelaşi timp. Dar succesiunea de seminţe, care produce seminţe, solicită ajutorul seminţelor karmice, aşa cum am menţionat deja. Acest ajutor a venit prin *înmiresmarea* prezentului momentan.

Adevărata semnificaţie a *Yuishiki* este că toate lucrurile din această lume se desfăşoară în momentul prezent. Totuşi, această lume fulgerătoare dispare şi răsare una nouă. Lumea, apărută pentru un moment, este transformată în următoarea clipă şi ciclul continuă. Tot ceea ce ţine de această lume este conştiinţa *ālaya*.

20

Când a ajuns la acest nivel de cunoaştere, toate lucrurile din jurul lui Honda au luat o înfăţişare nouă.

Tocmai în acea zi fusese invitat într-o vilă din Shōtō, în cartierul Shibuya, pentru o discuţie legată de un proces îndelungat. Aştepta în salonul de oaspeţi de la primul etaj. Când reclamantul sosise la Tokyo, nu găsise nici o cameră de închiriat şi se cazase în casa nelocuită a unui bogătaş din oraşul natal, pe care aceasta o părăsise de mult, mutându-se în Karuizawa.

Procesul, de natură administrativă, se desfăşura într-o atmosferă deosebit de calmă pentru acele timpuri. Fusese iniţiat printr-o lege promulgată în 1899, iar originea disputei era mai îndepărtată, imediat după Restauraţia Meiji. Pârâtul, Ministerul Agriculturii şi Comerţului, îşi schimbaseră denumirea în Ministerul Agriculturii şi Pădurilor odată cu reforma Guvernului. De-a lungul timpului, avocaţii fuseseră

înlocuiți de mai multe ori. Honda, căruia îi fusese încredințat acum procesul, dacă ar fi câștigat, ar fi trebuit să primească drept onorariu o treime din pământul ce-i revenea reclamantului, în conformitate cu contractul originar. Totuși, Honda nu se aștepta ca acest proces să se termine cât mai era el în viață.

Honda venise la vila din Shibuya pentru a se relaxa, folosind drept pretext munca. De fapt, venise pentru a primi, ca de obicei, orezul și carnea de pui, darurile aduse de la țară de clientul său.

Clientul, care ar fi trebuit să fi ajuns de mult, nu era încă acolo. Cu siguranță din cauza întârzierii trenului.

După-amiaza de iunie era prea caldă pentru uniforma civilă de război cu jambiere. Honda a deschis fereastra englezească, înaltă și lunguiață, pentru a lua o gură de aer. Nu avea experiența armatei și nu putea să-și prindă jambierele corect, astfel că se strângeau în jurul gleznei. Nu se simțea deloc confortabil cu ele, având senzația că trage după el niște saci. Soția lui, Rie, se temea mereu că-și va agăța jambierele legate prea larg prin tramvaiele aglomerate.

Astăzi, transpirația i se scurgea prin cutele jambierelor. Uniforma de vară, vulgară și strălucitoare, făcută dintr-o fibră sintetică, se șifona și rămânea așa, iar Honda știa că, deoarece se așezase, pe spatele tunicii erau numai cute. Dar nu avea nici un rost să și-o aranjeze.

De la fereastră putea să vadă până la gara Shibuya, scăldată în razele soarelui de iunie. Partea rezidențială din imediata apropiere rezistase, dar de la marginea platoului până în sus spre gară erau ruine, iar din loc în loc se vedeau clădiri dărâmate. Avioanele inamice bombardaseră zona cu aproape o săptămână înainte. Pe 24 și 25 mai 1945, în două nopți consecutive, cinci sute de avioane B-29 lansaseră bombe în numeroase zone rezidențiale din Tokyo. Mirosul pârjolului și imaginea iadului încă pluteau în lumina amiezii.

Duhoarea de crematoriu era amestecată cu alte mirosuri mai comune, cum ar fi cel din bucătărie sau cel al frunzelor arse, la care se mai adăuga mirosul greu de chimicale, ca într-o fabrică de medicamente sau de utilaje. Din fericire, casa lui din Hongo scăpase neatinsă.

Nopțile, în vuietul metalic continuu al manevrelor aeriene de lansare a bombelor, urmat de zgomotul produs de explozii, Honda auzea mereu o voce inumană, parcă strigătul seducător al unei femei. Mai târziu şi-a dat seama că era glasul iadului.

Molozul ruinelor arse era roşiatic, iar acoperişurile prăbuşite îşi păstraseră forma intactă. Peste tot erau stâlpi de diverse mărimi, asemenea unor piloni negri, arşi, iar cenuşa se desprindea de ei, dansând pe aripile vântului ce adia.

Din loc în loc, ochii erau atraşi de scântei. În cea mai mare parte erau cioburi de la geamurile sparte, bucăți de geamuri îndoite şi arse, bucățele de sticlă ce reflectau soarele. Fărâmele acestea absorbeau toată lumina lunii iunie. Honda zărea pentru prima dată strălucirea molozului.

Fundațiile de beton ale caselor se distingeau clar printre pereții dărâmați; fiecare în parte, mai scurtă sau mai lungă, era încălzită de soarele amiezii. Din cauza aceasta, toate ruinele păreau a fi decupate dintr-o pagină de ziar. Dar nuanța predominantă era maroul-roşiatic al unui ghiveci de flori, nu griul dezolant şi inegal al matriței ziarului.

Fiind o zonă comercială, acolo nu fusese prea multă verdeață. Copacii, pe jumătate arşi, încă erau de-a lungul drumului.

Multe clădiri aveau ferestrele de la stradă fără geamuri şi prin golurile lor se putea vedea lumina reflectată de geamurile de pe partea cealaltă; ramele ferestrelor erau înnegrite, probabil de la funinginea flăcărilor.

Era un cartier ce urca în pantă, cu multe străduțe laterale, de diverse înălțimi. Scările din beton rămase nu duceau absolut nicăieri. Nu era nimic sub ele sau deasupra lor. Pe acelaşi câmp de moloz nu era nici un punct de plecare, nici o destinație, doar scările indicau o direcție.

Se aşternuse liniştea, dar mai erau mişcări slabe, iar unele lucruri se ridicau uşor în aer. Când s-a uitat, a văzut cadavre înnegrite, din care mâncau nenumăraţi viermi. Cadavrele începuseră să se mişte! Avea halucinaţii. Era cenuşa ridicată de vânt, plutind în aer. Era şi cenuşă albă, şi cenuşă neagră. O parte din cenuşă şi-a găsit culcuş pe un perete prăbuşit. Cenuşă de paie, cenuşă de la hârtia cărţilor, cenuşă de la magazinul de antichităţi, cenuşă de la magazinul de aşternuturi... pluteau singure, amestecându-se, se mişcau peste ruine.

O parte din asfalt avea un luciu negricios, udată de apa care se scurgea din vreo ţeavă spartă.

Cerul părea ciudat de întins, iar norii erau de un alb imaculat.

Aceasta era lumea care se prezenta celor cinci simţuri ale lui Honda. Faptul că avea destui bani puşi deoparte îi permitea să accepte doar cazurile care-i conveneau, iar studiul *samsārei* şi al metempsihozei, acum ocupându-i timpul liber, îl făcea să creadă că totul fusese anume plănuit pentru a face posibil acest dezastru. *Distrugătorul era el însuşi.*

Priveliştea pârjolului părea o imagine apocaliptică, însă nu era sfârşitul şi nici începutul. Era lumea care se refăcea liniştită, dintr-o clipă într-alta. Conştiinţa *ālaya*, fără să fie perturbată de nimic, accepta ruinele acestea roşietice ca pe o lume, abandonând-o în următoarea secundă, acceptând-o în acelaşi mod în care culoarea distrugerii se adâncea zi de zi, lună de lună.

Comparaţia dintre oraşul vechi şi priveliştea actuală nu-l impresiona deloc. Când ochii lui au reacţionat la reflexia cioburilor de geam dintre ruine şi a fost orbit de lumina lor pentru o clipă, a înţeles că în următorul moment toate cioburile vor dispărea, toate ruinele vor face loc altora noi. Va înfrunta catastrofa cu o catastrofă, se va ocupa de interminabila decădere şi distrugere cu o nimicire mai grandioasă, completă, prezentă

clipă de clipă. Dar pentru asta trebuia să priceapă clar distrugerea completă, inevitabilă clipă de clipă, şi să se pregătească pentru mistuirea unui viitor nesigur. Aproape că tremura de beţia gândurilor încolţite datorită doctrinei *Yuishiki*.

21

Când a terminat discuţia cu clientul, a luat cadoul şi s-a îndreptat către gara Shibuya pentru a se întoarce acasă. La ştiri se anunţase că Ōsaka era bombardată de avioane B-29. Circulau zvonuri conform cărora acum ţinta principală era regiunea Kansai[1]. Tokyo avea un moment de respiro.

Honda a simţit nevoia să se plimbe puţin, cât era lumină. În vârful dealului Dōgen era fosta reşedinţă a Marchizului Matsugae.

Din câte ştia Honda, la începutul anilor '20 familia Matsugae vânduse optzeci de acri, din totalul proprietăţii de o sută zece, Agenţiei Imobiliare Hakone. La scurt timp, au pierdut jumătate din banii obţinuţi din vânzare, după ce cele cincisprezece bănci în care fuseseră depozitaţi banii au dat faliment. Apoi, moştenitorul adoptat de familia Matsugae, un risipitor, a vândut uşor-uşor restul proprietăţii de treizeci de acri, iar reşedinţa actuală a familiei nu era mai mult decât o vilă obişnuită pe un teren de mai puţin de un acru. I se mai întâmplase să treacă cu maşina prin dreptul porţii, dar, odată ce rupsese legătura cu ei, nu mai avea sens să intre. Acum era doar curios să ştie dacă nu cumva casa dispăruse în urma atacurilor aeriene de săptămâna trecută.

Ruinele clădirilor de-a lungul dealului Dōgen fuseseră deja curăţate şi urcarea nu era dificilă. Din loc în loc se vedeau

1 Sud-vestul insulei principale a Japoniei, incluzând oraşele Kyōto şi Ōsaka.

oameni care începuseră să locuiască în adăposturile antiaeriene, acoperite cu bucăți de lemn ars și tablă. Se apropia ora cinei. Aburii de la mâncare se ridicau. A observat cum cineva umplea o cratiță cu apă direct de la țeavă. Cerul îmbrăcase culoarea intensă a asfințitului.

Cândva, toată zona Nanpeidai, din vârful dealului până la strada de sus, toți cei o sută zece acri făceau parte din proprietatea Matsugae. Proprietatea a fost împărțită, însă acum era transformată într-o întindere nemărginită de ruine, recăpătându-și dimensiunile de odinioară sub cerul crepuscular, infinit.

Singura clădire rămasă în picioare aparținea unui regiment al poliției militare, iar soldați cu banderola la braț ieșeau și intrau încontinuu. Honda își amintea că acea clădire era imediat lângă reședința Matsugae. Dincolo de ea a văzut coloanele din piatră de la poarta reședinței.

Stând în fața porții, suprafața de o mie de *tsubo*[1] i se părea și mai îngustă. Proprietatea fusese împărțită în mai multe loturi pentru închiriat. Iazul și dealul artificial păreau niște cópii în miniatură în comparație cu lacul și muntele acoperit cu frunze ruginii de odinioară. În spate nu existase un gard de piatră, iar cel de lemn fusese mistuit de foc; întinderea vastă de moloz din vecinătate ajungea până la Nanpeidai. Din loc în loc, albia fostului lac întins fusese umplută cu pământ.

În mijlocul lacului era o insulă unde se scurgea și cascada de pe muntele cu frunze ruginii. Honda traversase odată lacul până acolo împreună cu Kiyoaki, când o priviseră pe Satoko în kimonoul ei bleu. Kiyoaki era tânăr-tânăr, la fel și Honda, ba chiar mai tânăr decât își aducea aminte. Acolo ceva a început și s-a sfârșit. Nu a rămas nici o urmă.

Bombele nemiloase și imparțiale au făcut domeniul Matsugae să reapară. Cu toate că perimetrul vechii reședințe se modificase și, cât vedeai cu ochii, era numai moloz, Honda putea să indice

1 Un *tsubo* are aproximativ 3,3 m². (N. ed.)

locul lacului, altarul, casa principală, casa în stil european, locul trăsurilor de la intrare. Imaginea proprietății Matsugae era clar întipărită în memoria lui.

Sub norii văluriți ai crepusculului, tabla îndoită, țigla spartă, copacii prăbușiți, sticla topită, lambriurile de lemn arse, hornurile șemineurilor ce stăteau singuratice precum niște schelete, ușile deformate – toate aceste rămășițe infinite îmbrăcaseră culoarea roșu-ruginiu. Prăbușite la pământ, formele lor sălbatice și aplatizate semănau cu niște mlădițe de urzică ciudate, abia răsărite. Nefirescul era sporit de soarele la apus, care conferea fiecărui lucru o umbră aparte.

Cerul, cu norii săi împrăștiați, arbora toată paleta nuanțelor roșiatice. Culoarea pătrunsese până în măduva norilor, care lăsau în urma lor fire aurii de lumină. Honda nu mai văzuse un cer atât de sinistru.

Dintr-odată, a distins silueta unui persoane așezate pe o piatră de grădină, peste marea de moloz. Din spate, pantalonii de lucru violeți păreau în lumina apusului de un roșu-purpuriu închis. Părul negru, lucios, prins la spate, era ud. Stătea cu fața în jos. Suferea. Părea că plânge, însă umerii ei nu se mișcau în ritmul suspinelor. Cu siguranță era îndurerată. Spatele ei nu trăda chinul. Stătea nemișcată, cu fața plecată. Totuși, stătuse prea mult încremenită, chiar și pentru cineva pierdut în gânduri. După luciul părului părea o femeie între două vârste. Probabil că era proprietara uneia dintre case sau o rudă a cuiva.

Honda s-a gândit că poate femeia se simțea rău și ar fi trebuit să-i ofere ajutorul. Cu cât se apropia mai mult, vedea mai bine bastonul și geanta neagră de lângă bolovanul pe care stătea.

Honda i-a pus mâna pe umăr și a scuturat-o încetișor. Avea senzația că, în urma unei strângeri mai puternice, silueta urma să se transforme în cenușă.

Femeia și-a ridicat capul înspre el. Honda s-a speriat de fața ei. Și-a dat seama că purta perucă observând diferența dintre

„păr“ şi linia pielii. Roşul-aprins de pe buzele ei, trasat în stilul regal, mai ascuţit pe buza superioară şi mai şters pe cea inferioară, contrasta cu pudra aplicată în mai multe straturi pentru a-i acoperi ridurile şi ochii cufundaţi în orbite. În spatele acestei feţe îmbătrânite se ascundea doamna Tadeshina.

— Nu sunteţi doamna Tadeshina? a spus Honda, fără să gândească.

— Cine sunteţi dumneavoastră? Staţi puţin... a spus ea scoţând rapid ochelarii de la piept.

Honda a recunoscut-o pe doamna Tadeshina de altădată prin şiretlicul de fixare a ochelarilor pe nas. Sub pretextul că şi-i pune ca să vadă mai bine, încerca să caute în memorie identitatea interlocutorului.

Trucul nu a funcţionat. Chiar şi cu ochelarii, bătrâna nu vedea decât un străin în faţa ochilor. Pentru prima oară, pe faţa ei se citea neliniştea şi un fel de prejudecată aristocratică – o răceală cumpătată, pe care învăţase s-o simuleze cu măiestrie de-a lungul timpului. A continuat pe un ton mai formal.

— Vă rog să mă scuzaţi, în ultima perioadă am ceva probleme cu memoria. Sunteţi domnul...

— Sunt Honda. Acum treizeci de ani am fost colegul lui Kiyoaki Matsugae şi veneam adesea în vizită aici.

— A, domnule Honda! Ce mult timp a trecut! Vă rog să mă iertaţi că nu mi-am dat seama... Într-adevăr, dumneavoastră sunteţi, domnule Honda. Arătaţi exact ca în tinereţe. Ce...

Tadeshina şi-a dus imediat mâna spre ochelari. Înainte, lacrimile ei ar fi fost ciudate, dar acum pudra de sub ochi se păta asemenea unui perete alb udat de ploaie, şi ele se revărsau aproape mecanic din ochii întunecaţi. Lacrimile, abundente ca apa dintr-un butoi vărsat, nu erau înrudite nici cu tristeţea, nici cu bucuria şi erau mult mai credibile decât pe vremuri.

Trecerea anilor fusese nemiloasă cu ea! Sub pielea ascunsă de stratul gros de pudră, lichenii bătrâneţii îi acoperiseră tot corpul,

însă Honda simțea inteligența ei inumană încă lucrând cu exactitate, precum un ceas care ticăie în buzunarul unui mort.

— Mă bucur că vă mențineți. Câți ani împliniți? a întrebat Honda.

— Anul acesta fac nouăzeci şi cinci. Aud cam greu, dar nu am probleme de sănătate, nu mă dor picioarele şi pot să mă deplasez oriunde cu bastonul. Familiei nepotului meu, care are grijă de mine, nu-i place să mă lase singură. De acum pot să mor oricând şi oriunde, aşa că vreau să mă plimb atât cât mă mai țin picioarele. Nu îmi este frică de atacurile aeriene. Dacă sunt lovită de o bombă, mor liniştită fără să deranjez pe nimeni. Poate o să vă mirați, dar să ştiți că eu sunt invidioasă pe cadavrele care zac de-a lungul străzilor. Când am auzit că Shibuya a ars, mi-am dorit neapărat să vizitez domeniul Matsugae. Am prins un moment de neatenție din partea soției nepotului şi am fugit din casă. Oare cum ar fi reacționat Marchizul şi soția dumnealui, dacă ar fi trăit să vadă aşa ceva? Probabil că e mai bine că au dispărut înainte să treacă printr-o asemenea nenorocire!

— Din fericire casa mea n-a ars, dar am simțit acelaşi lucru pentru mama mea. Cred că a fost mai fericită că a murit când Japonia înainta victorios!

— O, şi stimata dumneavoastră mamă s-a stins… Îmi pare rău, dar nu am ştiut…

Tadeshina nu uitase formulele golite de emoție şi umile din zilele de odinioară.

— Ce s-a întâmplat cu familia Ayakura?

După ce a pus întrebarea, Honda şi-a dat seama că nu a făcut bine. Aşa cum se aştepta, bătrâna a ezitat destul de mult. Când părea că este vizibil emoționată de ceva, de obicei o făcea doar de ochii lumii.

— După ce domnişoara Satoko a primit tonsura, am părăsit familia Ayakura, iar de atunci am luat parte doar la înmormântarea Contelui. Din câte ştiu, Contesa încă mai trăieşte. După

moartea soțului dumneaei, a vândut moșia din Tokyo și s-a retras la niște rude la Kyōto, în cartierul Shishigatani. Apoi, fiica...

— V-ați întâlnit cu domnișoara Satoko? Honda s-a trezit punând cu voce tare întrebarea care-l frământa.

— Da, după aceea ne-am mai întâlnit de trei ori. Este foarte amabilă când ne vedem. Mă invită să dorm noaptea la templu. E un gest frumos din partea dumneaei...

Tadeshina și-a scos ochelarii aburiți, a scos în grabă un șervețel aspru din mânecă și l-a ținut în fața ochilor. Când l-a îndepărtat, în jurul ochilor au rămas umbre negre, acolo unde se luase pudra.

— Domnișoara Satoko este bine? a întrebat Honda din nou.

— Da, bine, sănătoasă. Și cum să spun eu... este mai frumoasă și mai pură, iar această frumusețe devine și mai senină, pe măsură ce trec anii. Vă rog s-o vizitați.

Honda și-a adus brusc aminte de drumul acela din toiul nopții din Kamakura în Tokyo, doar cu ea în mașină.

Era femeia altui bărbat... totuși, atunci, avusese o purtare provocatoare.

Ea deja presimțise ce avea să se întâmple și chipul ei trăda faptul că era pregătită să înfrunte totul. Își amintea momentul emoționant din zorii zilei, când fața ei era încadrată de geamul mașinii, cu natura pe fundal, cu ochii închiși și genele lungi. Honda avea imaginea atât de clară în minte, de parcă se întâmplase cu o zi în urmă.

După ce și-a revenit din visare, a văzut că de pe fața bătrânei dispăruse amabilitatea. Se simțea împuns de privirea ei. Ridurile, precum mătasea *habutae*, îi înconjurau buzele strident rujate, care acum se lățeau încercând să zâmbească. Dintr-odată, ochii ei, puțuri vechi în petice de zăpadă, și-au mișcat irișii, cu o sclipire de cochetărie.

— Și dumneavoastră, domnule Honda, erați îndrăgostit de domnișoara Satoko, nu-i așa? Am știut eu!

Honda s-a eschivat mai mult din cauza aluziei cochete a doamnei Tadeshina, decât pentru că nu-i plăcea dezvăluirea

unui fapt întâmplat cu mulți ani în urmă. Pentru a schimba subiectul, și-a îndreptat gândul către cadoul primit de la client: câteva ouă și puțină carne de pui.

Când s-a văzut cu ouăle în mână, Tadeshina și-a exprimat cu simplitate bucuria sinceră și recunoștința:

— Vai, ouă! Ouăle sunt atât de rare acum! Am senzația că nu am mai văzut unul de nu știu câți ani! Ouă! Nemaipomenit!

Din mulțumirile repetate și protocolare care au urmat, Honda și-a dat seama că bătrâna nu prea primea mâncare. A fost și mai surprins când ea a scos din nou oul pe care-l pusese în sacoșă și, ridicându-l către cerul în prag de înserare, a spus:

— Vă rog să-mi scuzați lipsa de maniere, dar aș prefera să-l mănânc aici, decât să-l duc acasă...

În timp ce vorbea, se uita cu regret la oul care contrasta cu cerul întunecat. În degetele ei bătrâne, tremurânde, coaja delicată și rece era mângâiată de lumina palidă. Apoi, un timp, a mângâiat oul în palme. Peste împrejurimi se așternuse liniștea și se mai auzea doar sunetul palmelor ei uscate trecând peste coaja oului.

Honda a lăsat-o să caute singură un loc unde ar fi putut sparge oul. Avea senzația că e complice la ceva și ezita să o ajute. Tadeshina, cu o îndemânare neașteptată, a spart oul de marginea bolovanului pe care stătea. L-a dus la gură cu atenție, ca nu cumva să-i verse conținutul. Ușor-ușor și-a ridicat fața, iar oul s-a scurs în gura larg deschisă spre cerul înserat, printre dinții protezei, albi, lucioși. Pentru o clipă s-a văzut rotundul gălbenușului strălucitor cum aluneca, iar din gâtlejul bătrânei s-a auzit un plescăit puternic.

— Nu am mai primit de mult ceva atât de hrănitor. Parcă am renăscut. Am senzația că m-am întors în timp. Pe când eram tânără, eram recunoscută ca fiind o frumusețe. Vă rog să mă credeți!

Pe neașteptate, tonul ei devenise foarte sincer.

Este un moment al zilei, imediat după înserat, când conturul fiecărui obiect capătă o aură delicată. Era exact acel moment.

Bucățile de lemn ars dintre ruine, butucii proaspeți ai copacilor doborâți, tabla cu apa de la ploaie strânsă deasupra păreau neplăcut de amănunțite. În partea de vest a cerului rămăsese doar o linie stacojie, printre două-trei turnuri negre de la incendii. Fragmente stacojii erau vizibile și prin ferestrele clădirilor arse. Părea că cineva aprinsese o lumină roșie într-o casă nelocuită.

— Cum să vă mulțumesc? Din tinerețe ați fost un om cumsecade și sunteți în continuare, domnule Honda. Nu am cum să vă întorc gestul, însă măcar...

Tadeshina bâjbâia prin sacoșă căutând ceva. Înainte ca Honda s-o poată opri, a scos o carte legată în stil japonez și a încredințat-o mâinilor lui.

— Aș vrea să vă dau măcar aceste scripturi budiste pe care le prețuiesc și le port mereu cu mine. Este o sutră puternică, primită de la un preot. Vă va proteja de răni și de boli. Ne-am întâlnit întâmplător și am putut discuta despre trecut. Pentru a vă lăsa o amintire, vă ofer cartea aceasta. Acum se adaugă și pericolul atacurilor aeriene și al molimelor care se răspândesc. Dacă veți avea această sutră, veți fi ferit de orice nenorocire. Vă rog s-o păstrați ca pe un simbol al aprecierii mele.

Honda a ridicat cartea în semn de recunoștință și a citit titlul de pe copertă.

Mahamayuri Vidya Rajni.[1] Literele abia se distingeau în lumina obscură.

22

Din acea zi Honda nu și-a mai putut înfrânge dorința de a o întâlni pe Satoko, dar știa că acest dor pornise de la cuvintele doamnei Tadeshina, care elogiau frumusețea ei. Era înspăimântat de întâlnirea cu „ruina unei frumuseți", asemenea ruinelor din oraș.

---

1 *Sutra Marelui Rege Păun Auriu Înțelept.*

Situația războiului era tot mai gravă și era greu să faci rost de un bilet de tren dacă nu cunoșteai pe cineva din Armată; o călătorie de plăcere era de neconceput.

Pe măsură ce timpul se scurgea, a început să răsfoiască *Sūtra Regelui Păun*, primită de la Tadeshina. Nu mai avusese ocazia să citească sutre budiste ezoterice.

Primele pagini dădeau explicații și reguli de folosire, cu litere mici, aproape indescifrabile.

La origini, Înțeleptul Rege Păun ocupa a șasea poziție din capătul sudic al Curții Susiddhi din Mandala *Taizōkai*[1]. Fiindu-i conferită puterea de a-l zămisli pe Buddha, a fost denumit și „Creatorul Tuturor Buddha".

Când a confruntat toate scrierile budiste colecționate până atunci, lui Honda i s-a părut evident faptul că această divinitate provenea din cultul hindus *shakti*. Această credință le venera pe Kālī, soția lui Shiva, și pe Durgā. Așadar, Kālī, zeița însetată de sânge, a cărei statuie o văzuse odinioară la Kalighat, în Calcutta, era arhetipul Înțeleptului Rege Păun.

Descoperind acest lucru, sutra pe care o primise întâmplător i-a stârnit interesul. Împreună cu incantațiile magice (*dharani*) și *mantra* în riturile ezoterice budiste, vechile zeități hinduse invadaseră lumea budistă apelând la diverse metamorfoze.

La origini, se credea că *Mahamayuri Vidya Rajni* era o incantație a lui Buddha pentru alungarea șerpilor sau vindecarea mușcăturilor lor otrăvitoare.

Conform Sutrei Păunului:

> „Pe când Kissho, proaspăt călugăr, pregătea surcele pentru baia confraților, un șarpe negru a ieșit de sub un copac ciudat și l-a mușcat de piciorul drept. A leșinat. A căzut la pământ, și-a dat ochii peste cap și a făcut spume la gură. Atunci, Ananda s-a dus la Buddha și a spus: «Cum se poate vindeca?» la care Buddha a

1 Mandala „Pântecelui" sau „a Creației", spațiu metafizic locuit de cei Cinci Regi Înțelepți.

replicat: «Dacă ții *Sūtra Incantațiilor Marelui Rege Păun Înțelept Tathagata*, și-l ții în brațe pe călugărul Kissho, psalmodiind corect mantra, otrava nu va avea nici un efect supra lui; nici sabia, nici toiagul nu-l vor răni, va fi ferit de toate nenorocirile»".

Nu numai otrăvirea, ci și frigurile, rănile, durerile și suferințele, toate erau îndepărtate prin puterea acestei sutre. Prin citirea sutrei sau doar prin gândul la Înțeleptul Rege Păun, toate temerile, dușmanii de moarte și calamitățile erau eliminate. De aceea, în Era Heian[1], doar Venerabililor de la templul Tōji și Starețului de la Ninna li se permitea să practice ceremoniile budiste ezoterice din sutră. În timpul ritualului, rugăciunile intense ajutau în orice problemă: de la calamități, până la epidemii și nașteri.

Înțeleptul Rege Păun, avea o imagine magnifică și grandioasă, foarte diferită de imaginea însetatei de sânge Kālī, arhetipul lui, cu limba ei lungă și colierul de capete.

Se spunea că formula incantației imita sunetul păunului – *ka-ka-ka-ka-ka-ka-ka-ka-ka-ka-ka-ka* – și mantra, *ma yu ra ki ra tei so waka*, însemnând „împlinirea păunului". Gesturile specifice, denumite „semnele Creatorului tuturor Buddha, Înțeleptul Rege Păun", de unire a mâinilor spate în spate, degetele mari și cele mici împingându-se imitau păunul. Aceste *mudre* reprezentau forma păunului, degete mici fiind coada, degetele mari, capul, iar restul degetelor, penajul. Modul în care cele șase degete din mijloc se mișcau în timpul psalmodierii simboliza dansul păunului.

Cerul azuriu, indian, din spatele regelui suit pe păunul auriu, se ondula. Cerul tropical cu nori impresionanți, toropeala de amiază, adierile de vânt pe înserat – toate erau necesare pentru a crea în imaginația oamenilor o iluzie strălucitoare.

Păunul auriu era văzut din față, stând pe cele două picioare puternice. Avea aripile întinse și îl ducea în spate pe Regele

1 Perioadă din istoria Japoniei cuprinsă între anii 794 și 1185.

Înțelept pe care îl proteja desfăcându-şi coada într-un evantai, astfel înlocuind aureola. Regele stătea în poziția lotusului pe o floare albă de lotus de pe spatele păunului. Cele patru mâini ale Regelui țineau fiecare câte ceva: prima din dreapta ținea o floare de lotus deschisă, a doua fructul sorții; cu prima mână din stânga, de deasupra inimii, ținea fructul norocului, iar cu cea de-a doua, o coadă de păun cu treizeci şi cinci de pene.

Regele Înțelept avea o înfățişare blândă. Fața, cu privirea înainte şi pielea de un alb strălucitor, sub voalul de mătase, era şi mai impresionantă împodobită cu bijuterii extravagante: coroana de pe cap, colierul de la gât, cerceii atârnând din urechi şi brățările de la mână. O melancolie îngreuna pleoapele regelui, care îşi ținea ochii deschişi pe jumătate, ca şi cum abia s-ar fi trezit din somnul de după-amiază. Binefacerile neîncetate şi salvarea nenumăraților oameni din dezastre pot produce o emoție asemănătoare somnolenței inerte, pe care Honda o descoperise în câmpiile luminoase şi întinse ale Indiei.

În contrast cu albul acesta pur, de proveniență divină, penele desfăcute ale păunului, care țineau locul aureolei, erau viu colorate. Din coloritul tuturor păsărilor, cel al păunului era cel mai apropiat de nuanța norilor la apus. Precum *mandala* budismului ezoteric, care rearanjează universul haotic, penele indicau organizarea riguroasă a turbulentei dezordini în culoarea norilor înserării, în diversele lor forme, cu jocul de lumi, țesând modele geometrice. Auriu, verde, indigo, violet, maro – strălucire melancolică, indicând sfârşitul apusului, momentul în care nici măcar cercul soarelui nu se mai vede.

Din penele cozii lipsea numai stacojiul. Dacă ar fi existat un păun stacojiu, iar Înțeleptul Rege Păun ar fi stat pe el, cu coada deschisă, nu ar fi putut să fie altcineva decât zeița Kālī.

Honda credea că un astfel de păun apăruse în norii apusului pe cerul de deasupra ruinelor unde se întâlnise cu Tadeshina.

II

23

— Ce chiparoşi frumoşi aţi plantat! Înainte nu era nici un copac, era teren viran, a spus noua vecină a lui Honda.

Keiko Hisamatsu era o femeie impunătoare.

Se apropia de cincizeci de ani, însă faţa ei, despre care se spunea că a fost supusă unor operaţii estetice, degaja o frumuseţe strălucitoare, excesiv de îngrijită. Era o japoneză excepţională. Ea putea să vorbească informal atât Prim-ministrului Yoshida, cât şi Generalului MacArthur. Divorţase de mult timp. Acum avea un iubit, un tânăr ofiţer american din trupele de ocupaţie, care lucra la baza militară Susano, de la poalele muntelui Fuji. Îşi renovase vila din Ninooka, în Gotemba, pe care o neglijase mult timp, şi apărea ocazional pentru întâlniri, pe ascuns, sau, cum spunea ea: „Pentru a răspunde în tihnă scrisorilor strânse". Vila ei era chiar lângă cea a lui Honda.

În primăvara anului 1952, Honda împlinea cincizeci şi opt de ani. Pentru prima oară în viaţa lui deţinea o vilă. A doua zi, soseau oaspeţi de la Tokyo, invitaţi la petrecerea de casă nouă. Venise cu o zi înainte pentru pregătiri şi o rugase pe vecina Keiko să inspecteze grădina lui, care nu avea mai mult de un acru.

— Îmi doream atât de mult să terminaţi casa asta, de parcă ar fi fost a mea, a spus ea, călcând peste iarba veştejită, udă de la rouă, ridicând pas cu pas pantofii cu toc mic, exact ca o pasăre de apă. Iarba aceasta a fost pusă anul trecut. S-a prins bine. Mai întâi aţi aranjat grădina şi apoi v-aţi ocupat

de casă. Numai un adevărat iubitor al naturii ar putea face aşa ceva.

— Nu aveam unde să dorm, aşa că făceam naveta de la Gotemba pentru grădină, a răspuns Honda.

Îmbrăcat într-un cardigan gros, puţin tocit, şi cu o eşarfă de mătase înfăşurată în jurul gâtului, părea un portar parizian.

Se simţea stânjenit în prezenţa unei femei precum Keiko – ea dusese o viaţă de huzur. Avea senzaţia că micimea lui se vedea prin el: toată viaţa nu făcuse altceva decât să studieze şi să muncească, iar acum, la bătrâneţe, învăţa cum să se relaxeze.

Faptul că el era proprietarul acestei vile se datora unei secţiuni vechi a unei legi puţin cunoscute, promulgată de Casa Imperială la data de 18 aprilie 1899, denumită „Cu privire la înapoierea pământurilor, pădurilor şi câmpurilor din proprietatea statului".

În iulie 1873, fusese promulgat un decret referitor la reforma pământurilor şi oficialii guvernamentali s-au dus din sat în sat pentru a-i verifica pe proprietarii unor moşii. Deţinătorii, care se temeau că vor fi nevoiţi să plătească taxe, au negat posesia acelor pământuri, declarând că nu ştiu nimic. Astfel, un număr considerabil de oameni şi-a pierdut proprietatea sau dreptul de folosinţă în comun, terenurile intrând în administraţia statului.

Mult mai târziu, deoarece în urma acelei decizii s-au auzit tot mai multe voci care clamau regretul şi nemulţumirea, în articolul doi dintr-o lege din 1899 s-a prevăzut faptul că acelora care ceruseră retrocedarea pământurilor li se solicita să demonstreze posesia anterioară prin prezentarea unui document doveditor, dintr-o listă de şase; unul dintre ele era denumit „document de stat". Articolul şase prevedea că procesele juridice intră sub jurisdicţia Instanţei de Contencios Administrativ.

Multe astfel de procese au fost iniţiate prin 1897, însă Instanţa de Contencios Administrativ permitea doar prima înfăţişare, fără drept de apel. Deoarece nu exista nici o prevedere

legală cu privire la supravegherea proceselor, totul se desfăşura într-o manieră foarte destinsă.

În satele în care pământurile cu dreptul de folosinţă în comun fuseseră confiscate din cauza minciunilor spuse pe negândite, *Ōaza*, cum se numea diviziunea administrativă locală, a devenit reclamant în procesul de litigiu. Chiar dacă satele s-ar fi transformat în oraşe, *Ōaza* putea să solicite dreptul la proprietate şi să rămână „deţinătorul districtului".

Într-un sat din regiunea Miharu, în prefectura Fukushima, după ce în 1900 a fost intentat un proces, atât statul, cât şi reclamatul au lăsat totul la voia întâmplării. După jumătate de secol, pârâtul, Ministerul Agriculturii şi Comerţului, a devenit Ministerul Agriculturii şi Pădurilor, iar avocaţii responsabili cu litigiul au murit unul după altul. În 1940, *Ōaza* a trimis un delegat la Tokyo să-l viziteze pe Honda, care deja era un avocat cunoscut, ca să-i încredinţeze acest proces fără speranţă.

Lucrurile adormite de jumătate de secol au început să se mişte în urma pierderii războiului.

În conformitate cu noua Constituţie din 1947, tribunalele speciale au fost eliminate şi Instanţa de Contencios Administrativ a fost desfiinţată. Toate procesele administrative au fost transferate la Înalta Curte de Justiţie din Tokyo, urmând să fie judecate ca procese civile. Acolo, Honda a câştigat fără probleme. A avut un noroc chior: a fost omul potrivit, la momentul potrivit.

Conform contractului, care fusese transmis de atâţia ani, Honda a primit drept onorariu o treime din pământurile din posesia administraţiei *Ōaza*. I s-a oferit posibilitatea de a alege pământurile sau contravaloarea în bani, la valoarea actuală. A ales a doua variantă. Astfel, Honda a câştigat treizeci şi şase de milioane de yeni.

Acest lucru i-a schimbat radical viaţa. În timpul războiului, se săturase din ce în ce mai tare de avocatură şi, pentru a menţine cunoscut numele Biroului de Avocatură Honda, mai apărea din când în când pe acolo, dar munca o încredinţase

partenerilor săi mai tineri. Viața socială se schimbase, la fel și gândirea lui. Nu putea să ia în serios marele noroc de a deveni, dintr-odată, posesorul unei averi de aproape patruzeci de milioane de yeni și nici vremurile care făcuseră posibil acest miracol. S-a hotărât să lase totul la voia întâmplării.

S-a gândit să demoleze și să refacă locuința din Hongo, de care s-ar fi bucurat să scape în timpul războiului, dar era prea dezamăgit de Tokyo ca să mai construiască ceva nou și să se aștepte să dureze o veșnicie. Oricum, cu siguranță casa urma să ardă în următorul război.

Soția lui, Rie, ar fi preferat să vândă vila aceasta veche și prea mare doar pentru ei doi și să se mute într-un apartament. Honda a folosit ca pretext starea de sănătate precară a soției sale pentru a construi o vilă într-o zonă mai retrasă.

La recomandarea unei cunoștințe, cei doi s-au dus să vadă niște pământuri în zona Sengokubara din Hakone, dar când au auzit de umiditatea excesivă de acolo, s-au speriat. La îndrumarea șoferului, au trecut de Hakone și au studiat regiunea Ninooka din Gotemba, o zonă rezidențială creată cu patruzeci de ani în urmă. Pe atunci, multe vile aparțineau demnitarilor, dar, după război, și-au închis porțile pentru a evita trupele americane de la baza militară Fuji și pe femeile care-i urmau pe soldați. Se pare că, mai la vest, era teren viran. După reforma agricolă, terenul acela, în trecut proprietatea statului, a fost înapoiat fermierilor. Ar fi putut face o afacere bună acolo.

Zona de la baza muntelui Hakone nu era acoperită de lavă vulcanică, precum aceea din jurul muntelui Fuji, dar era un teren neroditor, unde nu se putea planta nimic în afară de chiparoși. Fermierii nu au știut ce să facă cu el. Honda era încântat de o proprietate lângă un povârniș acoperit cu iarbă înaltă și peliniță, care cobora ușor spre un râu de munte, având în față chiar silueta muntelui Fuji.

Interesându-se, a descoperit că prețurile erau foarte convenabile și, nesocotind dorința lui Rie de a se mai gândi, a plătit imediat pentru un teren de vreo patru acri.

Rie spunea că nu-i place acest pământ sterp, nespus de sumbru şi respingător. Ea se temea de depresie. Ştia în mod instinctiv faptul că astfel de sentimente erau de evitat după o anumită vârstă. Totuşi, lui Honda, care visa la plăcere, tocmai melancolia specifică acestui ţinut îi era indispensabilă.

— Voi curăţa pământul, voi planta iarbă, iar dacă vom construi o locuinţă, va fi cea mai veselă vilă din câte s-au văzut vreodată, a spus Honda.

A ales tâmplari din zonă pentru construcţia casei, şi tot oameni ai locului pentru plantarea pomilor şi amenajarea grădinii. Din această cauză lucrarea s-a cam prelungit, dar a făcut economie la bani. Honda tot mai considera cheltuiala prea mare o vulgaritate.

Cu toate acestea, plăcerea de a plimba tacticos un oaspete în jur şi de a-i prezenta întinsa lui proprietate era cu siguranţă o dorinţă aprinsă din tinereţe, pe când frecventa domeniul Matsugae. Frigul primăverii din Hakone, acompaniat de peticele de zăpadă, era şi frigul din grădina lui. Chiar şi singurătatea celor doi oameni, a căror umbră se reflecta plăpând pe suprafaţa ierbii, simţea că este tot proprietatea lui. Îşi dădea seama că pentru prima oară ţinea în mână adevăratul lux al proprietăţi private. Mai mult, nu ajunsese aici prin fanatism, ci numai şi numai prin raţionamentul lui, printr-o sincronizare perfectă.

Profilul extrem de frumos al lui Keiko, fără nici o urmă de cochetărie sau reţinere, avea puterea de a face orice bărbat din preajma ei – chiar şi pe Honda în vârstă de cincizeci şi opt de ani – să se simtă ca un adolescent.

Femeia avea dibăcia de a-i impune acestui bărbat de cincizeci şi opt de ani voioşia şi strălucirea unui tânăr cuprins de ipocrizie pură şi vanitate, unul care ţine mult la aparenţe, fiind însă destul de stingher şi respectuos cu femeile.

Din punctul de vedere al lui Honda, vârsta nu mai era un lucru care trebuia luat în calcul. Până la patruzeci de ani, ţinuse cu minuţiozitate bilanţul vieţii sale, dar acum devenise chiar

nepăsător şi neinteresat de acest subiect. Nu se mira când, uneori, descoperea semne clare de copilărie reminiscentă în trupul de cincizeci şi opt de ani. Într-un fel, bătrâneţea reprezenta o declaraţie de faliment.

Era extrem de preocupat de propria sănătate, dar nu se mai temea de dezmăţul sentimental. Dacă funcţia logicii era controlul, atunci necesitatea aceea urgentă dispăruse. Mai mult, experienţa nu reprezenta altceva decât oasele rămase în farfurie în urma unui ospăţ.

Keiko stătea în mijlocul păturii de verdeaţă, comparând cu privirea peisajul din vest, către Hakone, şi din nord-vest, către Fuji. Avea un aer sublim şi nobil. Volumul pieptului acoperit de sacou, gâtul drept, totul te ducea cu gândul la un general de armată. Cu siguranţă ofiţerii cei mai tineri executau ordine greu de imaginat.

În comparaţie cu crestele vizibile, presărate cu zăpadă din Hakone, Fuji, pe jumătate învăluit de nori, dădea semne de efemeritate. Honda a observat că o iluzie optică făcea ca muntele Fuji să pară când înalt, când scund.

— Azi am auzit pentru prima oară o privighetoare, a spus Honda privind printre crengile de sus, încă fragile şi golaşe, ale chiparoşilor cumpăraţi din vecinătate şi plantaţi în curtea lui.

— Aşa este. La mijlocul lunii martie apar privighetorile. Din mai o să puteţi vedea şi cuci. Nu doar se aud, ci se şi văd. Probabil că aici este singurul loc în care poţi vedea şi auzi cuci cântând, nu-i aşa? a zis Keiko.

— Hai să intrăm. Aprind focul şi fac un ceai, a sugerat Honda.

— Eu am adus nişte fursecuri, a precizat Keiko, referindu-se la pachetul pe care îl lăsase în holul de la intrare.

Ceasornicăria Hattori de la intersecţia Owarichō din cartierul Ginza devenise după război PX[1], iar Keiko, având acces

1 Post Exchange, magazine administrate de armata americană pe lângă bazele militare. (N. ed.)

acolo, își făcea cumpărăturile din acel loc. Făcea rost de fursecuri englezești, ca acelea de dinaintea războiului, la prețuri rezonabile. Stratul subțire, tare, de gem de prune lega momentele de savurare a ceaiului din copilărie și cele prezente.

— Am un inel pe care te-aș ruga pe dumneata să-l evaluezi, i-a zis Honda în timp ce mergea.

24

Piperul-lupului, încă îmbobocit, înconjura terasa, iar căsuța păsărilor din colțul terasei avea acoperișul din țiglă roșie, asemenea casei principale. Când i-au văzut pe Honda și Keiko apropiindu-se, micuțele vrăbiuțe, care se adunaseră să ciugulească, s-au împrăștiat ciripind ascuțit, de parcă ar fi fost înțepate cu un ac.

Chiar în holul de la intrare era o ușă cu un vitraliu în mijloc și pe părți se aflau ferestre cu geamuri portocalii ca în conacele olandeze, prin care nu se vedea înăuntru. Lui Honda îi plăcea să stea acolo și să privească interiorul scufundându-se în culorile nostalgice ale asfințitului, interior decorat cu atâta dedicație: o grindă groasă cumpărată dintr-o casă țărănească și transferată întreagă aici, anticul candelabru simplu din nordul Germaniei, lambriurile ușilor desenate în stilul tradițional *Ōtsu*, o armură de pedestraș, un arc și săgeți – toate mângâiate de plăpânda lumină galbenă. Atmosfera degaja o aură de tristețe, așa cum un pictor olandez, de talia lui Jan Treck, ar fi reprezentat o scenă din Japonia.

Honda a invitat-o pe Keiko să intre și a poftit-o să ia loc pe scaunul de lângă șemineu. A încercat să aprindă surcelele, dar nu a reușit. Doar șemineul fusese proiectat de un specialist din Tokyo, și nu lăsa fumul să intre în casă. De fiecare dată când încerca să aprindă focul, Honda se gândea că, timp de o viață, nu avusese ocazia să exerseze cele mai simple cunoștințe și tehnici. El nu manevrase niciodată „obiecte".

Ce ciudat! Să afle tocmai la vârsta aceasta. Adevărul este că, în viaţa lui, Honda nu cunoscuse odihna. Nu a avut contact cu natura, cu marea, cu valurile ei, cu copacii, cu fermitatea lor, cu pietrele, cu greutatea lor, sau cu unelte precum echipamente de vapoare şi năvoade, ori puşti de vânătoare, cu care muncitorii intrau în contact prin natura slujbei lor şi pe care, pe de altă parte, aristocraţii le cunoşteau datorită vieţii lor relaxante. Kiyoaki nu îşi dedicase clipele de răgaz naturii, ci sentimentelor. Dacă ar fi apucat să se maturizeze, ar fi devenit un trândav.

— Dă-mi voie să te ajut, a spus Keiko după o vreme, făcând o plecăciune adâncă.

Observând lipsa de îndemânare a lui Honda, stătea cu limba ieşită printre buzele tari. Pentru Honda, care o privea de jos, buzele ei păreau infinite. Fusta ei albastru-verzuie, umflată asemenea unei vaze gigantice din dinastia Yi, era scoasă în evidenţă de linia sacoului care îi marca talia.

Dacă tot nu avea ce face, cât Keiko s-a ocupat de foc, a plecat din cameră pentru a aduce inelul despre care-i vorbise. Când s-a întors, flăcările stacojii, sălbatice se ridicaseră peste lemne, surcelele din fumul cu onduleuri provocatoare trosneau, iar seva scursă din lemnul verde bolborosea. Peretele de cărămizi dinăuntru părea că tremură. Keiko şi-a curăţat cu calm mâinile şi a constatat rezultatul efortului său cu o satisfacţie făţişă.

— Ce părere ai?

— Sunt impresionat, a spus Honda, întinzând mâinile în lumina focului şi arătându-i inelul. Acesta este inelul despre care ţi-am vorbit mai devreme. Ce zici? Este un cadou.

Keiko şi-a retras degetele cu unghiile roşii din zona flăcărilor şi a examinat inelul în lumina slabă de la fereastră.

— Este un inel bărbătesc, a zis ea.

Avea un smarald verde-închis, pătrat, înconjurat de o pereche de zei-protectori, *yasuka*, cu chipuri impresionante, jumătate om şi jumătate animal, lucrate în aur fin. Keiko a mutat

puțin inelul, probabil pentru a evita reflexia ojei roșii, și, ținându-l între degete, l-a pus pe degetul mic. Cu toate că era un inel bărbătesc, îi venea ca turnat pe degetul delicat, cu pielea închisă.

— Este o piatră bună. Dar fisurile interioare din smaraldele vechi înfloresc în timp. Iar dacă acestea se ridică la suprafață, piatra devine fragilă. Asta s-ar putea întâmpla și cu acest inel. Totuși, este o piatră bună. Și gravura este neobișnuită. Este valoros ca obiect antic.

— De unde crezi că l-am cumpărat?

— Din străinătate?

— Nu, din ruinele orașului Tokyo, de la magazinul Prințului Tōin.

— Ah, îmi amintesc de acea perioadă... Indiferent de problemele financiare întâmpinate, un Prinț să deschidă un magazin de antichități... Am fost și eu de vreo două-trei ori acolo. Însă tot ceea ce mi s-a părut interesant au fost, de fapt, obiectele pe care le văzusem pe la rude cu mult timp în urmă. Dar și magazinul acela s-a închis într-un final. Am auzit că Prințul nu era niciodată acolo. Fostul majordom, șeful magazinului și capul afacerii, fura tot profitul. Nici un membru al familiei regale nu a avut vreo afacere de succes după război. Indiferent de valoarea taxelor pe proprietate, ei ar fi trebuit să-și protejeze moșiile pe care le mai dețineau. Mereu apărea cineva cu o propunere și îi atrăgea într-o afacere. În special pe Prințul Tōin, care dintotdeauna fusese soldat. Îmi amintesc cum bieții samurai au fost ruinați după Restaurație.

Apoi Honda i-a spus istoria inelului.

În 1947, Honda a auzit că Prințul Tōin și-a pierdut titlul după război și a adus obiecte de artă la prețuri mici de la membrii fostelor familii de nobili care nu mai făceau față taxelor. Deschisese un magazin pentru străini. Prințul nu l-ar fi recunoscut nici dacă s-ar fi dus să-l viziteze, dar era împins de pura curiozitate de a vedea magazinul, fără să se prezinte. Într-o cutie de sticlă a găsit inelul Prințesei Chantrapa, pe care Prințul

siamez Chao Pi îl pierduse în căminul şcolii *Gakushūin*[1], cu treizeci şi patru de ani mai înainte.

Acum era convins că inelul, pe care-l credeau pierdut, de fapt fusese furat. Vânzătorul nu a dezvăluit originea obiectului, dar cu siguranţă era din casa vreunui fost nobil. Cel care a trebuit să-l vândă pentru bani probabil fusese şi el student la *Gakushūin*. Îl cumpărase simţindu-se dator să-l recupereze. Aştepta să-l înmâneze personal proprietarului iniţial.

— Te duci în Thailanda ca să-i înapoiezi inelul? Vrei să recâştigi faima şcolii? l-a necăjit Keiko.

— Aş vrea să fac lucrul acesta cândva. Nu este nevoie s-o fac acum. Prinţesa a venit în Japonia să înveţe.

— O persoană decedată a venit să studieze?!

— Nu, Ying Chan a doua. Am invitat-o la petrecerea de mâine. Vreau să pun inelul pe degetul ei. Are optsprezece ani, păr negru, frumos, ochi mari şi expresivi. Vorbeşte destul de bine japoneza. Cred că a studiat-o din răsputeri înainte să vină aici, a spus Honda.

25

În dimineaţa următoare, Honda s-a trezit singur în vilă. Pentru a se proteja împotriva frigului, şi-a luat fularul, cardiganul şi o jachetă groasă de iarnă şi a ieşit afară. A trecut peste iarbă şi s-a dus spre partea de vest a grădinii. De-abia aştepta să privească de acolo muntele Fuji la răsăritul soarelui.

Răsăritul îmbrăca muntele în roşu-aprins. Piscul se îmbujorase asemenea pietrei de rodonit. Ochii lui percepeau imaginea ca fiind o iluzie din vis: acoperişul unui templu budist – un Templu al Zorilor japonez.

---

1 Şcoală frecventată de copiii aristocraţilor japonezi, în Era Meiji. (N. ed.)

Câteodată Honda nu era sigur de ceea dorea de la viață: solitudine sau plăcere frivolă? Lipsa unui lucru esențial l-a determinat să devină un vânător de plăcere sinceră.

Pentru prima oară undeva înăuntrul lui, tocmai la această vârstă, s-a trezit dorința de schimbare. Până acum a observat reincarnarea altora, fără să-şi schimbe punctul de vedere şi nu s-a frământat prea mult în legătură cu propria lui reincarnare. Acum că ajunsese la vârsta la care ultima licărire scotea la iveală cuprinsul vieții, convingerea imposibilității sporea şi mai intens iluzia posibilității renaşterii.

Şi el putea să facă ceva imprevizibil! Până în momentul de față, toate acțiunile lui fuseseră uşor de anticipat, iar raționamentul lui întotdeauna lumina cu un pas înainte, ca o lanternă ținută de cineva pe un drum întunecos. Prin planificare şi previziune evitase să se surprindă pe el însuşi. Cel mai înspăimântător lucru era că toate misterele, inclusiv miracolul renaşterii, erau supuse regulamentelor.

Trebuia să se uluiască. A devenit o necesitate vitală. Dacă exista un privilegiu special în a disprețui şi a secătui logica, atunci el avea trufia rațională să considere că numai lui îi era permis. Trebuia să implice din nou lumea lui stabilă în freamătul nediferențiat, în ceva care nu-i era deloc familiar.

Honda ştia că-şi pierduse toate abilitățile fizice pentru asta. Părul i se rărise, favoriții aveau fire albe, iar burta i se umflase precum regretele. Toate caracteristicile îmbătrânirii, pe care le vedea urâte prin ochii tineri de odinioară, acum îi împodobeau întreg corpul. În tinerețe Honda nu se considerase niciodată frumos, asemenea lui Kiyoaki, dar nici deosebit de urât. Nu i s-a părut necesar să se claseze printre numerele negative într-o lume a frumuseții şi să-şi construiască ecuațiile în consecință. De ce acum, când urâțenia devenise atât de evidentă, lumea încă i se părea frumoasă? Acesta era un lucru mai rău decât moartea însăşi, cel mai rău lucru!

Şase şi douăzeci de minute. Fuji, cu două treimi acoperite de zăpadă, se curățase de culorile răsăritului şi străpungea cerul

albastru. Aproape că era mult prea vizibil. Textura zăpezii era delicată, plină de încordarea sensibilă a ondulațiilor ei; te ducea cu gândul la dispunerea perfect definită a musculaturii fără pic de grăsime. În afara povârnișurilor de la poalele muntelui, se aflau doar două petice întunecate, ușor roșietice – spre vârf și în apropierea muntelui Hōei. Cerul era lipsit de nori și tare, atât de tare, încât, dacă ar fi aruncat o piatră, sunetul dur al izbiturii ar fi reverberat.

Muntele Fuji influența starea vremii, controla toate sentimentele. Era esența albă, pură a problematicii existente în el.

Lui Honda, care se relaxase total, senzația de foame i s-a accentuat. De-abia aștepta micul dejun compus din pâinea cumpărată de la Tokyo, ouă cleioase și cafea pe care o pregătea în timp ce asculta ciripitul păsărelelor. Soția lui împreună cu Prințesa urmau să vină pe la unsprezece ca să înceapă pregătirile pentru petrecere.

După micul dejun, s-a întors în grădină.

Era aproape ora opt. Pe partea cealaltă a piscului, puțin câte puțin, mici nori răsfirați au început să apară, precum o perdea de zăpadă. Înaintau spre el pe furiș, de parcă se ascundeau, își întindeau tentaculele, dar dintr-odată erau înghițiți de cerul albastru, rigid. Aceste ambuscade, aparent insignifiante, nu trebuiau ignorate. Norii se regrupau dintr-odată după-amiaza, repetând atacurile lor surpriză și apoi acoperind tot muntele.

Honda a stat în pavilion, pierdut în gânduri, până pe la ora zece. A pus deoparte cărțile de care nu se despărțise niciodată. Visa la elementele prin care viața și emoția nu fuseseră filtrate. A rămas așa, nemișcat. Nu făcea nimic. Un nor a apărut cu sfială din partea strângă și s-a oprit lângă piscul muntelui Hōei, ridicându-și coada precum o balenă în plonjon.

*

Soția lui, căreia îi spusese să fie punctuală, a ajuns la ora unsprezece, cu un taxi care făcea mult zgomot. Lângă ea nu era

Prințesa. Se apucase să descarce bagajele din mașină, cu o figură indispusă, când Honda a remarcat brusc:

— Ce, ai venit singură?

Rie, fără să răspundă, și-a ridicat pleoapele precum borul unei pălării grele.

— O să-ți explic pe-ndelete mai târziu. Am avut probleme. Mai întâi ajută-mă cu bagajele.

Rie așteptase până la ora stabilită, dar Prințesa Ying Chan nu apăruse. A dat vreo trei telefoane după ea. O dată a încercat și la Centrul pentru Studenți Străini și i s-a spus că Prințesa nu dormise acolo cu o seară în urmă. Fusese invitată să ia cina la o familie de japonezi, unde era cazat un student din Thailanda.

Rie se îngrijorase și se gândise să amâne ora stabilită cu Honda, dar nu putuse să-l anunțe pentru că acolo încă nu aveau telefon. S-a dus în mare grabă la Centru și a lăsat administratorului un bilet în engleză. I-a explicat amănunțit, ba chiar i-a schițat și o hartă, cum să ajungă la vilă. Dacă totul decurgea bine, Prințesa trebuia să ajungă la timp pentru petrecerea de diseară.

— Dacă-i așa, ar fi trebuit să o rogi pe Makiko Kitō să te ajute...

— Nu aveam de ce să împovărez un oaspete cu aceste probleme. Ar fi fost foarte greu să găsească o tânără thailandeză necunoscută, cu care apoi să vină aici. Nu mă aștept ca o persoană de notorietatea lui Makiko să facă așa ceva. Probabil că ea consideră că ne face o favoare doar pentru că vine.

Honda a tăcut. S-a abținut să o judece.

Când un tablou este luat de pe un perete pe care a stat mult timp, lasă în urmă un alb proaspăt în exact aceeași formă ca rama. Cu siguranță, imaginea rezultată este pură, dar nu se potrivește cu ambientul, este prea tare, prea insistentă. Acum că Honda se retrăsese din activitatea de slujitor al justiției, cedase soției lui toate problemele legate de acest subiect. Albul

peretelui susținea mereu: „Am dreptate, am dreptate, cine m-ar putea învinui?“

Averea neașteptată pe care o dobândise Honda și urâțenia vârstei pe care Rie nu și-o mai putea ascunde au făcut-o să dea jos portretul înrămat al soției tăcute și ascultătoare. Pe măsură ce soțul ei se îmbogățea, Rie devenea tot mai speriată de el. Pe măsură ce teama se întețea, devenea mai arogantă, având în mod inconștient o atitudine ostilă față de toată lumea, vorbind mereu despre boala ei cronică de rinichi, deși inima ei simțea nevoie de afecțiune mai mult decât oricând. Dorința de a fi iubită o făcea și mai urâtă.

A ajuns la vilă, a cărat plasele cu mâncare în bucătărie și a început să spele zgomotos vasele lăsate de Honda de la micul dejun. Era convinsă că oboseala avea să-i agraveze boala și era pregătită să se scuze că fusese pusă să muncească prea mult, deși nimeni nu-i ordonase să facă asta. Continua să facă ceva ce-i afecta starea, așteptând ca Honda s-o oprească. Dacă n-ar fi făcut asta acum, mai târziu ar fi fost mai rău.

— De ce nu te odihnești și să continui mai târziu? a spus Honda blând. Avem suficient timp. Prințesa are darul să încurce pe toată lumea. Spusese că-și dorește foarte mult să ajute. Dar până la urmă eu sunt cel care trebuie s-o ajut pe ea în ultima clipă.

— Ajutorul tău o să înrăutățească situația.

Rie a intrat în sufragerie în timp ce se ștergea pe mâinile ude.

În camera întunecată se oprise o rază din soarele amiezii, iar ochii lui Rie sub pleoapele umflate arătau asemenea micilor găuri de pe măștile feminine din teatrul Nō. Adunase regretele unei femei sterile, fără leac de vindecare; starea ei se agrava pe an ce trecea, iar trupul acela se umfla ca o prelată în bătaia vântului. „Am dreptate, dar am eșuat ca femeie.“ Blândețea neschimbată pe care o manifestase față de soacra ei venea din această remușcare. Dacă ar fi avut copii, dacă ar fi avut mulți copii, poate ar fi reușit să-și îmbuneze soțul cu carnea

lor moale şi dulce. Lumea îşi începuse deja procesul de degradare, ca un peşte scos din mare într-o după-amiază de toamnă, intrat în descompunere. Pe Rie o treceau fiorii în faţa soţului îmbogăţit pe neaşteptate.

În trecut, Honda ignorase frustrarea soţiei. Ea îşi dorea mereu imposibilul. Acum, el nu mai putea suporta repulsia faţă de pofta imposibilă, latentă în el, care-l făcea să se simtă, într-o anumită măsură, complicele lui Rie. Totuşi, acest dezgust recent făcea ca existenţa soţiei lui să fie importantă.

„Unde o fi rămas aseară Ying Chan? De ce s-a dus acolo? La Centru are o mamă-gazdă şi presupun că supravegherea este strictă. De ce şi, mai ales, cu cine?"

Honda era urmărit de gândul acesta.

Era o simplă nelinişte. Era genul de frământare care îl încerca zi de zi: dimineaţa când nu reuşea să se bărbierească bine sau seara, când nu-şi găsea locul pe pernă. Semăna şi nu semăna cu o trăire umană. Era detaşat, şi totuşi se confrunta cu o necesitate urgentă a vieţii. Simţea că i-a fost aruncat în minte un obiect străin, ceva asemănător unei statui negre în miniatură a lui Buddha sculptată în abanosul din jungla thailandeză.

Soţia punea la punct toate detaliile: cum să-i întâmpine pe oaspeţi, cum să-i repartizeze în camere pe cei care rămâneau peste noapte. Aceste aspecte nu-l interesau pe Honda.

Treptat, Rie şi-a dat seama că soţul ei este cu mintea în altă parte. Înainte, când se închidea în birou ca să studieze, Rie nu fusese niciodată suspicioasă în privinţa lui, fiind convinsă că legile îl ţineau prizonier acolo, dar acum, neatenţia lui trăda o flacără invizibilă, iar tăcerea lui demasca un oarecare plan.

Ochii lui Rie urmăreau privirea soţului ei pentru a afla ce-i distrăgea atenţia. Dar dincolo de fereastră nu erau decât iarba veştejită şi două-trei vrăbiuţe.

Oaspeții fuseseră invitați la ora patru, deoarece Honda dorea să le arate peisajul cât încă soarele era pe cer. Keiko a venit la ora unu oferindu-se să ajute. Atât Honda, cât și Rie erau bucuroși de acest sprijin neașteptat.

Dintre toți prietenii noi ai lui Honda, în mod ciudat, Rie și-a deschis sufletul doar în fața lui Keiko. A simțit că femeia nu-i era dușman. Oare de ce? Poate datorită bunătății îmbietoare a lui Keiko, pieptului ei superb, posteriorului generos, tonului cald; până și parfumul ei părea să reprezinte o garanție pentru modestia înnăscută, asemenea ștampilei roșii oficiale, ostentative de pe diplomele de merit atârnate în brutării.

Honda stătea moleșit lângă șemineu și auzea pe fundal vorbele soției în timp ce citea ziarul de dimineață adus de ea din Tokyo.

Titlul de pe prima pagină spunea: „Anexa completă a tratatului administrativ", conform căruia șaisprezece baze militare ale Forțelor Aeriene Americane urmau să se retragă după ce tratatul de pace dintre cele două țări intra în vigoare. Pe verso era o declarație categorică a senatorului Smith privind poziția Americii: „Avem datoria să protejăm Japonia. Nu se va permite agresiunea comunistă". Pe pagina următoare erau comentate măsurile economice americane cu titlul: „Scăderea producției civile: efectele adverse ale crizei economice din vestul Europei". Era scris cu litere mai mari, semnalând o oarecare îngrijorare.

Mintea lui Honda se întorcea în mod constant la absența Prințesei. Își închipuia tot felul de situații. Imaginația nu-i dădea pace. De la cel mai rău până la cel mai indecent gând, realitatea era multifațetată, asemenea onixului. Din câte își aducea aminte, nu mai văzuse niciodată realitatea în felul acesta.

Honda a fost uimit de foșnetul răsunător scos de ziar când l-a împăturit. Pagina îndreptată către șemineu era uscată și caldă. Medita pierdut la imposibilitatea ca o hârtie de ziar să se încingă atât de mult. În mod straniu, senzația era legată de apatia care lâncezea adânc în trupul lui destins. Mai apoi,

flăcările au cuprins o bucată de lemn proaspăt şi, brusc, i-au amintit de rugurile funerare din Benares.

Keiko a apărut cu un şorţ mare în jurul brâului şi a spus:

— Ce ziceţi, ca aperitiv, de nişte sherry sau whisky şi apă, poate şi puţin Dubonnet? E bătaie de cap cu cocktailurile, aşa că am renunţat la ele.

— Las totul pe mâinile voastre.

— Cu Prinţesa cum rămâne? Ar trebui să avem şi băuturi răcoritoare, dacă ea nu bea alcool.

— S-ar putea să nu vină, a răspuns Honda calm.

— Chiar aşa? a zis Keiko pe un ton neutru.

Politeţea ei excesivă dădea un aer nefiresc perspicacităţii de care dădea dovadă. Probabil că o femeie ca ea era supraapreciată datorită acestei degajări graţioase.

Makiko Kitō a ajuns prima. Era însoţită de eleva ei, doamna Tsubakihara, al cărei şofer le dusese cu maşina peste muntele Hakone.

Reputaţia ei ca poetă atinsese apogeul. Honda nu avea nici un reper pentru măsurarea valorii poetice, dar, când a auzit numele ei rostit de cei mai neaşteptaţi oameni, a înţeles cât de apreciată este Makiko. Doamna Tsubakihara, dintr-o veche familie *zaibatsu*[1], avea vreo cincizeci de ani, aceeaşi vârstă ca Makiko, dar îi arăta stima cuvenită unei zeiţe.

Doamna Tsubakihara încă era în doliu după fiul ei, sublocotenent în marină, care murise cu şapte ani în urmă. Honda nu ştia nimic despre trecutul ei, dar o asemuia unui fruct murat în oţetul durerii.

Makiko încă era frumoasă. Cu toate că pielea albă îi trăda vârsta, emana prospeţimea peticelor de zăpadă. Firele albe tot mai dese din părul ei nevopsit, confereau amprenta adevărului în poeziile sale. Se comporta libertin şi era învăluită în mister. Nu uita de festinurile date de oameni importanţi şi de

1 Familii de plutocraţi.

cadourile pentru aceştia. Îi cucerise chiar şi pe cei mai răi de gură. Deşi sentimentele îi secaseră de mult, păstrase ideea de amărăciune şi iluzia solitudinii.

Pe lângă durerea ei, cea a doamnei Tsubakihara părea puerilă. Fără îndoială, comparaţia era crudă. Tristeţea artistică a lui Makiko fusese rafinată sub forma unei măşti, care compunea poeme desăvârşite unul după altul, în timp ce suferinţa nevindecată, mereu proaspătă a elevei ei se limita la o poezie brută, lipsită de emoţia trăirilor. Fărâma de renume de care se bucura în lumea poeţilor s-ar fi evaporat instantaneu fără susţinerea lui Makiko.

Makiko extrăgea inspiraţia poetică din durerea crudă, mereu prezentă lângă ea, abstrăgând tristeţea, care nu mai aparţinea nimănui, inscripţionând pe ea propriul nume. Astfel, mineralele neprelucrate ale suferinţei erau transformate în capodopere personalizate în mâinile iscusite ale bijutierului – şiraguri de coliere, cumulate an de an, folosite pentru a acoperi gâtul tot mai îmbătrânit.

Makiko era iritată că ajunseseră prea devreme.

— Şoferul a condus cu viteză, a zis ea, uitându-se la doamna Tsubakihara de lângă ea.

— Chiar aşa. Iar drumurile au fost mai libere decât ne-am închipuit.

— Mai întâi, hai să vedem grădina! De-abia aşteptam momentul acesta. Vă rog să nu vă deranjaţi, o să ne plimbăm încet, poate chiar o să compunem o poezie, i s-a adresat Makiko lui Honda.

Honda a insistat să le însoţească şi a luat cu el o sticlă de sherry şi nişte gustări pe care să le savureze în pavilion. După-amiaza a devenit înăbuşitoare. În spatele grădinii, care se îngusta pe măsură ce se înclina lin în direcţia văii, muntele Fuji încadra mirific peisajul spre vest. Era înfăşurat de norii de bumbac primăvăratici, şi doar vârful cu zăpada neatinsă străpungea cerul.

— Până la vară, intenționez să fac o piscină pe terasa din fața căsuței pentru păsări, a explicat Honda.

Pentru că reacția doamnelor a fost rece, s-a simțit precum funcționarul unui han care făcea prezentarea locului.

Lui Honda îi era mai greu decât își închipuise să se comporte firesc în preajma artiștilor. Reînnodase prietenia cu Makiko în 1948, la comemorarea a cincisprezece ani de la moartea lui Isao. Nu poezia a fost liantul de legătură dintre cei doi. Relația lor profesională – avocat–martor – din trecut (care îl făcea să se simtă oarecum complice) s-a transformat în relație de prietenie, deoarece amândoi păstrau dragă în inimă amintirea lui Isao, fără să o declare deschis. Honda ajunsese acum în impas și de aceea adusese vorba despre piscină. Poeta împreună cu eleva ei se uitau către muntele Fuji în anotimpul primăverii.

Nu se putea spune că-l disprețuiau, totuși știa că se simt în largul lor. Îl considerau pe Honda un amator din afara cercului lor, străin de arena lor de competiție. Și-a imaginat-o imediat vorbind cu cineva implicat într-un caz complicat: „Domnul Honda îmi este prieten. Nu, nu scrie poezii. Este foarte bine pregătit atât în dreptul civil, cât și în cel penal. O să vorbesc cu el pentru tine!"

Undeva, în adâncul sufletului, Honda se temea de Makiko. Probabil că și ea era la fel de speriată. Poate că reînnodase prietenia cu el pentru a-și proteja numele. Honda cunoștea foarte bine adevăratul caracter al lui Makiko. Știa că e în stare să aducă dovezi false și, în momentele critice, să spună cele mai elaborate și credibile minciuni.

Lăsând asta deoparte, ele acceptau prezența lui Honda fără să fie deranjate. De față cu el vorbeau fără rezerve, iar când se apropia Rie, amândouă treceau la discuții despre societate. Lui Honda îi plăcea să le privească pe aceste două doamne, cândva frumoase, acum înaintate în vârstă, să asculte dialogul lor mereu trist, despre unificarea trăirilor proprii cu trecutul, peisaje și amintiri care se întrepătrund, abilitatea de a deforma

realitatea... Îi plăcea obiceiul lor de a atribui automat lirism oricărui lucru frumos pe care îl vedeau, asemenea unui aprod care ştampilează fiecare piesă de mobilier trecută prin mâna lui. Parcă ar fi fost o metodă de a se proteja de acele frumuseți. Le vedea ca pe două păsări de apă care se hârjonesc şi păşesc stângaci pe uscat, alunecă din nou în apă, pe măsură ce înoată, şi se scufundă, afişându-şi abilitățile cu o grație şi o agilitate neimaginată. Când compuneau un poem, doamnele se expuneau în baia sentimentală fără să se ferească de ochii lumii. Îi aminteau de tânăra Prințesă şi de bătrânele din Bang Pa In.

„Chiar o să vină Ying Chan? Unde şi-o fi petrecut noaptea?" Neliniştea se strecurase în mintea lui Honda precum o bucată de lemn.

— Ce grădină frumoasă! Hakone la est şi Fuji la vest. Ce păcat că vă irosiți timpul fără să scrieți măcar o poezie! În timp ce noi suntem forțate să compunem poezii sub cerul poluat de la Tokyo, dumneavoastră citiți cărți de drept aici. Trăim într-o lume nedreaptă!

— Deja am renunțat la cărțile de drept! a spus Honda, servindu-le cu sherry.

Mişcările mânecilor de la kimono şi ale degetelor celor două doamne, care luaseră paharele, erau încântătoare. Adevărul este că doamna Tsubakihara o imita cu fidelitate pe Makiko, de la gestul de a-şi ridica cu uşurință mânecile până la felul în care îşi îndoia degetele când apuca paharul.

— Ce fericit ar fi fost Akio să vadă această grădină, l-a adus în discuție doamna Tsubakihara pe fiul mort. Iubea muntele Fuji şi, înainte de a intra în marină, în camera de studiu avea o poză înrămată cu muntele şi o privea mereu. Un copil cu nişte gusturi atât de rafinate... de naturale.

De fiecare dată când îi pronunța numele, un val de tristețe îi acoperea fața, de parcă un mecanism senzorial, existent undeva în adâncul sufletului s-ar fi activat la auzul numelui băiatului, fără voia ei, producând o expresie facială invariabilă. Aşa

cum numele unui rege era rostit cu un chip reverențios, așa și numele „Akio" era echivalent cu valul de tristețe de pe fața ei.

Makiko a deschis un carnețel pe genunchi și a notat un poem.

— Deja ai scris unul! a spus doamna Tsubakihara, uitându-se cu gelozie la capul ei aplecat.

S-a uitat și Honda. Ceafa parfumată și albă, care îl atrăsese cândva pe Isao, dăinuia în ochii lui Honda asemenea luminii din zori.

— Este domnul Imanishi. Cu siguranța el e! a țipat doamna Tsubakihara, privind silueta care călca iarba.

Chiar și de la distanță îi recunoșteai gâtul alb, statura înaltă, mersul clătinat; mereu trăgea după el umbra lungă.

— Nu-l suport! Iar o să pornească discuția aceea vulgară. O să ne strice cheful, a spus doamna Tsubakihara.

Yasushi Imanishi era un specialist în literatura germană, pe la vreo patruzeci de ani. În timpul războiului, introdusese autorii germani tineri, iar după război scrisese diverse eseuri. Visa la romanul *Un mileniu de sex*, pe care intenționa să-l scrie, dar nu reușise încă. Probabil că nu mai avea chef să scrie după ce povestise amănunțit tuturor conținutul cărții. Nimeni nu știa ce reprezenta pentru Imanishi acest *Mileniu* ciudat și sumbru. El era al doilea fiu al șefului Societății de Valori Mobiliare Imanishi și ducea o viață împlinită, de burlac.

Avea o față palidă și nervoasă, dar era plăcut, vorbăreț, îi amuza deopotrivă pe cei din lumea financiară și pe scriitorii de stânga. Simțea că a descoperit pentru prima dată în viață ceva care să se potrivească personalității lui în această perioadă postbelică, în care intelectualii fazi și violenți se întorseseră împotriva autorității și conduitei morale. Preda semnificația politică a fanteziilor sexuale; acest domeniu devenise specialitatea lui. În trecut, fusese un romancier gen Novalis.

Femeilor le plăcea maniera de abordare galantă şi aristocrată, combinată cu obscenităţi. Cei care îl considerau „degenerat" spuneau că el reprezintă rămăşiţele regimului feudal. În acelaşi timp, Imanishi nu uita să-i dezamăgească pe progresişti cu harta lui futuristă a cărţii pe care încă n-o scrisese.

Niciodată nu vorbea pe un ton ridicat, pentru că ar fi existat pericolul alunecării lucrurilor din zona senzuală şi al transformării lor în ideologie.

Cei patru oaspeţi şi-au petrecut după-amiaza scăldaţi în razele soarelui din foişor, în aşteptarea celorlalţi invitaţi. Susurul pârâiaşului, care curgea imediat lângă ei, continua să le străpungă urechile şi să le tulbure gândurile. Fără voia lui Honda şi-a amintit de sintagma: „Totul curge".

Imanishi îşi denumise regatul „Ţinutul Rodiei". Semiţele roşu-rubinii, explozive îi inspiraseră numele. Spunea că pătrundea în regat atât în somn, cât şi treaz şi toată lumea aştepta veşti de acolo.

— Ce s-a mai întâmplat în „Ţinutul Rodiei" în ultima vreme?

— Ca de obicei, populaţia este ţinută sub control. Cazurile de incest s-au înmulţit. O femeie este adesea mătuşa, mama, sora şi verişoara aceleiaşi persoane. De aceea jumătate dintre bebeluşi sunt extraordinar de frumoşi, iar ceilalţi urâţi şi diformi.

Copiii frumoşi de ambele sexe sunt separaţi de cei urâţi şi sunt transferaţi în „Grădina Celor Adoraţi". Amenajările sunt excelente, un adevărat rai pe pământ. Un soare artificial asigură cantitatea ideală de raze ultraviolete. Toţi umblă fără haine, îşi dedică timpul înotului şi altor competiţii sportive. Florile înfloresc din abundenţă, iar animalele mici şi păsările nu sunt niciodată băgate în colivii. Acolo toţi mănâncă produse alimentare nutritive, dar nu se îngraşă deoarece sunt consultaţi o dată pe săptămână. Devin din ce în ce mai fru-

moşi. Cititul este strict interzis. Este o măsură necesară pentru a nu distruge frumusețea fizică.

Dar când ajung la adolescență, sunt scoşi din grădină o dată pe săptămână şi devin obiecte de amuzament sexual pentru cei urâți de afară. După doi, trei ani sunt omorâți. Oare faptul că-i omori cât încă sunt tineri nu demonstrează dragoste de oameni?

Puterea creativă a artiştilor din ținut este folosită pentru a născoci diverse modalități de măcel. Cu alte cuvinte, sunt teatre prin toată țara destinate crimelor sexuale, în care tinerii frumoşi şi domnişoarele frumoase sunt distribuiți în diverse roluri, sfârşind prin a fi omorâți. Recreează personaje mitologice şi istorice care au fost ucise cu sadism; normal că sunt şi multe creații noi. Sunt asasinați cu fast, poartă costume splendide, într-o lumină frumoasă, în nişte decoruri deosebite, pe o muzică extraordinară. De obicei, ei sunt batjocoriți de majoritatea oamenilor din audiență cât sunt în agonie, iar apoi sunt devorați.

Morminte? Cimitirul este imediat lângă „Grădina Celor Adorați". Un loc frumos, iar oamenii urâți şi diformi bântuie printre morminte la lumina lunii, pierduți într-o stare romantică. În locul mormintelor sunt ridicate statui; nu există nicăieri în lume un cimitir cu atât de multe cadavre frumoase.

— Dar de ce trebuie să-i omoare?

— Deoarece în scurtă vreme se vor plictisi de cei în viață.

Oamenii din „Ținutul Rodiei" sunt foarte înțelepți; ştiu că există doar două roluri pentru ființele din această lume: cei care țin minte şi cei care sunt ținuți minte.

Dacă tot am avansat atât cu discuțiile, trebuie să vă vorbesc şi despre religia din „Ținutul Rodiei". Astfel de obiceiuri se nasc din dogmele religioase.

Ei nu cred în renaştere. Deoarece Dumnezeu creează într-un moment de maximă intensitate, iar adevărata natură dumnezeiască se defineşte prin apariția unică, nu există posibilitatea ca o lume să devină mai frumoasă după renaştere, ceea ce

înseamnă că resuscitarea nu are sens. Nu poți crede că o cămașă decolorată este mai albă decât una nouă, nu? De aceea zeii din „Ținutul Rodiei" sunt folosiți numai o singură dată și apoi sunt aruncați.

Religia acestui ținut este politeistă, dar într-un sens *temporal*. Majoritatea zeilor își consumă toată existența lor fizică, dispărând în eternitate imediat ce-și exprimă momentul de glorie. Acum știți: „Grădina celor Adorați" este o fabrică producătoare de zei.

Pentru a transforma istoria acestei țări într-o înlănțuire de evenimente frumoase, sacrificiul zeilor trebuie să fie nesfârșit; aceasta este teologia ținutului. Nu credeți că este rațional? Mai mult, oamenii de aici nu sunt ipocriți, de aceea frumusețea și atracția sexuală sunt sinonime. Sunt conștienți de faptul că numai prin dorință sexuală, adică prin frumusețe, te poți apropia de divin.

Zeul este posedat prin dorință sexuală, iar posesia sexuală apare în punctul culminant al plăcerii. Dar plăcerea maximă nu continuă, de aceea posesia nu este decât o îmbinare a temporarului cu efemeritatea scopului existenței. Cea mai sigură metodă este eliminarea acestui țel în momentul sexual culminat. Oamenii acestei țări conștientizează limpede faptul că posesia sexuală se rezolvă prin crimă și canibalism.

Este într-adevăr minunat faptul că acest paradox al posesiei sexuale conduce și sistemul economic al țării. Pentru că legea fundamentală a posesiei este „să-i omori pe cei adorați", încheierea unei posesii înseamnă pierderea acelei posesii, iar prelungirea posesiei devine încălcarea dragostei, astfel e normal ca, din perspectiva iubirii, sistemul proprietății private să fie negat. Munca fizică este permisă doar pentru a crea frumusețe fizică, iar cei urâți sunt scutiți de această muncă. Producția acestei țări este automatizată și nu necesită forță umană. Artele? Singurele forme artistice se regăsesc în nenumăratele versiuni de teatru al crimei și în statuile sculptate pentru cadavrele frumoase. Din punct de vedere religios, realismul

senzual este fundamental, iar abstractizarea este total respinsă; introducerea „vieții" în artă este strict interzisă.

Apropierea de frumusețe se face prin dorința sexuală, dar memoria este cea care transmite clipa aceea pentru eternitate... Acum aveți o idee aproximativă despre structura fundamentală a „Ținutului Rodiei". Adevăratul concept de bază este memoria, cu alte cuvinte, memoria este politica națională.

Orgasmul, un obiect asemănător unui cristal fizic, este mai cristalizat în memorie. După moartea Zeului Frumuseții, oamenii pot să-și amintească punctul culminant al excitării sexuale. Oamenii ținutului trăiesc doar pentru a atinge acest punct. În comparație cu această bijuterie divină, existența fizică a ființelor umane, fie pentru cel care iubește sau cel iubit, fie pentru criminal sau cel ucis, nu atârnă decât de atingerea acelui punct. Acesta este idealul ținutului meu.

Memoria este singura materie spirituală, chiar dacă în momentul culminant al posesiei sexuale zeul devine „cel memorat", iar iubitul devine „cel care reține". Numai prin acest procedeu de durată se demonstrează cu adevărat prima prezență a zeului, frumusețea este atinsă pentru prima oară și dorința sexuală, purificată până la iubire, devine independentă de posesie. *Prin urmare, zeii și ființele umane nu sunt separate spațial, ci există un decalaj temporal între ei.* În asta constă esența politeismul temporal. Mă fac înțeles?

„Crimă" este prea mult spus; ea este necesară pentru purificarea memoriei și distilarea ei până la cel mai concentrat element. În plus, locuitorii aceștia urâți, diformi sunt remarcabili. Chiar sunt remarcabili! Sunt maeștrii altruismului, trăiesc prin negarea sinelui. Acești iubiți-criminali-memoratori își trăiesc rolurile cu dăruire, nu-și amintesc nimic despre ei și trăiesc doar amintindu-și de morții frumoși, iubiți. Memorarea devine singura lor datorie în această viață. „Ținutul Rodiei" este de asemenea țara chiparoșilor, a amintirilor frumoase și a doliului, cea mai pașnică și mai liniștită țară din lume, o țară demnă de pomenit.

De fiecare dată când mă duc acolo, nu vreau să mă mai întorc într-o țară ca Japonia. Acolo ținutul este inundat de cele mai dulci și tandre elemente umane. Este o țară cu adevărat umanistă și pacifistă. În primul rând, nu au obiceiuri barbare, cum ar fi servirea cărnii de vită sau de porc.

— Aș vrea să vă întreb și eu ceva. Spuneți că mănâncă carne umană, despre ce părți este vorba? a întrebat Makiko amuzată.

— Eu cred că știți, chiar dacă nu vă răspund, a spus Imanishi pe un ton jos, domol.

Honda considera că faptul că un fost judecător asculta neclintit o asemenea poveste este mai mult decât amuzant. Nu-și imaginase niciodată că un om ca acesta există. Dacă l-ar fi întâlnit Lombroso[1], ar fi vorbit despre necesitatea exilării imediate a acestui individ.

Honda era dezgustat de interesul sexual al lui Imanishi, el fiind prins în alt vis. Dacă nu ar fi fost un produs al imaginației lui, probabil că ei toți ar fi fost locuitori ai „Ținutului Rodiei" zeilor. Poate că era o farsă teatrală divină faptul că Dumnezeu l-a făcut pe Honda să trăiască la fel ca un personaj care memorează, iar moartea lui Kiyoaki și cea a lui Isao să fie cele memorate. Totuși, Imanishi susținea că nu există renaștere. *Samsāra* ar reprezenta un concept opus reincarnării, iar caracteristica ar fi faptul că garantează apariția vieții numai o singură dată. Mai ales, teoria lui Imanishi conform căreia există un decalaj temporal între ființele umane și Dumnezeu, iar omul îl putea întâlni pe Dumnezeu doar în memorie, îl făceau pe Honda să se gândească la viața și călătoriile lui, o invitație la amintiri nostalgice.

Ce fel de bărbat era Imanishi?

Își expusese intenționat, ba chiar cu plăcere, zonele lăuntrice, întunecate. Spunea lucrurile acestea cu o expresie nonșalantă, conferind acestor zone de umbră o eleganță aparte.

---

1 Cesare Lombroso (1835-1909), criminolog italian.

Honda, făcând parte din lumea legii pentru o lungă perioadă de timp, avea în adâncul sufletului un anume respect liric pentru criminalul încrezător în propriile puteri. Adevărul este că un veritabil criminal încrezător este extrem de rar întâlnit; nu își amintea de un reprezentant mai grăitor decât Isao.

În același timp, Honda tăinuia sentimente de ură și dispreț față de criminalii chinuiți de remușcări.

Oare Imanishi din ce categorie făcea parte?

Probabil că nu avea mustrări de conștiință, dar îi lipsea complet noblețea ucigașului sigur pe el. Prin infatuare și dandism, Imanishi încerca să înfrumusețeze mârșăvia unui om care se destăinuise și, astfel, își însușea atât avantajul confesiunii, cât și pe cel al rafinamentului. Urâțenia modelului anatomic transparent! Cu toate acestea, Honda refuza cu îndârjire să recunoască faptul că, într-un fel, era atras de Imanishi, iar invitația la vilă provenea dintr-un soi de invidie a „curajului" său. Mai mult, ascundea *lucrul acesta*, nu din cauza trufiei și tăriei de caracter de a recurge la ticăloșia „omului care s-a confesat", ci, probabil, din cauza temerii de ochii pătrunzători ai lui Imanishi. Honda denumea *această temere* „boala obiectivității". Era iadul absolut, încărcat de fiori plăcuți, în care cădeau cunoscătorii neimplicați.

„Bărbatul ăsta are ochi de pește", se gândea Honda, uitându-se pe furiș la profilul lui Imanishi, care vorbea cu doamnele, plin de el.

Doar după ce soarele a nuanțat norii din stânga muntelui Fuji, s-au strâns toți oaspeții.

Când cei patru s-au întors din pavilion în casă, iubitul american al lui Keiko, locotenentul, o ajuta pe aceasta în bucătărie. Imediat, au apărut bătrânii Shinkawa, foști baroni, apoi diplomatul Sakurai, Murata – patronul unei firme de construcții, Kawaguchi – un important jurnalist, Akiko Kyōya – cântăreață de melodii franțuzești și Ikuko Fujima – interpretă de dansuri

tradiționale japoneze. În vechea casă a lui Honda nu s-ar fi adunat niciodată un astfel de grup. Rie se purta respectuos cu majoritatea oaspeților, dar fără bucurie. Și inima lui Honda era grea: Ying Chan nu venise.

26

Fostul baron Shinkawa stătea pe un scaun lângă șemineu, de unde îi observa cu răceală pe ceilalți oaspeți.

Acum avea șaptezeci și doi de ani. Deși când pleca de acasă mereu bombănea, era bucuros că e invitat și, chiar și la vârsta aceasta, nu-și pierduse gustul pentru petreceri. Se plictisise îngrozitor în perioada de excludere socială a aristocrației, de după război, și deprinsese obiceiul de a răspunde oricărei invitații, situație care continuase chiar și după reabilitare.

Totuși, lumea îi considera pe el și pe soția lui guralivă cei mai plictisitori oaspeți. Sarcasmul lui Shinkawa își pierduse puterea veninoasă; expresia lui disprețuitoare devenise superficială; niciodată nu-și amintea numele oamenilor.

— Acela... cum îl chema?... acela... care apărea mereu în caricaturile politice... îl știți?... un bărbat mic, grăsuț, ca un butoiaș... cum îl chema?... un nume destul de comun...

Partenerii de discuție nu puteau să nu observe lupta lui Shinkawa cu monstrul uitării. Acest animal blând, dar tenace, se retrăgea puțin pentru a reapărea; se prindea de Shinkawa și îi ștergea fruntea cu coada mițoasă.

Până la urmă, renunța și continua discuția.

— În orice caz, soția acelui politician este o femeie extraordinară.

Însă episodul în care uita cel mai important nume își pierdea savoarea. De fiecare dată bătea din picioare nerăbdător, dornic să împărtășească celorlalți poanta poveștii, gustată numai de el. Atunci avea senzația de milogeală, o senzație până atunci neexperimentată. În căutarea istovitoare a unui inter-

locutor care să aprecieze glumele lui simple, rafinate, obstacolele pe care le întâmpina îl făceau pe bătrânul Shinkawa să devină, fără să înțeleagă, umil.

Era constrâns să distrugă mândria rafinată purtată de-o veșnicie și, de cele mai multe ori, prioritatea lui devenise însușirea unei atitudini disprețuitoare, pe care o afișa pe vârful nasului precum, în trecut, scotea fumul de țigară. În același timp, se chinuia din răsputeri să nu afișeze disprețul latent în el. Se temea că nu avea să mai primească invitații.

În toiul petrecerii, din când în când, o trăgea de mânecă pe soția lui și îi șoptea la ureche:

— Ce adunătură de neciopliți. Nu se pricep să vorbească despre subiecte vulgare în cea mai rafinată manieră. Dacă urâțenia japonezilor a ajuns până aici, e de plâns. Nu trebuie sub nici o formă să-și dea seama ce gândim!

Brusc, ochii lui Shinkawa au devenit sticloși în lumina flăcărilor din șemineu. Își amintise de petrecerea din grădina Marchizului Matsugae de acum patruzeci de ani și de sentimentul de dispreț față de gazdă.

Un singur lucru se schimbase: obiectul disprețului nu-l rănea pe vremuri, dar acum simpla sa prezență acolo îi provoca o durere necruțătoare.

Doamna Shinkawa era plină de vitalitate.

Pe măsură ce înainta în vârstă, în mod inexplicabil, devenea mai interesată de discuțiile referitoare la propria persoană. Dorința ei de a căuta parteneri de conversație se potrivea de minune cu spiritul momentului, care desființa diferența dintre clasele sociale. Niciodată nu se preocupa de calitatea interlocutorului.

În schimbul complimentelor reverențioase adresate interpretei de muzică franțuzească, ca unei regine, a primit o audiență. Apoi a ridicat în slăvi poeziile lui Makiko Kitō, pentru ca apoi să se laude că un englez a apreciat-o și pe ea drept poetă; domnul acela făcuse această afirmație în momentul în

care ea comparase norii verii târzii de deasupra muntelui Karuizawa cu un peisaj pictat de Sisley.

S-a apropiat de soțul ei, care stătea lângă șemineu și, mânată de un instinct straniu, a început să vorbească despre petrecerea de pe proprietatea Matsugae de acum patruzeci de ani.

— Dacă stau să mă gândesc, aceea a fost o perioadă obtuză și necivilizată, când banchetele costisitoare se făceau acasă doar cu câteva gheișe. Pot spune că Japonia a evoluat considerabil în acest sens: s-a renunțat la obiceiurile barbare, iar acum și doamnele au parte de viață socială. Priviți-le! Femeile de la această petrecere nu mai sunt tăcute. Discuțiile care aveau loc pe vremuri la petrecerile din grădină erau insuportabil de plictisitoare, pe când acum pot purta o discuție interesantă, nu-i așa?

Era greu de crezut că doamna Shinkawa, care nu vorbea decât despre sine, plecase vreodată urechea la spusele cuiva.

Doamna Shinkawa a plecat de acolo în grabă, aruncând în treacăt o privire spre oglinda neagră de pe perete. Nu se temuse niciodată de oglinzi. Toate oglinzile reprezentau pentru ea coșuri de hârtie în care își arunca ridurile reflectate în ele.

Jack, locotenent în cadrul Serviciului de Intendență, muncea din greu. Toți se uitau cu admirație la soldații „armatei de ocupație" atât de blânzi și devotați. Keiko îl trata cu mult tact.

Uneori, Jack întindea brațul, o cuprindea din spate și îi atingea strengărește sânii. Keiko își îngăduia un zâmbet calm, crispat în timp ce-i trăgea degetele păroase, cu inele.

— E răsfățat. Astfel de oameni nu au leac, a spus ea pe un ton sec, didactic, privindu-i pe toți invitații.

În hainele militărești, posteriorul lui Jack era imens, iar oaspeții îl comparau cu maiestuosul posterior al lui Keiko, încercând să determine care era mai mare.

Doamna Tsubakihara încă discuta cu Imanishi. Era uluită să întâlnească pe cineva care lua în râs suferința ei. Așa ceva

nu i se mai întâmplase. Cu toate acestea, expresia stupidă de amărăciune de pe chipul ei rămânea neschimbată.

— Indiferent cât de mult îl veți plânge, fiul dumneavoastră nu va reînvia. În plus, balonul din inima dumneavoastră este atât de umflat doar cu durere, încât nu mai încape nimic altceva. Lucrul acesta vă dă un sentiment de siguranță, nu-i așa? În cuvinte mai necuviincioase ar suna așa: sunteți convinsă că nimeni altcineva nu vă va umfla balonul, iar dumneavoastră îl umpleți de fiecare dată cu gazul tristeții fabricat în casă. Astfel, nu veți mai fi tulburată de alte sentimente.

— Ce lucru îngrozitor! Necruțător!

Doamna Tsubakihara și-a ridicat privirea spre Imanishi din batista în care își ascunsese suspinele. El asemuia privirea doamnei cu cea a unei fetișcane pure, care fusese violată.

Președintele Companiei de Construcții Murata manifesta un respect exagerat față de Shinkawa, numindu-l mare senior al lumii financiare. Shinkawa era deranjat de faptul că fusese asociat breslei constructorilor. Murata pusese panouri publicitare imense cu numele lui în fiecare colțișor al firmei. Numai înfățișare de constructor nu avea acest om. Fața palidă și plată dezvăluia urmele carierei de birocrat reformist postbelic. Era un idealist care trăia pe spinarea celorlalți. După ce începuse să trăiască pe cont propriu, simțise gustul succesului și în fața lui se deschisese oceanul liber, luminos al obscenității. Murata o făcuse pe dansatoarea Ikuko Fujima amanta lui. Ikuko purta un kimono cu fir lucios, pe deget avea un inel cu un diamant de cinci carate, iar spatele și-l ținea perfect drept chiar și când râdea.

— Domnule, aveți o locuință foarte drăguță, dar, dacă m-ați fi lăsat pe mine să o construiesc, ați fi făcut niște economii. Ce păcat! i-a spus Murata lui Honda cam de trei ori.

Diplomatul Sakurai și marele jurnalist Kawaguchi discutau despre probleme internaționale, stând de o parte și de alta a lui Akiko Kyōya. Pielea de pește a lui Sakurai și cea însemnată de trecerea anilor și deteriorată de sake a lui

Kawaguchi năşteau un pronunţat contrast între ei şi profesiile lor – una cu sânge rece şi cealaltă cu sânge fierbinte. Discutau probleme importante, aşa cum se cade în prezenţa femeilor, străduindu-se s-o impresioneze pe Akiko. Cântăreaţa, indiferentă la rivalitatea subtilă şi la capriciile lor, mânca fără oprire şi compara părul celor doi bărbaţi: unul cu părul alb răvăşit, iar celălalt cu părul negru prea aranjat. Ţuguindu-şi buzele în forma literei „O", vâra tartină după tartină printre buzele ei ca de peşte auriu, păstrând însă nota tristă din privire.

— Ce gusturi ciudate ai!

Makiko Kitō venise special la Imanishi pentru a-i spune acest lucru.

— Trebuie să-ţi cer acordul de fiecare dată când îţi seduc eleva? Parcă aş seduce-o pe mama, simt un fior divin. Oricum, nu voi face niciodată greşeala de a te seduce pe tine. Se vede clar pe faţa ta ce crezi despre mine. Sunt genul de persoană care nu te atrage câtuşi de puţin din punct de vedere sexual, nu-i aşa?

— Ştii foarte bine cum stau lucrurile.

Makiko s-a simţit uşurată şi a răspuns cu o voce şarmantă. Apoi a lăsat câteva secunde de linişte, asemănătoare marginii negre a *tatami*-ului.

— Chiar dacă ai reuşi să o seduci, nu vei putea juca rolul băiatului ei. Fiul ei decedat este sacru şi frumos. Ea e o călugăriţă care se păstrează pentru el.

— Ştiu şi eu? Mie mi se pare totul cam dubios. Este blasfemie faptul că o fiinţă vie continuă să nutrească sentimente pure pentru un mort şi să le mai şi exprime.

— De aceea spun că păstrează sentimente pure pentru cel mort.

— O face din necesitatea de a trăi. Chiar şi lucrul acesta devine suspect.

Makiko şi-a micşorat ochii şi a râs total dezgustată.

— Nu e nici un bărbat adevărat la petrecerea asta, a spus ea.

A fost strigată de Honda şi s-a ridicat. Doamna Tsubakihara stătea aplecată pe marginea băncii prinse în perete şi plângea. Aerul serii era extrem de rece şi pe fereastră se vedeau scurgându-se picături de la condens.

Honda voia să o roage pe Makiko să aibă grijă de doamna Tsubakihara, care plângea. Poate nu din cauza amintirilor dureroase, ci din cauza alcoolului pe care-l băuse şi care o împinsese spre melancolie.

Rie s-a apropiat cu faţa ei palidă şi i-a şoptit la ureche:

— S-a auzi un zgomot ciudat. Ceva mai înainte, în grădină... oare doar mi s-a părut?

— Te-ai uitat în grădină?

— Nu, mi-a fost frică.

Honda s-a apropiat de fereastră şi a şters cu degetele aburul de pe geam. În spatele ierbii veştejite, deasupra chiparoşilor, apăruse o lună mirifică. Un câine maidanez rătăcea pe acolo, trăgând după el umbra lunii. S-a oprit, a ridicat coada, astfel că luna l-a luminat, şi a urlat cu jale.

— Asta era, nu? şi-a întrebat Honda soţia.

Soţia, a cărei temere copilărească fusese imediat dezlegată, a ezitat o clipă, zâmbind crispat şi nesigur.

Honda a ascultat în continuare. Alţi doi-trei câini s-au auzit răspunzând de undeva din spatele chiparoşilor.

Vântul se întetea.

27

La miezul nopţii, prin fereastra camerei de studiu de la etaj se vedea o lună mică, răcoroasă, care traversa cerul. Ying Chan nu apăruse; în schimb luna îi făcuse o vizită.

Petrecerea s-a terminat spre miezul nopţii. Au rămas doar oaspeţii care poposeau peste noapte; s-au strâns într-un cerc mic şi au început să se retragă fiecare în camera lui. După cele

două camere de oaspeți de la etaj se aflau biroul lui Honda și dormitorul soților. Rie, văzând că oaspeții s-au împrăștiat, a simțit cum oboseala pornește din vârful degetelor ei umflate și-i amorțește tot corpul. Și-a salutat soțul și s-a dus în cameră. Rămas singur în birou, Honda încă vedea mâinile soției atât de umflate, încât degajau un luciu neplăcut.

Răutatea crescândă din sufletul ei răbufnise spre exterior, umflându-i pielea, ștergând ascuțimea mâinilor ei, devenite pufoase, de o inocență ciudat de copilărească, care i-a rămas lui Honda în minte pentru mult timp. El îi sugerase soției o petrecere privată, doar între ei doi, în cinstea inaugurării casei, dar fusese refuzat. Dacă ar fi acceptat, oare ce s-ar fi întâmplat? Ceva dezgustător s-ar fi prelins pe sub grăsimea subcutanată, plină de de bunăvoință și compasiune.

Honda și-a aruncat privirea în camera de studiu cu biroul curat lună, de lângă fereastra mare, în stil european. Când muncea din greu, biroul nu arăta așa. Atunci era o dezordine greu de controlat, iar încăperea avea mirosul unui adăpost. Acum, pe biroul în stil tradițional, făcut dintr-o singură placă din lemn de ulm japonez, era așezată o cutie de marochin cu stilouri englezești. În tăvița cu ustensile de scris erau mai multe creioane ascuțite, inscripționate cu litere legate, strălucitoare, precum insigna de la reverul cadeților; alături se aflau prespapierul din bronz în formă de crocodil, moștenit de la tatăl său, și cutia împletită de scrisori, goală.

S-a ridicat de mai multe ori de pe scaun pentru a șterge geamul ferestrelor cu draperiile trase, deoarece luna era aburită și deformată de căldura din cameră. Știa că, dacă nu lăsa luna să se vadă, golul și dezgustul care creșteau, precum și tumultul negru urma să se transforme în dorință sexuală. O uimire seacă l-a cuprins când a aflat că un astfel de peisaj va fi la sfârșitul vieții veșnice. Urletele îndepărtate ale câinilor s-au auzit din nou, iar chiparoșii fragili trosneau în bătaia vântului.

Trecuse ceva timp de când soția lui adormise în camera alăturată. Honda a stins lumina din birou și a mers de-a lun-

gul rafturilor de pe peretele dinspre camera de oaspeți. A scos câteva cărți europene și le-a pus unele peste altele pe podea. Se autodiagnosticase cu „boala obiectivității". În clipa contaminării cu această boală, era obligat să-și atragă dușmănia întregii societăți care, până în prezent, îi fusese aproape.

Oare de ce? Și acest lucru era o părticică din variatele aspecte ale omului pe care le analizase obiectiv atâția ani din poziția de judecător sau de pe scaunul avocatului. Nu înțelegea de ce ceea ce observase până atunci era în conformitate cu legea, iar de acum intra sub incidența legii. În felul acela era recunoscut de oameni, în felul acesta este demn de dispreț și este împroșcat cu reproșuri. Dacă aceasta era o crimă, era din cauza faptului că producea atât de multă plăcere. Din experiența lui de judecător, Honda aflase plăcerea care-i limpezea moralul, eliberându-se de interesul personal. Dacă această desfătare era nobilă, deoarece nu era susținută de intensificarea pulsului, atunci esența criminalității consta în palpitații? Oare acest gând lăuntric, această plăcere, producătoare de palpitații, reprezenta factorul decisiv al încălcării legii?

Oricum, lucrurile acestea erau teorie pură. Când a tras cărțile din bibliotecă, Honda a simțit în inimă o vibrație, de parcă ar fi fost un băiețandru; nu putea să nu conștientizeze slăbiciunea și vulnerabilitatea existenței lui în fața societății. Devenise solitar și fără speranță. Ceea ce-l menținuse pe el la un nivel înalt fusese eliminat cu totul. Așa cum se scurge nisipul din clepsidră, năruirea inexorabilă începuse. Astfel, legea și societatea deja erau inamicii lui. Dacă fi avut mai mult curaj, nu ar fi fost în biroul lui, ci într-un colț al unui parc unde creștea iarbă tânără, pe o potecă lăturalnică, întunecată, cu pistrui de lumină de la casele oamenilor; atunci chiar ar fi devenit cel mai rușinos criminal. Oamenii ar fi strigat în gura mare: „Judecătorul a devenit avocat, iar avocatul, criminal. Este un bărbat care toată viața lui a iubit tribunalul".

În locul de unde au fost scoase cărțile, a apărut o mică deschizătură în perete. Spațiul acela plin de praf, negru, era de

mărimea feței lui. Dintr-odată, mirosul acela prăfuit i-a umplut inima de amintiri puternice, aprinzând în întuneric scânteia slabă, roșie a plăcerilor secrete ale tinereții. Și-a amintit textura învelitoarei albastru-închis amestecată cu mirosul toaletei; primul cuvânt trivial pe care l-a găsit în dicționar. Toate mirosurile neplăcute, melancolice ale adolescenței. A descoperit în vibrația inimii una dintre cele mai șterse caricaturi ale pasiunii nobile, vibrația sublimă care îi adusese sfârșitul lui Kiyoaki. Indiferent ce ar fi fost, un mic coridor întunecat i-a legat pe Kiyoaki, în vârstă de nouăsprezece ani, și pe Honda, din prezent, de cincizeci și șapte de ani. A închis ochii și, în întunericul rafturilor, s-a ițit o iluzie: particule împrăștiate de carne roșie pluteau, asemenea unui roi de țânțari.

În camera de oaspeți de alături înnoptau Makiko și doamna Tsubakihara, iar în următoarea era Imanishi. Honda a detectat un soi de comunicare între cele două camere: auzea uși deschise cu grijă, voci înăbușite, șoapte dojenitoare, de parcă cineva ar fi lovit suprafața apei. Zgomotul s-a oprit și a început din nou. Ca și cum ceva s-ar îndrepta spre miezul nopții și o piesă de fildeș dintr-un joc de domino s-ar rostogoli pe o pantă.

Deja își închipuia cam ce se petrece acolo. Totuși, ceea ce avea să vadă depășea orice imaginație.

În camera de oaspeți alăturată erau două paturi alipite, așezate paralel cu deschizătura secretă din perete. Patul care era imediat sub deschizătură se întrezărea mai greu, dar cel mai îndepărtat se vedea în întregime. Lampa de la capul patului era aprinsă, dar patul era învăluit în întuneric.

Honda era uimit să descopere în lumina obscură o pereche de ochi care se uitau fix în ochii lui. Erau ochii lui Makiko.

Makiko stătea în patul îndepărtat, îmbrăcată într-o pijama albă. Bluza era închisă până la gât, iar părul ei argintiu strălucea în lumina care bătea dintr-o parte. Fața, demachiată, nu-și pierduse paloarea rece de altădată. Vârsta era dezvăluită de carnea ofilită de pe umerii rotunjori, dar încrederea în existența ei de nepătruns se simțea în respirația regulată a pieptului, de

parcă însuşi spiritul nopţii era acoperit cu veşminte albe. Honda avea senzaţia că privea Muntele Fuji mângâiat de razele lunii. Poala muntelui era îngropată în cutele vălurite ale păturii cu dungi albastre. Makiko avea genunchii sub pătură, peste care îşi pusese, fără vlagă, o mână.

La început, ochii ei păreau că au descoperit privirea furişă a lui Honda, însă, de fapt, nu erau îndreptaţi spre deschizătura secretă. Se uita către patul dinspre perete.

Dacă-i vedeai numai privirea, nu puteai să te gândeşti decât că Makiko este în momentul creaţiei poetice, cu ochii fixaţi pe un râu izvorât chiar de dedesubt. Era perioada aceea a nopţii în care spiritul uman descoperă un anume freamăt vioi, încercând să-l solidifice; încordarea se citea în privirea asemănătoare vânătorului pe punctul de a trage cu arcul. Văzându-i doar ochii, Honda nu avea cum să nu simtă noblețea sufletului ei.

Makiko nu contempla un râu şi nici un peşte, ci umbra unui om care se răsucea în patul întunecat. În încercarea de a vedea cât mai jos, Honda şi-a ridicat capul până s-a lovit de raftul de cărţi. Astfel putea să vadă ce se petrece în patul de lângă perete. Coapsele subţiri şi palide ale unui bărbat erau încolăcite în jurul coapselor unei femei, cu carne lăsată şi lipsite de orice urmă de vitalitate, balansându-se blând, precum animalele acvatice când intră în contact. Trupul acela elibera, în întuneric, o lucire palidă şi umedă. Devoratorul era devorat. Pe de-o parte, mişcări calculate, pe de alta, freamăt sincer. Două tufişuri se apropiau şi se depărtau. Strălucirea de pe burta albă a femeii, care lăsa impresia că între cele două trupuri erau bucăţi albe de hârtie, străpungea ochii împietriţi ai lui Honda.

Imanishi îşi expunea fără ruşine coapsele flasce, de intelectual. Exact ca în teoriile sale, freamătul lipsit de bucurie al feselor plate, deasupra cărora se vedea un coccis osos, era o iluzie temporară. Ipocrizia lui Imanishi l-a iritat pe Honda.

În comparaţie cu el, doamna Tsubakihara era sinceră până la fiecare suspin. Din alt unghi vedea mâinile ei întinse, de

parcă se îneca; degetele erau prinse cu disperare de părul lui Imanishi... În cele din urmă, a strigat numele băiatului ei cu o voce înfundată, neputincioasă:

— Akio, Akio... te rog să mă ierți!

Vorbele acestea erau înecate de plânsul cu suspine. Imanishi nu părea deloc afectat.

Honda, înțelegând brusc solemnitatea și caracterul dezagreabil al situației, și-a mușcat buzele. Acum totul era clar. Fie că Makiko i-o ordonase sau nu, cu siguranță nu era pentru prima oară când doamna Tsubakihara era implicată într-o astfel de reprezentație în fața lui Makiko. Probabil o făcea numai pentru ea. Aceasta era adevărata esență, un amestec de devotament și de dispreț, a relației profesor-discipol dintre Makiko și doamna Tsubakihara.

Honda s-a uitat din nou la Makiko. Se uita cu o expresie senină, părul ei argintiu strălucea și fremăta. Erau de sexe diferite, dar Honda a realizat că și Makiko aparținea aceleiași tagme ca și el.

28

Deoarece următoarea zi a fost senină, familia Honda i-a invitat pe cei trei oaspeți rămași peste noapte și pe vecina Keiko la o plimbare cu două mașini spre templul șintoist Sengen din Fuji Yoshida. În afară de Keiko, toți intenționau să se întoarcă de acolo la Tokyo, așa că înainte de plecare au închis vila. Tocmai când închidea, Honda s-a gândit brusc că Ying Chan avea să vină în absența lor, însă acest lucru era prea puțin probabil.

Honda tocmai citise cartea *Honchō monzui*[1] primită cadou de la Imanishi. Și-ar fi dorit să citească *Fujisan no Ki*[2], de

1 Culegere de poeme și proză compilată de Fujiwarano Akihira la jumătatea secolului al XI-lea. (N. ed.)

2 *Cronica muntelui Fuji.*

Miyako no Yoshika şi de aceea îl rugase pe Imanishi să-i aducă această carte.

„Muntele Fuji se află în provincia Suruga. Vârful lui, parcă ascuţit, se înalţă către cer." Astfel de descrieri nu-i trezeau interesul, însă apoi un pasaj l-a marcat atât de profund, încât i-a rămas întipărit în minte, iar după aceea nu a mai avut ocazia să-l recitească.

> „În ziua de cincisprezece, luna a unsprezecea a anului al şaptesprezecelea, Era Jōgan[1], oficialii şi cetăţenii s-au adunat pentru a celebra tradiţia. Soarele a apărut pe la prânz şi cerul era foarte frumos şi senin. Când oamenii contemplau piscul muntelui, au văzut acolo două femei frumoase în veşminte albe, care dansau una lângă cealaltă. Amândouă pluteau la treizeci de centimetri deasupra muntelui. Cu toţii au văzut acest lucru. Aşa s-a transmis din moşi-strămoşi."

Nu era un lucru neobişnuit ca o asemenea iluzie optică să se producă într-o zi senină pe muntele Fuji. Adesea, o adiere liniştită de la poalele muntelui se transforma într-un vânt puternic spre vârf, astfel o perdea de zăpadă se înălţa pe cerul azuriu. Probabil că acel fum albicios a luat forma celor două fete frumoase şi aşa a fost perceput de ochii localnicilor.

Fuji era rece şi precis, dar prin răceala şi albul încrezător, permitea tot felul de himere. Dacă răceala absolută este vertij, atunci şi extrema intelectului este ameţeala. Fuji era întruchiparea frumuseţii, de o pasiune vagă. Era în mod misterios atât infinit, cât şi mărginit. Nu era imposibil ca cele două femei frumoase în veşminte albe chiar să fi dansat acolo.

În plus, Honda era fermecat de faptul că zeiţa venerată la Templul Sengen era Konohana Sakuya.

Doamna Tsubakihara, Makiko şi Imanishi s-au urcat în maşina doamnei Tsubakihara, iar familia Honda şi Keiko au mers cu maşina închiriată de Honda pentru a se întoarce la

1 Anul 875. Era Jōgan este cuprinsă între anii 859 şi 877.

Tokyo. Era un aranjament întâmplător, dar Honda şi-ar fi dorit să fie în aceeaşi maşină cu Makiko şi simţea un vag regret în suflet. Ar fi vrut să stea lângă ea în maşină şi să recunoască din nou, în privirea pătrunzătoare, ochii vânătorului gata să lanseze săgeata.

Oricum, drumul până la Fuji Yoshida nu a fost tocmai relaxant. Drumul naţional, fostul drum Kamakura, trecea peste pasul Kagosaka din Subashiri şi urca la nord spre lacul Yamanaka; un drum de munte, neasfaltat. Graniţa cu prefectura Yamanashi se întindea de-a lungul coamei Kagosaka.

Keiko şi Rie stăteau una lângă cealaltă şi discutau treburi femeieşti, iar Honda se uita absent pe fereastră, asemenea unui copil. Prezenţa lui Keiko acolo era foarte importantă pentru că preîntâmpina văicărelile lui Rie. Ea devenise ca o sticlă de bere care spumegă şi se revarsă când îi desfaci capacul. De dimineaţă se împotrivise ideii de a se întoarce în Tokyo cu maşina, insistând că din copilărie nu mai făcuse o călătorie atât de lungă, fără noimă şi extravagantă.

Aceeaşi Rie devenise blândă, chiar încântătoare în timp ce discuta cu Keiko.

— Nu trebuie să-ţi faci griji pentru rinichi, a spus Keiko fără menajamente.

— Aşa să fie… când îmi spui aşa, mă simt mai bine. Ciudat. Când soţul meu îmi vorbeşte cu o compasiune exagerată, ipocrită şi se preface îngrijorat, mă enervez.

Probabil din cauza lipsei de tact, Keiko nu sărea niciodată în apărarea lui Honda când era asaltat de Rie.

— Domnul Honda este o persoană pentru care logica reprezintă totul. Nu ai ce să-i faci.

Trecând graniţa dintre prefecturi, au zărit panta nordică a muntelui, acoperită de zăpada îngheţată, zimţată; la suprafaţă luase o formă şerpuită. Semăna cu mâinile lui Rie după ce se dezumflaseră.

Totuşi, în acel moment, Rie devenise mai uşor de suportat pentru Honda. Faptul că era cu două femei, mai ales că-l vor-

beau de rău (cu atât mai mult cu cât una dintre ele era soția lui), îi conferea o oarecare mulțumire sufletească.

Dincolo de pasul Kagosaka se păstrase o întinsă pătură de zăpadă groasă, iar pământul dumbrăvii rare era acoperit de o țesătură înghețată. Acele pinilor erau galbene, doar apa lacului avea o culoare cristalină. Uitându-se în urmă, pielea albă a muntelui Fuji, sursa albului acestei zone, strălucea de parcă ar fi fost unsă cu ulei.

Au ajuns la templul Sengen pe la trei și jumătate. Când s-a uitat în trecere la cei trei cum coborau din Chryslerul negru, pe Honda l-a încercat un sentiment înfiorător. Parcă ar fi văzut niște cadavre care tocmai se ridicaseră din coșciuge negre. În dimineața aceasta, cei trei trebuiau să șteargă frumușel urmele serii trecute, dar îngrădirea lor într-un spațiu îngust, pe parcursul întregii călătorii, asemenea lichidului din abdomenul unui bolnav de ciroză, care se acumulează imediat, indiferent cât de des ar fi eliminat, făcea ca acele amintiri să fie chiar mai abjecte. Cei trei au clipit deranjați de strălucirea zăpezii de pe marginea drumului. Totuși, Makiko stătea cu pieptul înainte, emanând demnitate. Honda era dezgustat de pielea palidă, lipsită de elasticitate a lui Imanishi. El ponegrise frumusețea tragicei fantezii despre care vorbise cu atâta mândrie cu o zi înainte. Spera ca lipsa lui de frumusețe să rămână nedescoperită.

Oricum, Honda *văzuse*. Cel care a văzut și cel care a fost văzut, fără ca el să știe; deja se uniseră la limitele unei lumi cu susul în jos. Makiko și-a ridicat privirea spre giganticul *torii* de piatră cu „muntele Fuji" sculptat în piatră încadrată și, din nou, a scos carnețelul în care își nota poeziile; de carnețel era atârnat un fir purpuriu.

Cei șase s-au ajutat reciproc să meargă de-a lungul cărării înzăpezite ce ducea spre templu. Soarele se furișa printre crengi și făcea peticele de zăpadă să strălucească. Coroanele semețe ale bătrânilor cedri încă își scuturau acele maronii pe movilițele de zăpadă; o lumină cețoasă îi făcea să pară învăluiți într-o perdea

verzuie. În capătul cărării se întrezărea *torii*-ul roşu înconjurat de zăpadă.

Acest semn al divinității l-a trimis pe Honda cu gândul la Isao Iinuma. S-a uitat din nou la Makiko. Surprinzător, Honda simțea că putea să dea uitării privirea ei din toiul nopții trecute, acum că era colorată în puterea divină. Isao, care fusese adorat de aceşti ochi schimbători, probabil că fusese ucis de ei.

Keiko îşi păstra calmul şi stăpânirea de sine, indiferent de ceea ce vedea.

— Ce frumos! Splendid! Cât de japonez! a spus ea cu o voce hotărâtă.

Makiko părea iritată de fermitatea vorbelor lui Keiko. Rie parcă le privea din poziția omului câştigător – îi lăsa pe cei mărunți să se agite, urmărindu-i detaşată.

Cu fiecare pas clătinat cu care înainta pe cărarea spre templu, doamna Tsubakihara semăna tot mai mult cu un cocor trist, cu aripile frânte. A refuzat ajutorul lui Imanishi scuturând din mână şi s-a prins de brațul lui Honda. Nu avea dispoziția necesară pentru a compune.

Acea tristețe era prea pură pentru a fi fățărnicie, iar Honda chiar era înduioşat de profilul ei, cu privirea stingheră. Honda şi-a intersectat privirea cu cea a lui Makiko; ea se uita la doamna Tsubakihara din partea opusă. Ca de obicei, Makiko descoperise poezie în chipul ei necăjit, strălucitor de la lumina reflectată de zăpadă. A compus.

Când au ajuns la podul sfânt ce intersecta drumul dinspre muntele Fuji, doamna Tsubakihara i-a spus lui Honda cu o voce tremurândă:

— Te rog să mă ierți. Când mă gândesc la faptul că acesta este templul muntelui Fuji, am senzația că Akio mă va aştepta zâmbind... Adora acest munte.

Suferința ei era ciudat de goală, tristețea ei îți dădea senzația că bate liber prin această femeie pustiită, asemenea unei rafale de vânt care atacă un pavilion părăsit. Era neobişnuit de tăcută,

ca după o ședință de spiritism, cuprinsă de pustiirea ce urmează invocării spiritelor morților. Obrajii ei uscați, umbriți de câteva șuvițe de păr, păreau absorbanți, precum hârtia din orez. Tristețea ei părea că expiră și inspiră, liberă, liniștită, de parcă respira.

Observând această scenă, Rie uitase de boala ei, ba chiar era întruchiparea sănătății însăși. În astfel de momente Honda o suspecta pe soția lui de ipohondrie, până și umflăturile ei i se păreau o minciună.

În cele din urmă, grupul a ajuns la acea măreață *torii* roșie, înaltă de aproape șaizeci de *shaku*[1]. Au intrat prin poarta înconjurată de mormane înalte de zăpadă murdară și s-au trezit chiar în fața pavilionului pentru dansuri sacre *kagura*. Funii sacre, *shimenawa*, erau înșirate în trei părți ale pavilionului, iar din vârful fiecărui cedru o rază de soare vizibilă cădea pe fâșiile de hârtie *gohei*; acestea ieșeau în evidență pe lângă măsuța pentru ofrande din lemn nefinisat așezată pe podea. Pavilionul era luminat de reflexia zăpezii până la tavanul casetat, însă lumina care atingea hârtia era chiar orbitoare. Fâșiile *gohei* fremătau la adierea vântului.

Pentru o secundă, Honda a avut senzația că acele fâșii de hârtie au suflet.

Lacrimile doamnei Tsubakihara l-au trezit din visare. Nu era nimeni surprins în mod special de suspinele ei.

Imediat ce a văzut *gohei*-ul, a fost copleșită de un sentiment de teamă. A fugit în fața altarului de rugăciune protejat de lei chinezești și dragoni, a îngenuncheat și, cu fruntea lipită de pământ, a izbucnit în plâns.

Honda nu se mai întreba de ce durerea ei nu se vindecase după o perioadă atât de lungă de la război. Era martorul secretului prin care, la fel ca noaptea trecută, durerea fusese împrospătată și reînviată.

---

1 Un *shaku* are aproximativ 30,3 cm.

29

A doua zi, Keiko a sunat din Ninooka la Gotemba, dar Honda era plecat. Rie stătea întinsă în pat, încă epuizată după petrecere. Auzind de la servitoare că e Keiko, s-a dus la telefon.

Keiko sunase să spună că Ying Chan venise în Gotemba singură, în acea zi.

— Când am ieşit cu câinele la plimbare, am văzut că o domnişoară se tot învârte în jurul vilei dumneavoastră. Văzând că nu este japoneză, am strigat-o şi mi-a răspuns că este din Thailanda. Mi-a spus că fusese invitată la petrecerea domnului Honda, dar că a avut nişte probleme şi nu a putut ajunge. Venise azi în speranţa că încă mai sunteţi aici. Am fost surprinsă de jovialitatea ei. Mi-a fost milă că a venit singură până aici degeaba şi că trebuia să se întoarcă, aşa că am invitat-o la un ceai la mine acasă şi am condus-o până la gară. Tocmai ce m-am întors. A spus că îi va cere scuze personal domnului Honda, când va ajunge la Tokyo. Mi-a zis că nu-i place telefonul. O doare capul când vorbeşte în japoneză la telefon. Este o domnişoară adorabilă: părul negru-negru, ochii mari…

După ce a relatat tot, a mulţumit din nou pentru invitaţia la petrecere. A mai adăugat că este destul de prinsă cu pregătirile pentru jocul de poker din seara respectivă, dintre ofiţerul ei american şi câţiva prieteni de-ai lui, şi a închis.

Când Honda a ajuns acasă, Rie i-a redat cu exactitate discuţia telefonică. Asculta, strâmbându-se de parcă inhalase fum. Bineînţeles că nu i-a povestit soţiei că o visase pe Ying Chan în noaptea aceea.

Unul dintre avantajele vârstei înaintate era că ştiai să ai răbdare. Totuşi avea nişte obligaţii faţă de asociaţi, faţă de munca lui, şi nu putea să aştepte la nesfârşit vizita ei imprevizibilă. Ar fi putut să-i încredinţeze inelul soţiei lui, însă dorind să i-l înmâneze personal Prinţesei, îl purta cu el în buzunarul interior al sacoului.

După zece zile, Rie l-a anunțat că, în lipsa lui, Ying Chan a vizitat-o, dar că scopul acelei vizite nu i-a fost prea clar. Rie, îmbrăcată în haine de doliu, tocmai se pregătea să plece la înmormântarea unui fost coleg de clasă, când a văzut-o pe Ying Chan la poartă.

— Era singură? a întrebat Honda.

— Da, așa cred.

— Îmi pare rău pentru ea. Data viitoare, o s-o invităm pe la noi, poate să luăm masa împreună.

— Oare o să vină? a spus Rie, cu un zâmbet șters.

Honda realiza că o conversație prin telefon ar fi fost dificilă pentru Ying Chan, de aceea a ales la întâmplare o zi și i-a trimis un bilet pentru Teatrul Shimbashi, lăsând-o pe ea să decidă dacă vine sau nu. Tocmai se inaugura la Tokyo teatrul *Bunraku*[1] și în după-amiaza aceea dorea să vadă un spectacol. O invita apoi la cină la Hotelul Imperial, cel care fusese retrocedat japonezilor de forțele de ocupație americane.

Spectacolele din acea zi erau: *Muntele Kagami* și *Dresorul de maimuțe din Horikawa*. Honda nu era foarte surprins de faptul că Ying Chan nu-și făcea apariția. S-a uitat pe îndelete la scena numită „Încăperea doamnelor", apoi, în timpul pauzei, până la începerea piesei *Horikawa*, Honda a ieșit în grădină. Era o zi senină și majoritatea oamenilor ieșiseră afară să se bucure de aerul plăcut.

Era impresionat să constate că numărul spectatorilor de aici, în comparație cu acum câțiva ani, sporise considerabil. Probabil pentru că erau multe gheișe, iar pe măsură ce amintirile ruinelor dispăreau kimonourile deveneau mai somptuoase și mai ostentative. În perioada postbelică, indiferent de vârstă, femeile erau atrase de hainele colorate. Se pare că înclinația către opulență era mai accentuată decât a spectatorilor de la Teatrul Imperial, în Era Taishō[2].

---

1 Teatru japonez tradițional de păpuși.

2 Perioadă cuprinsă între anii 1912 și 1926.

Dacă Honda cel de acum s-ar fi decis, ar fi putut să-şi aleagă cea mai frumoasă gheişă şi să devină protectorul ei. Bucuria de a-i cumpăra tot ce-i cerea, măgulirile, ca norii de primăvară, picioruşele cu şosete *tabi* albe, făcute la comandă, purtate cu grijă – o adevărată păpuşă japoneză. Toate acestea ar fi putut să-i aparţină. Totuşi, imediat a prevăzut şi deznodământul: apa în clocot a pasiunii ar fi dat pe din afară, iar cenuşa dansului morţii i-ar fi acoperit câmpul vizual.

Farmecul acestui teatru consta în priveliştea lacului din grădină; aici, în nopţile fierbinţi de vară, te puteai bucura de briza care adia dinspre râu. Dar râul devenise stagnant, iar bărcile de agrement şi gunoaiele pluteau încetişor în aval. Honda avea vie în minte imaginea râurilor din Tokyo în timpul războiului: cadavrele plutitoare ale oamenilor ucişi în bombardamente; nu mai ieşea fum din fabrici, iar apa devenise de o limpezime neobişnuită, reflectând cerul incredibil de senin, prevestind momentul morţii. Prin comparaţie, această apă murdară era însuşi indicele prosperităţii.

Două gheişe, care purtau *chabaori*[1], stăteau sprijinite de balustradă şi se bucurau de mângâierea vântului. Una dintre ele, minionă, cu faţa rotundă, avea un kimono de mătase, cu un desen mărunt şi petale de *sakura*[2] împrăştiate şi un *obi*[3] negru tot cu *sakura*, probabil pictat manual. Celeilalte se pare că-i plăceau culorile aprinse. Un zâmbet rece se plimba pe faţa ei, din vârful nasului, puţin cam înalt, până spre buzele subţiri. Cele două discutau continuu, replicile fiind presărate cu exclamaţii exagerate. Ţigările importate, cu filtru auriu, erau ţinute între degete, fără să fie mişcate prea strident, şi eliberau în linişte norişori de fum.

Honda şi-a dat seama că trăgeau cu coada ochiului vizavi. Fostul Spital Naval Imperial, în faţa căruia încă era statuia unui

1 Tip de *haori*, haină scurtă tradiţională, purtată de femei.

2 Cireş japonez. (N. ed.)

3 Brâu lat. (N. ed.)

amiral, fusese transformat într-un spital militar american şi era plin de soldaţi răniţi în Războiul din Coreea. În grădina din faţă, soarele primăverii lumina bobocii de *sakura* deschişi pe jumătate, pe sub care erau plimbaţi tinerii soldaţi americani în scaune cu rotile. Unii se deplasau cu ajutorul cârjelor, alţii se plimbau cu braţele bandajate cu feşe de un alb pur. Nimeni de dincolo de râu nu le striga pe aceste doamne în kimonouri deosebite. Nu era atmosfera veselă specifică soldaţilor americani. Umbrele tinerilor soldaţi schilodiţi, care se împleticeau şi mimau lipsa de interes, erau proiectate asemenea unui peisaj din altă lume, pe malul opus, deosebit de luminos datorită soarelui amiezii, afundat într-o linişte mormântală.

Cele două gheişe erau vizibil încântate de acest contrast. Acoperite cu pudră albă şi mătase, lăsându-şi trupul în voia amorţelii de primăvară şi a traiului extravagant, se desfătau cu priveliştea celor răniţi, îndureraţi, ciungi sau ologiţi. Până mai ieri, aceşti oameni fuseseră victorioşi. Această maliţiozitate fină şi cruzimea aleasă le stătea în fire gheişelor.

Din acea poziţie favorabilă, Honda simţea scânteietorul contrast între zona teatrului şi zona de pe malul opus. Acolo erau praf, sânge, tragedii, mândrie rănită, nefericire ireversibilă, lacrimi, palpitaţii şi sexualitatea masculină distrusă a soldaţilor care subjugaseră Japonia timp de şapte ani. Dincoace, femeile ţării înfrânte profitau de sângele vărsat de foştii cotropitori. Ele erau ca nişte muşte hrănite cu transpiraţie şi răni, deschizându-şi aripile negre şi transparente ale *haori*-ului şi afişând o senzualitate superrafinată şi fastuoasă. Nici briza nu era de folos în unirea celor două lumi. Era uşor de înţeles frustrarea americanilor, care şi-au vărsat sângele în zadar pentru a plăsmui o strălucire inutilă la care nu aveau acces, pentru a da naştere frivolităţii şi extravaganţei acestei expuneri insensibile.

Honda a auzit-o pe una dintre ele spunând:

— Nu cred că este adevărat!

— Aşa este. Nici nu poţi să te uiţi la ei în halul acesta. Străinii au o conformaţie masivă şi sunt şi mai de compătimit

într-o asemenea situație. Dar și noi am trecut prin momente crunte.

— Au primit ceea ce au meritat! a replicat cealaltă veninos.

O vreme s-au uitat cu tot mai mare interes, care apoi a pălit și a trecut. Au deschis în același timp pudrierele, ca într-o competiție, și s-au uitau oblic în oglindă în timp ce-și pudrau nasurile. Mirosul pudrei puternic parfumate, purtat pe aripile vântului, a coborât pe lângă poalele *haori*-ului și a ajuns până la manșeta hainei lui Honda. A observat că oglinjoarele, acoperite cu un strat fin de pudră, au reușit să captureze imaginea palidă a tufișului de la picioarele lui, asemenea agitației dintr-un mușuroi de furnici.

În depărtare se auzea clopoțelul, anunțând începutul următoarei piese. Rămăsese de jucat doar *Horikawa*. Renunțând la ideea că Ying Chan va mai apărea, Honda și-a îndreptat pașii către teatru și a realizat că experimentase o plăcere senzuală în minunata ei absență. Din grădină a urcat două-trei trepte până în holul teatrului. În umbra unui stâlp stătea Ying Chan, de parcă se ferea de lumina ce se furișa înăuntru.

Orbit de lumina de afară, tot ceea ce a văzut Honda a fost o pată de întuneric emanată de părul de abanos și de ochii negri, mari. Pomada de pe părul ei degaja un miros puternic. Ying Chan a zâmbit, expunându-și dinții frumoși, de un alb întunecat.

30

În seara aceea, au luat cina la Hotelul Imperial. Fusese devastat. Forțele de ocupație pretinseseră că au înțeles spiritul creativ al lui Wright, însă nu s-au sfiit să acopere cu vopsea albă felinarul din grădină. Tavanul pseudogotic din sala de mese era mai sumbru ca înainte; doar albul fețelor de masă strălucea ostentativ pe mesele înșirate.

Imediat după ce a comandat, Honda a scos din buzunarul interior cutiuța cu inelul și a pus-o în fața lui Ying Chan. Ea a deschis-o și a scos un strigăt de surpriză.

— Era predestinat ca inelul să ajungă din nou la tine.

Honda i-a explicat traseul acelui inel, folosind cuvinte cât mai simple. Zâmbetul care-i plutea pe față în timp ce asculta povestea lui Honda nu se potrivea mereu cu firul narațiunii, de aceea Honda avea momente de frustrare, considerând că Ying Chan nu înțelege tot ceea ce i se spune.

Sânii ei, expuși deasupra mesei, dezvoltați impresionant, precum galioanele navelor, nu se armonizau cu fața încă inocentă. Honda știa, fără să vadă, că trupul unei zeițe din peșterile Ajantă se ascundea sub bluza studențească cu mâneci lungi din fața lui.

Carnea fermă, elastică, părea să aibă greutatea unui fruct negricios, părul aproape înăbușitor de negru și liniile ambigue, gânditoare, de la nările ușor deschise până la buza superioară... Părea să fie la fel de nepăsătoare față de cuvintele spuse de propriul corp, ca atunci când asculta povestea lui Honda. Ochii ei, prea mari și prea negri, depășeau inteligența și, într-un fel, te făceau să crezi că este oarbă. Ce forme misterioase! Faptul că Ying Chan afișa în fața lui un corp cu un miros prea puternic era datorită îndepărtatei jungle a cărei influență ajungea până în Japonia. I se părea că ceea ce numesc oamenii rudenie de sânge era asemenea unei voci amorfe, pătrunzătoare, necurmată pentru eternitate. Uneori, ca o șoaptă pasională, alteori, ca un strigăt pițigăiat, vocea însăși fiind originea tuturor formelor fizice frumoase și izvorul farmecului indus de acestea.

Când a pus inelul cu smarald verde-închis pe degetul lui Ying Chan, Honda a avut sentimentul că a trăit momentul în care vocea îndepărtată, profundă și trupul fetei s-au contopit perfect.

— Mulțumesc, a spus cu un zâmbet măgulitor, care ar fi putut să-i știrbească demnitatea.

Honda a sesizat că era expresia pe care o avea mereu când era sigură că sentimentele ei egoiste au fost înțelese. Tocmai când să-l imortalizeze, surâsul dispăruse, asemenea valului care se retrage într-o clipă.

— Când erai copil, pretindeai că eşti reincarnarea unui tânăr japonez pe care eu îl cunoşteam bine. Îi supărai pe toți spunând că Japonia este casa ta şi că vrei să te întorci în Japonia. Acum, că eşti aici şi că ai inelul pe deget înseamnă că şi pentru tine s-a închis un mare ciclu.

— Nu înțeleg, a afirmat ea fără pic de emoție în voce. Nu-mi amintesc nimic din copilărie. Chiar nimic! Toți mă necăjesc spunând că eram cam nebună pe atunci şi râd pe seama mea din aceleaşi motive pe care le-ai zis şi tu. Eu chiar nu-mi mai amintesc nimic! Am plecat în Elveția imediat după începerea războiului şi am stat acolo până s-a încheiat. Tot ce țin minte este că am primit de la cineva o păpuşă japoneză pe care o prețuiam mult.

Şi-ar fi dorit să-i spună că el îi trimisese păpuşa, dar s-a abținut.

— Tatăl meu mi-a spus că şcolile japoneze sunt bune şi de aceea am venit să studiez aici. Poate că... dacă stau să mă gândesc bine... Când eram mică eram ca un fel de oglindă care reflecta gândurile persoanelor şi apoi spuneam tot ce vedeam în ea. Dacă tu te gândeai la ceva anume, ideea respectivă se reflecta în mine. Cred că aşa stăteau lucrurile. Tu ce părere ai?

Ying Chan avea obiceiul să termine întrebarea cu o intonație ascendentă ca în engleză. Acea intonație i-a amintit lui Honda de templele thailandeze cu şerpi aurii pe marginea ascuțită a țiglelor chinezeşti, țintind spre cerul albastru.

Dintr-odată, Honda şi-a dat seama că la masa alăturată era o familie. Capul familiei, care părea un om de afaceri, soția şi băieții lor adulți luau masa împreună. Cu toate că aveau haine elegante, parcă aveau o expresie vulgară. Honda a presupus că era o familie căpătuită în urma Războiului din Coreea. În

special feţele băieţilor erau placide, ca ale unor câini care abia s-au trezit după somnul de amiază, iar ochii şi buzele lor exalau un aer de proastă-creştere. Toţi sorbeau supa, producând un sunet deranjant.

Din când în când, băieţii îşi dădeau coate şi se uitau cu coada ochiului la masa lui Honda. Ochii lor iscoditori spuneau aşa: un boşorog şi-a scos la restaurant amanta studentă. Păreau că nu au altceva mai bun de zis. Honda nu putea să nu-şi amintească nepotrivirea extraordinară a lui Imanishi din noaptea aceea în Ninooka şi să o compare cu a lui.

Atunci Honda simţise că nu există legi mai dure în lumea aceasta decât cele ale moralităţii. Perechile nepotrivite sunt pedepsite deoarece nu reprezintă o inspiraţie pentru visele oamenilor şi stârnesc dezgust. Oamenii perioadelor în care nu se cunoştea umanismul cu siguranţă erau mult mai neîngăduitori faţă de creaturile urâte decât cei de azi.

După masă, Ying Chan s-a dus la toaletă, iar Honda a rămas singur în hol. Dintr-odată, s-a simţit relaxat. Din acel moment, s-a bucurat de absenţa ei, fără remuşcări.

Brusc, o nelămurire i-a captat gândurile: încă nu ştia unde îşi petrecuse Ying Chan noaptea de dinaintea petrecerii de casă nouă de la Ninooka.

Ying Chan s-a lăsat aşteptată o vreme. Între timp, Honda şi-a adus aminte cum mica prinţesă urinase în Bang Pa In, înconjurată de doamnele de curte. A rememorat trupul dezgolit al fetiţei, care se îmbăia în râul brun-roşcat, înţesat de rădăcinile mangrovelor. Cât de mult s-a străduit să găsească cu privirea cele trei aluniţe; ele ar fi trebuit să fi fost sub braţul stâng.

Adevărul este că aşteptările lui Honda erau destul de banale şi ar fi fost impropriu să fie socotite „sentimente de iubire". Îşi dorea s-o vadă pe Prinţesă complet dezbrăcată, cu sânii aceia, cândva plaţi, acum înfloriţi, ridicându-şi capetele precum puii de pasăre din cuiburi, să inspecteze sfârcurile rozalii, care se ţuguiau nesatisfăcute, axila maronie, ce ascundea umbre, partea

interioară a brațului pe care apăreau zone asemenea bancurilor de nisip sensibile, să analizeze fiecare moment pregătitor spre maturitatea din zorii zilei și, apoi, voia să vibreze, comparând trupul din fața lui cu cel al fetiței. Asta era tot. Buricul, plutind într-o moliciune pură, se afunda în burtă, precum un atol, și era protejat de mult păr în loc de *yasuka*; înainte era sobru, afundat în tăcere, acum, se transformase într-un zâmbet constant, umed. Felul în care s-ar deschide fiecare deget de la picior în parte, felul în care pulpele ei ar lumina și felul în care picioarele ei mature s-ar întinde pentru a suporta cu seriozitate regulile și visurile dansului vieții. Dorea să compare fiecare părticică a acestui trup cu cel din copilărie. Asta pentru a ști „timpul", pentru a ști ce a pregătit „timpul"; pentru a ști ce a desăvârșit el. Dacă acele alunițe nu vor fi fost găsite pe partea stângă, după o căutare asiduă, atunci Honda se va fi îndrăgostit de ea definitiv și iremediabil. Reincarnarea stătea în calea iubirii, iar *samsāra* intercepta pasiunea.

Trezit din visare de întoarcerea lui Ying Chan în hol, pe neașteptate, Honda a rostit cuvinte tăioase, ca încărcate de gelozie.

— Am uitat să te întreb: am auzit că în noaptea dinaintea petrecerii de la Gotemba nu te-ai întors la Centrul pentru Studenți Străini și nici n-ai anunțat. Ai înnoptat în casa unor japonezi?

— Da, în casa unor japonezi, a răspuns Ying Chan fără să ezite, stând în fotoliul de lângă Honda. Și-a arcuit puțin spatele, analizându-și picioarele frumoase, pe care le ținea lipite. O cunoștință thailandeză stă acolo. Familia mi-a zis de mai multe ori să rămân peste noapte la ei, așa că am rămas.

— Trebuie să fie o casă interesantă, plină de tineri.

— Nu e chiar așa. Doi fii, fiica lor, eu și cunoștința thailandeză am jucat „mimă". Tatăl lor are o afacere importantă în Asia de Sud-Est, de aceea sunt foarte amabili cu asiaticii din zona aceasta.

— Această cunoștință thailandeză este un student?

— Nu, este o studentă. De ce?

Ying Chan a alungit din nou foarte mult ultima silabă a întrebării.

Apoi, Honda i-a spus că regretă faptul că are prea puțini prieteni japonezi și a avertizat-o că traiul în străinătate nu are sens, dacă nu-și lărgește cercul de prieteni din țara în care studiază. Deoarece s-ar putea simți stingheră doar în prezența lui, data viitoare dorea s-o invite alături de alți prieteni tineri. Căuta în mod inconștient ocazii s-o întâlnească iar. Și-au promis că se vor vedea săptămâna viitoare, în aceeași zi, la ora șapte în holul hotelului. Gândindu-se la Rie, a ezitat s-o invite pe Ying Chan acasă la el.

31

S-a întors acasă. A coborât din mașină. A simțit cum burnița îi mângâie tâmplele. L-a întâmpinat studentul pe care îl ținea în gazdă și care ajuta la treburile casei. Acesta l-a anunțat că doamna a intrat mai devreme în dormitor din cauza oboselii. I-a mai pomenit despre un oaspete insistent. Acesta l-a așteptat mai bine de o oră și a stat în modesta cameră de oaspeți, unde studentul a trebuit să-l conducă. L-a întrebat dacă numele Iinuma îi spune ceva. Dintr-odată, Honda s-a gândit că s-ar putea să fie vorba de bani.

Trecuseră patru ani de când Honda îl văzuse ultima oară pe Iinuma, la comemorarea a cincisprezece ani de la moartea lui Isao. De atunci aflase că, după război, au început problemele băneşti. Dar fusese impresionat de bunul-gust și de simplitatea ceremoniei religioase de la templu.

Honda s-a gândit imediat la bani, deoarece, în ultima vreme, persoanele care-l vizitau după o lungă perioadă nu veneau pentru alt motiv. De la avocații rataţi, procurorii hoinari până la stenografii sărmani, toți veneau la el. Toată lumea auzise de marele noroc al lui Honda și considerau că și lor li

s-ar cuveni o părticică, ținând cont de faptul că fusese răsfățat de soartă. Onora doar cererile celor mai umili.

Când a intrat în salon, Iinuma s-a ridicat de pe scaun, a făcut o plecăciune adâncă, arătându-și atât spatele șifonat al sacoului, cât și ceafa acoperită de părul cărunt. Rolul sărmanului pe care îl interpreta i se potrivea mai bine decât sărăcia însăși. Honda l-a îndemnat să ia loc și i-a cerut studentului să aducă whisky.

Iinuma a îndrugat o minciună evidentă, spunând că era în trecere pe acolo și că-și dorise neapărat să-l vadă. După primul pahar s-a prefăcut că este beat. Când Honda a turnat al doilea pahar, Iinuma ținea paharul cu mâna dreapta și cu cea stângă sprijinea baza paharului. Gestul respectiv l-a dezgustat pe Honda. Adesea, șoarecii își țin hrana în felul acesta. Iinuma a profitat de ocazia respectivă pentru a-și începe pledoaria.

— Ei bine, se pare că în ultima perioadă expresia „cale-ntoarsă" este pe buzele tuturor, dar guvernul va începe modificarea Constituției până anul următor. Se vorbește peste tot despre reintroducerea recrutării și asta pentru că există o mare probabilitate să se întâmple așa. Ceea ce irită este faptul că fundamentul nu poate ieși la suprafață, rămâne undeva dedesubt. Pe de altă parte, ce părere aveți despre Roșii, care devin tot mai puternici? Dar despre demonstrația împotriva înrolării din Kobe de zilele trecute? A fost denumită „adunarea tinerilor împotriva înrolării", însă participarea în număr mare a coreenilor a fost un lucru ciudat. Au aruncat împotriva forțelor de ordine nu doar cu pietre sau cu boia de ardei; dar și cu cocktailuri Molotov și sulițe de bambus. Trei sute de studenți, copii și coreeni au luat cu asalt sediul Poliției din Hyōgo și au cerut eliberarea celor care fuseseră arestați.

„Sigur vrea bani", se gândea Honda fără să acorde atenție celor spuse de Iinuma. Totuși, trebuia să-l înștiințeze pe Iinuma că, indiferent de cât de bine controlau măsurile socialiste adepții programelor New Deal[1] și indiferent cât de mult

1 Programe economice implementate în Statele Unite de către președintele F.D. Roosevelt între anii 1933 și 1936. (N. ed.)

vociferau Roşiii, bazele sistemului proprietăţii private nu aveau să se zdruncine defel... Ploaia de afară se înteţise şi acoperea pământul cu mai multe straturi de voal umed. La întoarcere o condusese pe Ying Chan până la Centrul pentru Studenţi Străini. De atunci se tot gândea cum ploaia primăvăratică s-a prelins în camera ei simplă şi a umezit-o. Oare ce fel de influenţă fină are umiditatea asupra trupului copilei crescute la tropice? Cum o fi dormit? Cu faţa la tavan, respirând greu? Poate ghemuită, cu zâmbetul pe buze? Poate pe o parte, asemenea statuii de aur a lui Shakyamuni din Salonul Nirvana, cu mâna sub cap, expunându-şi tălpile strălucitoare?

— Până şi demonstraţia Consiliului General al Sindicatelor Japoneze, filiala Kyōto, numită „Adunarea pentru Abrogarea Legilor Asupritoare", a luat forme agresive. În felul acesta, de Ziua Muncii nu se ştie unde se va ajunge cu violenţa. Studenţii Roşii au ocupat şcoli şi universităţi şi au luptat cu poliţiştii. Şi asta, dragă domnule, imediat după semnarea Pactului de Securitate şi a Tratatului de Pace cu Statele Unite. Ce ironie!

„Vrea bani", se gândea Honda.

— Sunt perfect de acord cu ideea Prim-Ministrului Yoshida de a scoate în afara legii Partidul Comunist. În Japonia se dezlănţuie din nou furtuna. Dacă lăsăm lucrurile aşa, acum că Tratatul de Pace este semnat, o să fim prinşi în mijlocul revoluţiei roşii. Trupele americane se retrag, una câte una, iar noi cum o să reuşim să controlăm o grevă generală? Proverbul „Năravul din fire n-are lecuire" se aplică chiar şi în zilele noastre.

„Vrea bani", se tot gândea Honda. Totuşi, chiar şi după mai multe pahare de băutură, nu a abordart deloc subiectul.

A vorbit pe scurt despre divorţul lui de acum doi ani, apoi, dintr-odată, a trecut la alt subiect, o confesiune stăruitoare cum că nu va putea uita niciodată îndatorirea faţă de Honda – care îşi sacrificase poziţia de judecător şi sărise în apărarea lui Isao, fără nici o pretenţie materială. Conversaţia luând o asemenea turnură, deoarece nu suporta faptul că actualul Iinuma vorbeşte despre Isao, Honda a întrerupt imediat discuţia.

Brusc, Iinuma şi-a dat jos sacoul. Nu era atât de cald în cameră, iar Honda a presupus că se îmbătase. Apoi şi-a scos cravata, şi-a descheiat nasturii de la cămaşă şi de la maiou, şi-a expus pieptul înroşit de la băutură. Honda i-a văzut pieptul complet albit. Fiecare fir de păr în parte dispersa lumina, asemenea unei mulţimi de ace.

— Sincer să fiu, am venit să vă arăt acest lucru. Nu există ruşine mai mare. Dacă aş fi putut, aş fi ascuns-o toată viaţa, dar m-am gândit să vi-o arăt numai dumneavoastră, ca să râdeţi pe săturate. Mai mult decât atât, am considerat că numai dumneavoastră o să mă ascultaţi şi o să-mi înţelegeţi nereuşitele. Vreau să ştiţi ce fel de om sunt până la cel mai mic detaliu. Sunt cu adevărat cuprins de ruşine când mă compar cu fiul meu, care a avut un sfârşit onorabil. Îmi este cumplit de ruşine şi continui să trăiesc în această ruşine.

Lacrimile începuseră să-i curgă şiroaie pe obraji şi era incoerent.

— Aceasta este cicatricea de când am încercat să mă sinucid, imediat după război. Greşeala mea a fost că am crezut că-mi va reuşi *seppuku*, aşa că mi-am înfipt un pumnal în piept, dar nu am nimerit inima. Am pierdut foarte mult sânge, dar…

Ca şi cum s-ar fi mândrit, Iinuma a mângâiat cicatricea roşu-vineţie, strălucitoare. Honda a observat că acolo se produsese ceva ireversibil. Pielea rumenă, aspră se zbârcise împrejurul rănii şi o închisese fără dibăcie, accentuând încercarea eşuată.

Pieptul era la fel de puternic ca înainte, acum acoperit de păr alb, dar încă mândru de sine. Pentru prima oară Honda a înţeles că nu era vorba de bani, dar nu s-a simţit vinovat că interpretase greşit vizita lui. Iinuma nu se schimbase. Lui Honda nu i se părea ciudat faptul că şi un astfel de om avea nevoie să cristalizeze, să solidifice un lucru ameninţător, impur şi umilitor, pe care trebuia să-l transforme într-un lucru sublim, o piatră rară, şi că simţea dorinţa să i-l arate unui martor

de încredere. Fie că era serios, fie că se prefăcea, un lucru era clar: cicatricea aceea roşu-vineţie de pe piept rămăsese singura comoară din viaţa lui Iinuma. Honda avea neplăcerea să fie ales martorul acelui act nobil din trecut.

Ca şi cum s-ar fi trezit brusc din visare, Iinuma s-a îmbrăcat, scuzându-se pentru vizita lungă şi mulţumind pentru trataţie. Tocmai când să plece, Honda l-a oprit. A împachetat cincizeci de mii de yeni şi a insistat să-i introducă în buzunar, în ciuda împotrivirii lui Iinuma.

Până la urmă i-a mulţumit lui Honda extrem de formal:

— Atunci, accept cu mii de mulţumiri amabilitatea dumneavoastră şi voi avea plăcerea să folosesc banii pentru renovarea Academiei Seiken.

Honda l-a condus până la poartă, prin ploaie. Silueta lui Iinuma a dispărut prin poarta de sub frunzele rodiului. Nu se ştie de ce, dar acea siluetă îi amintea lui Honda de una dintre nenumăratele insule nocturne împrăştiate pe apele întunecate din jurul Japoniei. Pe insulele acelea izolate, înfometate, în afară de ploaia nebună, sălbatică, nu există altă apă.

32

În loc să-şi câştige liniştea după ce i-a pus inelul pe deget lui Ying Chan, inima lui Honda era inundată de frământări.

Era preocupat de o întrebare dificilă: cum să se ascundă şi s-o vadă goală pe Ying Chan? Ce minunat ar fi dacă, fără să ştie de prezenţa lui, ea s-ar mişca plină de viaţă sau s-ar întinde relaxată, dezvăluind toate secretele, aşa cum a lăsat-o natura, iar el ar analiza fiecare detaliu, ca un biolog? Dacă ar afla de prezenţa lui, totul s-ar nărui într-o clipă.

Un cristal de cuarţ perfect, un bol de sticlă, în care nu există nimic în afară de adorabilul joc liber, subiectiv al unei fiinţe. Ying Chan ar trebui să fie acolo.

Honda era convins că și el a ajutat într-un fel la cristalizarea vieților transparente ale lui Kiyoaki și Isao. Pentru aceste două vieți, mâna de ajutor întinsă se dovedise nefolositoare și ineficientă. Important era că el însuși, nefiind conștient de această misiune, își jucase rolul destul de natural, ba chiar prosteşte, cu toate că, la momentul respectiv, considerase că acționează ca un intelectual. Dar și după aceea ce a realizat? După ce torida Indie i-a dat o lecție neiertătoare, cu ce a contribuit el la „viață"? Ce fel de rol, ce implicare a avut?

Pe deasupra, Ying Chan mai era și femeie. Avea un trup care deborda de farmec misterios. Asta îl seducea. Îl ademenea constant spre viață. Care era scopul? Nu știa exact, însă, probabil, unul dintre motive era că viața izvorâtoare de farmec îi implica pe ceilalți și era sortită să distrugă viața însăși. Încă un motiv ar fi fost constrângerea lui Honda de a înțelege, de această dată pe deplin, imposibilitatea implicării în viețile altora.

Bineînțeles că Honda era convins că păstrarea lui Ying Chan într-un cristal va constitui esența plăcerii lui, dar nu putea anihila dorința înnăscută de a investiga. Oare exista vreo modalitate prin care putea împăca armonios aceste două interese contradictorii? Oare cum o putea birui pe Ying Chan, acest lotus negru care înflorea din noroiul vieții?

În această privință, ar fi fost bine dacă Prințesa ar fi dat o dovadă clară a faptului că era reincarnarea lui Kiyoaki și a lui Isao. Astfel, pasiunea s-ar mai fi domolit. Pe de altă parte, dacă ar fi fost o fată obișnuită și nu ar fi avut nimic de-a face cu lanțul de reincarnări la care Honda a fost martor, cu siguranță nu ar mai fi fost atât de atras de ea. Este posibil ca sursa puterii, care-i ținea pasiunea pe jar, și sursa atracției puternice să fi existat în aceeași *samsāra*. *Samsāra* era atât originea deșteptării, cât și originea dezorientării.

Când se gândea la asta, Honda își dorea cu ardoare să fi fost un bărbat în amurgul vieții, bogat și satisfăcut de viața

lui. Honda cunoştea câţiva bărbaţi de genul acesta. Câştigaseră bani, ajunseseră pe culmile succesului sau luptaseră din greu pentru a deţine puterea; erau mereu învingători, de invidiat, în comparaţie cu restul, totuşi în privinţa femeilor erau complet ignoranţi, deşi prin patul lor trecuseră câteva sute. Unii erau mulţumiţi ca prin bani şi putere să se înconjoare cu paravane de femei şi linguşitori. Femeile stăteau înşirate, arătându-şi doar profilul, precum luna. „Asta nu este libertate, e închisoare!", se gândea Honda. „Stau într-o colivie făcută din lucruri pe care numai ochii lor le pot vedea, în care se închid, se izolează de lume."

Alţii erau mai inteligenţi. Erau bogaţi, influenţi, dar şi cunoscători ai naturii umane. Cunoşteau toate tainele omului şi puteau pătrunde în profunzimile lucrurilor prin interpretarea celui mai mic indiciu de la suprafaţă. Psihologi superiori care neutralizează gustul vieţii prin amărăciunea oţetului de *tade*[1]. Oricând îşi doreau, ei puteau comanda ca pietrele decorative sau arbuştii din micile lor grădini cochete să fie înlocuiţi; ei deţineau grădini rafinate, sistematic organizate şi aranjate, sinteze ale lumii şi ale omului. Aceste spaţii conţineau pietre ale decepţiei, arbuşti ornamentali ai cochetăriei, pipirigul inocenţei, bazinele din piatră ale măgulirii, mici cascade ale loialităţii şi pietrele colţuroase ale nenumăratelor trădări. Stăteau toată ziua în faţa acestor conspiraţii alegorice, afundându-se în plăcerea tăcută de a elibera lumea şi viaţa de orice împotrivire. Asemenea unui bol preţios umplut cu ceai verde slab, spumos, apucau ferm în palmele lor amăreala şi superioritatea atotştiutorilor.

Honda nu era un altfel de om. Nu era nici mulţumit de sine, nici sigur, dar nu mai era nici ignorat. Văzuse doar graniţele dintre cunoscut şi necunoscut şi devenise conştient. Apoi, nesiguranţa era o avere perfectă pe care omul putea s-o fure din

1 Plantă din familia *polygonaceae.* (N. ed.)

tinerețe. Honda deja făcuse parte din viețile lui Kiyoaki şi Isao şi observase forme ale destinului cărora era complet absurd să le întinzi o mână. Se simțea trădat. Din punctul de vedere al destinului, viața nu era altceva decât o escrocherie. Atunci, existența umană? Nu era altceva decât lipsa împlinirilor, lucru deprins de Honda în India.

Cu toate acestea, viața absolut pasivă sau forma vieții perfect ontologice îl atrăgea pe Honda prea mult. Pe deasupra, era afectat de conceptul extravagant conform căruia, fără astfel de forme, nu există viață. Îi lipseau complet calificativele unui seducător. Din perspectiva sorții, seducția şi trădarea erau elemente fără valoare; ideea de a seduce în sine era fără valoare. Când se gândea că nu există alt mod de viață decât a te lăsa cu ingenuitate trădat de soarta însăşi, cum mai era posibil să intervii? Cum se putea ca cineva măcar să privească o astfel de existență pură? Pentru moment, nu putea decât să-şi folosească puterea imaginației. Ying Chan era mulțumită de sine în universul ei, de fapt era însuşi universul, şi trebuia izolată de Honda. Ea era un fel de iluzie optică, un curcubeu fizic: fața îi era roşie, gâtul portocaliu, pieptul galben, pântecele verde, coapsele albastre, gambele indigo şi degetele violete. Deasupra capului avea o inimă infraroşie invizibilă şi sub picioarele bine înfipte erau urme invizibile ale memoriei ultraviolete. Extremitatea curcubeului se contopise cu cerul morții. Era un curcubeu care se lega de cerul morții. Dacă necunoaşterea era primul factor al erotismului, cel absolut nu avea cum să fie decât eterna necunoscută, cu alte cuvinte, „moartea".

Când primise acea sumă neaşteptat de mare, Honda se gândise, la fel ca orice om, că-i va cheltui după bunul-plac, dar el deja considera banii nefolositori pentru plăcerea esențială. Participarea, ajutorul acordat, protecția, posesia, monopolul – toate acestea necesitau bani, iar banii aveau şi ei rolul lor, însă plăcerea lui Honda le respingea pe toate.

Ştia că în plăcerile necostisitoare erau ascunse emoții vii. Atingerea muşchiului umed de pe trunchiul copacului, în

crângul unde era ascuns, mirosul fin al frunzelor moarte din incinta parcului în care îngenunchease anul trecut într-o zi de mai. Parfumul frunzelor tinere era puternic, iar îndrăgostiții stăteau răsturnați pe iarbă, farurile mașinilor veneau și se duceau cu înverșunare pe șoseaua apropiată. Razele lor luminau coniferele asemănătoare coloanelor unor temple, apoi umbrele lor parcă erau secerate în mod tragic, una după alta. Se cutremura când lumina trecea peste iarbă. Pentru câteva clipe distribuia o frumusețe aproape atroce de sacră albului lenjeriei întoarse pe dos. Doar o dată Honda privise o rază de lumină care a trecut direct peste fața unei femei cu ochi visători. Oare de ce a putut vedea că avea ochii deschiși? De vreme ce a remarcat reflexia unei particule de lumină, cu siguranță erau deschiși, cel puțin pe jumătate. Era un moment înfiorător când întunericul existenței umane era dezvelit pe neașteptate și a zărit ceea ce nu ar fi trebuit.

A se sincroniza cu tremurul îndrăgostiților, a-și potrivi palpitațiile cu ale lor, a le împărtăși frica, iar la sfârșitul acestei uniuni, a rămâne o ființă care vede, dar nu este văzută. Practicanții acestei urmăriri tainice stăteau ascunși pe ici, pe colo, sub copaci și în tufișuri, asemenea greierilor. Și Honda era unul dintre aceşti oameni fără nume.

În beznă, erau femei și bărbați tineri, trupuri îmbrățișate, cu mijlocul și picioarele descoperite. Mișcări tandre ale mâinilor în întunericul de nepătruns. Fese albe de bărbați se mișcau precum mingile de ping-pong. Fiecare suspin avea o autenticitate aproape juridică.

Dar, când farurile au împrăștiat întunericul existenței pentru un moment, fața femeii s-a luminat neașteptat de mult. Totuși, nu cei urmăriți tresăreau, ci aceia care priveau pe furiș. Când sirenele îndepărtate și lirice ale mașinii de poliție răsunau din afara parcului, unde neoanele ardeau ca jăraticul, femeile privite nu se retrăgeau din dezmăț, iar bărbații își umflau piepturile virile, asemenea lupilor.

Odată, Honda a luat masa cu un avocat cu experiență, care i-a povestit despre scandalul surprins de el la o secție de

poliție. Se pare că subiectul nu fusese făcut public. Era vorba despre o persoană foarte respectată în lumea avocaților, care se bucura de prestigiu și era stimat datorită poziției sale înalte; poliția l-a arestat deoarece era recidivist. Avea șaizeci și cinci de ani. Un polițist tânăr i-a cerut cartea de vizită și a început să-l ia la întrebări, fără menajamente, pe avocatul în vârstă. I-a cerut, deși avocatul tremura de rușine, să descrie în detaliu practica voyeurismului. În plus, polițistul i-a ținut o predică zdravănă. Imediat ce tânărul a aflat statutul social al delincventului, l-a batjocorit pentru propriul amuzament, accentuând înfiorătoarea crevasă dintre prestigiul de care se bucura în societate și josnicia crimei sale. Era conștient de faptul că nu era posibil omenește să construiești o punte peste acest abis și, totuși, l-a chinuit pe bătrân. Mustrat de un tânăr, care ar fi putut să-i fie nepot, devenise umil, plecase capul și își ștergea continuu transpirația de pe frunte. După ce a fost împroșcat cu noroi în felul acesta, în final a fost achitat. Doi ani mai târziu a murit de cancer.

Cum ar fi procedat Honda?

Honda ar fi trebuit să știe cum să facă o punte peste un astfel de abis fără speranță. Formula secretă din India trebuia să fi dat roade.

Oare de ce nu a putut bătrânul judecător să explice în termeni juridici acea plăcere care îi umezea ochii – cea mai modestă plăcere din viață? Dar, deși Honda se prefăcea că ascultă acea întâmplare ca pe o bârfă amuzantă, în timp ce mânca, gândirea lui de avocat îl făcea să suspecteze faptul că subiectul avea legătură directă cu el. S-a străduit să marcheze punctele esențiale prin zâmbet, însă era uimit de contrastul nemilos dintre plăcerea mizerabilă văzută prin ochii lumii, ca o pereche de sandale din paie înnoroite, și plăcerea care ascundea, în esența ei, solemnitatea. În urma chinului acestuia de o oră, a renunțat complet la obicei, la tresărirea de bucurie. Din fericire, nu-i știa nimeni plăcerea.

Era de necrezut că trecuse cu vederea pericolul, odată ce-şi umilise în public propria raţiune. Adevărata acţiune periculoasă era raţionamentul, iar curajul se născuse tot de aici.

Dacă banii nu puteau să-i garanteze securitatea şi să-i ofere emoţii reale, atunci cum putea să îmbrăţişeze o viaţă nouă la vârsta lui? Cu toate acestea, pofta de viaţă nu părea să scadă odată cu vârsta, ci să se înteţească.

Pentru asta, deşi nu-şi dorea, era nevoit să folosească ceva intermediar. Chiar dacă Ying Chan, să presupunem prin absurd, s-ar culca cu el, atât timp cât ceea ce-şi dorea cu adevărat era ceva ce ea nu-i putea arăta, el era forţat să găsească o metodă artificială indirectă, ocolitoare pentru a obţine lucrul râvnit.

Într-o seară, frământat de gândurile acestea şi neputând dormi, a scos din bibliotecă *Sūtra Înţeleptului Rege Păun Auriu*, uitată acolo o perioadă de timp, plină de praf.

A murmurat mantra care marca împlinirea păunului: „*ma yu ra ki ra tei so waka*".

Era doar un joc de cuvinte. Dacă supravieţuise războiului doar datorită acestei sutre, atunci viaţa lui bazată pe astfel de valori devenea din ce în ce mai zadarnică.

33

Keiko a arătat un interes deosebit pentru povestea Regelui Păun.

— Spui că vindecă muşcăturile de şarpe? Vreau neapărat să învăţ. Adesea văd şerpi în grădina din Gotemba.

— Îmi aduc aminte doar un scurt pasaj de început. Suna cam aşa: „*ta do ya ta itsuchi mitsuchi chi ri mitsuchi chi ri bi ri mitsuchi*".

— Este asemănător cântecului italian *Ciribiribin*! a râs Keiko.

Honda s-a simţit jignit de reacţia ei nechibzuită şi n-a mai răspuns.

Keiko venise cu un student de la Universitatea Keiō pe care l-a prezentat ca fiind nepotul ei. Purta un costum de fabricație străină și un ceas de lux tot din străinătate. Avea ochii înguști și buzele subțiri. Honda a fost uimit când și-a dat seama că într-o clipă propriii ochi, care îl priveau pe acest tânăr frivol, deveniseră la fel de critici precum cei ai membrilor Clubului de Kendō.

Keiko a rămas stăpână pe sine tot timpul. Dădea indicații pe un ton blajin. Toate solicitările ei erau urmate de instrucțiuni detaliate.

Honda aflase acest lucru cu două zile înainte, când o invitase să ia prânzul împreună la Tokyo Kaikan pentru a sărbători întoarcerea ei în oraș. Îi pomenise de intenția lui de a-i prezenta lui Ying Chan un băiat bun și cu inițiativă. Doar din această frază Keiko dedusese totul.

— Am înțeles. Nu-ți convine faptul că încă e virgină. Data viitoare când ne întâlnim îl aduc pe incorigibilul meu nepot. Cu el, nu trebuie să-ți faci griji pentru urmări. După aceea o să poți să joci rolul confidentului afectuos, foarte amabil, și să te bucuri de ea pe îndelete... Ce plan minunat!

Când Keiko pronunța cuvântul: „minunat", semnificația cuvântului pălea mereu. Plăcerea era complet lipsită de plăcere; dacă ar fi fost prostituată, ar fi trebuit să se prefacă. Ea era prea cumpănită.

Apoi, Keiko a început să dea explicații despre acest nepot spilcuit, pe nume Shimura Katsumi. I-a spus lui Honda că a trimis măsurile lui la New York și, printr-un prieten american al tatălui, a comandat costume Brooks Brothers pentru toate sezoanele. Doar din această relatare aflai multe despre caracterul lui.

În timp ce reluaseră discuția despre *Sūtra Regelui Păun Înțelept*, Katsumi se uita într-un punct fix, vizibil plictisit. Holul Hotelului Imperial semăna cu intrarea într-un cimitir, cu pietre proeminente, care demarcau mezaninul, iar în magazinul

din colțul holului revistele americane şi cărțile în format de buzunar strident colorate, neglijent înflorite, erau asemenea unei coroane de flori ofilite de pe un mormânt.

Mătuşa şi nepotul semănau ca două picături de apă în ceea ce priveşte incapacitatea de a asculta cu seriozitate spusele altor persoane – în cazul nepotului, din pricina lipsei de maniere, iar în ceea ce o privea pe mătuşă, datorită unui comportament ales. Cu siguranță şi Keiko asculta confesiunile cu aceeaşi indiferență încât vorbitorul rămânea înmărmurit.

— Problema este că nu ştiu dacă Ying Chan va veni sau nu, a spus Honda.

— Ai fobia aceasta de când nu a venit la petrecerea ta de casă nouă. Hai să aşteptăm relaxați. Chiar dacă nu vine, noi ne vedem de programul nostru. O să luăm masa toți trei şi o să ne simțim bine. Katsumi nu este nerăbdător din fire.

— A... păi... aşa este, a răspuns vag Katsumi cu o intonație nu prea convingătoare.

Ca şi cum şi-ar fi adus aminte de ceva, Keiko a scos din poşetă un parfum solid şi l-a frecat de lobul urechii, de care atârnau cerceii cu jad.

Luminile din hol s-au stins ca la comandă.

— Măi să fie! Pană de curent! a exclamat Katsumi.

Ce rost avea să spună că s-a oprit curentul, în timp ce curentul era oprit, se gândi Honda. Există oameni care vorbesc doar ca să-şi justifice lenea.

Bineînțeles, Keiko nu a scos nici un cuvânt. Parfumul a fost băgat în poşetă, iar sunetul metalic al închizătorii a avut un ecou plăcut în întuneric. Sunetul s-a deschis într-un alt întuneric. În beznă, carnea coapselor lui Keiko, fermă, voluminoasă şi suverană, părea să se disperseze în secret şi fără limite împreună cu eliberarea mirosului de parfum.

Totuşi, liniştea a fost momentană, iar conversația nefiresc de veselă a camarazilor de suferință a început, de parcă îşi făceau loc prin întuneric.

— În perioada ocupației, armata americană avea prioritate în folosirea electricității și așa cu o putere slabă. Cetățenii suportau mereu întreruperile de curent și se pare că situația aceasta încă mai continuă.

— Într-o seară, în timpul unei astfel de pene adăugă Keiko, tocmai treceam pe lângă Yoyogi și am văzut că numai clădirea American Yoyogi Heights era puternic luminată. Porțiunea aceea plutea deasupra întunericului întregii zone și părea un oraș cu oameni din altă dimensiune; frumos, dar sinistru.

Era beznă, însă farurile mașinilor de pe strada din fața iazului din grădină emiteau lumină până la ușile turnante de la intrare. Ușile se mișcau leneș în urma unei persoane, care părăsise hotelul, și farurile tremurau, ca niște raze luminoase din întunericul subacvatic. Honda a simțit un fior ușor când și-a amintit scena nopții din parc.

— Poți să respiri liber și cu ușurință în întuneric, a spus Keiko.

Când Honda a vrut s-o întrebe ce se întâmplă cu cei care pot respira după-amiaza, umbra lui Keiko s-a ridicat și s-a prelins pe perete. Un băiat de serviciu a adus lumânări; puse în scrumiere și aranjate pe mese, transformau sala de mese într-un adevărat cimitir.

Un taxi a tras în fața hotelului. A intrat Ying Chan îmbrăcată într-o rochie galben-canar, elegantă, de seară. Honda era uluit de miracol. Nu întârziase decât cincisprezece minute față de ora stabilită.

Ying Chan era frumoasă în lumina lumânării. Părul ei se confunda cu întunericul, flăcările îi licăreau în ochi, zâmbetul era strălucitor – era chiar mai frumoasă decât în lumină. Partea din față a rochiei galben-canar se ridica și cobora în ritmul respirației, accentuând umbrele.

— Vă aduceți aminte de mine? Sunt Hisamatsu. Ne-am văzut acum ceva timp în Gotemba, a abordat-o Keiko.

Ying Chan, fără să-i mulțumească pentru acea tratație, a spus un „da" și a zâmbit dulce.

Keiko l-a prezentat pe Katsumi, care i-a oferit scaunul lui. Honda a observat imediat faptul că băiatul fusese puternic impresionat de frumusețea lui Ying Chan.

Și-a întins nonșalant degetul cu inelul de smarald, dar nu cu intenția de a-i atrage atenția lui Honda. Lumina lumânărilor reflecta un verde asemănător aripilor unei insecte ce tocmai a zburat înăuntru. Fețele impresionante ale perechii de *yasuka* erau nervoase și pline de umbre. Honda a interpretat gestul lui Ying Chan de a purta inelul ca fiind o dovadă de gingășie.

Lui Keiko imediat i-au căzut ochii pe inel. I-a tras ușor degetul.

— Ce inel inedit! Este din țara dumneavoastră?

Nu avea cum să fi uitat inspecția amănunțită a bijuteriei în Gotemba, dar atitudinea ei era atât de naturală și de convingătoare, încât chiar lăsa impresia că nu-și mai amintea.

Honda se uita țintă la lumina unei lumânări și se întreba în sinea lui dacă Ying Chan va spune sau nu că este cadou de la el.

— Da, din Thailanda, a răspuns ea simplu.

S-a mulțumit cu răspunsul ei și s-a îmbătat cu șarmul degajat de situația creată de el.

De parcă deja ar fi uitat povestea cu inelul, Keiko a luat inițiativa și s-a ridicat.

— Haide să mergem la Manuela! Dacă tot o să mergem la un club de noapte, n-ar fi mai bine să și cinăm acolo? Chiar au mâncare gustoasă.

Katsumi conducea un Pontiac, mașină care fusese cumpărată pe numele unui american. Dacă se urcau cu toții în mașină, nu le lua mai mult de două minute să ajungă acolo.

Ying Chan s-a așezat pe scaunul din față, iar Honda și Keiko în spate. Atât la urcare, cât și la coborâre, Keiko a oferit un adevărat spectacol. De când își aducea minte, avea obiceiul să intre în mașină înaintea tuturor, nu-și trăgea șoldurile îmbrăcate în fustă până la locul cel mai depărtat, ochea locul unde

dorea să stea și, dintr-o mișcare, fără ezitare, își depunea acolo posteriorul ca o amforă. Părul lung, negru al lui Ying Chan se revărsa peste spătarul scaunului, iar din spate era și mai spectaculos. Lui Honda îi amintea de iedera atârnând pe pereții abrupți ai unui castel părăsit. În timpul zilei, șopârla se odihnea la umbră...

Domnișoara Manuela deținea un club de noapte mititel, modern, la subsolul unei clădiri vizavi de sediul Corporației de Radioteleviziune Japoneză, NHK. Imediat ce i-a văzut pe Keiko și Katsumi coborând scările, oacheșa dansatoare eurasiatică a venit să-i întâmpine pe clienții ei fideli.

— O! Bine ați venit! A, și dragul de Katsumi. Astăzi ați venit devreme. Vă rog să preluați controlul!

Nu era nimeni pe ringul de dans așa de devreme, doar muzica străbătea încăperea, precum vântul nordic, care dispersează fragmente luminoase din globul de oglinzi. Acestea semănau cu niște fâșii de hârtie albă, plutind deasupra străzilor înnoptate.

— Senzațional, avem tot clubul pentru noi! a afirmat Keiko întinzându-și degetele acoperite cu inele, în spațiul întunecat. Peste această exclamație exhaustivă, strălucitoarele instrumente de suflat sunau trist.

— Nu te deranja, stai jos, i-a impus Keiko domnișoarei Manuela, care tocmai dorea să le ia comanda în locul chelneriței.

Katsumi s-a ridicat și i-a oferit scaunul lui. De-abia apoi Keiko i-a prezentat pe Ying Chan și Honda, iar referitor la el Keiko a afirmat:

— Acest domn este noul meu prieten. Am deprins gusturi japoneze.

— Foarte bine! Deveniseși prea americanizată. Ar fi bine să scapi puțin de mirosul acela american.

Domnișoara Manuela s-a prefăcut c-o miroase pe Keiko cu un gest exagerat, iar Keiko, la rândul ei, i-a răspuns simulând că se gâdilă. Ying Chan a râs din inimă la glumă, aproape să

răstoarne un pahar de pe masă. Privirea puțin consternată a lui Honda s-a intersectat cu privirea lui Katsumi. Era pentru prima oară când privirile lor se întâlneau.

Keiko, parcă amintindu-și brusc, și-a recăpătat demnitatea și a întrebat de formă:

— V-a dat bătaie de cap pana de curent de adineauri?

— Nu, deloc. Noi servim numai la lumina lumânării.

Domnișoara Manuela a răspuns cu aroganță. Dinții ei albi străluceau în întuneric și s-a întors spre Honda cu un zâmbet prietenos.

Membrii orchestrei au salutat-o pe Keiko când s-au ridicat de la locurile lor, iar ea le-a răspuns fluturându-și mâna albă. Totul se învârtea în jurul ei.

Cei patru au luat cina. Lui Honda nu-i plăcea să mănânce în locuri întunecate, însă n-a avut de ales. Mușchiul Chateaubriand în sânge ar fi trebuit să fie roșu-aprins, dar era deprimant de negru.

Numărul clienților a început să crească. Lui Honda i se făcea rău când își imagina cum se uitau ceilalți la el, pretinzându-se tinerel într-un astfel de loc de distracții. Cu cât s-ar porni mai repede revoluția, cu atât mai bine, cel puțin așa susținea lumea.

Honda a fost luat prin surprindere când ceilalți trei s-au ridicat deodată de la masă. Keiko și Ying Chan voiau să se ducă la toaletă, iar Katsumi stătea în picioare, așa cum se cădea când o doamnă părăsea masa. Katsumi s-a așezat din nou și, pentru prima oară, au rămas doar ei doi.

— Este incredibil de atrăgătoare! a spus pe neașteptate Katsumi cu o voce puțin răgușită.

— Îți place de ea?

— Mereu am visat la o femeie cu pielea închisă, mignonă, care să nu vorbească prea bine japoneza. Cum să spun? Am niște gusturi puțin mai aparte.

— Chiar aşa? a răspuns scurt Honda zâmbind delicat, totuşi dezgustat de fiecare cuvânt rostit de el. Ce părere ai despre trupul ei?

— Păi, nu m-am gândit prea mult la aspectul acesta. Vă referiţi la senzualitate? a replicat volubil tânărul, aprinzându-i repede ţigara lui Honda cu bricheta lui Dunhill.

— De exemplu, să presupunem că ai avea un ciorchine de struguri. Dacă îi strângi prea tare, se zdrobesc. Dar, dacă îi apuci astfel încât să nu-i striveşti, atunci plenitudinea pielii lor va opune o rezistenţă subtilă degetelor tale. Când spuneam „trup", mă refeream la această senzaţie. Înţelegi?

— Cred că înţeleg... a răspuns cu un aer gânditor studentul modern, dornic să se comporte ca un adult, consolidându-şi încrederea în sine cu greutatea amintirilor.

— E bine dacă înţelegi. E suficient să ştii doar atât, a zis Honda încheind conversaţia.

După un timp, Katsumi a invitat-o pe Ying Chan la dans şi s-au întors după trei melodii consecutive. Katsumi şi-a luat o faţă inocentă şi i-a spus lui Honda:

— M-am gândit mereu la comparaţia dumneavoastră cu strugurii...

— Ce vrei să spui? l-a întrerupt Keiko.

Conversaţia s-a pierdut fără urmă în zgomotul muzicii.

Honda nu obosea să o privească pe Ying Chan dansând, deşi el nu era familiar cu dansul. Prin dans elimina inconvenienţele traiului într-o ţară străină şi buna-dispoziţie era expusă cu bucurie. Gâtul ei, relativ îngust în comparaţie cu corpul, se mişca bine. Gleznele erau delicate şi sprintene. Dansa pe vârfuri şi, pe sub fusta care se unduia, picioarele frumoase se mişcau ca doi palmieri înalţi pe o insulă îndepărtată. Epuizarea şi vitalitatea alternau continuu, ezitarea şi vioiciunea făceau schimb într-o clipă. Cât timp a dansat, zâmbetul i-a luminat faţa. Când s-a învârtit în jurul picioarelor lui Katsumi în ritmul dansului jitterbug, cu toate că trupul ei era deja răsucit, luciul dinţilor ei albi încă se vedea, asemenea unei semiluni.

34

Lumea era încețată de semne de rău augur.

De Ziua Muncii, în fața Palatului Imperial s-a iscat o răzmeriță. Polițiștii au tras în mulțime și scandalul a luat amploare. Șase sau șapte demonstranți au format un grup și au atacat o mașină americană, pe care au răsturnat-o și au incendiat-o. Un polițist agresat și-a abandonat motocicleta albă, care a luat foc imediat. Un marinar american căzut în canalul cu apă din jurul palatului stătea mai mult cu capul în apă, deoarece, când îl ridica, demonstranții aruncau cu pietre. Flăcări zburau peste tot în grădina din fața palatului. În acest timp, soldații americani stăteau de pază cu baionetele la sediul Statului-Major General din Hibiya și la sediul Companiei de Asigurări de Viață Meiji.

Nu a fost o simplă răscoală. Nimeni nu se aștepta să se ajungă aici, iar acum toată lumea prevedea că viitorul pregătește încă o revoltă, la scară mai largă.

Pe data de 1 mai, Honda nu s-a dus la biroul din Marunouchi, deci nu a văzut cu propriii ochi demonstrația, dar când a auzit la radio și a citit în ziar detaliile, a înțeles că era o situație complicată. În timpul războiului, el a încercat să nu se implice, totuși, acum, nu putea să ignore ceea ce se întâmpla în jurul lui. Era cam nesigur pe cele trei metode tradiționale de investire a averii și a decis că trebuie să se consulte cu un prieten care-l îndruma de obicei în problemele financiare.

În ziua următoare, n-a mai suportat să stea nemișcat în casă și a ieșit la plimbare. Soarele verii timpurii lumina vechiul oraș, în zona Hongō Sanchōme. Nimic neobișnuit. Evitând magazinele cu cărți de legislație, a intrat într-o librărie în care revistele erau aranjate la întâmplare. De mulți ani căpătase obiceiul de a intra prin librării în plimbările lui.

Multitudinea de titluri scrise pe cotoare îl liniștea. Erau păstrate toate sub formă de concepte. Dragoste și dorință

umană, răfuială politică, toate erau imprimate şi aliniate în liniște. Mai mult, aici găseai orice: de la cărți de tricotat până la politică internațională.

Nici măcar Honda nu ştia de ce se simțea relaxat în librării – nu putea spune decât că era o practică dobândită în copilărie. Kiyoaki şi Isao nu au avut ceva asemănător. Ce-o fi fost cu obiceiul acesta? Oare pentru că s-ar fi simțit neliniștit dacă nu ar fi centralizat constant lumea? Sau poate era încăpățânarea ce nu-l lăsa să accepte adevărurile care nu fuseseră înregistrate în scris? Conform spuselor lui Stéphane Mallarmé, mai devreme sau mai târziu, totul va fi exprimat în scris, iar dacă lumea s-ar sfârşi într-o lucrare splendidă, niciodată nu ar fi prea târziu să dai fuga să ți-o cumperi.

Aşa este. Întâmplarea de ieri deja se terminase. Aici nu mai erau nici flăcările cocktailurilor Molotov. Nici urletele. Nici violența. Nici măcar urmele măcelului. Un civil pașnic, urmat de un copil, căuta cărți noi; o doamnă grasă, cu un pulover verde-deschis, care ținea o sacoşă de cumpărături, întreba pe un ton arogant dacă nu cumva deja a apărut ultimul număr al unei reviste pentru femei. În spatele magazinului, vaza cu aranjamentul de irişi, o pasiune a proprietarului, era pusă sub o bucată colorată de hârtie înrămată, pe care scria, într-o caligrafie stângace: „Lectura este hrana sufletului".

Honda se plimba prin librăria îngustă, lovindu-se de oameni. Nu a găsit nici o carte pe placul lui, aşa că s-a oprit în fața raftului unde erau expuse revistele cunoscute. Acolo, un tânăr într-o bluză sport ce părea a fi student era captivat de revista pe care o citea. Honda observase de la distanță că se zgâia la o singură pagină. S-a apropiat de tânăr prin partea dreaptă şi s-a uitat cu nonşalanță la pagina respectivă.

A văzut o fotogravură prost imprimată, de culoarea porțelanului celadon; o femeie dezbrăcată stătea jos, legată cu o sfoară şi aplecată pe o parte. Tânărul continua să se uite cu insistență la revista din mâna stângă.

Fiind atât de aproape de el, a observat că băiatul era ciudat de rigid: gâtul, profilul şi ochii, nenatural măriţi, erau asemenea unui basorelief egiptean. Apoi, a văzut clar cum mâna dreaptă din buzunarul pantalonilor se mişca violent, mecanic.

Honda a părăsit imediat librăria. Plimbarea lui fusese distrusă.

„De ce făcea lucrul acesta în faţa oamenilor? Nu avea bani să cumpere revista respectivă? Dacă asta ar fi fost cauza, i-aş fi plătit-o eu, fără să întreb nimic. Chiar aşa, oare de ce n-am făcut eu asta imediat? Ar fi trebuit să scot banii pe loc, fără să ezit!"

Însă după ce a parcurs doar câţiva metri, Honda şi-a schimbat părerea.

„Nu, n-are cum să fie asta problema. Dacă ar fi vrut revista, era suficient să-şi amaneteze stiloul şi putea s-o cumpere."

Revista putea fi cumpărată şi luată acasă. Din acel punct imaginaţia lui Honda s-a dezlănţuit. Dintr-un motiv sau altul, tânărul nu i se mai părea a fi complet necunoscut.

Deoarece nu dorea să se întoarcă acasă şi să fie întâmpinat de soţia lui, cu astfel de gânduri, a ales să meargă pe o cale ocolitoare, în loc să cotească la Biserica Metodistă.

Cu siguranţă, tânărul nu luase revista acasă nu din cauză că avea părinţi severi şi nici din cauză că nu avea unde s-o ascundă. Honda a ajuns la concluzia că băiatul locuia singur, cu chirie. Era clar că, atunci când ajungea în camera lui, singurătatea, care-l aştepta cu entuziasm, sărea pe el asemenea unui animal de companie. Cu siguranţă îi era teamă să deschidă revista cu femeia dezbrăcată şi legată şi să împărtăşească acea plăcere cu singurătatea. Probabil că acolo era libertatea absolută a închisorii pe care tânărul o instalase. În micuţul spaţiu, steril şi pătrat, un cuib întunecat înţesat cu miros de seminţe, îi era frică să înfrunte faţa crispată a femeii goale, de culoarea porţelanului celadon, ai cărei sâni erau striviţi de sfoara strânsă, iar nările se desfăcuseră precum aripile unui porumbel.

Întâlnirea cu această femeie captivă într-un spațiu al libertății absolute era considerată o crimă... Tocmai de aceea a ales să o facă în văzul lumii. Își dorise să fie el legat, cu sfoara privirilor oamenilor, și s-o confrunte în pericol și umilință pe femeia captivă. Condițiile respingătoare pe care le alesese reprezentau o condiție *sine qua non*, la fel de subtilă și delicată precum firul de mătase ascuns în dragostea trupească.

Seducția unei obscenități foarte speciale, extrem de dulci. Tânărul nu ar fi fost încercat de această dorință, dacă imaginea ar fi fost fotografia artistică a unui fotomodel frumos. Sexualitatea se dezlănțuie ca o furtună, zi și noapte, în metropolă. Un super-exces obscur. Străzile de vizavi luminate de cocktailurile Molotov. Canalul subteran al pasiunii... Când Honda a văzut impunătorii stâlpi de piatră ai porții, neclintiți de pe vremea tatălui său, a realizat că trebuie să trăiască într-o lume total diferită de cea în care tatăl lui și-a dus anii bătrâneții. Când a împins poarta laterală și a văzut imensele flori de magnolie albe deschise complet pe vârful ramurilor înalte, a simțit dintr-odată oboseala plimbării și nu și-a dorit decât să-și dedice restul vieții poemelor *haiku*.

35

Dacă tot trebuia să ia o cutie de havane pe care le comandase Keiko, Honda dorea să discute cu ea și Katsumi. Katsumi a venit cu mașina la sediul lui Honda. Era o după-amiază de început de vară cu soare arzător.

Nu se găseau havane veritabile, dar puteai face rost de unele fabricate în Florida de la PX. Deoarece Keiko urma să cumpere țigări de la fostul magazin Matsuyama, actualul PX, Katsumi avea să-l ducă pe Honda acolo.

Honda, bineînțeles, nu putea intra în PX. L-a rugat pe Katsumi să parcheze în față și au urmărit din mașină ieșirile.

În fața geamurilor cu perdele albe ale magazinului se învârteau nenumărați caricaturiști, studiindu-i pe soldații americani care ieșeau. Tinerii soldați, pare-se abia reveniți din Coreea, nu prea opuneau rezistență și se lăsau desenați. Printre ei, o tânără americancă în blugi, probabil venită la cumpărături, se așezase pe balustrada de alamă din fața gemului și stătea să i se facă portretul.

Era o scenă interesantă dacă aveai de așteptat în mașină. Soldații americani, cu alură profesională, stăteau ca niște modele, fără să fie rușinați de privitori. Nu îi mai deosebeai de clienți. Spectatorii îi încercuiseră, iar dacă unul dintre ei se sătura să privească, imediat îi lua altul locul. Fețele rozalii ale americanilor cu statura impunătoare ieșeau în afară deasupra gloatei, precum capetele unor statui.

— Întârzie, i-a zis Honda lui Katsumi ieșind din mașină să-și dezmorțească oasele la soare.

S-a alăturat mulțimii pentru a o privi pe tânăra din America. Nu era frumoasă. Își legăna picioarele în blugi. Purta un tricou ecosez cu mânecă scurtă, cam bărbătesc. O săgeată de lumină trecea prin clădire și cădea diagonal pe jumătate din obrazul pistruiat, care, uneori, se strâmba după mișcările bărbiei, pe când mesteca guma. Nu era nici arogantă, nici rece. Privirile curioase nu-i afectau deloc atitudinea naturală și ochii căprui, pătrunzători, aproape nemișcați, priveau fix într-un colț, de parcă se proptea în ei.

Fata se uita la ceilalți oameni ca și cum privea aerul. Părea să fie fata pe care o căuta Honda. Brusc, i s-a stârnit interesul ca vârfurile firelor de păr răsucindu-se când sunt puse pe foc. Atunci, un bărbat de lângă el i s-a adresat. După ce l-a fixat un timp cu privirea pe Honda, i-a vorbit:

— Cred că ne-am mai întâlnit undeva.

Honda a văzut un bărbat mititel, ca o rozătoare, cu un costum jerpelit. În dreptul tâmplelor avea părul tăiat drept și

ochii neliniştiţi aveau o licărire obedientă, şi totuşi ameninţătoare. Honda se simţea neliniştit.

— Cine sunteţi? Îmi pare rău, dar... a spus Honda distant.

— Amândoi privim pe furiş de după copaci, în parc. Eu cred că suntem prieteni, nu? a răspuns el, întinzându-se să-i şoptească la ureche.

În ciuda efortului de a nu păli, Honda a pălit. A replicat pe un ton răstit:

— Ce vreţi să spuneţi? Cred că mă confundaţi!

Aceste cuvinte au adus pe faţa pricăjitului un rânjet neiertător. Honda ştia că acel rânjet era asemenea unui mici fisuri subterane care, câteodată, are puterea să prăbuşească într-o clipă construcţii uriaşe. Totuşi, pentru moment, omul nu avea nici o dovadă. Mai mult decât atât, Honda nu mai avea un prestigiu la care să ţină. Tocmai acest rânjet l-a făcut să înţeleagă lipsa renumelui propriu.

Honda l-a împins cu umărul pe acel individ şi a luat-o spre intrarea în PX. Chiar atunci a apărut şi Keiko.

A ieşit din magazin într-un costum violet, cu pieptul înainte, urmată de un soldat american a cărui faţă aproape că era ascunsă în spatele unui morman de pungi de hârtie. Honda s-a gândit că este iubitul ei, Jack, dar nu era el.

Keiko i-a făcut cunoştinţă lui Honda cu soldatul în mijlocul drumului pavat.

— Nu ştiu cum îl cheamă pe dumnealui. Este un tânăr amabil, care s-a oferit să-mi ducă bagajele până la maşină.

Văzându-l pe Honda că vorbeşte cu un soldat american, individul pricăjit a luat-o la fugă.

Keiko avea prinsă la piept o broşă galbenă, strălucitoare, asemenea Ordinului Suprem al Crizantemei. În razele lunii mai, ea mergea direct înspre maşină, unde Katsumi aştepta respectuos cu uşa deschisă. Soldatul i-a înmânat pungile de hârtie, una câte una, lui Katsumi, care abia mai putea să le ţină.

Era o scenă interesantă. Mulțimea din fața magazinului PX se holba cu gurile deschise, uitând de caricaturişti.

Când maşina a pornit, Keiko i-a făcut cu mâna soldatului amabil, iar el a răspuns. Au mai răspuns salutului vreo doi-trei bărbați din mulțime.

— Câtă popularitate! a spus Honda pe un ton superficial, pentru a-şi demonstra cât de repede şi-a putut reveni după acea întâmplare tulburătoare.

Keiko a zâmbit mulțumită şi a zis:

— Bunătatea se găseşte peste tot.

Cu gesturi grăbite, a scos o batistă cu broderie chinezească şi şi-a suflat nasul cu zgomot, în stil european.

— Din cauză că dormiți în fiecare noapte dezbrăcată! a afirmat Katsumi în timp ce conducea.

— Ce nepoliticos! De parcă m-ai fi văzut... Unde mergem acum?

Honda era speriat că-l va întâlni din nou pe acel omuleț dacă se plimbă prin zona Ginza.

— Să mergem la acea clădire, la colț cu Hibiya... Cum îi spunea? a răspuns Honda iritat, fără să-şi amintească.

— Vă referiți la Hotelul Nikkatsu, a presupus Katsumi.

În scurtă vreme traversau podul Sukiya, privind printre oameni râul maro-verzui, murdar.

Keiko era extrem de amabilă şi inteligentă, însă era clar că ducea lipsă de o anume blândețe. Fie că era vorba de literatură, artă, muzică, chiar şi filozofie, mereu discuta pe acelaşi ton feminin-extravagant, cu aceeaşi încântare exuberantă cu care vorbea despre parfumuri şi coliere. Niciodată nu-şi etala cultura legată de artă sau filozofie, iar cunoştințele ei, deşi bogate, nu erau echilibrate; în unele domenii chiar excelau.

Honda credea că femeile din erele Meiji şi Taishō care aparțineau clasei superioare erau fie protocolare, fie virtuoase, ba chiar snoabe; calea de mijloc la care recurgea Keiko era surprinzătoare

pentru el şi prevedea ceva probleme pentru viitorul ei soţ. Deşi nu era niciodată crudă, Honda simţea că ea avea capricii nemiloase în ceea ce priveşte problemele mărunte.

Oare era o măsură de protecţie? Care era scopul? Ea fusese crescută în aşa fel încât să nu aibă nevoie în mod expres de o armură. Nu a fost pusă în situaţia de a lupta cu duşmanii din jurul său. Dimpotrivă, lumea a tratat-o mereu cu respect pe Keiko şi descoperea în ea un tip de inocenţă, copleşitoare prin autoritate.

Caracterul ei nu-i permitea să deosebească favoarea de afecţiune, de aceea, celui care-i făcea o favoare îi lăsa impresia că este îndrăgostită de el.

Şi de data aceasta a fost la fel. Din holul mezaninului, asemănător cu un teren nou de rugbi, Keiko, cu un pahar de sherry în faţă, a început să dea instrucţiuni. Avea senzaţia că ascultă o reţetă a preparării cărnii de pasăre, numită Ying Chan, în stil franţuzesc.

— De atunci v-aţi mai întâlnit de două ori. Cum a decurs? Până unde ai ajuns? l-a întrebat mai întâi pe Katsumi.

Apoi, de parcă tocmai îşi amintise, a scos o cutie mare groasă de lemn, cu havane, din punga de hârtie şi a pus-o în poala lui Honda.

— Cum să decurgă? Cred că o să dea roade în curând.

Honda a mângâiat cu vârful degetelor cutia şi şi-a închipuit mirosul de tutun fin, o mireasmă de mult uitată. Desenul de pe cutie îl ducea cu gândul la bancnota unei mici ţări europene, cu monede de aur şi benzi roz ştanţate peste litere de aur pe un fundal verde. Simţea o repulsie profundă pentru fiecare cuvânt rostit de Katsumi. Mai mult, s-a mirat că se bucura de acea repulsie ca de o prevestire.

— Măcar v-aţi sărutat?

— Da, o dată.

— Cum a fost?

— Cum să fie?! Păi, am condus-o până la Centrul pentru Studenţi Străini şi am sărutat-o puţin, în spatele porţii.

— Şi cum fost?

— Mi s-a părut destul de agitată. Sigur era prima oară.

— Ce se întâmplă cu tine? Nu-ţi stă în fire.

— Ea este deosebită. E Prinţesă.

— Cel mai bine este s-o duci la Gotemba, a spus ea îndreptându-se spre Honda. De ce n-o inviţi acolo peste noapte sub pretextul unui petreceri? Noaptea târziu. Nu poate să te refuze, ţinând cont de faptul că ştii că ea şi-a mai petrecut nopţile şi în altă parte, mai ales că trebuie să se revanşeze pentru petrecerea la care n-a venit. Dacă o să fie singură cu Katsumi, o să fie mai precaută, aşa că trebuie să mergi şi tu cu ei. Bineînţeles, Katsumi va conduce. E suficient s-o minţi spunând că eu vă aştept acolo. Pe mine nu mă deranjează... Când o să ajungă la vilă o să i se pară ciudat că nu e nimeni acolo. Chiar şi aşa, o prinţesă străină nu poate să fugă de una singură, aşa că va rămâne pe mâna lui Katsumi. I-o încredinţezi lui în noaptea respectivă şi aştepţi rezultatul.

36

Era miezul nopţii în Ninooka, Gotemba. După ce a aprins focul în şemineul din camera de oaspeţi, Honda a ieşit cu umbrela deschisă pe terasă.

În faţa terasei, piscina căpătase deja formă, iar ploaia lovea suprafaţa dură a cimentului. Era departe de a fi gata, nu avea nici măcar scară. În lumina de la terasă, cimentul acoperit de ploaie arăta ca un lichid cenuşiu. Deoarece piscina era construită de muncitori din Tokyo, lucrările avansau foarte încet.

Era vizibil chiar şi în noapte faptul că scurgerea piscinei nu funcţiona cum trebuie. Honda s-a gândit că trebuie să le atragă atenţia când vor veni din nou. Băltoacele de apă de pe fundul bazinului erau biciuite de stropii de ploaie; ondulaţiile apei captau reflecţia luminii terasei îndepărtate. Ceaţa nopţii se

lăsa dinspre vest şi atârna nemişcată în mijlocul pajiştii. Era foarte frig.

Piscina neterminată începuse să arate ca o groapă imensă dintr-un cimitir, destul de încăpătoare sau poate prea încăpătoare pentru o mulțime de schelete umane. De fapt nu începuse să arate, ci fusese proiectată aşa. Dacă scheletele ar fi fost aruncate pe fundul piscinei, oasele ar fi împroşcat apa, iar oasele uscate de foc ar fi absorbit pe loc lichidul şi ar fi devenit lucioase şi oarecum umflate. Pe vremuri, la vârsta lui Honda nimeni nu era interesat să-şi facă loc de veci. Iar el, dintre toate lucrurile posibile, a ales să construiască o piscină! Era o încercare nemiloasă de a lansa pe apa albastră, vitală, carnea lui lipsită de vlagă. Honda deprinsese obiceiul de a arunca banii numai pe ştrengării maliţioase, aşa cum îi luminau bătrâneţea lanțul muntos Hakone şi norii văratici, oglindiți în apa azurie. Oare ce față ar fi făcut Ying Chan dacă ar fi aflat că acea piscină fusese special construită pentru a o vedea pe ea dezbrăcată, cât mai aproape de el?

Honda s-a întors să încuie uşile, când, deschizând umbrela, a văzut luminile de la etaj. Patru ferestre erau încă luminate. Erau cele două camere de oaspeți de lângă biroul lui. Camera lui Ying Chan era lipită de camera de studiu. Katsumi dormea în camera de vizavi.

Picăturile de ploaie, neoprite de umbrelă, i-au udat pantalonii şi păreau că-i pătrund până în articulația genunchilor. În aerul friguros al nopții, pe toate încheieturile, mici flori roşii ale durerii înfloreau pe ascuns. Honda îşi imagina că acele flori invizibile erau asemenea crinului roşu japonez. În sanscrită este „floarea paradisului". În tinereţe, oasele ascunse cu modestie în carne îşi îndepliniseră rolul, dar acum îşi strigau existența cu o voce din ce în ce mai asurzitoare. Chiar cântau, se plângeau, treceau prin carnea vlăguită, încercau să fugă de încăpățânatul întuneric al cărnii; mereu căutau ocazii

să zburde afară, pentru a se lăfăi la soare ca frunzele, pietrele, copacii, considerând că au aceleaşi drepturi de a se bucura de soare precum celelalte lucruri. Probabil că ele ştiau că ziua mult aşteptată nu este prea departe...

Privind luminile de la primul etaj, Honda a simţit brusc o căldură la gândul că Ying Chan se dezbracă. Oare oasele lui acumulaseră căldură, sau poate se inflamaseră florile de la încheieturi? Honda a închis în grabă uşile, a stins luminile din sufragerie şi a urcat pâş-pâş până la etaj. A intrat pe la uşa dormitorului din faţă ca să nu facă zgomot în birou. S-a dus spre raftul cu deschizătura în perete, pipăind în întuneric. Scotea cărţile groase, europene, una câte una, cu mâinile tremurânde. În sfârşit, şi-a potrivit ochiul în gaura din spatele raftului.

Ying Chan a intrat în cercul slab luminat, murmurând un cântec – nu era tocmai scena la care visase el. Era dorinţa pe care o simţeai când aşteptai să se deschidă floarea de bostan sau momentul în care un evantai desfăcut uşor îşi expune toată pictura. Honda urma s-o vadă pe Ying Chan într-o ipostază nevăzută încă de nimeni. Îşi dorea acest lucru mai mult decât orice pe lume. Prin acţiunea lui de a privi această „ipostază nevăzută încă de nimeni", imaginea ideală era distrusă. Faptul că nu eşti privit de nimeni şi faptul că nu-ţi dai seama că eşti privit sunt asemănătoare, totuşi diferite în esenţă.

Ying Chan a fost surprinzător de calmă când a ajuns la vilă şi a aflat că petrecerea fusese doar o minciună.

De când ajunseseră la vilă, Honda se frământa în legătură cu lămuririle pe care trebuia să le ofere interlocutorului, chiar dacă era din altă ţară. Katsumi lăsase totul pe umerii lui Honda pentru a ieşi el basma curată din această poveste. Totuşi, explicaţiile nu au fost necesare. Când Honda a aprins focul în şemineu şi i-a oferit ceva de băut, Ying Chan a zâmbit foarte fericită şi nu a întrebat nimic. Probabil că s-a gândit că a înţeles

greşit de la bun început. Invitaţiile făcute către persoane de alte naţionalităţi adesea pot duce la neînţelegeri sau confuzii. Ying Chan s-a reîntâlnit cu Honda când a venit în Japonia deoarece ambasadorul japonez, care aflase că Honda a avut legături cu familia regală thailandeză, a trimis o scrisoare de recomandare, în care îi cerea lui Honda să vorbească cu Prinţesa, pe cât posibil, numai în japoneză pentru a o ajuta să-şi îmbogăţească vocabularul.

În timp ce o privea pe Ying Chan cu figura ei naivă, Honda era încercat de un sentiment de compasiune. Stătea ghemuită lângă şemineu, într-o ţară necunoscută, implicată într-un complot trupesc, nici pe departe blând. Pe obrazul maroniu se reflectau flăcările, iar părul părea că arde, zâmbetul statornic de pe buzele ei dezvăluia acei dinţi albi, minunaţi; toate acestea îl umpleau pe Honda de compasiune.

— Când tatăl tău era în Japonia, pe perioada iernii, tot timpul era înfrigurat. Îmi era milă de el. De-abia aştepta venirea verii. Probabil că şi tu eşti la fel.

— Aşa este. Nu-mi place frigul!

— Probabil că n-o să mai dureze mult. În două luni o să fie aproape cam la fel ca în Bangkok...Când te privesc aşa, zgribulită, îmi aduc aminte de tatăl tău şi, implicit, de tinereţile mele... a spus Honda în timp ce se ducea spre şemineu pentru a-şi aprinde ţigara.

A aruncat o privire spre genunchii lui Ying Chan. La început, depărtaţi, apoi s-au unit, asemenea sensibilelor frunze ale arborilor de mătase.

Deoarece dăduseră scaunele la o parte şi se aşezaseră pe covor, Ying Chan putea fi observată în mai multe ipostaze. De exemplu, putea să stea elegant pe scaun sau să stea aplecată pe o parte, cu picioarele ei minunate încrucişate, jucând rolul femeii europene irezistibile. Honda rămânea uimit când, deodată, ieşea din aceste şabloane. Aşa s-a întâmplat când a venit pentru prima oară lângă şemineu. De frig şi-a băgat capul

între umeri, a scos bărbia în afară, îngropându-şi gâtul între umeri. Modul în care îşi mişca încheieturile firave şi vorbele ei sugerau o superficialitate tipic chinezească. Se apropiase din ce în ce mai mult de foc şi stătea în faţa şemineului, asemenea unei femei care vinde fructe în umbra verde-crud a după-amiezii tropicale, într-o piaţă scăldată de raze incandescente. Stătea cu ambii genunchi spre foc, cu coapsele în aer. Şi-a aplecat spatele astfel încât pieptul plin şi pulpele încordate se împingeau reciproc; centrul de greutate era la punctul de tangenţă al sânilor presaţi cu pulpele, trupul i se balansa uşor, într-un mod extrem de vulgar. În astfel de momente tensiunea muşchilor se acumula în fese, pulpe, spate, în toate locurile mai puţin nobile, iar Honda a simţit un miros înţepător de sălbăticie, ca acela emis de frunzele moarte din junglă.

Katsumi pretindea că este calm, însă umbra paharului de brandy şlefuit, conturată pe mâna lui, trăda irascibilitatea. Honda dispreţuia dorinţa lui sexuală.

— O să fie bine în noaptea asta. Camera ta este încălzită suficient, a spus Honda, aducând în discuţie pentru prima oară ideea că va rămâne acolo peste noapte. Sunt două sobe electrice mari. Datorită influenţei lui Keiko, capacitatea instalaţiei electrice este la acelaşi nivel cu cea din baza forţelor de ocupaţie.

Totuşi, Honda nu a zis de ce vila aceasta în stil european nu are un sistem de încălzire precum cel coreean, prin podea, sau cel chinezesc. Oamenii i-au recomandat sistemul prin perete, cu cărbune în locul uleiului, care era mult mai greu de obţinut. Soţia lui a fost de acord, dar Honda nici n-a vrut să audă. Încălzirea prin perete era un mecanism care trecea aerul prin pereţii dubli, însă pentru el era important să aibă un singur rând de pereţi.

Honda a pretextat că pleacă de acasă pentru a studia ceva în linişte. Cuvintele rostite de soţia lui la plecare i-au rămas întipărite în minte, asemenea unui blestem: „Acolo este frig.

Ai grijă să nu răceşti! În zilele ploioase, la Gotemba e inimaginabil de frig. Fereşte-te de răceală!"

Honda şi-a pus ochiul în dreptul deschizăturii. Genele se întorseseră şi îi atingeau pleoapele subţiri.

Ying Chan încă nu se schimbase. Pijamaua pentru oaspeţi era întinsă pe pat. Stătea pe un scaun în faţa oglinzii şi se uita fix la ceva. La început Honda a crezut că citeşte o carte, dar era mult mai mică şi mai subţire, parcă o fotografie. Ar fi vrut să vadă despre ce fotografie era vorba, aşa că a încercat din toate unghiurile, dar nu a putut distinge.

Faţa fredona o melodie monotonă, pesemne un cântec thailandez. Honda auzise astfel de ritmuri populare în Bangkok, cântate pe tonuri înalte, stridente, la viori chinezeşti. Dintr-odată, incantaţia l-a făcut să-şi aducă aminte de lanţurile de aur strălucitoare din jurul băncilor sau de imaginea pieţelor plutitoare extraordinar de animate dimineaţa.

Ying Chan şi-a băgat poza în geantă şi a făcut doi-trei paşi spre pat, adică spre deschizătura de unde privea pe furiş Honda. El avea senzaţia că Ying Chan venea spre el cu intenţia de a sparge peretele cu orificiu. I se tăiase respiraţia. De fapt, ea sărise în patul cel mai îndepărtat, încă acoperit de cuvertură şi, din el, a ţâşnit apoi în cel dinspre perete, care deja fusese pregătit. Honda nu-i mai vedea decât picioarele.

Ying Chan a sărit în pat de două-trei ori. Cu fiecare săritură îşi schimba direcţia. Honda vedea ciorapii răsuciţi.

Picioarele ei frumoase erau înfăşurate în nailon lucios; pulpele line şi gleznele rigide erau subţiate. Tălpile erau lipite de saltea şi trupul se balansa în timp ce-şi îndoise uşor genunchii, iar fusta ei, în vânt, lăsa la vedere partea piciorului de deasupra genunchilor. În partea superioară a ciorapilor, unde textura era diferită şi galbenul roşiatic era mai pronunţat, se vedeau clipsurile jartierelor, asemenea unor boabe verzi de fasole, abia ieşite din teacă. Mai jos, gleznele dezgolite, întu-

necate, erau precum cerul în zorii zilei, privit printr-un luminator.

Când a sărit, şi-a pierdut echilibrul şi picioarele de sub ochii lui Honda s-au înclinat înspre dreapta, lăsând impresia că o să cadă, dar ea a sărit din pat fără probleme. Probabil că acesta era obiceiul ei copilăros de a încerca paturile cu care nu era familiarizată.

Apoi a privit cu atenţie modelul kimonoului de noapte pregătit de Honda. L-a pus pe deasupra rochiei şi, în faţa oglinzii, s-a privit din toate unghiurile. După aceea a desfăcut kimonoul şi s-a aşezat pe scaunul din faţa oglinzii. Cu degetele de la ambele mâini şi-a prins închizătoarea lanţului de aur şi l-a scos cu dibăcie. A ridicat degetele în faţa oglinzii, dar, când să-şi scoată inelele, s-a oprit. Pe Honda, imaginea lui Ying Chan reflectată în oglindă, mişcările ei lente şi expresia feţei îl duceau cu gândul la mişcarea din apă sau la o marionetă manipulată de un păpuşar.

În loc să-şi scoată inelele, Ying Chan şi-a înălţat mult mâinile spre lustra de pe tavan. Inelul bărbătesc cu smarald, prea ostentativ pe degetul ei, scăpăra, şi feţele hidoase, aurite ale zeilor-protectori *yasuka* răspândeau reflexii luminoase.

În sfârşit, şi-a dus mâinile la spate şi a început să desfacă micile capse ale bridelor. Honda şi-a ţinut respiraţia.

Imediat, Ying Chan a lăsat mâinile în jos şi şi-a îndreptat faţa spre uşa din partea dreaptă. Uşa, care ar fi trebuit să fie încuiată, se deschidea cu cheia de rezervă primită de Katsumi de la Honda. Honda şi-a muşcat buzele, enervat de proasta sincronizare. Încă două-trei minute şi Ying Chan s-ar fi dezbrăcat.

Brusca îngrijorare a tinerei inocente a transformat rama rotundă şi obscură a deschizăturii în tabloul unui moment critic. Încă nu ştia cine avea să intre pe uşă. Probabil că un mare păun alb urma să păşească trufaş în cameră, umplând camera cu parfum de crin. Fâlfâitul aripilor, ţipetele lui, asemenea scârţâitului unui scripete, ar schimba întreaga

cameră în salonul liniştit al Palatului Trandafirilor din acea după-amiază...

Numai că persoana care a intrat era doar un tânăr îngâmfat şi banal. Fără să dea explicaţii pentru gestul de a deschide uşa, a îndrugat ceva la nimereală, cum că nu ar fi avut somn. Tânăra şi-a recăpătat zâmbetul şi i-a oferit un scaun. Au purtat o discuţie lungă. Ca să-i facă plăcere, Katsumi vorbea în engleză, iar Ying Chan, dintr-odată, a devenit vorbăreaţă. Honda a căscat, continuând să-i spioneze prin deschizătură.

Katsumi şi-a pus mâinile peste ale ei. Ea nu şi le-a retras. Honda o privea insistent, dar nu mai putea rămâne în aceeaşi poziţie pentru mult timp, cu gâtul întins.

Honda s-a sprijinit de bibliotecă şi a încercat să priceapă ce se întâmpla dincolo de sunete. Întunericul îi dădea frâu liber imaginaţiei. În mintea lui, lucrurile progresau, pas cu pas, mult mai raţional decât realitatea. După el, Ying Chan deja începuse să se dezbrace, iar colierul ei de aur căzuse. Când şi-a ridicat braţul stâng şi a zâmbit, cele trei aluniţe au apărut pe partea stângă, simboluri ale stelelor din seducătorul cer tropical înnoptat. Pentru el erau simboluri ale interdicţiei... Honda şi-a acoperit ochii şi imaginea stelelor s-a pierdut imediat în întuneric...

Dincolo era agitaţie.

Honda s-a uitat în grabă pe gaură. S-a lovit cu capul de un raft. Era mai îngrijorat de gălăgia produsă decât de durere, dar situaţia de dincolo de perete era departe de a fi interesată de zgomote minore.

Katsumi o prinsese în braţe pe fata care opunea rezistenţă. Cele două trupuri se balansau înăuntrul şi în afara razei lui vizuale. Rochia fetei era deschisă, iar spatele ei, transpirat, brun-roşcat şi breteaua de la sutien au ieşit la iveală. Ying Chan şi-a eliberat mâna şi a strâns pumnul. Verdele smaraldului strălucea, precum o insectă zburătoare. Când colo, ce să vezi, acea insectă a zgâriat obrazul lui Katsumi; el a dus mâna

la față și s-a tras înapoi... Apoi s-a auzit cum deschide ușa și părăsește camera. Ying Chan, cu respirația tăiată, s-a uitat în jur și a tras unul dintre scaune, cu care, probabil, voia să blocheze ușa.

Văzând acestea, Honda s-a panicat. Katsumi, chiar dacă se pretindea matur, era un puști răsfățat. În cel mai scurt timp avea să ceară primul ajutor pentru zgârietură.

De acum Honda avea multe de făcut. A pus înapoi cărțile groase, una câte una, fără zgomot și, cu meticulozitatea unui criminal, a verificat pe întuneric ca nu cumva să fie puse cu susul în jos. După ce a terminat cu asta, s-a asigurat că ușa camerei de studiu este închisă, a stins soba din camera respectivă și s-a întors tiptil în dormitor. S-a schimbat în pijama, a pus hainele cu care fusese îmbrăcat în dulap și s-a băgat în pat. Aștepta din moment în moment venirea lui Katsumi, așa că se pregătea să pară trezit din somn.

Aceasta devenise o experiență necunoscută din „tinerețea" lui Honda: iuțeala și agilitatea studentului din cămin, care a încălcat regulile și se întoarce în așternuturi, fără ezitare, cu un aer inocent. Cu toate că stătea liniștit cu capul pe pernă, după atâta agitație inima îi bătea cu o asemenea putere, încât perna, însuflețită, se ridica și cobora. A durat ceva până să se liniștească.

Probabil Katsumi nu era hotărât dacă să vină sau nu în camera lui Honda. Cu siguranță această lungă ezitare era din cauza chibzuirii avantajelor și dezavantajelor unei vizite inopinate. În timp ce-l aștepta pe Katsumi, dar nemaināddăjduind că vine, Honda a adormit.

În dimineața următoare, ploaia se oprise și un brocart auriu de raze se strecura printre draperiile ferestrei dinspre vest.

Honda și-a pus eșarfa și halatul gros, apoi a coborât în bucătărie, dorind să le pregătească tinerilor micul dejun. Katsumi deja stătea pe un scaun în hol, îmbrăcat de plecare.

— Ce devreme te-ai trezit! a spus Honda prompt, de pe la jumătatea scărilor, privind lung la obrajii palizi ai tânărului.

Katsumi deja aprinsese focul în şemineu. Nu se străduia să-şi ascundă obrazul stâng, iar Honda a fost dezamăgit să nu vadă în lumina focului o cicatrice mare. Avea doar o zgârietură superficială, despre care putea să dea orice fel de explicaţie.

— Nu vreţi să luaţi loc puţin? Katsumi i-a arătat un scaun, de parcă el ar fi fost gazda.

— Bună dimineaţa, a salutat Honda din nou şi s-a aşezat.

— Voiam să port o discuţie cu dumneavoastră, domnule Honda. M-am trezit la prima oră special pentru asta, a zis, de parcă i-ar fi făcut o favoare.

— Şi... cum a fost?

— A fost bine.

— Ce înseamnă „bine"?

— Aşa cum mă aşteptam, a zâmbit tânărul cu un subînţeles profund. Pare a fi un copilaş, dar nu prea este.

— Ţi s-a părut că este prima dată?

— Eu sunt primul ei bărbat... au să mă invidieze următorii.

Deoarece considera că este o prostie să avanseze discuţia, Honda a schimbat subiectul.

— Ştii... ai observat nişte semne specifice pe trupul ei? Pe parte stângă, sub braţ, trei alunițe aliniate, aproape artificial de minunate. Le-ai observat?

Pe faţa relaxată a lui Katsumi s-a instalat o grimasă încurcată. Erau mai multe tertipuri prin care putea ascunde adevărul, dar a decis că este propice să sacrifice minciunile pentru chestiuni mai importante... Era interesant să intuieşti multitudinea de răspunsuri derulate în mintea tânărului. Pe neaşteptate, Katsumi s-a lăsat pe spătarul scaunului, cu o mişcare exagerată şi a ţipat:

— Am pierdut! Sunteţi un om malefic. Mi-am ieşit din mână. Am fost păcălit de engleza ei când mi-a spus că e prima ei experienţă. Dumneavoastră deja îi cunoaşteţi trupul!

Acum era rândul lui Honda să râdă.

— Te-am întrebat dacă ai văzut cele trei alunițe.

Tânărul a răspuns cu respirația tăiată. În această situație era obligat să-şi demonstreze calmul fictiv.

— Da, le-am văzut. Erau umezite de la transpirație şi se mişcau împreună în lumina obscură; pe pielea aceea aveau o aură misterioasă şi o frumusețe de neuitat.

Honda s-a dus în bucătărie şi a pregătit un mic dejun în stil continental: doar cafea şi croasant. Katsumi s-a oferit să ajute, cu un avânt greu de imaginat pentru el. A pus farfuriile, l-a întrebat pe Honda unde ține linguriţele, le-a aranjat – parcă impulsionat de simțul responsabilității. Pentru prima oară, pe Honda îl încerca un sentiment de prietenie, apropiat de compasiune, pentru acest tânăr.

Se certau referitor la cine ar trebui să-i ducă micul dejun prințesei. Honda s-a impus în fața lui Katsumi, invocând drepturile proprietarului. Stăpânul casei a pus farfuriile pe tavă şi a urcat agale la etaj.

A bătut la uşă. Nici un răspuns. A pus tava pe podea şi a deschis cu cheia de rezervă. Din cauză că era ceva proptit în uşă, s-a deschis greu.

Honda s-a uitat prin camera scăldată în lumina dimineții. Ying Chan plecase.

37

În ultima vreme, doamna Tsubakihara se întâlnea tot mai des cu Imanishi.

Era complet oarbă. Nu era în stare să formuleze păreri potrivite despre bărbați. Nu putea nici să-i citească dintr-o privire, nici să-i împartă în categorii: porci ori lupi ori legume. Tocmai această femeie, dintre toate ocupațiile posibile, alesese să scrie poezie.

În cazul în care conştientizarea compatibilităţii era semnul unei iubiri mândre, atunci nimeni nu putea să aline orgoliul lui Imanishi mai bine decât femeia aceasta, oarbă la orice fel de compatibilitate. A început să-l iubească pe acel bărbat de patruzeci de ani ca pe „propriul copil".

Nici un bărbat de pe lumea asta nu era mai lipsit de tinereţe fizică, prospeţime sau curaj decât el. Avea un stomac sensibil, pielea albă, flască şi răcea imediat. Trupul lui alungit, lipsit de muşchi fermi, era asemenea unui *obi* desfăcut, lung, şi mergea legănat. Cu alte cuvinte, era un intelectual.

Trebuie să fi fost tare greu să iubeşti un astfel de bărbat, dar aşa cum doamna Tsubakihara compunea cu uşurinţă poezii nereuşite, tot aşa s-a îndrăgostit de Imanishi. În tot ceea ce făcea, era strălucitor de inabilă. Supunerea cu care asculta criticile aduse propriei persoane o făcea să urmărească cu bucurie reproşurile personale, neîntrerupte ale lui Imanishi. În orice privinţă ea se ghida după următoarea premisă: „critica este calea scurtă către progres".

Adevărul este că Imanishi avea ceva în comun cu ea: nu era deranjat de infantilismul ei când discuta cu seriozitate despre literatură şi poezie, iar el alegea această ocazie pentru a-şi exprima confesiunile ideologice. Îmbinarea ciudată dintre cinismul profund şi imaturitate avea o anume tinereţe bolnăvicioasă, care, uneori, scânteia în privirea lui Imanishi. Iar doamna Tsubakihara credea că lui îi plăcea să spună lucruri care rănesc oamenii, tocmai pentru că era inocent.

Cei doi se întâlneau mereu la un mic han cochet deschis de curând pe colina Shibuya. Fiecare cameră era separată de celelalte printr-un râuleţ care curgea din curtea interioară. Lemnăria era nouă, curată, iar intrarea era destul de retrasă.

Pe data de 16 iunie, pe la orele optsprezece, taxiul cuplului tocmai se îndrepta spre gara Shibuya şi a fost prins într-o

mare de oameni. Nu mai putea înainta. Hanul era la vreo cinci-şase minute de mers pe jos, aşa că Imanishi şi doamna au coborât din taxi.

Un cor numeros cânta *Internaţionala*. Cei doi erau puternic impresionaţi de vocile oamenilor. Se vedeau o mulţime de placarde cu mesajul „Abrogarea Legii pentru Prevenirea Activităţilor Subversive" şi, de pe podul liniei Tokugawa, se vedea alta, scrisă cu litere mari: „DUCEŢI-VĂ ACASĂ, YANKEILOR!" Feţele oamenilor care roiau în piaţă erau îmbujorate, aveau culoarea veseliei în fuga spre distrugere.

Doamna Tsubakihara era speriată şi s-a ascuns în spatele lui Imanishi. Din cauza temerii şi neliniştii, el era atras, în mod inconştient, spre mulţime. Licărirea strecurată printre picioarele nestatornice ale demonstranţilor şi lumina de afară formau o ţesătură de raze, zgomotul paşilor se întetea precum o rafală, apoi ţipetele acopereau vocile corului şi sunetul aplauzelor neregulate creştea; noaptea turbulentă cobora peste mulţimea de oameni. Acestea îi aminteau lui Imanishi de frisoanele îngrozitoare care-l scuturau când temperatura îi creştea brusc – simptome ale frecventelor sale răceli. Toţi aveau senzaţia că sunt jupuiţi, ca nişte iepuri, şi că, sub cerul liber, carnea lor roşie este dezvelită.

— Poliţia! Poliţia!

Sunetul s-a propagat, iar mulţimea s-a împrăştiat care încotro. Corul cu *Internaţionala*, care până în acel moment formase un val mare, unit, s-a spart în pâlcuri. Oamenii zăboveau ici-colo, la fel ca bălţile după ploaie. Coriştii s-au pierdut în freamătul mulţimii de la ora de vârf şi s-au omogenizat cu ea. Dubiţe albe ale poliţiei, ce patrulau prin zonă, s-au oprit în faţa statuii de bronz a câinelui credincios, Hachikō, şi din ele au sărit poliţişti cu caschete bleumarin, asemenea unui roi de lăcuste.

Imanishi a prins-o de mână pe doamna Tsubakihara şi, cu respiraţia tăiată, a început să fugă odată cu mulţimea. Toţi se

luptau să scape. Când a ajuns la magazinul de vizavi de piață, Imanishi a respirat adânc. Era uluit că fusese în stare să alerge. Chiar şi el putea să fugă. După aceea, a început să simtă palpitații precipitate, neobişnuite şi o durere în piept.

În comparație cu el, frica doamnei Tsubakihara, ca şi tristețea, era oarecum stereotipă. Strânsese geanta la piept şi se cuibărise lângă Imanishi, copleşită de evenimente. Lumina violetă a neoanelor, reflectată pe obrajii pudrați, părea să transforme frica ei în sidef. Cu toate acestea, privirea ei nu era disperată.

Imanishi a păşit cu grijă de-a lungul magazinului şi s-a uitat în zare spre agitația mulțimii din fața stației. În mijlocul strigătelor şi ale vocilor deznădăjduite, imensul ceas iluminat din gară măsura timpul în linişte.

Parfumul judecății de apoi se ridica. Lumea devenea roşie, precum ochii unei persoane nedormite. Lui Imanishi i se părea că ascultă sunetul ciudat al viermilor de mătase în crescătorie, mâncând cu îndârjire frunzele de dud.

Atunci, în depărtare, s-au ridicat flăcări din dubițele albe ale poliției. Probabil că demonstranții aruncaseră cocktailuri Molotov. Într-o secundă, s-au ridicat raze de foc purpurii, vii, amenințătoare, şi glasuri disperate însoțite de un fum alb. Imanishi şi-a dat seama că zâmbeşte.

Când în sfârşit părăseau locul acela, doamna Tsubakihara a observat că printre degetele lui Imanishi atârna ceva.

— Ce ai acolo?

— Tocmai l-am cules de pe jos.

Imanishi a desfăcut pumnul şi, în timp ce mergea, i-a arătat un fel de zdreanță negricioasă. Era un sutien negru din dantelă. Era complet diferit de tipul folosit de doamna Tsubakihara, cu siguranță aparținea unei femei care avea încredere excesivă în sânii ei. Era o măsură mare, fără bretele, iar balenele cusute în cupe accentuau volumul celor două adâncituri arogante, sculpturale.

— Vai, ce scârbos! De unde l-ai luat?

— Adineauri, de acolo. Când am fost împinşi de oameni şi am alergat spre magazin, am simţit că s-a prins ceva de piciorul meu. Ăsta era. S-a târât după mine şi, uite, s-a umplut de noroi.

— E murdar. Aruncă-l!

— Totuşi, e ciudat.

Imanishi era entuziasmat de curiozitatea manifestată de trecători, aşa că-l afişa fără jenă.

— Cum ar putea să-ţi cadă aşa ceva? Oare se poate aşa ceva? a întrebat Imanishi.

Bineînţeles că nu. Sutienele, chiar şi cele fără bretele, se prind zdravăn în copci. Indiferent cât de decoltată era bluza, sutienul nu se putea desface şi cădea. Tot împinsă de mulţime, şi l-a scos ea, sau altcineva i l-a scos. Varianta din urmă era mai puţin probabilă. Mai mult ca sigur femeia şi-l scosese din proprie iniţiativă.

Pentru ce? În orice caz, în mijlocul flăcărilor, întunericului şi al ţipetelor, o pereche de sâni mari fuseseră eliberaţi. Nu-i ţinea altceva decât cochilia lor de satin, dar elasticitatea determinată a volumului bustului era confirmată incontestabil de matriţa din dantelă neagră. Femeia îl aruncase în mod intenţionat, cu mândrie. Aureola fusese îndepărtată, iar luna a apărut în întunericul turbulent. Imanishi a ridicat numai aureola, dar avea impresia că a obţinut mai mult decât dacă ar fi cules chiar sânii; căldura lor, senzaţia de alunecare iscusită şi amintirile pasiunii roiau precum moliile în jurul becului. Şi-a dus nonşalant sutienul la nas. Mirosul parfumului ieftin pătrunsese în material şi, în ciuda noroiului, încă se simţea. Imanishi era convins că trebuie să fi fost al unei prostituate specializate în soldaţii americani.

— Eşti un om îngrozitor!

Doamna Tsubakihara era extrem de supărată. Mai mereu răutatea vorbelor lui avea o nuanţă critică, dar o faptă atât de dezgustătoare era maliţioasă şi de neiertat. Aici nu mai era

vorba despre critică, ci de o ofensă meschină. A măsurat cupa sutienului cu privirea şi a simţit dispreţul lui Imanishi faţă de sânii ei îmbătrâniţi şi veştejiţi.

Odată depărtaţi de piaţa din faţa staţiei, nimic nu se schimbase pe drumul de la Dealul Dōgen la Shōtō, de-a lungul căruia magazinaşe construite în pripă stăteau aliniate în ruinele bombardamentului. La ora aceea beţivii hoinăreau deja, iar neoanele planau deasupra lor precum nişte bancuri de peştişori aurii.

„Dacă nu mă grăbesc, se întoarce iadul. Trebuie să mă îndrept în fugă spre distrugere", se gândea Imanishi. Imediat ce scăpase de pericol, încercarea grea i-a îmbujorat obrajii. Fără să mai fie apostrofat de doamna Tsubakihara, deja lăsase sutienul negru să-i alunece printre degete pe drumul unde aerul stătut era înăbuşitor şi umed.

Imanishi era obsedat de ideea că iadul rutinei zilnice îl va mânca imediat, dacă distrugerea nu-l va lovi cât de curând. Dacă distrugerea nu va veni la el fără întârziere, încă o zi... va avea din nou această închipuire a devorării. Era mai bine să fii prins dintr-odată în mijlocul dezastrului, decât să fii consumat de cancerul imaginaţiei. Probabil că aceasta era o temere inconştientă: mediocritatea lui indubitabilă *va fi dezvăluită*, dacă nu-şi va pune capăt zilelor degrabă.

Imanishi putea distinge semnale ale catastrofei în cele mai neînsemnate lucruri. Omul găseşte negreşit prevestirile pe care şi le doreşte.

Îşi dorea să vină revoluţia. Nu ştia dacă va fi revolta celor de dreapta sau a celor de stânga. Ar fi nemaipomenit dacă, în numele răzvrătirii, ar condamna la ghilotină pe cineva ca el, un profitor de pe urma companiei de asigurări a propriului tată. Chiar dacă îşi făcea publică propria ruşine, nu era sigur că mulţimea îl va detesta. Dacă gestul lui ar fi fost privit ca un semn de căinţă? Dacă s-ar instala o ghilotină în piaţa

agitată din fața stației și vor veni zile când sângele va șiroi, atunci prin moarte el ar putea deveni „cel memorat". Se imagina sub ghilotina din lemn înfășurată în pânză roșie și albă, ca o gheretă a Loteriei, împodobită cu steaguri cu prețurile speciale de vară, din zona comercială, și o etichetă cu „reducere" pe cuțitul ghilotinei; îl trecuseră fiorii.

Doamna Tsubakihara l-a tras de mânecă pe Imanishi, care mergea visând cu ochii deschiși, făcându-l atent la intrarea în han. Menajera aștepta în vestibul și i-a condus în liniște la camera lor obișnuită. Odată rămași singuri, Imanishi încă era agitat, susurul apei fiind impregnat în mintea lui.

Au comandat pui fiert și *sake*. De obicei, în timp ce așteptau ca mâncarea să fie preparată la bucătărie, aveau un fel de salut fizic. Acum, doamna Tsubakihara l-a dus în baie și l-a pus să se spele bine-bine pe mâini, lăsând robinetul deschis, în timp ce ea îl supraveghea.

— Încă! Nu e suficient! a zis ea.

La început Imanishi nu a înțeles de ce este pus să se spele pe mâini, dar după expresia ei serioasă și-a dat seama că era din cauza sutienului pe care-l luase.

— Nu! Spală-te bine!

A acoperit înnebunită mâinile lui Imanishi cu săpun, a deschis la maxim robinetul, fără să țină cont de sunetul enervant și de împroșcarea apei în chiuveta de cupru. La sfârșit, lui îi amorțiseră mâinile.

— Eu cred că este suficient.

— Nu, nu este. Ce crezi tu că o să se întâmple dacă o să mă atingi cu mâinile alea? Faptul că mă atingi pe mine înseamnă că atingi memoria fiului meu. Memoria lui este în mine. Atingerea amintirii sacre a lui Akio, adică amintirea unui zeu... cu mâinile acelea pângărite...

Scăpând aceste cuvinte, s-a întors brusc și și-a acoperit fața cu o batistă.

Frecându-şi mâinile sub jetul de apă, Imanishi a privit-o pieziş. Dacă începea tânguiala era un semn că trecuse peste ceea ce se întâmplase şi că era pregătită să accepte orice.

Mai târziu au băut *sake,* iar Imanishi a spus pe un ton blând:

— Aş vrea să mor imediat.

— Şi eu, a consimţit doamna Tsubakihara.

Pielea ei transparentă, precum hârtia din orez, avea roşeaţa palidă pe care o căpăta când alcoolul începea să-şi facă efectul.

În camera alăturată, unde uşile glisante erau deschise, contururile bleu ale plăpumii de mătase, care coborau şi urcau, sclipeau de parcă ar fi respirat uşor. Pe masă, într-un bol cu apă pluteau bucăţele de scoici, cu irizaţii roz, artificiale printre pliurile întunecate, iar mâncarea clocotea în vasul de pământ.

Fără să spună nimic, Imanishi şi doamna Tsubakihara ştiau că amândoi aşteptau ceva – probabil acelaşi lucru.

Era extaziată de fiorul păcatului şi de aşteptarea pedepsei pentru aceste întâlniri secrete, fără consimţământul lui Makiko. Şi-o imagina pe Makiko intrând în cameră, fluturând pensula pentru corectură înmuiată în cerneală roşie şi zicând: „Asta nu este poezie. Încearcă să te *transpui* în versurile create. Eu sunt aici să te ajut!"

Imanishi, aşa cum îi stătea în fire, şi-ar fi dorit să ducă acţiunea până la capăt, sub privirea disprețuitoare a lui Makiko, asemănătoare unui uragan. Prima noapte la vila din Ninooka fusese apogeul visului său, iar acea aventură cu doamna Tsubakihara trebuia atinsă din nou. Chiar în culmea extazului, ochii pătrunzători ai lui Makiko îi fixau, asemenea unor stele înghețate. Avea neapărată nevoie de acea privire.

Fără acei ochi, nu putea îndepărta mirosul fătarnic al împreunării lui cu doamna Tsubakihara – nu putea scăpa de stigmatul cuplului ilicit. Ochii aceia aparţineau celei mai autoritare pețitoare; ochii aceia pătrunzători de zeiță străluceau

într-un colț întunecat al camerei, se uneau cu ei și în același timp îi refuzau, îi iertau și în același timp îi disprețuiau. Acei ochi controlau consimțirea printr-un drept misterios și impunător. Doar în fața lor bazele uniunii acestui cuplu erau justificabile: departe de ei, cei doi nu erau decât niște fire de iarbă veștejită, în derivă, pe apa întâmplărilor. Relația lor nu era decât un contact vremelnic: o femeie, prizoniera unui trecut ireversibil și iluzoriu, și un bărbat legat de un viitor iluzoriu, ce nu avea să vină niciodată – exact ca zgomotul sec al pieselor de *go* din cutia lor.

Imanishi avea senzația că Makiko deja stătea nemișcată, așteptând, în camera alăturată, în care lumina acestei camere nu bătea. Senzația prezenței ei devenea din ce în ce mai accentuată și simțea nevoia să verifice. Imanishi s-a ridicat special ca să inspecteze. Doamna Tsubakihara nu a pus întrebări; probabil că și ea avea același sentiment. Într-un ungher al camerei de patru rogojini și jumătate, un aranjament de irișI violeți plutea, precum rândunelele în zbor.

*

Ca de fiecare dată după ce se consuma actul, stăteau întinși, nepăsători, și se angrenau în discuții despre te miri ce, ca două prietene.

— Makiko doar se folosește de tine. Ție ți-e teamă că nu poți deveni poetă prin propriile puteri, dacă te dezici de ea. Probabil că acest lucru a fost valabil până acum, dar trebuie să conștientizezi că ai ajuns într-un punct culminant al existenței tale. Dacă nu renunți la Makiko, evoluția ta nu va fi mulțumitoare.

— Dacă devin orgolioasă și îmi declar independența, evoluția mea în poezie se va opri imediat.

— De unde ai scos asta?

— Nu am scos-o eu, acesta este adevărul!

Imanishi ar fi vrut să întrebe dacă până acum „evoluția" ei în poezie fusese remarcabilă, dar bunul-simț nu i-a permis să pună o asemenea întrebare insolentă. Totuși, aceste cuvinte, prin care încerca să le despartă pe cele două, nu veneau din suflet. Simțea că doamna Tsubakihara a răspuns știind foarte bine cum stau lucrurile.

Doamna Tsubakihara și-a tras cearșaful până la gât, fără grabă, apoi, cu fața îndreptată spre tavanul întunecat, a recitat o poezie proaspăt compusă. Imanishi a criticat-o imediat.

— Este o poezie bună, dar mă deranjează sentimentul meschin al existenței laice, îi lipsește universalitatea. Probabil ultimul vers este de vină: „Albastrul lacului adânc". Nu are sens, este conceptual. Nu schițează viața.

— Da. Așa pare a fi. Mă doare dacă sunt criticată imediat după ce am compus o poezie, dar după o perioadă, observ *lipsurile*. Însă doamna Makiko a apreciat această poezie. Spre deosebire de tine, a lăudat tocmai acest ultim vers. A ținut totuși să menționeze că ar fi fost mai armonios: „Albastru este lacul adânc", decât „Albastrul lacului adânc".

Tonul doamnei Tsubakihara era condescendent, de parcă asmuțea o autoritate împotriva celeilalte autorități. Binedispusă, a început să-și bârfească în amănunt cunoștințele, lucru care-l încânta întotdeauna pe Imanishi.

— Zilele trecute am văzut-o pe Keiko. Mi-a spus ceva interesant.

— Ce?

Imanishi a devenit brusc curios. Cum stătea întins pe burtă, s-a răsucit și a răsturnat muntele de scrum din scrumieră peste pieptul doamnei Tsubakihara, înfășurat în cearșafuri.

— Este vorba de domnul Honda și Prințesa thailandeză, a adăugat doamna. Zilele trecute, i-a luat pe Prințesă și pe nepotul lui Keiko, Katsumi, prietenul Prințesei, și i-a dus în mare taină la vila lui din Ninooka.

— Mă întreb dacă cei trei au dormit împreună.

— Domnul Honda nu ar face aşa ceva! Este o persoană liniştită, inteligentă. Probabil că voia să fie intermediarul tinerilor îndrăgostiţi. Toată lumea ştie că o adoră pe Prinţesă, dar nici nu se cade să punem problema, ţinând cont de diferenţa de vârstă.

— Şi care este rolul lui Keiko în toată povestea asta?

— Ea a fost un simplu spectator, întâmplarea a făcut să fie şi ea la vila ei din Ninooka. Jack era liber şi au rămas acolo peste noapte. Pe la trei dimineaţa, s-a auzit un ciocănit la uşă şi Prinţesa a ţâşnit în casă. Îi trezise din somn. Indiferent cât de multe întrebări i-au pus, fata n-a vrut sub nici o formă să scoată o vorbă. Era la capătul puterilor. I-a rugat s-o găzduiască în noaptea respectivă şi aşa au făcut. Keiko a spus că intenţiona să-l anunţe pe domnul Honda dimineaţa.

După toate acestea, s-a trezit târziu, după ce şi-au băut în grabă cafeaua, şi l-a zorit pe Jack să se întoarcă la tabără. Când l-a condus până la jeep, a dat peste domnul Honda, care era alb ca hârtia. Se pare că era pentru prima oară când îl vedea pe domnul Honda atât de deprimat, aşa că a bufnit-o râsul.

Ştia că o caută pe Ying Chan, dar, dorind să-l necăjească puţin, l-a întrebat dacă s-a trezit atât de devreme ca să facă o plimbare. El a spus, cu o voce tremurândă, că Ying Chan a dispărut. După ce l-a ţinut în suspans o vreme, tocmai când el renunţase şi era pe picior de plecare, Keiko l-a informat că Ying Chan a stat la ea noaptea trecută. Atunci Honda, la cei şaizeci de ani, a roşit ca un adolescent şi a întrebat: „Chiar aşa?“ Părea cel mai fericit om de pe pământ.

Când Keiko l-a condus în camera de oaspeţi şi a văzut-o pe Prinţesă dormind profund, aproape că a leşinat de bucurie. În ciuda agitaţiei, ea nu s-a trezit. Ying Chan avea obrajii îngropaţi în părul negru, gura adorabilă întredeschisă, genele lungi închise. Ca şi cum ar fi avut un vis frumos, s-a alintat şi s-a întors pe partea cealaltă.

Epuizarea, atât de clară în expresia ei din urmă cu patru-cinci ore, când sosise într-un suflet acolo, dispăruse; pe obrajii ei se întorsese vigoarea inocentă; respira liniştită.

38

Pentru Honda, Prinţesa devenise din nou inaccesibilă. Zilele anotimpului ploios, fără lună, nu conteneau.

În dimineaţa aceea, când a văzut faţa Prinţesei adormite, nu a vrut s-o trezească. A rugat-o pe Keiko să aibă grijă de ea şi s-a întors la Tokyo. Ruşinat de el însuşi, nu s-a mai întâlnit cu Prinţesa şi nici n-a mai primit veşti de la ea.

În perioada aceea de pace şi linişte, Rie a devenit geloasă.

— În ultima vreme Prinţesa nu a dat nici un semn, a spus ea nonşalant la masă.

Cuvintele ei erau uşor caustice, însă ochii cercetau cu nesaţ.

Rie s-a lovit de un perete alb care nu reflecta nimic şi tocmai de aceea a început să deseneze pe el picturi, prin asociere liberă.

Honda avea obiceiul să-şi spele dinţii cu meticulozitate în fiecare dimineaţă şi seară.

A observat că periuţa lui era schimbată frecvent, cu mult înainte de a fi uzată. A presupus că Rie a cumpărat o duzină de periuţe de aceeaşi formă, aceeaşi culoare, aceeaşi greutate şi le schimba când credea de cuviinţă. Totuşi, le schimba prea des. Deşi era o problemă măruntă, într-o dimineaţă i-a atras atenţia lui Rie.

— Ce zgârcit eşti! Chiar zgârcit. Nu este cam ciudat că un milionar se preocupă de aşa ceva?! a răspuns ea, bâlbâindu-se de furie.

Honda nu i-a înţeles reacţia, aşa că a lăsat-o în pace. Mai apoi şi-a dat seama că ea îi schimba periuţa în dimineţile următoare nopţilor în care el se întorcea târziu. Se pare că ea se

ducea pe furiș să le schimbe după ce el adormea. Abia a doua zi, după ce inspectase cu minuțiozitate perii strălucitori ai periuței vechi, căutând urme de la rujul sau de la parfumul altei femei, o arunca.

Adesea, din diverse cauze, lui Honda îi sângerau gingiile. Chiar dacă nu avea încă nevoie de proteză dentară, se plângea de un început de parodontoză. „Oare ce credea Rie despre petele roșiatice de la baza perilor?"

Părea plictisită de timpul acesta liber, dar, totodată, ochii și simțurile îi stăteau la pândă. Câteodată, Honda o considera pe Rie o chimistă entuziastă, care își dedică timpul creării unui nou compus din oxigenul și azotul din atmosferă. Cu toate că se plângea necontenit de migrene, patrula cu pași energici pe numeroasele holuri ale casei vechi.

Odată, când a venit vorba despre vilă, Honda a afirmat că a construit-o special pentru ca boala ei de rinichi să se amelioreze.

— Vrei să mă trimiți de una singura acolo, pe Obasuteyama[1]?, a spus ea înlăcrimată, răstălmăcind cuvintele lui.

Rie a interpretat corect semnele care confirmau dragostea lui Honda pentru Ying Chan; de când se dusese singur în Gotemba, numele Prințesei nu mai fusese rostit în casa lor. Nici nu-și închipuia că nu s-au mai întâlnit de atunci; se înșela crezând că se întâlneau pe ascuns și că astfel – nepronunțând numele ei în fața lui Rie – Honda plănuia să-i șteargă din memorie numele „Ying Chan".

Liniștea aceasta era stranie. Calmul fals nu era cu nimic diferit de sentimentul de teamă din ascunzătoare, când te ferești de urmăritor. Rie a intuit că fusese organizat un banchet restrâns, tăinuit, fără ca ea să fie invitată.

Până la urmă ce începuse?

---

1 Munte legendar japonez unde se spune că bătrânii erau abandonați și lăsați să moară.

De asemenea, a intuit cu exactitate că atunci începuse ceva, deşi Honda simţea că atunci se terminase.

Deoarece Rie nu mai ieşea deloc din casă, Honda pleca în oraş adesea, chiar fără ţintă. Nu mai suporta să-şi vadă permanent soţia, care refuza orice invitaţie, sub pretextul bolii.

Imediat ce Honda pleca, Rie revenea la viaţă. Ar fi trebuit să fie îngrijorată pentru dispariţiile lui inexplicabile, dar, în acele momente, reuşea să se împace cu noile temeri devenite familiare. Gelozia devenise baza libertăţii ei.

La fel ca în dragoste, inima este mereu implicată şi acorzi atenţie sporită oricărui nimic. A încercat să exerseze scrisul caligrafic, dar mâna ei scria involuntar kanji care aveau în componenţă „luna": „umbrele lunii", „munte în lumina lunii".

Considera respingător faptul că o copilă are un piept atât de generos. Obsedată de această idee, când a scris expresia „muntele în lumina lunii" şi-a dat seama că, în mod inconştient, a desenat o pereche de munţi în forma unor sâni liniştiţi, la lumina lunii. Avea legătură cu Narabigaoka, „Dealurile Gemene" din Kyōto. Indiferent cât de inocente erau amintirile, Rie se temea de orice le putea evoca. Văzuse „Dealurile Gemene" într-o excursie cu liceul. Şi-a amintit tremurul sânilor ei micuţi, transpiraţi pe sub uniforma albă de vară, şi a simţit că trupul i se înfioară.

Fiind îngrijorat de starea ei de sănătate, Honda a vrut să angajeze câteva menajere. Rie a motivat că grijile ei ar spori dacă ar trebui să supravegheze multe persoane, aşa că a păstrat doar două bucătărese. Treaba din bucătărie, pe care Rie o îndrăgise atâta timp, acum se împuţinase. Nici nu era recomandat să stea multă vreme pe o podea rece. Nu avea altceva de făcut decât să stea în camera ei şi să coasă. Deoarece draperiile din salon erau învechite, a comandat din Tatsumura materiale cu imprimeu copiat după modelul Shōsō-in, din care a făcut unele noi.

Rie a aşezat cu grijă căptuşeala neagră, groasă pentru a o coase de draperie. Honda, observând ce făcea, a simţit nevoia s-o necăjească:

— Nu suntem în timpul războiului!

Astfel, a devenit şi mai îndârjită. Nu se temea că lumina dinăuntru se va strecura afară, ci că razele lunii se vor furişa înăuntru.

Când era în oraş, Rie a citit pe furiş jurnalul soţului ei, iar faptul că nu a găsit nici o menţiune despre Ying Chan a enervat-o la culme. Încă din tinereţe, Honda, timid fiind, nu avea obiceiul să scrie despre viaţa lui amoroasă în jurnal.

Printre documentele soţului ei a găsit un jurnal vechi numit „Jurnal de vise". Pe el era notat numele Kiyoaki Matsugae. Numele îi suna cunoscut, fiind pomenit adesea de Honda, însă el nu-i spusese nimic despre existenţa acestui jurnal şi era pentru prima oară când îl vedea.

După ce l-a răsfoit un timp, plictisită de notiţele absurde, l-a pus cu grijă la loc. Rie nu căuta fantezii. Singurul lucru care o putea vindeca era adevărul.

Când a închis sertarul, şi-a prins mâneca de la kimono, a tras de ea şi a rupt-o. Pe măsură ce astfel de experienţe sentimentale se acumulau, inima lui Rie se umplea şi ea de rupturi. Era reţinută de ceva, avea inima golită şi nepăsătoare.

Ploua zi şi noapte. Putea vedea de la fereastră hortensiile ude. Sfera violet-deschis a florii, plutind în amiezile mohorâte, îi dădea senzaţia că sufletul ei a luat-o pe cărări greşite.

Nu era nimic mai insuportabil decât gândul că Prinţesa Lumina Lunii exista undeva pe pământ. Din cauza ei lumea se destrăma.

Până la acea vârstă, Rie trăise fără să cunoască spaima sentimentală. Era surprinsă de avalanşa de sentimente violente de singurătate născute înlăuntrul ei. Femeia stearpă zămislise pentru prima oară un lucru monstruos.

Astfel, Rie a aflat că şi ea are imaginaţie. Ceva ce n-a fost niciodată folosit, ceva ce ruginise într-un colţ al vieţii ei lungi şi liniştite se renăscuse subit, din necesitate, şi se ascuţise. În tot cazul, orice este creat din necesitate este însoţit de amărăciune; închipuirile ei nu aveau nici urmă de dulceaţă în ele.

O imaginaţie bazată pe realitate i-ar fi deschis şi eliberat sufletul, dar aceea care încerca să se apropie cât mai mult de adevăr degrada şi seca inima. Mai mult, dacă „adevărul" chiar nu exista, totul devenea inutil.

Totuşi, închipuirea unei crime, cu un strop de adevăr în ea, nu ar fi influenţat-o negativ. Imaginaţia lui Rie se zbătea între instinct şi năzuinţă: pe de o parte, simţea că adevărul este pe aproape, iar, pe de altă parte, îşi dorea ca acel adevăr să nu existe. Aşadar, imaginaţia ei geloasă era încătuşată de autonegare şi nu putea accepta propria existenţă. Aşa cum aciditatea din stomac găureşte treptat stomacul, imaginaţia ei coroda rădăcinile propriei puteri imaginative. În acelaşi timp, simţea dorinţa de a fi salvată. Striga după ajutor. Adevărul. Dacă ar fi ştiut adevărul, ar fi fost salvată! Dorinţa, apărută la sfârşitul unei căutări obsesive, unilaterale, începea să semene cu o autoflagelare. Din cauza acelui adevăr, dacă chiar exista, ea avea să fie distrusă.

Dar pedeapsa căutată şi primită are o nuanţă de nedreptate. Cum să fie acuzat un procuror? Asta ar reprezenta o răsturnare de situaţie. Când ceea ce râvnea avea să se împlinească, în locul plăcerii încântătoare, nemulţumirea şi ura pedepsirii unui lucru inocent aveau să se aprindă. Chiar şi acum simţea pe propria-i piele căldura rugului în flăcări. Nu trebuia să suporte această nedreptate. Nu trebuia să se expună unui dureri insuportabile. Deşi era suficient că suferea de suspiciune, de ce trebuia să mai adauge şi suferinţa recunoaşterii?

Dorea să descopere adevărul şi, totuşi, îl nega; dorea să nege adevărul şi, totuşi, râvnea la singura salvare din el. Aceste trăiri se învârteau în cerc, fără să se termine vreodată. Aseme-

nea unui turist, pierdut în munți, se chinuia să înainteze, dar se întorcea mereu în același punct.

Adevărul părea învăluit în ceață într-o zonă unde detaliile erau ciudat de clare. Urmărești o rază de lumină numai ca să descoperi că luna nu este acolo, ci în spate, iar în față e o simplă oglindire.

Însă Rie nu-și pierduse complet simțul autocritic. Câteodată, scârbită de propriile trăiri, simțea nevoia să-și acopere fața în rușine. Totuși, considera că nu este vina ei că a devenit o persoană urâtă, antipatică, ci a soțului ei. Probabil că soțul ei o transformase într-o ființă infamă din cauză că nu voia s-o iubească. Când a înțeles lucrul acesta, ura a țâșnit din pieptul ei precum o fântână.

Totuși, în starea ei sentimentală, evita crudul adevăr: cu toate că nu devenise atât de respingătoare din gelozie, erau alte cauze care o transformaseră în ceea ce era și, chiar dacă ar fi rămas neschimbată, tot nu ar mai fi fost iubită. Soțul ei ar fi trebuit disprețuit, dar, din nevoia de a întoarce spatele farmecelor ei, o transformase într-o persoană dezagreabilă.

Rie nu se mai uita de mult timp în oglindă. Șuvițele răzlețe de păr îi evidențiau și mai mult obrajii neatrăgători. Toată fața ei părea artificială, chiar și umflăturile.

După multă vreme, imediat după ce observase edemele, a început să-și machieze strident ochii. Îi displăcea să vadă numai ochii ieșind în evidență, așa că își contura sprâncenele cu creion închis și se dădea cu multă pudră. Când erau tineri, Honda o necăjea poreclind-o „față de lună". La început, s-a supărat că râdea pe seama afecțiunii ei, dar, în noaptea când a strigat-o așa, dragostea lui părea caldă și, probabil, gândindu-se la boala ei, sentimentele lui se intensificaseră, iar Rie începuse să se mândrească cu fața ei. Acum, reflectând mai bine, pasiunea sexuală, invocată de această boală, ascundea o anume cruzime subtilă. În astfel de nopți, el era mai pasional,

iar faptul că o punea pe Rie să stea nemişcată o făcea să creadă ce el se mulţumea cu iluzia unui corp neînsufleţit cu faţa umflată, decedat de câteva zile.

Acum, reflexia din oglindă era o ruină în viaţă. Sub părul ei fără strălucire, pe faţa rotundă apăruse o răutate vânoasă, asemenea scheletului unui evantai. Treptat, ajunsese să nu mai semene cu un chip de femeie şi numai edemul acela păstrase o rotunjime feminină. Chiar şi aceea era rotunjimea distantă, ştearsă şi istovită a lunii în lumina zilei.

Dacă s-ar fi machiat mai frumos acum ar fi însemnat că a capitulat. Totuşi, şi urâţenia reprezenta o înfrângere. Deoarece îi pierise dorinţa de a-şi acoperi defectele, semnele rămâneau semne, urâţenia, urâţenie, şi totul se mişca uşor, precum unduirile dunelor de nisip. Rie se gândea că poate nu din cauza soţului ei nu se putea debarasa de gelozie, ci din vina acestei sluţenii îngrozitoare, care-i învăluia trupul ca un aşternut greu. Simţea că are nevoie de o putere înfricoşătoare pentru a o alunga, aşa că, din comoditate, a lăsat-o aşa. Dar, dacă era atât de leneşă, de ce nu găsea nici măcar un moment de răgaz?

Dintr-odată, Rie şi-a amintit frumuseţea muntelui Fuji iarna, aşa cum îl văzuse de la primul etaj al acestei case, la scurt timp după căsătorie. Soacra îi spusese să aducă din debaraua de la etaj serviciul folosit de Anul Nou şi atunci l-a văzut. Avea mânecile kimonoului legate cu un şnur roşu, ca să nu o deranjeze la treaba în casă.

Rie a văzut că ploaia se oprise şi lumina serii era clară. Pentru a se detaşa de aceste gânduri, contemplând muntele Fuji, a urcat în camera-depozit unde nu mai fusese de multă vreme. S-a urcat pe mormanul de plăpumi şi a deschis ferestrele cu geamuri mate. Cerul postbelic, diferit de cerul dinainte, era strălucitor, dar nişte nori cleioşi se aşternuseră peste tot. Fuji nu se vedea.

Ela não se importava com o que os outros pensavam dela.

Ela não se importava com o que os outros pensavam dela.

Ela não se importava com o que os outros pensavam dela.

Nu mai putea să se țină și, până la urmă, a intrat într-o cameră. A încercat să urineze în coșciug, dar n-a putut de frica de a nu înfăptui o blasfemie.

În acel moment s-a trezit.

Visele acestea nu reprezentau decât semnalul îngrijorător al îmbătrânirii – nevoia de a urina des. Când s-a întors de la toaletă, acum, complet treaz, devenise preocupat de înnădirea firelor rupte ale visului. Deoarece acolo era o fericire de netăgăduit.

Era nerăbdător să guste din nou sentimentul bucuriei luminoase din vis. O plăcere incontestabilă, incandescentă și pură îi umplea ființa. Bucuria aceasta era reală. Dacă, chiar și într-un vis, Honda nu se putea gândi că bucuria, sentiment dominant într-un interval de timp irepetabil din viața lui, era reală, atunci care putea fi realitatea?

Honda a ridicat privirea către cer și, văzând silueta metamorfozată a Înțeleptului Rege Păun, călare pe păunul auriu, a simțit armonie completă, simpatie și prietenie. Ying Chan era a lui.

Dimineața următoare, chiar și după ce s-a trezit, sentimentul de bucurie era atât de vibrant în sufletul lui, încât Honda se simțea binedispus.

Bineînțeles că visul din a doua parte a somnului era atât de vag încât nici nu și-l mai aducea aminte, dar, cu siguranță, nu avea nici o sclipire din bucuria primului vis. Lumina strălucitoare de la început străpunsese acumularea asemănătoare unui troian de zăpadă din partea a doua, și dăinuise în memorie până dimineață.

Toată ziua s-a gândit la Ying Chan, folosind absența ei ca pe o pârghie. A fost surprins să constate că pasiunea primei dragoste din adolescență, necunoscută de el, se infiltra în corpul lui de cincizeci și opt de ani.

Dacă stătea să se gândească mai bine, faptul că se îndrăgostise nu era bizar, ci comic. Cunoscând îndeaproape si-

tuația lui Kiyoaki Matsugae, știa prea bine ce fel de om se îndrăgostea.

Sentimentul acesta era un privilegiu special acordat unei persoane căreia farmecul senzual, ignoranța, dezorganizarea internă și lipsa capacității cognitive îi permiteau să zugrăvească o imagine fantezistă despre ceilalți. Era un privilegiu insolent. Honda știa încă din tinerețe că el era antipodul acestui stereotip.

Adesea observase ironiile sorții umane, care lasă un individ să participe la scrierea istoriei din ignoranță, și pe altul să dea greș din cauza înflăcărării. De aceea era convins că cea mai semnificativă cauză a neobținerii doleanțelor stătea în dorința de a le obține. Tocmai pentru că Honda nu și-a dorit niciodată bani, sute de milioane de yeni au venit la el.

Așa gândea el. Imposibilitatea de a obține ceva nu era rezultatul incapacității sau al vreunui defect congenital, nici măcar al unui ghinion de care era urmărit – nici nu concepea așa ceva. Lui Honda îi plăcea să transforme totul în legi, să universalizeze. Nu era de mirare că încerca să se sustragă din fața acestei reguli. Pentru că era genul de persoană care făcea totul singur, putea să fie fără probleme atât legiuitorul, cât și infractorul. Cu alte cuvinte, limita ceea ce-și dorea la ceea ce nu putea dobândi niciodată, iar dacă, printr-o minune, punea mâna pe obiectul râvnit, cu siguranță acesta se dovedea nefolositor. Tocmai de aceea se străduia să-i atribuie intangibilitate acelui obiect, să păstreze o distanță considerabilă față de el. Altfel spus, menținea o pasiune apatică în sufletul lui.

În cazul lui Ying Chan, acțiunea de învăluire în mister a trandafirului siamez cu petale groase, după noaptea aceea din Gotemba, era aproape completă și consta în exilarea lui Ying Chan într-un loc inaccesibil pentru el și cunoașterea lui. (În primă instanță, lungimea brațului său și a percepției erau la același nivel). Plăcerea de a vedea presupunea obligatoriu o zonă nevizibilă. Honda simțise că fusese la capătul lumii prin

experiența din India. Dorea să încerce trăirea unui animal leneș, care-și linge blana murdărită de rășină, relaxat într-o baie de soare, ținând prada la distanță de propriile-i gheare. Oare în dorința lui de a imita un astfel de animal trândav nu încerca să-l imite pe Dumnezeu?

Pentru Honda era insuportabil faptul că dorința carnală și dorința de cunoaștere se suprapuneau exact. Honda știa foarte bine că dragostea nu se năștea în el decât dacă le separa pe cele două. Cum putea să crească un trandafir între doi copaci gigantici încolăciți și urâți? Dragostea nu ar fi trebuit să se deschidă, asemenea unui orhidee parazite, pe nici unul dintre arborii cu rădăcini nerușinat atârnate, nici pe dorința insipidă de cunoaștere, nici pe pofta trupească a duhorii celor cincizeci și opt de ani... Era necesar ca Ying Chan să existe dincolo de dorința lui de cunoaștere, ca el să aibă de-a face doar cu imposibilitatea dorinței lui.

Absența era cel mai bun lucru pentru asta. Era singurul material pur pentru dragostea lui. Fără absența fiarei nocturne a cunoașterii, imediat i-ar fi sclipit ochii și ar fi sfâșiat totul cu ghearele. Ar fi mușcat în neștire, ar fi transformat totul în leșuri cunoscute și ar fi pătruns în morga cunoașterii. Această boală înspăimântător de plictisitoare nu fusese vindecată o dată în India? Oare nu tocmai experiențele din India și, apoi, din Benares l-au învățat că, scăpând de cunoașterea supremă, tânăra fată ar trebui ascunsă în adâncul unui sipet de abanos prăfuit, încuiat cu cheie? Pentru a scăpa de ochii percepției, se putea preface că deja o cunoaște. Honda izbutise acest lucru: a încuiat el însuși și, prin puterea propriei voințe, nu a mai deschis.

Cu mult timp în urmă, Kiyoaki, fascinat de imposibilul absolut, a comis un lucru imoral, iar Honda făcea acum imposibilul ca să nu săvârșească aceeași greșeală. Imediat ce ar fi comis o asemenea imprudență, frumusețea nu ar mai fi existat în lumea aceasta.

Şi-a amintit prospeţimea acelei dimineţi… dimineaţa în care Ying Chan dispăruse.

O parte din el era măcinat de nelinişte, iar cealaltă parte savura întâmplarea. Chiar şi după ce descoperise că Ying Chan nu mai este în cameră, n-a intrat imediat în panică şi nu l-a strigat pe Katsumi. Era captivat de savurarea parfumului omniprezent emanat de Ying Chan.

Fusese o dimineaţă senină; patul era răvăşit. A descoperit în cutele minuţioase ale cearceafului urme ale corpului încins, care s-a zbătut de necaz. Honda a luat un fir ondulat ascuns sub pătura vălurită, precum un cuib în care suferise un mic animal drăgălaş. Honda căuta în adâncitura pernei urme ale salivei transparente a lui Ying Chan. Perna încă avea acea scobitură inocentă.

De-abia atunci s-a dus să-l anunţe pe Katsumi.

Katsumi s-a albit instantaneu. Honda nu s-a străduit să ascundă faptul că el nu era deloc surprins.

Au decis să-şi unească forţele în căutarea ei.

Honda ar fi mințit dacă n-ar fi recunoscut că se gândea uneori la decesul lui Ying Chan. Era convins că nu se întâmplase nimic, dar, în dimineţile însorite din sezonul ploios, moartea plutea chiar şi în mirosul parfumat al cafelei irosite. Ceva tragic împrejmuia dimineaţa, ca o margine fină din argint. Era dovada de graţie la care visase Honda.

Cu toate că nu intenţiona aşa ceva, l-a sfătuit pe Katsumi să anunţe poliţia, amuzându-se de expresia disperată a tânărului.

Mai întâi a ieşit pe terasă şi s-a uitat în băltoacele de pe fundul piscinei. Se cutremura la gândul că trupul lui Ying Chan ar putea pluti în piscina în care se reflecta cerul albastru. Simţea că geamul unei oglinzi – zona de trecere dintre real şi ireal – fusese spart în cioburi mărunte şi că putea păşi cu uşurinţă în lumea imaginară. În acea dimineaţă, acest univers putea fi orice – moartea, crima, sinuciderea, până şi apocalipsa era posibilă. Toate acestea se petreceau în sânul peisajului luminos şi proaspăt.

În timp ce cobora împreună cu Katsumi în valea cu iarba umedă care ducea spre râul de munte, Honda se bucura, închipuindu-şi pierderea prestigiului social pe care-l deţinea din cauza unui articol de ziar legat de o sinucidere. Era o exagerare ridicolă. Incidentul se întâmplase doar între Ying Chan şi Katsumi, nimeni nu ştia despre gaura din perete.

După mult timp Muntele Fuji a apărut în faţa lui. Deja era muntele văratic. Poalele înzăpezite fuseseră ridicate neaşteptat de sus şi culoarea pământului strălucea în lumina soarelui precum ţiglele udate de ploaie.

S-au uitat în râu. Chiar şi în pădurea de chiparoşi au cercetat.

Când au ieşit pe poartă, Honda l-a sfătuit pe Katsumi să se ducă la casa vecinei Keiko, unde s-ar putea s-o găsească. Tânărul a refuzat cu încăpăţânare, dar şi-a luat angajamentul s-o caute cu maşina pe drumul ce ducea către gară. Îi era îngrozitor de frică s-o întâlnească pe mătuşa lui.

Chiar şi el ezita s-o viziteze pe Keiko la o oră atât de matinală, dar situaţia i-o cerea. Honda a sunat la uşă. În mod surprinzător, Keiko l-a întâmpinat machiată complet, îmbrăcată într-un costum de culoarea smaraldului şi un cardigan.

— Bună dimineaţa. O cauţi pe Ying Chan? A venit aici când încă era întuneric şi doarme în patul lui Jack. Bine că nu a fost el aici. S-ar fi iscat un mare scandal… Deoarece părea răscolită, i-am dat să bea lichior şi am culcat-o acolo. De atunci sunt trează şi am rămas aşa. Eşti un om îngrozitor! Dar n-am întrebat-o nimic despre ce s-a întâmplat. Vrei să-i vezi faţa fermecătoare în timp ce doarme?

*

Honda, încă destul de stăpân pe sine, şi-a înfrânt dorinţa de a o vedea. După aceea, nici Ying Chan, nici Keiko nu l-au mai contactat.

Aştepta ca adevărata nebunie să se dezlănţuie în interiorul lui.

Raţiunea ajungea la un nivel de irascibilitate extrem şi, exact ca vulpea bătrână din piesa Kyōgen *Vânătoarea de vulpi*, care s-a repezit la pradă deşi ştia că este o capcană, Honda aştepta momentul când va ajunge în aceeaşi situaţie cu vulpea, în ciuda experienţei şi cunoştinţelor, realizărilor şi abilităţilor, raţiunii şi obiectivităţii sau, dimpotrivă, aştepta ca acest cumul să îl oblige să se ducă spre capcană.

Aşa cum un adolescent aşteaptă maturitatea, aşa şi un bărbat, la cei cincizeci şi opt de ani, trebuia să atingă maturitatea, dar pe aceea distrugătoare. În luna noiembrie, când toţi copacii din crângul veştejit îşi scutură frunzele, pătura verde se îngălbeneşte şi, în claritatea soarelui de iarnă, zona pare atât de albă şi uscată, precum Tărâmul Pur sau precum castravetele chinezesc, se întrezăreşte doar un punct purpuriu printre vlăstarii de viţă trecuţi, aşteptând de unul singur maturitatea nimicitoare.

Vârsta lui Honda îl făcea să nu distingă lucrul căutat – fie era nechibzuinţa, asemănătoare flăcării, fie moartea. Undeva, nu ştia exact unde, ceva se pregătea încet, cu grijă. Singurul lucru sigur din viitor era moartea.

Într-o zi, la biroul din Marunouchi, a auzit că un tânăr funcţionar primise un telefon privat şi vorbea temător să nu fie auzit; atunci, Honda s-a simţit îngrozitor de singur. Cu siguranţă îl sunase o femeie, iar bărbatul, atent la cei din jurul lui, părea distant, însă, de la depărtare, Honda auzea clar vocea captivantă a femeii.

Probabil că cei doi aveau o înţelegere tacită şi comunicau printr-un limbaj foarte protocolar. Honda tocmai uneltea un plan: cum să-l concedieze pe tânărul cu părul mereu aranjat, privirea galeşă şi buzele arogante? Acest tip nu era potrivit într-o firmă de avocatură.

Cât timp era în Tokyo, cel mai uşor era s-o prindă pe Keiko, care-şi petrecea zilele şi nopţile la restaurante, cocktailuri şi cine ceremonioase. După ce a ascultat conversaţia tânărului, a ezitat să dea un telefon personal şi să vorbească în gura mare

din micul birou. A ieşit de acolo, spunând că se duce la cumpărături.

Galeria de magazine din clădirea Marunouchi era unul dintre puţinele locuri dinainte de război rămase în Tokyo, iar Honda adora să privească vitrinele de galanterie bărbătească şi să aleagă hârtie pentru caligrafie. Domnii, cu aer antebelic, călcau cu grijă pe podeaua de mozaic, deosebit de alunecoasă din cauza ploii, în căutarea de produse care să nu le golească buzunarele.

Honda a sunat-o pe Keiko de la un telefon public.

Ca de obicei, nu a răspuns din prima. Era convins că este acasă. Şi-a imaginat spatele ei magnific, voluminos. Probabil că era în combinezon şi se machia, după ce îşi alesese cu grijă ţinuta pentru prânzul respectiv, şi nu dădea importanţă telefonului.

— Te rog să mă scuzi pentru aşteptare, a spus ea cu o voce intensă şi calmă. De când nu ne-am mai auzit! Cum o mai duci?

— N-am făcut nimic deosebit. Mă gândeam că poate luăm masa împreună în curând.

— Ce drăguţ din partea ta! De fapt tu nu vrei să mă vezi pe mine, ci pe Ying Chan.

Pe moment, Honda şi-a înghiţit cuvintele şi a aşteptat indicaţiile lui Keiko.

— Îmi pare rău că ţi-am făcut probleme atunci. Apropo, între timp nu a mai dat nici un semn. Tu te-ai mai întâlnit cu ea?

— De atunci, nu. Oare ce o face? Cred că este în sesiune acum.

— Nu cred că este foarte studioasă.

Honda era surprins că poate să întreţină o conversaţie atât de calm.

— Oricum, vrei s-o întâlneşti, a început Keiko, apoi a căzut pe gânduri puţin.

Momentul de linişte nu fusese nici greu, nici important.

Probabil că pudra albă plutea în razele de lumină ale dimineții care se furișau prin fereastra dormitorului. Honda știa că nu era genul de femeie prefăcută, așa că a lăsat totul în mâinile ei.

— Mă gândesc să pun o condiție.

— Condiție? Ce?

— Ying Chan s-a refugiat la mine și are încredere oarbă în mine. Condiția este să-i spun că vin și eu și cu siguranță nu te va refuza. Îți convine?

— Cum să nu-mi convină?! Chiar aveam de gând să te rog același lucru.

— Voiam să vă las să vă întâlniți doar voi doi, dar...Unde să te sun să te anunț?

— La biroul meu. M-am hotărât să merg în fiecare dimineață la birou, a spus Honda și a închis.

Din acel moment lumea s-a schimbat. Cum putea el să îndure așteptarea următoarei ore, următoarei zile? A făcut un rămășag cu el însuși: dacă Ying Chan va purta inelul cu smarald când se vor întâlni însemna că l-a iertat, dacă nu-l va avea, nu va fi primit iertarea.

40

Casa lui Keiko era în partea înaltă a zonei Azabu și avea o alee asfaltată, ce ducea până la intrare. În amintirea tinereții petrecute la Brighton, tatăl lui Keiko construise o fațadă semicirculară în stil Regență. Într-o amiază fierbinte de la sfârșitul lunii iunie, Honda a acceptat o invitație la ceai și a intrat pe moșia ei cu sentimentul întoarcerii în Japonia antebelică.

După taifun, ploaie și tunete, dintr-odată, în lumina verii din pauza sezonului ploios, copacii liniștiți ai grădinii din față păreau că acaparaseră reminiscențele unei întregi ere. I se părea că o astfel de moșie se întoarce la muzica veche, nostalgică. Era singura rămasă printre ruine și, tocmai datorită acestei

unicități, devenise mai privilegiată, păcătoasă și sumbră. Era ca și cum amintirile, lăsate în urmă de timp, își sporiseră intensitatea cu trecerea vremii.

Keiko i-a trimis o invitație oficială: „Vă invit la un ceai în cinstea eliberării proprietății mele din mâna forțelor de ocupație". Nu a deschis subiectul reîntâlnirii cu Ying Chan. Honda s-a dus cu un buchet de flori. Cât timp moșia fusese confiscată, Keiko locuise împreună cu mama ei, dar într-o casă separată, care aparținuse majordomilor, și nu invitase pe nimeni în casa de la Tokyo.

Un valet cu mănuși albe l-a întâmpinat pe Honda. Holul circular avea un tavan boltit, înalt; ușile din cedru japonez pe o parte erau pictate cu cocori; cele de pe cealaltă parte dădeau către o scară spiralată din marmură, care ducea la primul etaj. Pe la jumătatea scărilor, într-o firidă întunecată, stătea statuia de bronz a lui Venus, cu privirea îndreptată în jos.

Ușile din cedru japonez pictate cu cocori în stilul Școlii Kanō, pe jumătate deschise, dădeau în salonul pentru oaspeți. În acea încăpere nu era nimeni.

Un rând de geamuri mici luminau salonul, iar fiecare geam era format din fragmente de cristale fațetate, de modă veche, răsfrângând culorile curcubeului. În capăt, sala forma un ungher. Pe peretele pictat cu nori aurii atârna o stampă îngustă cu semne caligrafice. Din tavanul casetat, în stilul Momoyama, cobora un candelabru. Toate măsuțele și scaunele erau exemplare extraordinare de mobilă în stil Ludovic al XV-lea; modelul tapiseriei fiecărui scaun în parte era diferit, iar împreună formau secvența unei sărbători câmpenești a lui Watteau.

În timp ce Honda analiza detaliile, din spate i-a venit un miros cunoscut și, întorcându-se, a văzut-o pe Keiko într-o ținută de zi din pongee, maro-verzuie, cu fustă dublată.

— Ce zici? Sunt niște opere clasice extraordinare, nu?

— Ce îmbinare splendidă între Japonia și Occident!

— Interesul tatălui meu plana în zona aceasta. Nu crezi că s-au păstrat în stare bună? În legătură cu confiscarea nu am avut nimic de făcut, dar am alergat peste tot, am făcut tot posibilul ca să nu fie distrusă de necunoscători. Deoarece casa a fost folosită pentru persoanele de marcă din armată, mi-au înapoiat-o într-o stare impecabilă. În fiecare colțișor din această casă sunt amintirile mele. Bine că nu mi-a demolat casa vreun țărănoi din Ohio. Voiam să o vezi azi.

— Unde sunt oaspeții?

— Toți sunt în grădină. E cald, dar adierea vântului este plăcută. Nu vii și tu?

Keiko nu a spus nimic despre Ying Chan.

A deschis ușa din colțul camerei și a ieșit pe terasa dinspre grădină. La umbra copacilor erau împrăștiate măsuțe și scaune din trestie. Norii erau extraordinar de frumoși. Culorile din rochiile doamnelor intensificau verdele ierbii. Pălării, asemenea florilor, se mișcau încolo și încoace.

Când s-a apropiat, a observat că erau numai doamne în vârstă și că el era singurul bărbat. În timp ce se făceau prezentările, nu se simțea în largul lui. De fiecare dată când îi era întinsă o mână rozalie, pătată și ridată, ezita să o strângă. Adunătura aceea de mâini îi întuneca ușor mintea, precum încărcătura de fructe uscate din cala unui vas.

Doamnele europene, fără să-și dea seama că au fermoarele rochiilor desfăcute, își ondulau șoldurile și râdeau zgomotos. Ochii lor afundați, aprigi, cu pupilele maro sau albastre se uitau undeva, unde el nu vedea. Când pronunțau câte un cuvânt, deschideau gurile negre atât de mult, încât li se vedeau amigdalele. Se avântau în discuții cu o înflăcărare dezgustătoare. Una dintre doamne a înșfăcat două-trei sandviciuri subțiri cu degetele cu manichiură roșie. Apoi, s-a întors brusc la Honda, i-a spus că a divorțat de trei ori și l-a întrebat dacă japonezii divorțează adesea.

În depărtare se zăreau doamne îmbrăcate în haine colorate, care se plimbau pe sub copacii din pădurice pentru a scăpa de căldură. Două sau trei dintre ele au apărut la marginea crângului. Acolo era şi Ying Chan, încadrată de două femei europene.

Inima lui Honda a început să bată de parcă s-ar fi împiedicat de ceva. Acestea sunt! Aceste palpitaţii sunt „importante", datorită lor viaţa a încetat a mai fi în starea solidă şi a devenit lichidă, ba chiar gazoasă. Pentru Honda era suficient. Cuburile de zahăr s-au topit instantaneu în ceai în clipa acelor bătăi ale inimii. Toate clădirile au început să se clatine. Toate podurile s-au înmuiat. Viaţa era sinonimă cu fulgerul sau cu tremurul florii de mac roşu sau cu freamătul draperiilor. Concentrarea extremă asupra propriei satisfacţii, amestecată cu ruşinea neplăcută, ca într-o mahmureală, l-a proiectat pe Honda în lumea imaginară a viselor.

Bucuria lui Honda s-a dublat. Acompaniată de cele două doamne înalte, Ying Chan, într-o rochie rozalie fără mâneci, cu părul ei negru-abanos, strălucitor, căzut peste umeri, a ieşit brusc din umbra crângului, în lumina soarelui. Imaginea aceasta i-a adus aminte de picnicul de la Bang Pa In, când mica Prinţesă fusese însoţită de cele două doamne de curte.

Nici nu realizase că lângă el stătea Keiko.

— Ce părere ai? Eu îmi respect mereu promisiunile, i-a şoptit la ureche.

În sufletul lui Honda s-a declanşat o emoţie copilărească şi îi era teamă că nu va face faţă situaţiei, decât dacă se va baza pe Keiko. Pas cu pas, Ying Chan, cu zâmbetul pe buze, se apropia de această frică greu de pătruns. Încerca să-şi înăbuşe emoţiile până ce Ying Chan va fi ajuns lângă el, dar, pe măsură ce se apropia, acestea se intensificau. Honda avea limba legată, chiar înainte de a spune ceva.

— Poartă-te ca şi cum nu s-a întâmplat nimic. Mai bine nu spui nimic despre Gotemba, i-a şoptit din nou Keiko.

Din fericire, înaintarea lui Ying Chan a fost întreruptă în mijlocul pajiştii, când o doamnă a intrat în vorbă cu ea. Parcă nu sesizase încă prezenţa lui Honda. La câţiva metri mai încolo, fata se legăna pe creanga timpului, asemenea unei portocale frumoase, coapte, cu o aromă seducătoare, savuroasă, la care puteai ajunge cu mâna prea uşor. Honda analiza fiecare părticică a trupului ei: pieptul, picioarele, zâmbetul care dezvăluia dinţii albi...Toate aveau suflul soarelui arzător al verii, însă, cu siguranţă, sufletul era rece ca gheaţa.

Când Ying Chan s-a alăturat grupului lor, încă nu era sigur dacă într-adevăr nu-l observase sau doar se prefăcea că nu-l observase.

— Uite-l pe domnul Honda! a spus Keiko cu entuziasm.

— O!

Prinţesa s-a întors cu un zâmbet prelung. Nu părea încordată. În lumina verii, faţa ei era vioaie, buzele erau mai destinse decât de obicei, sprâncenele se arcuiau, iar pe chipul ei, de luminozitatea chihlimbarului, ochii negri şi mari scânteiau. Era desfătată de acest anotimp. Vara o relaxase atât de mult pe Ying Chan, încât părea că îşi întinde trupul într-o baie largă. Îşi imagina spaţiul dintre sâni şi sutien transpirând ca într-o saună, cu vara adânc ascunsă în ei.

Când i-a întins mâna, ochii ei nu aveau nici o emoţie. Honda i-a strâns mâna aproape tremurând. Pe deget nu avea inelul cu smarald. Deşi făcuse acel rămăşag cu el însuşi, acum a conştientizat că îşi dorise să piardă, să fie respins cu răceală. Se mira că până şi această respingere îi insufla plăcere şi nu-i stingherea deloc iluziile îndrăzneţe.

Deoarece Ying Chan a luat o ceşcuţă goală, Honda a întins mâna şi a atins toarta ceainicului din argint de epocă, dar fierbinţeala argintului l-a făcut să ezite. S-a temut că acţiunea sa va fi întreruptă de ceaţa nesiguranţei, că mâna îi va tremura şi, ca urmare, putea să facă ceva îngrozitor de neîndemânatic. Un chelner cu mănuşi albe a venit imediat în ajutorul lui şi l-a eliberat de această grijă.

— Acum, că vara s-a instalat, poate vă veți simți în largul dumneavoastră, a reușit să scoată câteva cuvinte, în cele din urmă.

Fără să-și dea seama, limbajul lui devenise politicos.

— Da. Îmi place vara, răspunse Ying Chan ca la carte și zâmbi drăgăstos.

Doamnele în vârstă dimprejur erau curioase și i-au cerut lui Honda să traducă discuția lor. Cu toate că aroma lămâii de pe masă și mirosul înțepător al trupurilor bătrâne, combinat cu parfum, îi întindeau nervii la maximum, Honda a făcut un efort să traducă. Doamnele au râs fără motiv, spunând că „vara", cuvântul japonez, le făcea să simtă sufocant căldura, doar presupunând că este un cuvânt cu etimologie tropicală.

Honda a simțit în mod intuitiv plictiseala lui Ying Chan. Și-a aruncat o privire în jur. Keiko deja se îndepărtase. Apăsarea creștea în interiorul lui Ying Chan, asemenea unui animal necuvântător, care se rostogolește cu tristețe pe iarba cu miros puternic. Această intuiție era singura legătură cu Ying Chan. Își mișca trupul grațios, zâmbea și vorbea în engleză, însă, treptat, Honda avea senzația că vrea să-i împărtășească plictiseala ei. Era ca eliberarea unui tip de melodie compusă din acumularea melancoliei de vară a cărnii ei, pornind de la sânii ei grei spre picioarele frumoase, ușoare. I se părea că aude continuu în urechi, înalt sau jos, zumzăitul unei insecte ce zbura pe cerul văratic.

Totuși, asta nu însemna neapărat că ea se plictisise de această petrecere. Mai degrabă starea aceasta de monotonie, care-i învăluia trupul, putea să fie naturală odată cu renașterea verii. Părea să se simtă în largul ei. S-a retras ușor la umbra unui copac și vorbea cu însuflețire, ținând ceașca de ceai, înconjurată de doamnele în vârstă; ele i se adresau cu „Alteța Voastră Regală". Dintr-odată, și-a scos un pantof și, cu vârful ascuțit de la șosetă, și-a scărpinat pulpa celuilalt picior. Și-a păstrat echilibrul cu grația unei păsări flamingo, ținând ceașca perfect stabilă, fără să verse o picătură de ceai în farfurioară.

În acel moment, Honda a fost sigur că poate să se strecoare fără ocolişuri în sufletul lui Ying Chan, chiar dacă nu fusese iertat încă.

— Am văzut o acrobaţie pe cinste, i-a şoptit în japoneză Honda într-un moment de pauză.

— Poftim?

Ying Chan şi-a ridicat ochii nedumerită. Gura ei a rostit un simplu „poftim?", fără să depună nici un efort să dezlege ghicitoarea lui Honda. Guriţa ei părea o bulă de aer apărută, dintr-odată, la suprafaţa apei. Ce încântător! Ea nu era deloc deranjată de faptul că nu înţelegea, aşa că şi el trebuia să aibă un astfel de curaj. A scris un bileţel cu creionul pe o pagină ruptă dintr-un carneţel. „Te rog să-mi acorzi o întâlnire în doi. Îmi convine şi în timpul zilei. Doar o oră e suficient. Azi? Ce zici? Poţi veni aici...?"

Ying Chan a evitat cu abilitate privirile doamnelor şi s-a uitat la bucăţica de hârtie în soare. Honda s-a bucurat de momentul în care ea s-a ferit de privirile celorlalţi.

— Eşti liberă?

— Da.

— O să vii?

— Da.

Ying Chan a spus un „da" prea clar, urmat de un zâmbet frumos, îndulcind imediat afirmaţia. Era clar că ea nu se gândise la nimic.

Oare unde duc dragostea şi ura? Oare unde dispar norii tropicali ameninţători, rafalele de ploaie ca o cădere de pietre? Faptul că era făcut să realizeze inutilitatea suferinţei îl afecta mai mult pe Honda decât faptul că era făcut să realizeze inutilitatea fericirii lui.

Keiko dispăruse, iar acum se întorcea cu doi oaspeţi dinspre salon în grădină, aşa cum făcuse şi cu Honda. O doamnă în vârstă, când a văzut frumoasele kimonouri, unul verde-gălbui şi celălalt bleumarin, a scos nişte sunete ascuţite de admiraţie

cu limba ei dură şi aspră, ca a unui papagal. Honda s-a întors. Era Makiko, însoțită de doamna Tsubakihara.

Honda se uita fermecat la părul de abanos al Prințesei, prin care se juca vântul, iar sosirea celor două i s-a părut complet inoportună. Ele l-au salutat mai întâi pe Honda, iar Makiko a spus cu răceală, uitându-se împrejur la doamnele în vârstă:

— Ce norocos sunteți astăzi, domnule Honda! O pată de culoare între atâtea…

Bineînțeles, cele două au fost prezentate europenelor, urmând un schimb de replici amicale, dar se vedea că-şi doreau să se întoarcă la Honda, cu care puteau discuta în japoneză.

Când norii se deplasau şi umbrele se adânceau pe părul ei alb, Makiko a spus:

— Ai văzut demonstrațiile din 25 iunie?

— Nu. Doar am citit în ziar.

— Şi eu tot din ziar ştiu. Au aruncat cocktailuri Molotov în zona Shinjuku şi în unele gherete de poliție. Cred că a fost o nebunie. Mă întreb dacă nu cumva Partidul Comunist va prelua puterea.

— Eu nu sunt de aceeaşi părere.

— Lucrurile par să se agraveze cu fiecare lună. Au apărut şi armele artizanale. Cred că Partidul Comunist şi coreenii vor transforma Tokyo într-o mare de flăcări.

— Chiar şi aşa, nu prea avem ce face, nu-i aşa?

— O să ducem o viață lungă dacă adoptăm atitudinea asta. Dar, privind la lumea de azi, mă întreb adesea ce s-ar fi întâmplat dacă Isao ar fi trăit. Am început să scriu o serie de poeme intitulate „25 iunie". Îmi doream să scriu un poem îngrozitor, cum nu mai fusese scris de multă vreme; am căutat un subiect care să nu se potrivească deloc pentru un poem şi am dat peste acesta.

— Şi totuşi nu te-ai dus să vezi cu ochii tăi?

— Un poet vede mai bine de la distanță, față de oamenii ca voi.

Nu-i stătea în fire lui Makiko să vorbească atât de deschis despre propriile creații. Părea un fel de pregătire pentru ceea ce avea să urmeze. După ce a aruncat o privire împrejur, a râs sub nasul lui Honda.

— Deunăzi, ai avut ceva probleme în Gotemba, nu-i aşa?

— De unde ştii? a întrebat Honda relaxat.

— De la Keiko – Makiko a pronunțat fără ezitare numele. Însă dacă stai să te gândeşti, chiar şi într-o situație urgentă ca aceea, Ying Chan a avut tupeu să dea buzna peste ei în toiul nopții şi să bată la uşa dormitorului celor doi. Jack este un băiat deosebit deoarece a primit-o cu amabilitate pe Ying Chan. Este un american bine-crescut, încântător.

Honda nu înțelegea nimic. Îşi aducea aminte clar că, în dimineața aceea, Keiko i-a spus: „Bine că nu a fost el aici. S-ar fi iscat un mare scandal…", iar acum, Makiko spunea că Jack înnoptase acolo. Fie era o neînțelegere din partea lui Makiko, fie era minciuna lui Keiko. Descoperirea minciunii fără noimă a lui Keiko îi oferea un sentiment de superioritate pe care ezita să-l împărtăşească lui Makiko. Dorea să evite implicarea lui în bârfele femeilor. Mai mult, era vorba de Makiko. Ea mințise fără să clipească în fața judecătorilor. Honda nu mințea din principiu, dar, câteodată, avea obiceiul să treacă cu vederea un adevăr meschin – îl ignora aşa cum ignori gunoiul scurs în gurile de canal. Era un defect profesional de pe vremea când fusese judecător.

Tocmai când Honda încerca să schimbe subiectul, doamna Tsubakihara s-a cuibărit lângă ei, parcă cerşind protecția lui Makiko.

A rămas surprins să constate cât de mult se trăsese la față în scurta perioadă în care nu se mai văzuseră. Însăşi expresia de regret părea istovită, ochii erau înfundați şi buzele, cu ruj portocaliu-țipător, îi confereau un aer caraghios.

Cu ochii parcă zâmbitori, Makiko, dintr-odată, a ridicat cu un deget bărbia albă, umflată a elevei sale şi i-a arătat-o lui Honda.

— Persoana aceasta îmi dă multe bătăi de cap. Mă amenință mereu cu sinuciderea.

Doamna Tsubakihara şi-a sprijinit bărbia pe degetul lui Makiko, de parcă ar fi vrut să rămână în acea poziție pentru totdeauna, dar ea şi-a retras imediat degetul. Doamna Tsubakihara, uitându-se la iarba gâdilată de adierea vântului pe înserat, până la urmă, i-a spus lui Honda:

— Dar cât ar putea să trăiască cineva fără talent?

— Dacă oamenii netalentați ar trebui să moară, toată lumea din Japonia ar muri, a răspuns Makiko amuzată.

Honda era martor la acest schimb de replici cu un fior în suflet.

41

Două zile mai târziu, la ora patru, ora stabilită, Honda aştepta în holul hotelului Tokyo Kaikan, locul indicat pe bilețel. Dacă Ying Chan venea, se gândea s-o ducă la restaurantul de pe acoperiş, deschis din vara aceea.

Holul, cu scaune confortabile, capitonate cu piele, aranjate la distanță considerabilă unul față de celălalt, unde puteai să-ți acoperi fața cu ziarul, era un loc bun pentru aşteptarea cuiva, fără să fii observat. Honda avea în buzunarul interior havane Monte Cristo, procurate după o lungă perioadă de aşteptare. Probabil că Ying Chan avea să vină până ce el va fi terminat să le fumeze. La scurt timp după ce s-a aşezat, ferestrele s-au întunecat. Singura lui temere era că va veni ploaia şi că nu vor putea lua masa pe terasa de pe acoperiş.

Un bărbat de cincizeci şi opt de ani, bogat, aştepta o tânără thailandeză. Ideea respectivă l-a salvat pe Honda de acea temere şi i-a dat senzația că se întoarce la rutina vieții de zi cu zi. Prin natura lui, era un fel de port, nu un vapor. S-a întors la singura formă de existență – aşteptarea lui Ying Chang. Cam aceasta era şi forma sufletului său.

Era un om în vârstă, cu foarte mulți bani; el nu căuta simplele plăceri ale bărbaților. Era o persoană problematică și ar fi schimbat planeta din cauza plictiselii, dar, la suprafață, era întruchiparea modestiei, un spirit care prefera să se retragă într-o zonă delimitată, într-o văgăună. Avea aceeași reacție și în privința istoriei sau a erelor, ba chiar a miracolelor și a revoluțiilor. Stătea peste un abis acoperit, ca pe o toaletă, fumându-și țigara. Pur și simplu aștepta. Acum, când totul depindea de dorința partenerului, pentru prima dată, visul lui avea să ia o formă evidentă. În acest moment vedea forma ambiguă a fericirii supreme parcă printr-un vizor. Oare moartea putea să-i aducă fericirea supremă în această stare? Dacă așa stăteau lucrurile, oare Ying Chan nu era moartea?

Honda era pregătit să joace cărțile neliniștii și deznădejdii pe care le ținea în el. Această perioadă de expectativă era asemenea lacului negru incrustat cu nenumărate particule de sidef ale incertitudinii...

Din restaurantul Grill Rossini, cu aer de beci, se auzea zdrăngănitul furculițelor și cuțitelor, anunțând pregătirile pentru cină. Precum tacâmurile amestecate din mâna chelnerului, trăirea și rațiunea erau confuze. Nici un singur plan (o tendință malițioasă a rațiunii) nu fusese pus la punct fără implicarea propriei voințe. Plăcerea descoperită spre sfârșitul vieții aducea după sine abandonarea nepăsătoare a voinței umane. În timpul acestei renunțări, determinarea de a se implica în istorie, ideea obsedantă încă din tinerețe, plutea pe undeva prin aer, iar istoria atârna suspendată.

O acrobată de la circ, care face exerciții la trapez la o înălțime orbitoare, în orele întunecate, cu rochița strâmtă pe corp, fluturând – aceasta era Ying Chan.

Dincolo de fereastră se întunecase. Chiar lângă urechea lui Honda, doi clienți, veniți cu familiile, nu mai conteneau cu schimbul de amabilități. Insuportabil. Un cuplu de tineri, pare-se logodiți, nu scoteau nici un sunet, de parcă erau nebuni.

Vedea freamătul copacilor de-a lungul drumului, dar ploaia încă nu venise. Şina de lemn pe care era fixat ziarul îi dădea senzaţia lui Honda că atinge o tibie extrem de lungă. A fumat cele trei havane. Ying Chan nu a apărut.

Până la urmă, a mâncat fără poftă şi s-a îndreptat către Centrul pentru Studenţi Străini; acţiona împotriva regulilor.

A intrat în clădirea de trei etaje, simplă, din Azabu. În holul de la intrare a dat cu ochii de doi sau trei tineri cu pielea închisă la culoare, cu ochii migdalaţi, în cămăşi cu mânecă scurtă, ecosez, care citeau reviste din Asia de Sud-Est, prost imprimate. Honda s-a dus la recepţie să întrebe de Ying Chan.

— Este plecată, a răspuns recepţionerul prompt.

Honda nu era mulţumit de răspunsul acesta prea rapid. În timp ce Honda a adresat două-trei întrebări, tinerii cu ochi migdalaţi se uitau fix la el. Aerul înăbuşitor al nopţii îl ducea cu gândul la sala de aşteptare a unui mic aeroport tropical.

— Puteţi să-mi spuneţi numărul camerei?

— Regulamentul nu-mi dă voie. Nu puteţi să vă întâlniţi cu studenţii decât în hol şi cu consimţământul lor.

Când Honda a renunţat şi s-a îndepărtat de recepţie, cei trei tineri s-au întors la revistele lor. Gleznele lor brun-roşcate se iţeau printre picioarele încrucişate ca nişte spini.

Putea să circule liber prin grădina din faţă, dar nu era nici ţipenie de om acolo. De la camera etajului al doilea, prin fereastra deschisă din cauza înăbuşelii, se auzea sunetul unei chitare. O melodie cântată pe tonuri înalte, cu o voce delicată, asemănătoare unei viori chinezeşti, împletea acele acorduri, ca o plantă căţărătoare îngălbenită. Ascultând vocea profund tristă, Honda şi-a amintit nopţile de neuitat din Bangkok, dinaintea războiului.

Dacă ar fi putut să se furişeze înăuntru, ar fi căutat în fiecare cameră, deoarece nu credea nici în ruptul capului că Ying Chan era plecată. Ea era omniprezentă în asfinţitul umed al sezonului ploios: în parfumul delicat al florilor din

grădină, probabil îngrijite de studenții străini, în gladiolele galben-aprins sau în violetul deschis al albăstrelelor, unite cu întunericul. Fragmentele din Ying Chan, care pluteau peste tot, treptat, parcă se reuneau într-o formă şi se coagulau în persoana ei. Putea s-o simtă chiar şi în bâzâitul țânțarilor.

Majoritatea ferestrelor erau întunecate, numai într-una de la colțul etajului al doilea se vedea lumina prin perdeaua de dantelă, tremurândă. Curios, Honda s-a uitat cu atenție acolo. Cineva stătea în spatele perdelei, uitându-se spre grădina din față. Vântul a zburat perdeaua şi a reuşit să vadă înăuntru. Era Ying Chan într-un combinezon. Fără să vrea, Honda a alergat spre fereastră şi a ajuns direct sub stâlpul iluminator. Pe fața lui Ying Chan s-a citit stupefacția, în momentul în care a înțeles clar că era Honda. Imediat lumina a fost stinsă şi fereastra închisă.

Honda s-a sprijinit de zid şi a aşteptat o vreme. Clipele picurau, iar tâmplele îi zvâcneau. Timpul picura precum sângele. Şi-a presat fața de muşchiul albăstrui, subțire, crescut pe beton, în dorința de a-şi răcori obrajii bătrâni, înfierbântați.

După o vreme, la fereastra de la etajul doi s-a auzit un sâsâit, asemenea sunetului scos de limba unui şarpe. Părea că a deschis geamul cu grijă. La picioarele lui Honda a căzut ceva alb şi moale.

A ridicat şi a desfăcut o bucată de hârtie albă mototolită. Înăuntru era o bucată de vată destul de mare, cât să-i umple palma. Părea să fi fost apăsată cu putere, pentru ca în momentul eliberării din hârtie să se umfle asemenea unui vietăți. Honda a căutat în cocoloşul de vată. Înăuntru era inelul cu smarald, protejat de cei doi *yasuka*.

Şi-a ridicat din nou privirea spre fereastră. Era închisă bine şi nu se vedea nici o rază de lumină.

Când a plecat din incita Centrului pentru Studenți Străini, venindu-şi în fire, Honda şi-a dat seama că era la vreo două

străzi de Keiko. La rendez-vous-uri nu folosea maşina personală, ci obişnuia să meargă cu taxiul. A decis să se autopedepsească şi să se întoarcă pe jos, în ciuda durerii insuportabile de spate şi mijloc. Chiar dacă Keiko nu era, nu putea să se întoarcă acasă fără să bată la uşa ei.

Dacă ar fi fost tânăr, Honda ar fi putut să meargă plângând în hohote. Dacă ar fi fost tânăr! Nu plânsese niciodată în acele vremuri. Avusese o tinereţe promiţătoare, considerase că trebuie să-şi folosească intelectul în favoarea lui şi a celorlalţi, nu să-şi piardă vremea cu văicăreli. Ce tristeţe dulce! Ce deznădejde lirică! Honda îşi permitea să se simtă aşa doar raportându-se la un trecut ipotetic. Astfel a extirpat autenticitatea sentimentelor actuale. Dacă i s-ar permite la vârsta lui dulceaţa sentimentalismului! Dar, nici acum şi nici în trecut, firea lui Honda nu a tolerat romantismul pentru sine. Singura lui posibilitate era să viseze la un trecut diferit de cel real. Cam cât de diferit? De la început îi fusese imposibil să devină precum Kiyoaki sau Isao.

Dacă imaginaţia îi îngăduia lui Honda să se gândească la tinereţe în felul acesta, protejându-l de-a lungul anilor în fiecare moment emoţional periculos, atunci ezitarea, chiar refuzul de a recunoaşte sentimentele actuale, era reminiscenţa negării sinelui din acea perioadă. În orice caz, nici acum, nici atunci, n-ar fi avut cum să meargă plângând în hohote. În ochii oricărui trecător, acest domn în vârstă, cu trenci şi pălărie borsalino, părea un hoinar nocturn, capricios şi singuratic.

În felul acesta, ca rezultat al conştiinţei de sine, care-l făcea să se refere la toate sentimentele numai indirect, Honda devenise atât de sigur, încât nu mai trebuia să se îngrijoreze pentru conştiinţa de sine. Devenise posibilă orice nebunie, orice infamie. Dacă cineva ar fi urmărit pas cu pas acţiunile lui, l-ar fi înţeles greşit, ca fiind un om influenţat de sentimente. Drumeţia pripită către casa lui Keiko, în înserare, pe un drum pândit de ploaie, era unul dintre imboldurile prosteşti.

În timp ce mergea, simțea nevoia să-şi înfigă mâna pe gât în jos şi să-şi smulgă inima, ca şi cum şi-ar fi scos un ceas de buzunar din vestă.

În mod surprinzător, la acea oră Keiko era acasă.

Honda a fost imediat condus în strălucitorul salon de oaspeți. Scaunul în stil Ludovic al XV-lea cu spătarul său drept nu-l lăsa să se relaxeze şi avea senzația că va leşina din cauza epuizării.

Uşile din cedru japonez erau pe jumătate deschise, la fel ca zilele trecute. Solitudinea nopții din salon era adâncită de strălucirea copleşitoare a candelabrului. Prin fereastră se vedeau luminițele din oraş, sclipind printre copacii din grădină, dar nu avea puterea necesară pentru a merge până la geam să le privească. Era mai bine să îndure căldura degradantă şi să se topească din cauza transpirației.

A auzit paşii lui Keiko în timp ce cobora pe scările de marmură, în spirală, din hol. Purta o rochie *muumuu*[1] colorată, cu trenă. A intrat în salonul pentru oaspeți şi, în urma ei, a închis uşile pictate cu cocori. Avea părul ciufulit, parcă răvăşit de o furtună, scăpat de sub control, înfoiat în toate direcțiile, făcându-i fața, machiată discret, să pară neobişnuit de mică şi palidă. Keiko a trecut printre scaune şi s-a aşezat în fața lui Honda, cu spatele către alcovul cu nori aurii. Pe măsuța dintre ei era o sticlă cu coniac. De sub poala rochiei se întrezăreau picioarele goale, în sandalele de casă, împodobite cu ciorchini din fructe uscate, tropicale. Pedichiura roşie se potrivea cu florile de hibiscus pe fundal negru de pe rochia *muumuu*. În orice caz, volumul imens al părului negru, în contrast cu norii aurii din spatele ei, aprofunda starea de melancolie.

— Te rog să mă scuzi. Arăt ca o nebună cu părul ăsta. Vizita ta inopinată mi-a răvăşit până şi părul. Din păcate,

1 Rochie largă, înflorată, din Hawaii.

tocmai m-am spălat pe cap pentru a putea să-l aranjez mâine. Voi, bărbații, nu înțelegeți problemele noastre... Dar ce s-a întâmplat? Nu arăți bine!

Honda i-a povestit pe scurt ce s-a întâmplat, dar îi displăcea faptul că vorbea de parcă ar fi rostit o pledoarie. Nu putea să scape de obiceiul de a descrie logic, sistematic, chiar și în situațiile urgente, în care era implicat direct. Cuvintele lui erau folositoare doar pentru a aranja întâmplările într-o oarecare ordine. Până să ajungă la ea și-ar fi dorit să i se plângă fără cuvinte și să strige disperat...

— Morala ar fi următoarea: nu e bine să grăbești lucrurile. Ți-am spus să lași totul în seama mea... Acum nu mai știu nici eu. În tot cazul, Ying Chan a procedat extrem de nepoliticos. Oare în felul acesta reacționează cei din sud? Observ că te cam pune pe jar.

Keiko i-a oferit coniac și a continuat:

— Ce-ai vrea să fac eu?

În tonul vocii nu se simțea supărare, ci entuziasmul melancolic care îi stătea în fire.

Honda se juca cu inelul, băgându-l și scoțându-l de pe degetul mic.

— Vreau să-i dai înapoi lui Ying Chan inelul acesta și s-o rogi să-l accepte. Separarea acestui inel de trupul ei mă face să simt că relația dintre ea și trecutul meu s-a rupt definitiv.

Keiko n-a răspuns. Tăcea. Honda se temea să n-o fi supărat. Ea a ridicat paharul de coniac până la nivelul ochilor, privind cum lichidul, odată unduios, treptat-treptat, aluneca pe suprafața concavă a paharului, desenând norișori lipicioși, transparenți. Ochii mari, din umbra părului tapat voluminos, păreau veninoși. Expresia ei serioasă era prea naturală pentru cineva care încerca să-și înfrângă un râs sarcastic. Lui Honda i se părea că ochii ei sunt ca ai unui copil ce privea fix o furnică strivită. Honda a spus cu patos:

— Am venit doar să te rog acest lucru. Asta este tot.

Honda paria pe o exagerare foarte neînsemnată. Oare unde putea găsi plăcerea, dacă nu în principiul etic de a nu neglija ridicolul? El o scosese pe Ying Chan din gunoiul lumii şi suferea din cauza ei, deşi n-o atinsese nici măcar cu un deget. Şi tot el căuta să intensifice această idioţenie până în punctul în care pofta trupească avea să atingă corpurile cereşti.

— Ce-ar fi să renunţi tu la fata asta? a spus Keiko până la urmă. Zilele trecute am auzit că Ying Chan a fost văzută dansând foarte apropiat cu un student vulgar la un ceai dansant în Mimatsu.

— Să renunţ? Nu pot face aşa ceva. Dacă renunţ la ea înseamnă că o las să se maturizeze.

— Să înţeleg că tu ai dreptul să opreşti acest proces? Atunci cum rămâne cu dorinţa de a nu o avea virgină, de dinainte?

— Am crezut că experienţa aceea o va transforma într-o altă femeie. Totul s-a dus de râpă din cauza nepotului tău imbecil.

— Chiar că este imbecil...a spus Keiko izbucnind în râs.

Îşi privea unghiile prin pahar, în lumina candelabrului. Unghiile lungi, cu ojă roşie, luceau prin paharul transparent, asemenea unui mic răsărit misterios.

— Soarele se ridică pe cer! Uite! arăta Keiko cu degetul. Era ameţită.

— Un răsărit nemilos, a murmurat Honda. Dorea cu nesaţ ca negura infamiei şi a iraţionalităţii să învăluie această cameră excesiv luminată, astfel încât să nu mai vadă nimic în faţa ochilor.

— Ce-ai face dacă aş refuza propunerea ta?

— Atunci bătrâneţea mea ar fi complet întunecată.

— Ce exagerare!

Keiko a pus paharul pe masă. S-a gândit o vreme. A murmurat ceva cum că este mereu nevoită să-i ajute pe alţii. Apoi a zis:

— Adevărata problemă din adâncul inimii este o copilărie! Când un om își pune în gând ceva, ar fi în stare să meargă într-o expediție în Africa pentru a căuta un timbru imprimat greșit!

— Cred că sunt îndrăgostit de Ying Chan!

— Aoleu!

Keiko a râs strident. Se citea în ochii ei că nu crede o iotă.

În cuvintele următoare Honda a simțit un ton ferm:

— Am înțeles. Trebuie să faci ceva incredibil de prostesc acum. De exemplu, și-a ridicat puțin poalele rochiei, de exemplu, ce-ar fi să-mi pupi bolta tălpii? Cu siguranță te vei înveseli... încearcă examinarea piciorului unei femei pe care n-o iubești deloc. Frumusețea venelor picioarelor mele este recunoscută. Nu-ți face griji. Abia am făcut baie și m-am frecat bine. N-o să-ți facă rău!

— Dacă trebuie asta în schimbul rugăminții mele de adineauri, atunci o voi face cu plăcere.

— În acest caz, te rog. Ar prinde bine mândriei tale să faci ceva de genul acesta măcar o dată. Astfel, splendoarea faimei tale va atinge cote maxime.

Keiko era vizibil entuziasmată de rolul instructorului. Stătea exact sub candelabrul strălucitor. Și-a dat pe spate părul voluminos, care în părți se vălurise, de parcă avea urechi de elefant.

Honda voia să zâmbească, însă nu putea. S-a uit împrejur și s-a aplecat ușor. Deoarece durerea de mijloc l-a săgetat, s-a ghemuit și s-a prosternat cu hotărâre pe covor. În felul acesta, sandalele lui Keiko păreau obiecte sfinte, care protejau bolta tălpilor încordate, oarecum viguroase; ciorchini de fructe uscate arămii, maro, violet și albe atârnau peste unghiile roșii. Când să-și apropie buzele de picioarele în sandale, acestea s-au retras cu viclenie. Până la urmă, dacă nu înlătura poalele rochiei cu flori de hibiscus și nu-și băga capul acolo, nu ar fi ajuns cu buzele la arcul tălpii. A pătruns. Acolo a descoperit că

aerul de sub rochie era uşor călduţ şi parfumat. Dintr-odată, Honda a intrat pe un teritoriu necunoscut. După ce i-a sărutat tălpile, şi-a ridicat privirea prin lumina purpuriu-închis din rochia colorată, iar în faţa lui stăteau două coloane albe, frumoase, cu vinişoare vagi. Pe cerul din depărtare atârna un mic soare negru, care emana haotic raze întunecate.

Honda s-a retras şi de-abia s-a ridicat.

— Gata. Eu mi-am îndeplinit sarcina.

— O să-mi respect şi eu promisiunea, a spus Keiko acceptând inelul cu un zâmbet senin, potrivit vârstei ei.

42

— Ce faci? a strigat Rie din casă la soţul ei, care tot nu coborâse la micul dejun.

— Privesc muntele Fuji! a răspuns Honda de pe terasă.

Vocea nu era îndreptată către casă, ci către muntele dinspre extremitatea vestică a pavilionului din grădină.

Ora şase, într-o dimineaţă de vară; scăldat în culoarea vinului, conturul muntelui era înceţoşat. Pe la trei mii de metri se întrezărea urma unei pensule de zăpadă, asemenea pudrei de pe nasul unui copil, în pregătiri pentru o sărbătoare.

După micul dejun, Honda a ieşit din nou afară doar în şort şi tricou polo. S-a întins lângă piscină sub soarele strălucitor. Scotea jucăuş apă din piscină cu mâna.

— Ce faci? l-a strigat Rie din nou, în timp ce strângea masa.

De data aceasta n-a răspuns.

Rie privea prin geam la starea nebuniei soţului de cincizeci şi opt de ani. În primul rând, nu-i plăcea cum este îmbrăcat. O persoană de partea legii nu ar fi trebuit să poate şort. De sub el se vedeau picioarele albe, băţoase, îmbătrânite. Nici tricoul nu-i plăcea. Ca o pedeapsă pentru faptul că purta un tricou polo, fără să aibă vigoarea împlinirii tinereşti, mânecile

şi spatele atârnau precum algele uscate. Rie ajunsese să fie interesată să vadă până unde avea să ajungă soţul ei cu faptele nesăbuite. Simţea plăcerea masochistă de a se pieptăna în răspăr.

Ghicind că soţia lui a renunţat şi s-a întors în cameră, Honda admira cu inima împăcată frumuseţea peisajului de dimineaţă, reflectat în apa piscinei.

Era ora opt. Greierii au început să cânte în pădurea de chiparoşi. Honda şi-a ridicat privirea. Culoarea bahică a muntelui Fuji a devenit vineţie. În mijlocul verdelui gradat de la poale plutea silueta pierdută a pădurii şi a satelor. Cum privea muntele albastru profund, Honda a descoperit un mic joc, de care să se bucure singur. Se uita la Fuji în mijlocul verii, închipuindu-şi că este în toiul iernii. După ce a cercetat lung muntele de un albastru profund, şi-a îndreptat privirea către cerul azuriu de lângă el. Imaginea remanentă din ochii minţii lui a devenit albă-albă şi, pentru o clipă, albul pur al muntelui a plutit pe cerul albastru.

După ce a descoperit modalitatea prin care să creeze această iluzie, a ajuns să creadă că sunt doi munţi. Imediat lângă Fuji cel văratic mai era unul iernatic. Lângă cel real, mereu era esenţa albului imaculat al muntelui. Şi-a mutat privirea spre piscina în care se reflecta muntele Hakone pe o suprafaţă mult mai mare decât Fuji. Vara, masa muntoasă acoperită de verdeaţă menţinea o căldură înăbuşitoare. Pe cerul reflectat în apă zburau nenumărate păsări, iar căsuţa cu hrană era vizitată de o privighetoare japoneză.

Chiar aşa. Cu o zi înainte omorâse un şarpe dungat, lung de vreo doi *shaku*, chiar lângă foişor. Îi zdrobise capul cu o piatră, pentru a nu speria oaspeţii aşteptaţi. Imaginea micului masacru a rămas în mintea lui Honda întreaga zi. Arcurile de oţel negru-albăstrui, imaginea corpului convulsionat al şarpelui care se zbătea să moară, i se iveau în minte. Conştientizarea faptului că şi el putea să ucidă ceva îi conferea o putere întunecată.

Şi piscina. Honda a întins din nou mâna şi a tulburat suprafaţa apei. Reflecţia norilor văratici s-a împrăştiat în cioburi de geam mat. Deşi piscina fusese terminată cu şase zile în urmă, deocamdată nimeni nu înotase în ea. Honda şi Rie veniseră aici în urmă cu trei zile, dar, sub pretextul că apa este rece, Honda n-a intrat în piscină nici măcar o dată.

Singurul lui motiv pentru care construise piscina fusese dorinţa de a o vedea pe Ying Chan goală. În afară de ea nimic nu mai prezenta importanţă.

În depărtare se auzea bocănitul unui ciocan. Casa lui Keiko era renovată. De când îşi recuperase moşia din Tokyo, Keiko venea foarte rar la Gotemba, iar relaţia ei cu Jack se răcise. Noua casă a lui Honda i-a trezit sentimentul competiţiei şi a început să-şi reclădească locuinţa la o scară mai mare, aproape ca o construcţie nouă. Susţinea că nu are cum să stea aici pe timpul verii şi că probabil îşi va petrece vara în Karuizawa.

Honda s-a ridicat de lângă piscină ca să evite razele de soare, din ce mai puternice, şi s-a chinuit să deschidă o umbrelă de plajă înfiptă într-o masă. S-a aşezat pe un scaun la umbră, din nou cu faţa spre piscină.

Cafeaua de dimineaţă încă îi dădea o senzaţie de amorţeală în ceafă. Pe fundul piscinei de douăzeci şi cinci de metri pe nouă metri, linii albe se întrezăreau printre onduleurile de vopsea albastră, care-i aminteau de marcajul din linii albe de var şi de unguentul analgezic mentolat asociate cu competiţiile sportive din îndepărtata lui tinereţe. Peste tot era trasată geometric câte o linie albă, curată, de la ea pornea ceva şi tot în acel punct se termina ceva. Memoria îi juca feste. În tinereţe Honda nu avusese nimic de-a face cu stadioanele.

Mai degrabă îşi aducea aminte de linia continuă de pe mijlocul şoselei, noaptea. Dintr-odată i-a venit în minte un bătrânel. Acela mereu avea cu el un toiag în plimbările nocturne prin parc. Prima oară l-a întâlnit pe un trotuar, orbit de

farurile maşinilor. Bătrânul mergea cu pieptul înainte şi cu bastonul cu mâner de fildeş atârnat de braţ. Dacă ar fi mers normal, toiagul ar fi atins pământul, dar el îşi ridicase braţul îndoit, nenatural de sus, iar acum poziţia lui era şi mai ţeapănă. Trotuarul era înmiresmat cu aroma de mai a pădurii. Bătrânelul semăna cu un ofiţer în rezervă, ascunzându-şi cu grijă în buzunarul interior decoraţiile, acum inutile.

A doua oară a dat de el în bezna pădurii. Atunci a văzut îndeaproape utilizarea bastonului.

Când un cuplu se întâlnea în pădure, de obicei, bărbatul proptea spatele fetei de un copac şi începea s-o îmbrăţişeze. Niciodată nu se întâmpla invers. Când vedea un cuplu tânăr în poziţia asta, bătrânelul se înfiinţa în spatele trunchiului. În întuneric, nu departe de locul unde întâmplător era Honda, se putea vedea mânerul de fildeş, în formă de U, care, treptat, atingea din spate trunchiul. Se uita cu atenţie în întuneric, urmărind obiectul alb plutitor. Când a observat că mânerul era din fildeş, imediat şi-a dat seama cui aparţinea. Mâinile femeii înconjurau gâtul bărbatului, iar el cuprinsese mijlocul cu braţele. Părul unsuros al bărbatului a strălucit în lumina farurilor unei maşini în trecere. Mânerul alb din fildeş s-a pierdut pentru un timp în întuneric. Apoi, după ce şi-a stabilit destinaţia, a prins poalele femeii. Odată prinsă, fusta era ridicată până la mijloc, cu îndemânare şi rapiditate, dintr-o mişcare. Picioarele albe ale femeii erau dezvelite, dar el nu făcea greşeala de a-i atinge pielea cu fildeşul rece.

Femeia a şoptit: „Nu, nu" şi, în final, a spus: „Mi-e frig". Bărbatul preocupat de treaba lui, nu i-a răspuns, iar ea nu-şi dădea seama că el are ambele mâini ocupate cu îmbrăţişarea ei.

De fiecare dată când Honda îşi aducea aminte de această glumă cinică şi perversă, poate chiar cooperare altruistă, un zâmbet îi răsărea în colţul gurii. Atunci când şi-a reamintit de bărbatul care l-a abordat în miezul zilei în faţa magazinului Matsuya PX, urma de umor s-a transformat într-un fior rece

de teamă. Doar pentru că plăcerea lui sinceră putea să-i dezguste pe alții, asta nu însemna că el trebuia să fie ținta aversiunii lor nesfârșite. Mai mult de atât, într-o zi acea silă ar putea lua locul unui element de plăcere indispensabil. Ar fi un nonsens, nu?

Un dezgust de sine care-i întorcea stomacul pe dos, se împreuna cu cea mai dulce ispită și însăși negarea existenței, unificată cu conceptul imortalității; nu puteau fi vindecate niciodată. Această existență incurabilă era singura esență a imortalității.

S-a întors din nou la marginea piscinei și s-a aplecat pentru a lua apa sclipitoare în mâini. Aceasta era senzația bogăției pe care o dobândise la sfârșitul vieții. Simțind săgețile soarelui de vară pe ceafă, i se părea că este ținta unei enorme maliții și batjocuri în a cincizeci și opta vară din viața lui. Nu avusese un trai chiar nefericit. Totul fusese cârmuit de rațiune, iar stâncile submarine ale distrugerii fuseseră evitate cu îndemânare. Ideea că el n-ar fi avut nici o clipă de fericire era o simplă hiperbolă. Cu toate acestea, ce plictisitoare a fost croaziera! Ar fi fost mai aproape de sentimentele lui adevărate să spună că existența lui a fost complet întunecată.

Declararea vieții ca fiind de un negru desăvârșit îl făcea să nutrească o anumită simpatie. „Nu a fost nici o compensație, nici o plăcere în asocierea mea cu tine. Deși nu ți-am cerut niciodată, ți-ai impus prietenia îndărătnică și m-ai obligat la mersul pe sârmă pe care-l numești tu viață. M-ai făcut să fiu econom cu entuziasmul, mi-ai oferit prea multe posesiuni, ai transformat justiția în maculatură, ai prefăcut inteligența în mobilă, ai închis frumusețea în cel mai jenant lucru. Viața s-a confruntat cu exilul legitimității, spitalizarea ereziei și capturarea umanității în prostie – o grămadă de pansamente murdărite de sânge și puroi. Cu alte cuvinte, viața era zilnica schimbare a bandajelor inimii, care-l fac pe bolnavul incurabil, fie el bătrân, fie tânăr, să-și strige durerea."

Simțea că undeva, în cerul albastru-strălucitor de peste acea regiune muntoasă, erau ascunse mâinile gigantice, albe ale sublimei asistente, responsabilă cu tratamentele zilnice inutile, împovărată de sarcini. Mâinile acelea îl atingeau cu blândețe și-l încurajau să trăiască. Norii albi din dreptul pasului Otome erau bandaje împrăștiate, ipocrit de igienice și amețitor de noi.

Oare cum îl priveau ceilalți? Honda știa că este suficient de obiectiv față de propria persoană. În ochii oamenilor, el era cel mai bogat avocat, în poziția de a se bucura de bătrânețe în liniște. Aceasta era recompensa pentru menținerea unei justiții nepărtinitoare, fără nici o urmă de interes propriu în lunga viață de judecător și avocat. De aceea unii îl priveau cu invidie. Oricum, nu-și permiteau să-l critice. Era una dintre compensațiile tardive pe care, uneori, le oferă societatea pentru perseverența cetățenească. În momentul de față, dacă această patimă avea să iasă la iveală, oamenii l-ar fi iertat cu un zâmbet, considerând-o o meteahnă inofensivă, până la urmă. Pe scurt, lumea considera că are totul, mai puțin copii.

În trecut, soții au purtat discuții pe tema adoptării unui copil, încurajați de cunoștințe. Rie începuse să ezite, iar lui Honda i-a pierit interesul după ce se îmbogățise. Îi era teamă că oamenii urmăreau doar să-i ia banii.

În casă se auzeau voci.

Asculta cu atenție ca nu cumva să fi venit vreun oaspete atât de devreme. Era doar Rie, care discuta cu șoferul Matsudo. Imediat, cei doi au ieșit pe terasă și s-au uitat la valurile gazonului.

— Te rog să privești! Gazonul este inegal. Uită-te la dealul de lângă foișor, care-ți sare primul în ochi când privești muntele Fuji! Este rușinos să tai iarba așa. O să avem oaspete un Prinț...

— Aveți dreptate. Doriți să o tund din nou?

— Te rog!

Şoferul, cu un an mai în vârstă decât Honda, a mers până la capătul terasei pentru a lua maşina de tuns iarbă din micuța magazie unde țineau uneltele de grădinărit. Honda nu-l plăcea în mod deosebit pe Matsudo. Pur şi simplu prețuia experiența lui ca şofer al autorităților în timpul războiului şi după.

Era foarte mocăit, vorbea cam arogant şi avea senzația că toată viața lui se reducea la şofatul în siguranță. Atitudinea asta impasibilă îl enerva la culme pe Honda. „Crezi că vei reuşi în viață dacă vei fi precaut cu fiecare lucru, aşa cum conduci, nu-i aşa?" Privindu-l, Honda a înțeles că şoferul era convins că stăpânul lui era la fel ca el. Honda simțea că Matsudo schița o caricatură necuviincioasă.

— Avem suficient timp! Ia o pauză! i-a strigat Honda soției.

— Da, dar bucătarul şi chelnerii trebuie să ajungă.

— Cu siguranță vor întârzia!

După ce a ezitat puțin, ca un fir care se desface în apă, Rie s-a întors în casă să aducă o perniță. Se temea că va răci la rinichi dacă se aşeza direct pe scaunul de fier.

— Bucătari, chelneri, atâția oameni se agită în casă. Urăsc asta! a spus, în timp ce se aşeza pe scaunul de lângă Honda. Dacă aş fi fost o femeie excentrică, precum doamna Kinkin, m-aş fi bucurat din plin de stilul acesta de viață!

— Ce poveste învechită!

Doamna Kinkin fusese soția celui mai respectat avocat japonez al Erei Taishō. Fosta gheişă era renumită pentru frumusețea şi extravaganța ei. Adesea călărea un cal alb. Atrăgea atenția purtând chiar şi la înmormântări rochii la modă. După moartea soțului, s-a sinucis, disperată că nu se mai poate lăfăi în luxul cu care se deprinsese.

— Se spunea că doamna Kinkin îndrăgea şerpii şi mereu avea unul mic în geantă. Ah, am uitat. Ai spus că ai omorât unul ieri, dacă ar apărea unul când este Prințul aici n-ar fi bine. Matsudo! l-a strigat pe şofer în timp ce se îndepărta cu maşina de tuns iarbă în mână. Cum găseşti un şarpe, te rog să scapi de el. Oricum, să nu-l văd!

Honda privea mişcarea gâtului soţiei în timp ce dădea instrucţiuni şoferului; acolo bătrâneţea era luminată fără milă de reflexia piscinei, iar el şi-a amintit, dintr-odată, de Tadeshina. Ultima oară o întâlnise printre ruinele din Shibuya, în timpul războiului. Apoi s-a gândit la *Sūtra Înţeleptului Rege Păun*, cartea primită de la ea.

— Dacă eşti muşcat de un şarpe, nu trebuie decât să spui incantaţia următoare: *ma-yu-ra-ki-ra-tei-so-waka*.

— Chiar aşa?

Rie s-a aşezat din nou pe scaun, fără să schiţeze nici o urmă de interes. Sunetul motorului maşinii de tuns iarba le-a acordat un moment de respiro.

Honda chiar se bucura de interesul manifestat de soţia lui de modă veche faţă de vizita princiară, dar a fost surprins de calmul cu care acceptase posibila apariţie a lui Ying Chan. Totuşi, Rie spera că lunga ei suferinţă se va încheia dacă o va vedea pe Ying Chan lângă soţul ei.

Când Honda a anunţat-o într-o doară: „Mâine Keiko o va aduce pe Ying Chan la petrecerea pentru inaugurarea piscinei şi vor sta aici peste noapte", Rie a simţit un fel de plăcere furnicătoare. Gelozia ei era atât de profund implicată în incertitudine, încât tensiunea, risipită cu fiecare secundă, era precum aşteptarea unui tunet după un fulger. Temerea se contopise cu dorinţa arzătoare şi faptul că nu mai trebuia să aştepte îi încălzea inima.

Inima lui Rie semăna cu un râu care curgea leneş printr-un câmp deschis, pustiit, erodând malurile, pe punctul de a se vărsa în necunoscuta mare, depunând satisfăcut sedimente mâloase la gura de vărsare. Acolo înceta să mai fie apă proaspătă şi devenea apă sărat-amară. Când a mărit volumul de sentimente la maximum, esenţa s-a modificat de la sine şi suferinţele acumulate, aparent distrugătoare, brusc, s-au transformat în forţa de a trăi. Extrem de amară, extrem de năvalnică, totuşi o întindere bruscă de putere albastră… marea.

Honda nu observase că soția lui devenise o femeie incredibil de crudă și hotărâtă. Rie, care-l chinuise cu toanele și căutările ei tăcute, de fapt nu era decât o crisalidă.

Într-o dimineață atât de cristalină simțea că până și boala ei cronică de rinichi se ameliorase.

Zgomotul îndepărtat și leneș al mașinii de tuns iarbă le făcea timpanele să vibreze. Era o liniște destul de apropiată de cea a unui cuplu pitoresc, care nu mai simte nevoia să discute. Exagerând un pic, Honda se gândea la legătura dintre ei astfel: erau două mănunchiuri de nervi, sprijinindu-se reciproc, astfel reușind să nu se prăbușească la pământ cu un zgomot metalic – o situație asemănătoare unei înțelegeri tacite. Dacă ar fi comis o infracțiune remarcabilă, cel puțin ar fi simțit că se avântă în zbor mai sus decât soția lui. Mândria lui fusese rănită când aflase că atât suferința soției, cât și propria lui bucurie aveau aceeași statură.

Ferestrele camerei de oaspeți de la primul etaj, reflectate pe suprafața apei, fuseseră deschise pentru a aerisi încăperea. Perdelele albe de dantelă fluturau. În noaptea aceasta Ying Chan urma să doarmă în spatele ferestrei, de unde, înainte, se cățărase pe acoperiș în toiul nopții și sărise sprintenă pe pământ. Incidentul nu-l făcea decât să se gândească la faptul că fetei îi crescuseră aripi. Oare chiar a zburat când el nu a fost atent? Nimeni nu avea de unde să știe dacă nu cumva Ying Chan, într-un moment de neatenție, călare pe un păun, s-a metamorfozat într-o ființă mai presus de spațiu și timp. Era în mod evident încântat de lipsa de dovezi și de imposibilitatea de a demonstra că a procedat așa. Ajungând să se gândească la asta, Honda a realizat natura mistică a dragostei sale.

Avea senzația că cineva a aruncat o plasă de lumină peste apa din piscină. Soția lui stătea tăcută, cu mânuțele umflate, ca ale unei păpuși japoneze, sprijinite de marginea mesei, pe jumătate acoperită de umbrela de plajă.

Astfel, Honda putea să se afunde în voie în gândurile lui.

Reala Ying Chan se limita la Ying Chan pe care o vedea el. Era o fetiță cu păr negru, frumos, cu un zâmbet necontenit; ea nu respecta niciodată promisiunile, totuşi era extrem de hotărâtă şi cu un suflet imposibil de pătruns. Era convins că Ying Chan cea observată nu era nici pe departe tot. Honda tânjea după Ying Chan cea nedescoperită; pentru el dragostea era legată de necunoscut şi, în mod natural, percepția era raportată la cunoaştere. Dacă percepția avansa şi prin ea prăda necunoscutul, pentru a-şi mări aria de cunoaştere, mai putea oare să-şi împlinească iubirea? Nu, nu funcționa aşa. Deoarece el se străduia, din ce în ce mai mult, s-o țină la distanță pe Ying Chan de ghearele percepției sale.

Încă din tinerețe, simțul câinelui de vânătoare dinlăuntrul lui fusese mereu ascuțit. De aceea Ying Chan, pe care o ştia doar din ce văzuse, se potrivea cu capacitatea lui de percepție. În afară de puterea percepției lui, nimic nu păcălea limitele existenței lui Ying Chan.

În consecință, dorința lui neştiută de nimeni de a o vedea pe Ying Chan goală devenise o dorință imposibilă, o separare contradictorie între percepție şi iubire. Privitul era deja în aria de percepție şi, chiar dacă Ying Chan nu realiza lucrul acesta, din momentul în care trăsese cu ochiul prin gaura luminoasă din spatele rafturilor, ea devenise un locuitor al lumii create de percepția lui. În lumea ei, contaminată imediat ce a fost privită de el, ceea ce-şi dorea el să vadă cu adevărat nu avea să apară niciodată. Dragostea lui nu avea să fie împărtăşită. Şi, dacă nu vedea, dragostea era pe vecie irealizabilă.

Voia să vadă o Ying Chan avântată în zbor, dar, din cauza limitării vederii, ea nu zbura. Atât timp cât ea rămânea o creatură a lumii percepției lui Honda, nu putea să încalce legile fizice ale acestei lumi. Probabil exceptând visele, lumea în care Ying Chan zbura dezbrăcată pe spatele unui păun era cu un pas în urmă şi nu se concretiza din cauză că însăşi per-

cepția lui Honda devenise o barieră și o defecțiune, o fisură infimă dintr-un mecanism. Oare ce ar fi trebuit să facă pentru a repara această defecțiune? Ar fi fost bine dacă ar fi schimbat mecanismul? Singura soluție ar fi fost ca Honda să dispară de pe lumea împărtășită cu Ying Chan, cu alte cuvinte, să moară.

Acum, era clar că dorința supremă a lui Honda, ceea ce dorea să vadă din adâncul sufletului, nu exista decât într-o lume în care el nu era. Pentru a vedea ceea ce într-adevăr năzuia, trebuia să moară.

Când un voyeur conștientizează că nu poate să-și atingă idealul decât prin eliminarea actului de bază – privitul –, asta duce la moarte sigură.

Pentru prima oară în viață, sensul sinuciderii unui cunoscător cântărea greu în mintea lui Honda.

Dacă nega percepția, așa cum îl ghida dragostea, și încerca să scape de infinitatea ei și să o aducă pe Ying Chan într-un teritoriu neatins de percepție, împotrivirea din partea percepției însemna sinucidere curată. Honda aparținea unei lumi contaminate de percepție, iar Ying Chan era lăsată în urmă. Însă, chiar în momentul despărțirii, Ying Chan va sta luminoasă înaintea lui. Nimic nu era mai previzibil.

Deoarece lumea actuală era creată de percepția lui Honda, el locuia aici împreună cu Ying Chan. Conform preceptelor *Yuishiki*, era o lume creată de conștiința *ālaya* a lui Honda. Dar faptul că încă nu putea să se încredințeze complet doctrinei *Yuishiki* se datora afinității sale față de propriile percepții și imposibilității de a accepta originea lor ca fiind eterna conștiință *ālaya*, care se detașează de lume într-o clipă, fără regrete, gata să renască în următoarea.

Honda se gândea la moarte ca la un joc al inimii și era intoxicat de dulceața lui. Ispitit de propria percepție, Honda visa la beatitudinea clipei sinuciderii, când Ying Chan va apărea așa cum voia el să o vadă, cum n-o mai surprinsese

nimeni, în nuditatea ei pură, sclipitoare, de chihlimbar, asemenea strălucitoarei luni în ascensiune.

Oare „împlinirea păunului" nu semnifica tocmai acest lucru? Conform *Regulilor de înfățișare a Înțeleptului Rege Păun*, *sanmaya-gyō* – simbolul care reprezintă legământul lui Buddha că-i va conduce pe oameni către iluminare – se compunea dintr-o semilună deasupra cozii păunului și o lună plină deasupra tuturor. La fel cum semiluna devine lună plină, apare și împlinirea ascezei.

Ceea ce își dorea într-adevăr Honda poate era chiar „împlinirea păunului". Dacă toate iubirile din această lume erau doar jumătăți de lună, cine nu ar fi visat la o lună plină deasupra cozii păunului?

Zgomotul mașinii de tuns iarbă s-a oprit și din depărtare s-a auzit o voce:

— Ce părere aveți acum?

Ca o pereche de papagali plictisiți pe o cracă, și-au răsucit trunchiurile în direcția vocii. Matsudo stătea într-o uniformă kaki, cu spatele la Fuji, deja acoperit pe jumătate de nori.

— Cred că este de ajuns, a spus Rie cu o voce joasă.

— Așa este. Nu putem cere imposibilul de la un bătrân, a răspuns Honda.

Cu ambele mâini a făcut un cerc mare, iar Matsudo, înțelegând, a tras ușurel mașina de tuns iarbă către magazie. Dinspre poarta care dădea către Hakone s-a auzit sunetul unui motor de mașină. Pe acolo a intrat o dubiță. Era mașina de la Tokyo cu bucătarul, cei trei chelneri și multe provizii.

43

Honda încă nu invitase locuitorii mai vechi din casele vecine, în ciuda faptului că era cel mai nou locuitor al vilelor din Ninooka. Proprietarii mai vechi se țineau departe de vilele

lor, îngrijorați de zvonurile conform cărora dezmățul atingea cote maxime în barurile deschise pentru soldații americani lângă Gotemba. Aceste locuri atrăseseră femeile de la periferia orașului, proxeneții și prostituatele ieftine, care cutreierau locurile de antrenament învelite în păturile militarilor. În acea vară, proprietarii începuseră să se întoarcă unul câte unul, iar Honda invitase câțiva cu ocazia inaugurării piscinei.

Cei mai vechi proprietari de vile erau Prințul și Prințesa Kaori și bătrâna văduvă a lui Kanzaemon Mashiba, fondatorul Băncii Mashiba. Văduva a promis că-și va aduce cei trei nepoți; mai erau și mulți alți oaspeți din zonă. Pe lângă Keiko și Ying Chan, din Tokyo erau așteptați Imanishi și doamna Tsubakihara. Makiko a trimis vorbă cu mult înainte că va fi plecată în străinătate. În principiu, doamna Tsubakihara ar fi trebuit s-o însoțească pe Makiko în călătoria ei, dar de această dată ea își alesese alt însoțitor.

Honda a observat amuzat că, odată ce un servitor devenea angajat permanent, deși Rie se purta fără milă în fața ajutoarelor din afară – fie bucătari, fie chelneri –, afișa invariabil un zâmbet binevoitor. Vorbea politicos și arăta considerație pentru orice, nerăbdătoare să-și demonstreze sieși și celorlalți faptul că era iubită de toată lumea.

— Doamnă, ce ar trebui să facem în pavilion? Să pregătesc băuturile și acolo? a întrebat unul din chelneri, îmbrăcat deja în uniforma lui albă.

— Așa să faci, te rog.

— Dar va fi dificil pentru noi trei să acoperim toată zona. N-ar fi mai indicat să lăsăm gheața în termos și să le recomandăm oaspeților să se servească?

— Desigur. Cei care vor sta departe, pe lângă pavilion, vor fi probabil cuplurile tinere și ar fi chiar mai bine să nu-i deranjăm. Să nu cumva să uiți spiralele anti-țânțari când va începe să se întunece.

Honda era complet surprins s-o audă pe soția lui vorbind în acest fel. Vocea ei era anormal de pițigăiată, iar cuvintele ei

zburau în aer. Frivolitatea, pe care ar fi trebuit s-o urască cel mai mult de-a lungul anilor, îi învăluia vocea şi cuvintele atât de mult, încât suspecta o urmă de sarcasm.

Mişcările rapide ale chelnerilor în uniforme albe dădeau senzaţia că aerul din casă este înţesat cu linii drepte. Tunicile erau bine scrobite, iar graţia ţinutei tinereşti, politeţea aparentă, galanteria profesională transformau casa într-o lume neobişnuită, împrospătată. Toate problemele private fuseseră înlăturate; întâlnirile, discuţiile şi ordinele zburau de parcă ar fi fost şervetele albe împăturite în formă de fluturi.

Pe marginea piscinei fusese amenajat un bufet pentru ca invitaţii să poată lua masa fără să se mai îmbrace. La parter, din loc în loc, erau lipite indicatoare către vestiar. În felul acesta, ambientul se schimbase într-o clipă. Biroul iubit al lui Honda, acoperit cu o faţă de masă albă, era folosit pe post de bar de grădină. Deşi el însuşi indicase aceste aranjamente, odată făcute, le-a simţit ca pe nişte transformări violente.

Urmărit de razele soarelui tot mai puternice, privea împrejurimile cu uimire. Cine a plănuit totul? Care a fost scopul? Să irosească bani, să invite oaspeţi de seamă, să joace rolul burghezului mulţumit de sine, să se laude cu piscina nou construită... care dintre aceste motive? Chiar era prima piscină privată construită în Ninooka după multă vreme. Pe lumea aceasta sunt oameni care iartă bogăţia altora numai dacă sunt invitaţi şi ei să ia parte.

— Te rog să pui astea pe tine, a spus Rie aducând o pereche de pantaloni de vară din camgarn, o cămaşă albă şi un papion cu buline. Le-a pus pe masă, sub umbrelă.

— Vrei să mă schimb aici?

— Ce are? Aici sunt numai chelneri. Oricum o să le spun să ia pauza de prânz mai devreme.

A prins cu mâinile papionul, ale cărui margini erau rotunjite ca o tărtăcuţă. L-a apucat de un capăt şi l-a îndreptat jucăuş în lumina dinspre piscină. Era o cârpă simplă, mizerabilă şi moale. Îi aducea aminte de procedura unui „raport de mediere" de la

tribunal: „Aducerea la cunoştinţă a formalităţilor de mediere şi obiecţiile acuzatului…“ Honda însuşi era cel care detesta cel mai mult petrecerea ce se apropia cu paşi repezi, exceptând nucleul suprem şi punctul focal al sclipitoarei deznădejdi.

Bătrâna doamnă Mashiba a ajuns prima, împreună cu cei trei nepoţi: o tânără nemăritată şi cei doi fraţi mai mici, banali, cu ochelari şi aer de intelectuali; unul era în ultimul an de facultate şi celălalt în anul doi. Cei trei au intrat imediat în cameră şi s-au schimbat în costumele de baie. Bunica a rămas în kimono, sub umbrelă.

— Cât timp a trăit soţul meu, mai ales după război, ne certam la fiecare tur de alegeri. Votam numai cu comuniştii pentru a-i face lui în ciudă. Îl admiram pe Kyūichi Tokuda.

Bătrâna văduvă îşi aranja gulerul kimonoului şi-şi trăgea încontinuu de mâneci cu mişcări nervoase, asemenea unei lăcuste care se strânge să-şi frece aripile. Fusese recunoscută pentru jovialitatea debordantă. Ascunşi în spatele ochelarilor liliachii, ochii ei sclipitori cercetau fără răgaz starea financiară a fiecăruia în parte. Cei aflaţi dinaintea privirii ei reci aveau senzaţia că erau înrudiţi cu ea.

Cei trei nepoţi, schimbaţi în costumele de baie, aveau trupuri cu forme armonioase, aşa cum era specific familiilor bune. Au sărit în apă unul după altul şi au început să înoate relaxat. Honda regreta cel mai mult faptul că piscina nu a fost inaugurată de Ying Chan.

La scurt timp, Rie a ieşit din casă însoţindu-i pe Prinţul şi Prinţesa Kaori, deja în costume de baie. Honda şi-a cerut scuze că nu ştiuse de sosirea lor şi nu a venit în întâmpinare. A mustrat-o pe Rie, însă Prinţul a spus că nu are de ce să-şi facă griji, pur şi simplu a dat mâna cu el şi a făcut un plonjon în apă. Bătrâna văduvă privise întreaga scenă cu senzaţia că examina nişte ţărănoi. După ce a înotat puţin, Prinţul s-a aşezat cu coatele pe marginea piscinei; doamna Mashiba i-a spus de sub umbrelă cu o voce ascuţită:

— Ce tânăr şi viguros sunteţi! Acum zece ani v-aş fi provocat la o întrecere!

— Doamnă Mashiba, cred că nici acum nu vă întrec. Nu am înotat decât cincizeci de metri şi deja mi s-a tăiat respiraţia. Oricum, mă bucur că putem înota în Gotemba, chiar dacă apa e cam rece!

S-a scuturat de apă de parcă voia să scape de ostentaţie. Picături negre s-au împrăştiat pe beton.

Prinţul nu realizase că oamenii îl considerau, câteodată, o fire atât de rece, tocmai din cauza dorinţei lui de a se purta cu naturaleţe şi cât mai neprotocolar, în stilul postbelic. Când nu a mai fost nevoie să-şi păstreze demnitatea, a ajuns să nu mai înţeleagă relaţiile umane. Pornind de la încrederea în poziţia privilegiată de a urî tradiţia mai mult ca oricine, îi disprețuia pe oamenii care o prețuiau în această perioadă. În trecut, ideea că „un om nu e progresist" era echivalentă cu sintagma: „acel om este de origine umilă". Prinţul îi aprecia pe toţi progresiştii ca fiind asemenea lui: „victime ale sufocantei tradiţii". În consecinţă, în mod paradoxal, următorul pas îl făcea să se gândească la faptul că el însuşi este un om simplu din naştere.

Când Prinţul şi-a dat jos ochelarii pentru a înota, Honda i-a văzut pentru prima oară faţa fără ochelari. Pentru el, ochelarii erau o punte cu lumea. În momentul înlăturării punţii, figura lui a dezvăluit o anumită melancolie palidă, poate din cauza luminii orbitoare, poate din cauza distanţei dintre nobilimea trecutului şi realitatea prezentului, încă în dezechilibru.

În comparaţie cu el, Prinţesa era destul de plinuţă în costumul de baie, dar degaja o eleganţă simplă. Când plutea pe spate, ridica o mână şi zâmbea; semăna cu o pasăre de apă frumoasă, inocentă, care înoată fericită pe fundalul muntelui Hakone. Nu puteai să nu simţi că Prinţesa era una dintre rarele persoane care ştiu ce e fericirea.

Honda era uşor enervat de nepoţii Mashiba. Ei au ieşit din apă, şi-au înconjurat bunica şi au început o discuţie manierată

cu Prințul și Prințesa. Subiectul de conversație al tinerilor se rezuma la America; fata cea mare povestea despre școala privată exclusivistă unde a studiat, iar frații ei mai mici despre universitățile pe care le vor urma după terminarea studiilor în Japonia. Totul se învârtea în jurul Americii. „Televiziunea deja este larg răspândită acolo, ce bine ar fi dacă s-ar întâmpla la fel și în Japonia. Însă, în ritmul actual, vor trece mai bine de zece ani până ce toată lumea se va putea bucura de televiziune" și tot așa.

Bătrânei nu-i plăceau discuțiile legate de viitor, așa că a întrerupt imediat subiectul.

— Rădeți de mine, gândindu-vă că eu oricum n-o să mai apuc. Foarte bine, atunci o să apar ca fantomă pe ecranele voastre în fiecare seară.

Modalitatea în care bunica controla aspru vorbele nepoților ieșea din tipare, la fel și faptul că tinerii tăceau imediat și ascultau spusele bunicii lor. Honda considera că sunt trei iepuri înțelepți.

Deveniseră pricepuți în întâmpinarea oaspeților care soseau, unul după altul, la intrarea dinspre terasă, în costumele de baie. Pe partea cealaltă a piscinei, înconjurați de două cupluri din vilele vecine, Imanishi și doamna Tsubakihara, îmbrăcați în haine normale, au ridicat mâinile în semn de salut. Imanishi purta o cămașă aloha, cu imprimeu mare, care nu-l avantaja deloc. Doamna Tsubakihara își pusese kimonoul ei obișnuit din voal negru, de parcă era în doliu, cu intenția de a fi un singur cristal negru sinistru așezat în fața luminoasei piscine. Honda a intuit imediat și a ajuns la concluzia că Imanishi a îmbrăcat cămașa înflorată tocmai pentru a o ironiza pe naiva lui amantă; ea încerca mereu să joace roluri nepotrivite.

Rămânând în urma oaspeților voioși în costume de baie, cuplul s-a apropiat de marginea piscinei, a cărei apă făcea ca proiecția neagră și cea galbenă să se unduiască.

Prințul și Prințesa îi cunoșteau bine pe Imanishi și pe doamna Tsubakihara. După război, Prințul începuse să frecventeze

așa-numitele întâlniri ale oamenilor de cultură și era destul de apropiat de el, așa că își permiteau și discuții mai intime.

— A sosit domnul amuzant, i s-a adresat lui Honda.

Imediat după ce s-a așezat, Imanishi a scos un pachet de țigări străine, cu ambalajul boțit, l-a aruncat și a scos unul nou, l-a desfăcut, a bătut partea de jos și a tras cu măiestrie o țigară. În timp ce o punea între buze, a spus superficial:

— În ultima perioadă n-am putut dormi deloc.

— De ce? Vă frământă ceva? a întrebat Prințul, în timp ce punea înapoi pe masă farfuria din care tocmai mâncase.

— Nu mă frământă ceva în mod special, dar am nevoie de un partener de discuții în mijlocul nopții. Să vorbim, să vorbim și, până se crapă de ziuă, să ne dorim să ne otrăvim; să înghițim somnifere, în mod solemn. Apoi, când ne trezim, să nu se fi întâmplat nimic... să fie o dimineață ca oricare alta...

— Ce ați putea vorbi în fiecare noapte?

— Sunt atât de multe lucruri de dezbătut dacă te gândești că e ultima ta noapte. Vom vorbi câte-n lună și-n stele. Ce am făcut noi, ce au făcut ceilalți, ce a experimentat lumea, prin ce a trecut omenirea până acum. Poate vom continua discutând despre lucrurile la care a visat un continent uitat de mii de ani... orice este acceptat. Subiectele sunt nemărginite. Doar în această noapte se sfârșește lumea, nu?

Prințul devenea și mai interesat, așa că a continuat cu întrebările.

— Însă, dacă suntem în viață și ziua următoare, despre ce mai vorbim? N-ar mai trebui să rămână subiecte neatinse, nu?

— Nici o problemă. O să reluăm aceleași discuții.

Surprins de răspunsul batjocoritor, Prințul a amuțit.

Honda stătea deoparte și se întreba cât de serios vorbește Imanishi. Apoi, aducându-și aminte de povestea ciudată, l-a întrebat:

— Apropo, ce s-a mai întâmplat în „Ținutul Rodiei"?

— A, povestea aia... a răspuns Imanishi și i-a aruncat o privire rece. Zilele acestea, fața lui părea mai răvășită ca oricând

şi, împreună cu cămaşa înflorată şi ţigările americane, lui Honda îi dădea senzaţia că este un translator pentru Forţele de Ocupaţie. „Ţinutul Rodiei" a dispărut. Nu mai există.

Imanishi se comporta mereu la fel. Replica în sine nu l-a surprins pe Honda. Dar, dacă „Un mileniu de sex", în trecut denumit „Ţinutul Rodiei", dispăruse din imaginaţia lui Imanishi, atunci el era distrus şi în mintea lui Honda; el ura aceste închipuiri. Nu mai exista. Criminalul care măcelărise imaginaţia era Imanishi, iar Honda putea vizualiza cum fusese intoxicat cu sângele abstractului şi determinat să nimicească regatul construit de el, chiar şi noaptea fatală. El crease prin cuvinte şi distrusese tot prin cuvinte. Deşi niciodată nu a avut substanţă reală, se manifestase şi acum era spulberat de un capriciu nemilos. Când a văzut cum limba lui Imanishi, înăsprită de la medicamente, maro-gălbuie, atinge buzele, Honda şi-a închipuit mormane de cadavre şi râuri de sânge.

În comparaţie cu dorinţele acestui personaj bolnăvicios, dorinţele lui erau mai liniştite şi modeste. Totuşi, erau la fel de imposibil de realizat. În momentul în care nu l-a văzut pe Imanishi câtuşi de puţin afectat şi l-a auzit anunţând cu nonşalanţa tipică lui: „«Ţinutul Rodiei» a dispărut", Honda a fost pătruns în suflet de frivolitatea vorbelor.

Gândurile i-au fost întrerupte de vocea doamnei Tsubakihara, care s-a auzit imediat lângă urechea lui. Faptul că şoptea însemna că nu avea nimic important de spus.

— Vă spun doar dumneavoastră. Ştiţi că Makiko este în Europa acum, nu?

— Da, ştiam.

— Nu, nu asta voiam să zic. De data aceasta nu m-a invitat şi pe mine. Şi-a luat o elevă vulgară şi lipsită de talent. Eu nu am de gând s-o critic. Mie nu mi-a spus. Vă vine să credeţi? Am condus-o până la aeroport, dar am fost atât de copleşită, încât n-am putut scoate o vorbă.

— Oare de ce a procedat aşa? Eraţi nedespărţite!

— Nu e vorba că eram nedespărțite. Ea era zeița mea. Am fost abandonată de zeița mea. Este o poveste lungă. După război, când familia ei era într-o situație disperată, am venit imediat s-o ajut. Tatăl ei, la rândul lui poet, fusese ofițer. Îi ceream sfatul în orice privință, nu ascundeam nimic de ea. Am ajuns să trăiesc și să scriu poezie așa cum mă ghida ea. Trupul și Sufletul reunite într-o zeiță – sentimentul acesta mi-a dat tărie, cu toate că eram doar o cochilie după moartea fiului meu în război. Sentimentele mele nu s-au schimbat deloc după ce a devenit atât de celebră, însă singura problemă a fost diferența prea mare dintre talentul ei și al meu. Acum, după ce am fost abandonată, mi-e mai clar ca oricând că ea nu m-a apreciat de la bun început.

— Nu cred că este vorba de așa ceva, a spus Honda superficial, mijindu-și ochii din cauza luminii de la piscină.

— Nu, acum am înțeles totul. Trebuie să recunosc. Acum sunt convinsă că ea știa lucrul acesta de la început. Oare există un lucru mai crud? A înțeles că nu am talent, m-a dus de nas, m-a pus să-i ascult toate ordinele și m-a folosit așa cum a avut ea chef; apoi m-a aruncat ca pe un pantof uzat și a plecat în Europa cu o elevă bogată și servilă.

— Să lăsăm înzestrarea dumneavoastră deoparte. Makiko este posesoarea unui talent excepțional, care, în esență, implică și cruzime. Nu credeți?

— Așa cum o zeiță este crudă… cum aș mai putea eu, domnule Honda, să trăiesc după ce am fost părăsită de o zeiță? Ce mă fac fără cea care-mi știa fiecare idee, fiecare mișcare?

— Ce-ar fi să vă dedicați religiei?

— Religiei?! Nu am de gând să cred într-un Dumnezeu invizibil, care nu prezintă nici un risc de trădare. Nu va funcționa dacă nu voi avea pe cineva care să mă protejeze, să-mi spună ce să fac și ce să nu fac, să mă ducă de mână în toate acțiunile. Îmi trebuie un Dumnezeu față de care să nu ascund nimic, în fața căruia să fiu purificată și să nu mă simt deloc rușinată.

— Veți fi mereu atât copil, cât și mamă.

— Da, domnule Honda, aşa este.

Lacrimile deja îi împăienjeniseră ochii doamnei Tsubakihara.

În acel moment, în piscină erau nepoţii Mashiba şi două cupluri noi, iar Prinţul Kaori li s-a alăturat. Jucau volei cu o minge de cauciuc cu dungi verzi şi albe. Sunetul apei, ţipetele, râsetele dădeau o notă atrăgătoare luminii difuze. Apa albastră, vălurită, era biciuită şi picături de apă impulsive se ridicau în aer. Apa atingea liniştită colţurile piscinei, dar se tulburase din cauza spinărilor strălucitoare şi musculoase ale înotătorilor, care făceau crestături în apa scânteietoare. De-ndată acestea se închideau şi se transformau în umflături tremurânde şi, apoi, învăluiau oamenii. Ploaia de stropi se ridica printre ţipetele dintr-o parte a piscinei, generând nenumărate inele calme de lumină pe partea cealaltă, care se dilatau şi se contractau cu minuţiozitate.

Mingea cu dungi verzi şi albe, în secunda în care era în aer, trecea contrastant prin lumină şi umbră. Culoarea apei, nuanţele costumelor de baie, chiar şi oamenii care se jucau acolo nu erau asociaţi cu sentimentele umane profunde. Totuşi, Honda se întreba de ce cantitatea de apă şi activitatea din ea, râsetele şi ţipetele oamenilor, îi inspirau un sentiment tragic.

Poate era din cauza soarelui? Şi-a ridicat privirea către înaltul cerului, aproape distorsionat de albastru şi a strănutat; atunci, doamna Tsubakihara i-a spus pe tonul plângăcios, obişnuit, înăbuşit de batista ce-i acoperea faţa:

— Toată lumea se distrează. Cine şi-ar fi închipuit lucrul acesta în timpul războiului? Mi-aş fi dorit să-i ofer lui Akio măcar o dată o astfel de amintire...

Era trecut de ora două când Keiko şi Ying Chan, conduse de Rie, au apărut pe terasă în costumele de baie. După ce a aşteptat atât de mult, Honda a simţit prezenţa lui Ying Chan ca făcând parte din rutina petrecerii.

De pe partea cealaltă a piscinei, trupul lui Keiko, în costum de baie cu dungi verticale albe şi negre, era admirabil. Nu s-ar

fi zis că are cincizeci de ani. Viața europenizată, pe care o dusese din copilărie, i-a format aceste picioare lungi, armonios legate, diferite de ale japonezelor. Alura ei era încântătoare, privită din profil în timp ce vorbea cu Rie, arcurile corpului curgeau cu o maiestate sculpturală şi supremația formelor rubensiene era vizibilă în simetria pieptului şi a fundului, proeminente.

Lângă ea, corpul lui Ying Chan oferea un contrast excelent. Purta un costum alb, într-o mână avea o cască de înot albă, din cauciuc, iar cu cealaltă îşi dădea părul pe spate; stătea relaxată, desenând în aer cercuri exterioare cu degetele de la piciorul drept. Vizibilă de la distanță, contorsionarea piciorului, asemuită cu un fel de asimetrie tropicală, făcea inimile bărbaților să bată cu putere. Solide şi, în acelaşi timp, suple, picioarele lungi sprijineau un trunchi dezvoltat şi, într-un fel, confereau un sentiment de nesiguranță, iar acest aspect o deosebea de Keiko. În plus, albul costumului scotea în evidență pielea brun-roşcată. Pieptul acoperit de sutien şi proeminența lui melancolică i-au amintit lui Honda de fresca din peştera-templu Ajantă, care înfățişa o dansatoare pe moarte. De pe partea aceasta a piscinei, când zâmbea, i se vedeau dinții strălucitori, mai albi decât costumul de baie.

Pe măsură ce se apropiau, Honda s-a ridicat de pe scaun s-o întâmpine pe cea pe care o aşteptase cu atâta nerăbdare.

— Acum e toată lumea, a zis Rie venind în grabă, dar Honda n-a răspuns.

Keiko a salutat-o pe Prințesă şi i-a făcut cu mâna Prințului din piscină.

— Sunt terminată după această aventură, a spus ea pe un ton calm, fără să trădeze nici urmă de oboseală. Sunt o şoferiță prea nepricepută pentru a conduce de la Karuizawa la Tokyo, s-o iau pe Ying Chan şi apoi să vin până aici. Bine c-am ajuns! Oare de ce mă evită celelalte maşini când sunt la volan? Am senzația că trec printr-o zonă nelocuită.

— Pentru că sunt impresionați de măreția ta, a replicat Honda, iar Rie a râs nervoasă, cu subînțeles.

Între timp, Ying Chan stătea cu spatele la masă, detaşată de petrecere, şi se juca cu casca albă, fascinată de unduirile apei în lumină. În timp ce se juca cu ea, partea interioară a căştii albe de cauciuc strălucea, din când în când, de parcă ar fi fost unsă cu ulei. Honda era atât de fermecat de trupul ei încât, abia mai târziu, şi-a dat seama că pe degetul ei sclipeşte ceva verde. Era inelul cu smarald cu zeităţile protectoare din aur.

În momentul în care a observat, bucuria lui a fost nemărginită. Era un semn că l-a iertat şi că Ying Chan, cea care purta inelul, devenise din nou vechea Ying Chan. Freamătul pădurii de la Gakushūin în zilele tinereţii lui Honda, cei doi prinţi din Siam şi melancolia din ochii lor, anunţul morţii Prinţesei Chantrapa de la sfârşitul verii în grădina vilei Chung-nar, lunga trecere a timpului, întâlnirea cu Prinţesa-copilă, Lumina Lunii, bălăceala de la Bang Pa In, inelul cu smarald apărut după război în Japonia... întregul trecut al lui Honda era împletit într-un lanţ de aur care aspira către tropice. Tocmai datorită acelui inel, în mintea lui s-a declanşat o suită de laitmotive melancolice, splendide; acestea îi stimulau continuu amintirile complexe.

Honda a auzit bâzâitul albinelor aproape de ureche, a simţit mirosul de grâu prăjit al adierii vântului – veritabila mireasmă a verii. Gazdele nu iubeau în mod special florile, iar grădina nu avea frumuseţea câmpurilor de garoafe şi genţiane înflorite de pe Fuji. Mirosul vântului s-a amestecat delicat cu parfumul câmpului şi cu praful ridicat de exerciţiile Armatei Americane. Praful acela, uneori, îngălbenea cerul.

Trupul lui Ying Chan respira chiar lângă el. Şi nu numai atât, dar întâmpina vara ca şi cum ar fi fost hipersensibilă la contaminarea ei specială – era infestată de vară din cap până-n picioare. Carnea ei avea strălucirea unui fruct thailandez ciudat, vândut într-o piaţă, la umbra unui arbore de mătase; era un trup maturizat cu timpul şi simboliza o realizare, o promisiune.

Şi-a dat seama că mai văzuse acest trup dezbrăcat acum doisprezece ani, când ea avea şapte ani. Îşi aducea aminte clar acea burtică de copil, puţin umflată, acum aplatizată, pieptul mic şi plat, acum devenit voluminos. Deoarece era preocupată de gălăgia din piscină şi stătea cu spatele spre masă, bretelele de la costumul de baie, legate la ceafă, căzute pe ambele părţi, se îmbinau la şold formând o linie dreaptă, frumoasă a spatelui gol până la adâncitura feselor. Imediat deasupra putea să vadă arcuirea descendentă, care se odihnea un moment în zona coccisului, asemenea bazinului unei cascade mici, secrete. Apoi, fesele acoperite aveau rotunjimea şi desăvârşirea unei luni pline. Răcoarea nopţii părea reţinută în carnea expusă, iar carnea acoperită părea scânteietoare din interior. Umbrela împiedica soarele să ajungă la pielea ei fină. Braţul de la umbră era ca bronzul, însă cel din soare era precum suprafaţa şlefuită a lemnului de gutui chinezesc. Totuşi, pielea care respingea aerul şi apa nu era doar catifelată, ci avea umezeala petalelor unei orhidee de chihlimbar. Structura osoasă, care de la distanţă arăta delicată, de fapt era puternică.

— Ar fi timpul să înotăm şi noi, a zis Keiko.

— Da.

Ying Chan s-a întors energic şi a zâmbit. Aştepta cuvintele acelea.

Apoi a pus casca albă pe masă, a ridicat mâinile pentru a-şi prinde frumosul păr negru. Mişcarea rapidă, oarecum neglijentă, i-a permis lui Honda să vizualizeze partea inferioară a subraţului stâng. Partea de sus a costumului avea linia unui şorţ, iar breteaua de peste sâni ajungea la ceafă, unde cele două capete se legau şi erau prinse în cerc la spate. Linia sutienului era tăiată destul de jos, pentru a evidenţia volumul sânilor, iar în părţi era acoperită doar de capetele bretelelor, care se legau la spate. De aceea, prin partea de jos se vedea mereu şi când ridica mâinile, materialul se subţia şi expunea în deplinătate porţiuni ascunse privirii până atunci. Honda a observat că fermitatea pielii de acolo nu era diferită de alte

zone – nici un cusur, nici o imperfecțiune. Chiar și la soare era liniștită și nu se întrezărea nici măcar o urmă de aluniță. Bucuria izvora dinlăuntrul lui.

Ying Chan și-a îndesat părul în casca de înot și a urmat-o pe Keiko spre piscină. Când Keiko a realizat că încă avea țigara în mână și s-a întors la masă, Ying Chan deja intrase în apă. Asigurându-se că Rie nu este prin preajmă, Honda i-a șoptit lui Keiko la ureche, în timp ce stingea țigara în scrumieră.

— Ying Chan poartă inelul...

Keiko, fără să spună nimic, i-a făcut cu ochiul, cu subînțeles. Astfel, riduri micuțe, de obicei invizibile, i-au apărut la coada ochiului.

În timp ce Honda se uita fermecat la cele două înotătoare, Rie s-a întors și s-a așezat lângă el. Urmărindu-l cum fixa cu privirea săriturile și plonjoanele de delfin ale lui Ying Chan prin apa cristalină, Rie, cu un zâmbet în colțul gurii, a spus pe un ton aspru:

— Cu așa un corp, poate da naștere multor copii.

44

În noaptea aceea, Honda nu și-a mai petrecut timpul citind cărți obișnuite.

Într-un sertar ararеori deschis a găsit un exemplar din *Procedurile Juridice* și, de plictiseală, a început să citească. Era vorba despre decizia judecătorească din ianuarie 1950, care-l desemna pe Honda drept posesorul averii actuale.

A deschis dosarul mare, prins la cotor cu un fir negru, pe biroul englezesc, acoperit cu marochin.

„Clauza principală:
Decizia Ministerului Agriculturii, Comerțului și Pădurilor numărul 5065 din 15 martie 1902, prin care pădurile proprietate publică sunt nerambursabile, este revocată.

Pârâtul trebuie să-i returneze reclamantului pădurile proprietate publică menționate în documentul anexat.
Costurile de judecată vor fi suportate de pârât."

Inițial, procesul deschis în 1900 a fost respins în 1902, iar apoi s-a judecat cu perseverență timp de o jumătate de secol, fără să fie influențat de schimbările istorice. Victoria lui Honda a fost pur noroc. Adevăratul miracol consta în faptul că pădurile și munții dintr-o regiune a prefecturii Fukushima, la origini fără nici o legătură cu Honda, acum erau parte a averii lui și susțineau dezintegrarea umană. Pădurile de cedri japonezi, pe unde oamenii nu treceau noaptea, și boschetele jilave și-au repetat ciclul natural al vieții, pentru a-i oferi lui luxul prezentului. Oare ce ar fi gândit un străin, care, la sfârșitul Erei Meiji, trecea prin pădure uluit de noblețea coroanelor copacilor străpungând cerul, dacă ar fi descoperit că singurul scop al existenței lor era ca peste cincizeci de ani să susțină sminteala unuia?

Honda a ciulit urechea. Bâzâitul insectelor încă nu era prea puternic. Soția lui se culcase în camera alăturată. Odată cu lăsarea serii, casa era învăluită de răcoare.

Petrecerea inaugurării piscinei s-a terminat la ora cinci și, în afară de Keiko și Ying Chan, ceilalți oaspeți ar fi trebuit să se întoarcă la casele lor. Dar Imanishi și doamna Tsubakihara n-au vrut nici în ruptul capului să plece. De la început veniseră cu intenția de a rămâne. Din această cauză toate pregătirile pentru cină și somn s-au dat peste cap. Doamna Tsubakihara nici nu băga de seamă neplăcerile create.

La opt seara, grupul format din Honda, Keiko, Ying Chan, Imanishi și doamna Tsubakihara a terminat cina. Imediat, bucătarii și chelnerii au început pregătirile de plecare, iar oaspeții au ieșit în grădină pentru o gură de aer proaspăt. Imanishi și doamna Tsubakihara s-au dus în pavilion și au rămas acolo pentru o vreme.

Planul inițial al lui Honda era să o culce pe Keiko în camera de oaspeți din spate și să o oprească pe cea de lângă biroul lui pentru Ying Chan, dar, în condițiile actuale, a trebuit să-i dea camera din dos lui Imanishi, iar Keiko să stea cu Ying Chan. Dorința lui de a o vedea pe Ying Chan prin orificiul din perete, cum doarme liniștită, fusese spulberată. Cu siguranță avea să fie mai reținută fiind cu Keiko în aceeași cameră.

Cuvintele și frazele din documentele judecătorești nu-l mișcau deloc.

„6. Articolul 15 din dispoziția numărul 4: «În celelalte privințe, sistemele juridice ale Shogunatului Tokugawa și ale clanurilor prevăd faptul că, acolo unde este un drept de proprietate, el trebuie recunoscut». Acest lucru înseamnă că, în afară de articolele 1-14 cu specificații concrete, în cazul în care un drept de proprietate este recunoscut în mod general, el se restituie. Recunoașterea generală semnifică..."

S-a uitat la ceas și a văzut că deja se făcuse unsprezece și cinci sau șase minute. Brusc, inima i s-a oprit, de parcă s-ar fi împiedicat ceva în întuneric. L-au luat palpitații fierbinți, nespus de dulci.

Aceste senzații îi erau familiare. Seara, când se ascundea în parc, în momentul în care ceea ce aștepta nerăbdător avea să se întâmple, inima lui începea să-i zvâcnească. Simțea cum mușuroaie de furnici roșii îi invadau inima.

Un fel de avalanșă. O avalanșă sumbră de miere care, copleșind lumea cu dulceața ei leșinătoare, distrugea pilonii rațiunii – toate emoțiile erau transformate în acele palpitații mecanice. Totul se topea. Era de prisos să lupte împotriva lor.

De unde îl amenința această avalanșă? Undeva, acolo, exista sălașul profund al dorinței carnale și, când primea ordine din depărtări, indiferent cât de slab era semnalul antenei, emoțiile fremătau. Abandona totul și trebuia să le dea curs. Ce asemănătoare erau vocea plăcerii și cea a morții!

Odată convocat de ele, orice muncă îşi pierdea importanţa. Ca pe un vapor bântuit, părăsit de tot echipajul: jurnalul de bord neterminat, resturile de mâncare, pantofii parţial lustruiţi, pieptenii lăsaţi în faţa oglinzii, funiile pe jumătate înnodate – totul era abandonat din necesitatea de a pleca.

Aceste palpitaţii prevesteau ceva. Era evident că nu puteau genera decât indecenţă şi urâţenie, dar aceste palpitaţii aveau bogăţia şi graţia unui curcubeu. Îl străfulgera un gând ce se confunda cu sublimul.

Un gând ce se confunda cu sublimul! Aceasta era mârşăvia. Nimic nu era mai respingător decât faptul că atât puterea care te împinge spre noblețe sau fapte eroice, cât şi puterea care provoacă cele mai obscene plăceri şi cele mai înfiorătoare vise izvorăsc din aceeaşi sursă şi sunt însoţite de aceleaşi palpitaţii profetice. Dorinţele infame abia emit nişte umbre vulgare şi, dacă tentaţia sublimului nu a licărit în palpitaţiile iniţiale, omul poate să menţină o mândrie calmă în viaţă. Poate că rădăcina tentaţiei nu porneşte din dorinţa carnală, ci din iluzia unui sublim argintiu – acest vârf vag şi sugestiv, care apare şi dispare printre nori. Era capcana „sublimului" – ea mai întâi îl atrăgea pe om şi, apoi, îl chinuia cu încordare insuportabilă.

Honda nu mai putea răbda şi s-a ridicat. A pătruns în întunericul camerei alăturate pentru a verifica dacă soţia lui doarme. Era din nou singur în biroul luminat. De-a lungul istoriei, a fost singur în birou şi, la sfârşitul istoriei, tot singur va fi acolo.

A stins lumina. Razele lunii au atribuit contururi vagi mobilei. Biroul dintr-o placă de lemn de ulm japonez strălucea de parcă fusese acoperit cu apă.

S-a apropiat cu urechea de biblioteca de pe peretele care despărţea cele două camere, atent la eventualele sunete. Auzea ceva, dar nu părea că încă sunt în picioare şi discută. Probabil că nu puteau să adoarmă şi mai conversau din pat, dar nu putea distinge nici un cuvânt.

Pentru a ajunge la deschizătura secretă, a scos din bibliotecă zece cărți europene. Numărul de cărți și titlurile erau bine stabilite. Erau volumele legate cu piele poleită cu legi în germană moștenite de la tatăl lui. Simțea fiecare carte cu degetele prin diferența de grosime. Și ordinea în care le scotea era negreșit aceeași. Putea să le cântărească în mână. Simțea mirosul prafului depus. Atingerea și greutatea acestor cărți solemne și impresionante, ca și precizia aranjării lor erau formalitățile indispensabile ale plăcerii. Nu exista o ceremonie mai importantă decât aceea de a desprinde respectuos fiecare piatră a conceptelor și de a transforma satisfacția neîmblânzită într-o formalitate de dependență. Cu grijă, fără să facă zgomot, punea fiecare volum pe podea. Cu fiecare carte, bătăile inimii se înteteau. Cea de-a opta era destul de grea. Când a tras-o, mâna lui amorțise din cauza greutății aurii, prăfuite.

Era foarte precaut ca, în momentul în care își vâra ochiul în crăpătură, să nu se lovească de ceva cu capul. Și rafinamentul acestei iscusințe era esențial. Cât de importante erau aceste mișcări neînsemnate! Ca într-un ritual, nici un detaliu nu putea fi omis pentru a zări cealaltă lume luminată. Era singurul preot lăsat în întuneric. Respecta cu strictețe ceremonialul repetat o lungă perioadă de timp în gând (din superstiția că tot ritualul se compromitea dacă uita un singur element). Și-a pus ochiul drept în deschizătură.

Numai una dintre veioze era aprinsă și împodobea camera alăturată cu o lumină vagă, pestriță. Deoarece Honda fusese șiret și îl pusese pus pe Matsudo să mute patul de la perete mai spre mijlocul camerei, acum ambele paturi erau în câmpul lui vizual.

În lumina obscură, în patul din fața ochilor lui se zvârcoleau picioare încolăcite. Un trup alb, plinuț, și unul ușor negricios stăteau cu capetele în direcții opuse, epuizate de plăcerile triviale. Era o poziție ce apărea când inima, legată de carne, și mintea, care generează dragoste, încercau să obțină

un echilibru prin apropierea de cea mai depărtată părticică de creier, pentru a gusta vinul fermentat de acea iubire. Pletele negre, acoperite de umbre, erau unite intim cu alt păr negru la fel de umbrit. Enervantul păr răvăşit, lipit de obraji, era un semn de dragoste. Pulpele înfierbântate, catifelate, erau lipite de obrajii înfierbântaţi, iar pântecele moi se ondulau luând forma craterelor de pe lună. Nu distingea voci, ci un suspin, nici de plăcere, nici de regret, care se difuza în acele trupuri. Sânii, abandonaţi de parteneră, îşi îndreptau sfârcurile inocente spre lumină şi tremurau; păreau curentate. Profunzimea nopţii, ascunsă în areola sânilor, distanţa plăcerii, care făcea sânii să vibreze, indicau faptul că fiecare părticică a trupurilor era izolată de singurătatea înnebunitoare. Se străduiau cu disperare să se apropie mai mult, să devină mai intime, să se contopească, dar fără rezultat. Destul de departe, degete cu pedichiură roşie se închideau şi se deschideau, ca şi cum ar fi dansat pe un fier încins, şi totuşi abia călcau lumina obscură.

Ştia că acea cameră era invadată de aer proaspăt de munte, dar simţea că în partea cealaltă a orificiului este o vatră încinsă. O vatră strălucitoare. Regreta că spatele lui Ying Chan, pe care-l analizase cu atâta precizie în ziua aceea la piscină, cu transpiraţia curgând de-a lungul coloanei, era îndreptat spre el. Transpiraţia ieşea de pe făgaş şi picura lângă marginea întunecată a patului. Avea senzaţia că miroase parfumul unui fruct tropical consistent, abia desfăcut.

Keiko s-a întors uşor pentru a veni deasupra, iar Ying Chan şi-a aplecat capul, introducându-l între pulpele strălucitoare ale lui Keiko. Sânii s-au arătat vederii. Braţul drept înconjura mijlocul lui Keiko, în timp ce mâna stângă îi mângâia uşor abdomenul. Se auzeau valuri mici nocturne cum dezmiardă ţărmurile portului.

Atât de frumoasă era sinceritatea lui Ying Chan, văzută pentru prima oară de Honda, încât a uitat să fie surprins de concluzia iubirii sale trădate.

Ochii închişi erau îndreptaţi spre tavan, iar fruntea era pe jumătate îngropată în pulpele tremurânde ale lui Keiko. Părul de mătase al lui Keiko acoperea aproape în întregime nările ei încântătoare, liniştite, care acum nu mai erau reci şi înguste. Buza superioară a lui Ying Chan era arcuită şi umedă, iar mişcarea intensă de sucţiune se transmitea de la bărbia delicată spre obrajii lucioşi în întuneric. Atunci, Honda a văzut un şir de lacrimi, ca ale unui animal, cum coboară din umbra lungilor gene, spre ochii închişi strâns şi obraji.

În mişcările vălurite totul era îndreptat către un apogeu încă necunoscut. Părea că cele două femei fac eforturi disperate să ajungă la limita supremă, la care nici nu visaseră, nici nu speraseră. Honda avea senzaţia că în camera întunecată plutea o culme necunoscută, în formă de coroană strălucitoare. Probabil că era diadema unei luni pline, thailandeze, suspendată deasupra celor două femei spasmodice – pe care doar Honda putea să şi-o închipuie. Alternativ, cele două trupuri se dilatau, se contractau şi se prăbuşeau, îngropate în suspine şi transpiraţie. Coroana plutea indiferentă într-un loc, la care ar fi ajuns, dacă întindeau puţin degetele.

Când apogeul, limita aurie necunoscută, s-a arătat, scena s-a schimbat complet, iar Honda n-a mai văzut decât două femei în chinuri. Erau dărâmate de nemulţumirea carnală, sprâncenele apropiate erau pline de durere şi picioarele fierbinţi se contorsionau, de parcă ar fi încercat să scape de ce le ardea. Nu aveau aripi. Continuau mişcările inutile de a evada din strânsoare, din durere, dar carnea lor le reţinea cu hotărâre. Doar extazul putea să le elibereze.

Sânii frumoşi, întunecaţi ai lui Ying Chan erau umeziţi de transpiraţie; sânul drept era strivit şi deformat de trupul lui Keiko, iar sânul stâng se sprijinea pe braţul stâng, cu care-i dezmierda pântecul partenerei. Pe mormanul tremurând constant, sfârcul moţăia şi, din cauza transpiraţiei, zona respectivă părea lustruită de ploaie.

Atunci, Ying Chan, probabil geloasă pe libertatea de mişcare a coapsei lui Keiko, a ridicat braţul stâng, a prins-o, parcă pretinzând că este a ei, şi a pus-o peste propria faţă cu precizie. Nu mai avea nevoie să respire. Impozanta coapsă albă i-a acoperit faţa aproape în întregime.

Întregul profil al lui Ying Chan era expus. În partea stângă a sânului stâng, o porţiune ascunsă până atunci, trei aluniţe extrem de mici se distingeau clar, asemenea Pleiadelor de pe cerul întunecat al pielii maronii, care aducea cu îmbujorarea persistentă a asfinţitului.

Honda era şocat. Îşi simţea ochii de parcă ar fi fost străpunşi de săgeţi.

A scos capul din intrând şi era pe cale să părăsească biroul. Atunci a simţit o atingere uşoară pe spate. Retrăgându-şi capul, a văzut-o pe Rie stând în picioare, în cămaşă de noapte, cu o faţă înfricoşător de palidă. Avea o privire neîmblânzită.

— Ce faci? Am bănuit eu preocupările tale.

Honda s-a întors cu fruntea plină de broboane de transpiraţie spre soţia lui. Nu se simţea deloc vinovat. El deja văzuse aluniţele.

— Uită-te! Priveşte aluniţele...

— Spui să mă uit şi eu pe furiş?

— Fă-o! Este exact aşa cum am crezut.

Prinsă între mândrie şi curiozitate, Rie a ezitat pentru câteva momente. Ignorând-o, Honda s-a dus la fereastră şi s-a aşezat pe bancheta fixată în perete. Rie se uita prin crăpătura din perete. Pentru că nu se văzuse pe el exact în aceeaşi poziţie, nu cu mult timp în urmă, lui Honda îi era greu să privească postura înjositoare a soţiei sale. Cu toate acestea, ajunsese să împărtăşească aceeaşi acţiune cu ea.

Privea prin grilajul de fier de la fereastră înspre luna tăinuită de un nor. În spatele norului, tivit în lumină, luna

trimitea raze în toate direcţiile şi pâlcuri de nori se târau greoi şi maiestuoşi. Erau puţine stele şi el a văzut doar una strălucind puternic, aproape atingând vârfurile chiparoşilor.

Când Rie a terminat de tras cu ochiul, a aprins lampa în cameră. Chipul ei lumina de bucurie.

Ea a mers la banchetă şi s-a aşezat. Deja fusese vindecată.

— Sunt copleşită... Ştiai despre asta? spuse ea cu o voce caldă, joasă.

— Nu. Tocmai am aflat.

— Dar ai spus că este exact aşa cum ai crezut.

— Nu asta am vrut să spun, Rie. Mă refeream la aluniţe. Cu ceva vreme în urmă ai scormonit prin biroul meu din Tokyo şi ai citit jurnalul lui Matsugae, nu-i aşa?

— Cine zici că şi-a băgat nasul în biroul tău?

— Nu contează. Te întreb dacă ai citit jurnalul lui Matsugae.

— Păi, pe mine nu mă interesează jurnalele altor oameni. Nu-mi amintesc...

Când Honda a rugat-o să îi aducă o ţigară din dormitor, ea i-a urmat ascultătoare ordinul. Chiar i-a şi aprins-o, protejând-o cu mâna de vântul care pătrundea prin fereastră.

— Cheia transmigraţiei se află în jurnalul lui Matsugae. Le-ai văzut şi tu, nu-i aşa? Cele trei aluniţe negre de pe partea stângă? Iniţial, aceste aluniţe le-a avut Matsugae.

Rie, distrasă de alte gânduri, nu urmărea deloc vorbele lui Honda. Probabil se gândea că soţul ei căuta scuze. Honda o constrângea, dorindu-şi să-şi amintească amândoi acelaşi lucru.

— Ei bine, ai văzut aluniţele, nu-i aşa?

— Nu pot spune cu certitudine. Dar scena a fost oribilă. Pentru mine, oamenii sunt o necunoscută!

— De aceea spun că Ying Chan este reincarnarea lui Matsugae.

Rie îşi privi soţul cu milă. Era firesc ca o femeie, considerându-se vindecată, să încerce, la rândul său, să ia locul vindecătorului. Această femeie care confirmase atât de sălbatic

realitatea era gata să-şi infecteze soţul cu rigurozitatea care-i arsese pielea ca apa sărată. Deşi cândva ea îşi dorise să transforme realitatea, hotărâse cu înţelepciune să creadă în ea; învăţase că, fără schimbarea de sine, lumea ar putea fi transformată doar prin observaţie. Din acel moment, Rie nu a mai fost Rie cea de odinioară. Privea cu dispreţ lumea soţului ei, fără a realiza că, de fapt, devenise complicea lui, odată ce a tras cu ochiul.

— Ce e cu această reincarnare? Cât de ridicol! Nu am citit nici un jurnal. În orice caz, m-am liniştit. Probabil că şi ţie ţi s-au deschis ochii, dar eu... eu am suferit pentru ceva ce nu exista. M-am luptat cu o iluzie. Acum că realizez, deodată, mă simt obosită... Dar totul s-a dovedit a fi bine. Nu mai am de ce să mă tem.

Cei doi stăteau la fiecare capăt al banchetei, cu o scrumieră între ei. Honda, grijuliu ca nu cumva să i se facă frig lui Rie, a închis fereastra. Fumul de ţigară plutea leneş în lumină. Erau tăcuţi, dar nu era aceeaşi linişte cu cea din dimineaţa respectivă.

Inimile lor erau legate de grozăvia celor văzute, iar Honda a simţit, pentru o clipă, cât de bine ar fi fost dacă ar fi putut fi asemenea multor altor cupluri din lume, dacă şi-ar fi putut urma sinceritatea morală, impecabilă, precum şorţurile alb-imaculate. I-ar fi plăcut să stea la masă de trei ori pe zi şi să mănânce cu mândrie pe săturate şi să-şi asume dreptul de a dispreţui alte lucruri din lume. Dar, în realitate, fuseseră transformaţi într-un cuplu de voyeuri.

Cu toate acestea, fiecare văzuse un lucru diferit. Honda descoperise realitatea, iar Rie îşi descoperise propriile iluzii. Procesul prin care au ajuns la acest punct comun fusese acelaşi pentru amândoi: erau cuprinşi de oboseală, iar munca lor fusese zadarnică. Nu le rămăsese decât consolarea reciprocă.

După ceva vreme Rie a căscat atât de tare, încât i s-a putut zări cerul gurii. Şi-a netezit pe spate părul despletit.

— Nu crezi că ar trebui să luăm în calcul adoptarea unui copil? a spus ea, pe un ton mai adecvat.

De când văzuse scena cu cele două, moartea zburase din inima lui Honda. Acum exista un motiv să creadă că el ar putea fi nemuritor.

— Nu, spuse el hotărât, îndepărtând o bucată de tutun de pe buză, e mai bine să trăim doar noi doi. Prefer să nu am nici un fel de moştenitor.

Honda şi Rie fură treziți de o bătaie violentă în uşă. Instantaneu au simțit mirosul de fum.

— Incendiu! Incendiu! striga o voce de femeie.

Atunci soții s-au luat de mână şi au ieşit pe uşă. Coridorul primului etaj era deja învăluit în fum. Nici urmă de persoana care îi anunțase. Şi-au acoperit gurile cu mânecile. Alergau pe scări. Simțeau că se sufocă. Lui Honda i-a străfulgerat în minte piscina cu apă. Ar fi fost salvați dacă ar fi ajuns la ea fără întârziere.

Au ieşit pe terasă. Pe partea cealaltă a piscinei a văzut-o pe Keiko ținând-o în brațe pe Ying Chan şi plângând. Era evident că incendiul deja mistuise casa. Deşi luminile nu erau aprinse, reflexiile celor două femei se oglindeau clar pe suprafața apei. Honda era uimit că atât Keiko, cât şi Ying Chan aveau părul răvăşit, însă purtau halatele de casă pe care şi le aduseseră. Honda avea doar pijamaua şi Rie doar cămaşa de noapte.

— M-am trezit tuşind din cauza fumului. Cred că venea din camera domnului Imanishi, a spus Keiko.

— Cine a bătut la uşa noastră?

— Eu am bătut. Am ciocănit şi la uşa domnului Imanishi, dar el nu a venit jos. Ce ar trebui să facem?

— Matsudo! Matsudo! a strigat Honda, iar şoferul a venit de-a lungul marginii piscinei.

— Domnul Imanishi şi doamna Tsubakihara sunt acolo. Ai putea să te duci să îi ajuţi?

Se uitau în sus şi vedeau cum ţâşnesc flăcări, amestecate cu fum alb, dens de la ferestrele primului etaj, camera lui Imanishi şi cea a lui Keiko.

— Asta e imposibil, domnule Honda, a răspuns şoferul, după ce a analizat serios situaţia. Este prea târziu. De ce nu au ieşit afară?

— Cu siguranţă au luat prea multe somnifere, a afirmat Keiko.

Ying Chan şi-a îngropat faţa în pieptul lui Keiko şi a început să plângă.

Acoperişul ceda din cauza focului. Flăcările, acompaniate de scântei, dansau în înaltul cerului.

— Cum să facem cu apa? a spus Honda neajutorat.

Privea apa din piscină, atât de înroşită de la reflexiile flăcărilor şi ale scânteilor, încât, celui care dorea s-o atingă, îi dădea senzaţia că arde.

— Cred că este prea târziu pentru a stinge focul, dar poate ar trebui să adunăm obiectele valoroase din camera de zi. Să aduc o găleată? l-a întrebat Matsudo pe stăpânul casei, fără să facă nici o mişcare.

Honda deja se gândea la altceva.

— Dar Staţia de Pompieri? Mă întreb oare cât este ceasul acum.

Nimeni nu avea ceas. Fuseseră luaţi prin surprindere şi lăsaseră ceasurile de mână în cameră.

— Este patru şi trei minute. Soarele va răsări în curând, a răspuns Matsudo.

— Cât de prevăzător din partea dumitale să te gândeşti să îţi iei ceasul, a spus caustic Honda, recâştigându-şi încrederea şi descoperind că era capabil de sarcasm, chiar şi în astfel de situaţii.

— Este un obicei vechi. Întotdeauna dorm cu ceasul la mână, a răspuns Matsudo.

Şoferul purta pantalonii de oraş.

Rie, ameţită, s-a aşezat pe un scaun de lângă umbrela de plajă.

Honda a văzut-o pe Ying Chan când şi-a depărtat faţa de pieptul lui Keiko şi a început să caute în grabă prin buzunarul de la pieptul capotului. A scos o fotografie. Luciul fotografiei era intensificat de flăcări. Aruncând o privire fugară, a observat că era nudul lui Keiko, sprijinit de un scaun.

— Mă bucur că nu a ars, a spus Ying Chan zâmbind. Uitându-se la Keiko, dinţii săi albi scânteiau în lumina flăcărilor.

Memoria îi funcţiona printr-o dezordine de gânduri şi Honda şi-a reamintit scena de dinainte de a da buzna în dormitorul ei Katsumi. Aceasta era aceeaşi fotografie preţioasă pe care Ying Chan o privise atunci.

— Cât de stupid, spuse Keiko, punându-şi tandru braţul în jurul umerilor ei. Ce-ai făcut cu inelul?

— Inelul! Oh, l-am lăsat în cameră, a auzit-o Honda spunând clar.

Era cuprins de teama că la ferestrele de la primul etaj ar putea apărea siluetele cuprinse de flăcări ale celor doi prieteni, ţipând îngroziţi. Mai mult ca sigur îşi dădeau duhul acolo. Probabil că erau deja morţi. Acest lucru putea fi foarte bine, motivul pentru care focul dădea impresia de linişte, în ciuda scrâşnetului şi a vuietului.

Maşina de pompieri încă nu ajunsese. Honda s-a gândit să folosească telefonul din casa lui Keiko, încă în renovare, şi l-a trimis pe Matsudo să dea o fugă până acolo şi să sune la Staţia de Pompieri din Nimaibashi.

Focul cuprinsese etajul superior în întregime, iar parterul era înecat în fum. Deoarece vântul bătea dinspre Fuji spre nord-vest, fumul nu venea spre piscină, iar răcoarea zorilor le dădea fiori.

Focul se schimba necontenit. Se amesteca cu sunetele asemănătoare unor paşi imenşi mărşăluind prin flăcări şi zgomotul

exploziilor diverselor obiecte. Honda asocia fiecare zgomot cu un obiect în flăcări. „Arde o carte. Arde un birou." Își imagina cum se roteau paginile și înfloreau asemenea trandafirilor.

Volumul focului creștea proporțional cu fumul. Căldura putea fi simțită chiar și de partea aceasta a piscinei, iar aerul fierbinte ridica tăciuni și scântei. În puținul timp înainte de a deveni cenușă, tăciunii erau aurii, amintind de bătăile de aripi aurii ale puilor părăsindu-și cuibul. Era ca și cum lucrurile dispăreau. Într-o parte a cerului radiind de flăcările plutitoare, se defineau acum contururile pâlcurilor de nori ascunse în lumina difuză a răsăritului.

Din casă s-a ridicat un sunet prelung, probabil din cauza căderii bârnelor de la primul etaj. Apoi o secțiune a peretelui exterior a fost distrusă de flăcări, iar o ramă de fereastră înghițită de foc a căzut în piscină. Flăcările elegante și decorative au imprimat obiectului negru, în cădere, iluzia trecătoare că ar fi o fereastră a Templului de Marmură din Siam. Un sfârâit a împuns aerul în momentul în care rama plonja în apă. S-au îndepărtat în grabă de piscină.

Casa, care-și pierdea treptat pereții exteriori, semăna cu o colivie gigantică în flăcări. Zdrențe fine de foc străpungeau și fluturau prin toate deschizăturile. Casa respira. Părea că în mijlocul flăcărilor era sursa respirației viguroase și profunde a unei vieți. Din când în când, unele obiecte de mobilă familiare, vii în trecut, pluteau ca niște umbre în vâltoarea focului, se prăbușeau într-o secundă, acoperite de strălucire și se transformau în flăcări, dansând bucuroase. Ca limba unui șarpe, focul se ridica cu repeziciune în afară, pentru a dispărea din nou în fum, apoi fețele inflamate ale focului apăreau din fumul dens, negricios. Totul se întâmpla cu o rapiditate incredibilă; focul dădea mâna cu focul, fumul acoperea fumul, împreună încercând să ajungă la momentul culminant. Casa, care ardea de jos în sus, arunca flăcări până în adâncul piscinei, iar cerul albastru se vedea printre vârfurile limbilor de foc.

Vântul şi-a schimbat direcţia şi a adus fumul spre ei, silindu-i să se depărteze şi mai mult de piscină. Deşi nu detectaseră mirosul şi nimeni nu spunea nimic, erau siguri că fumul era amestecat cu mirosul de carne umană arsă, aşa că şi-au acoperit nările cu mâna.

Rie a sugerat că ar fi mai bine să se ducă în pavilion, mai ales că se lăsa roua. Cele trei femei, cu spatele spre foc, s-au îndreptat spre pavilion, prin iarba tunsă cu o zi în urmă. Doar Honda a rămas pe loc.

Gândul că mai văzuse undeva această imagine nu-i dădea pace.

Flăcări reflectate în apă, cadavre în flăcări... în Benares! Cum se poate să nu fi visat la recrearea absolutului surprins pe tărâmul sfânt?

Casa a devenit un morman de surcele, iar viaţa, foc. Toată trivialitatea s-a întors în cenuşă. În afară de lucrurile esenţiale, totul şi-a pierdut importanţa şi faţa ascunsă, gigantică şi-a ridicat pe neaşteptate capul printre flăcări. Şi râsetele, şi ţipetele, şi plânsetele erau înăbuşite în flăcări şi în trosnetul lemnului, ferestrele deformate, pocnetul încheieturilor – sunetul însuşi era învăluit în linişte. Ţigle arse se desprindeau şi cădeau, treptat legăturile erau eliberate şi casa se transformase într-o goliciune strălucitoare, necunoscută vreodată. Partea crem a colţului peretelui exterior de la parter, încă nearsă, s-a încreţit şi, într-o secundă, a devenit maro. În acelaşi timp, flăcările au explodat violent prin fumul subţire. Rapiditatea cursivă a transformării casei în flăcări şi modul în care focul căuta căi de evadare erau incredibil de ingenioase.

Honda a îndepărtat cu mâna scânteile de pe umeri şi de pe mâneci. Suprafaţa apei din piscină era acoperită de bucăţi de lemn şi cenuşă; pluteau precum mătasea-broaştei. Totuşi, strălucirea focului penetra totul şi flăcările purificatoare ale *ghat*-ului Mani Karnika erau reflectate, ca în oglindă, în această arie limitată, mică, în această sacră piscină construită special pentru Ying Chan. Cu ce diferea această imagine de

rugurile funerare reflectate în Gange? Şi aici erau foc, bucăţi de lemn şi corpuri umane, care ardeau greu, se răsuceau şi tresăltau în flăcări. Nu mai simţeau durerea. Carnea abia reproducea formele suferinţei, rezistând distrugerii – aşa erau cele două cadavre. Era acelaşi foc precis, clar din lumina asfinţitului de pe *ghat*-ul plutitor. Totul era redus cu repeziciune la cele patru elemente esenţiale. Fumul se ridica spre înaltul cerului.

Singurul lucru lipsă era vaca sacră, care atunci se întorsese către Honda şi îl privise fix de pe partea cealaltă a flăcărilor.

Când a ajuns maşina de pompieri, focul deja se potolise. Cu toate acestea, pompierii, cu devotament, au pus furtunul cu apă. Au încercat să mai salveze ceva, dar cele două trupuri erau complet arse. Un poliţist a venit la faţa locului şi Honda a fost rugat să verifice locul nenorocirii. Cum scările se dărâmaseră, nu putea să ajungă la primul etaj şi a renunţat. Poliţistul, aflând obiceiul lui Imanishi şi al doamnei Tsubakihara de a fuma în pat, a spus că probabil asta fusese cauza incendiului. Dacă ar fi luat pastile de somn pe la ora trei, atunci efectul maxim al pastilelor ar fi coincis cu izbucnirea incendiului, provocat de o ţigară scăpată printre degete pe plapumă. Povestea se potrivea cu spusele lui Imanishi din seara trecută. Honda nu accepta ideea sinuciderii. Când poliţistul a pronunţat cuvântul „dublă sinucidere", Rie a izbucnit într-un râs isteric.

După ce atmosfera s-a mai liniştit puţin, Honda a trebuit să se prezinte la secţie pentru a da declaraţii. Îşi închipuia că va fi prins toată ziua. Ar fi trebuit să-l trimită pe Matsudo la cumpărături pentru micul dejun, dar mai erau câteva ore până la deschiderea magazinelor.

Deoarece nu aveau unde să se ducă, s-au strâns cu toţii în pavilion. În japoneza ei şovăitoare, Ying Chan a vorbit despre un şarpe care a apărut din iarbă, când ea fugea de foc. Se târa cu o viteză uluitoare, iar focul îndepărtat sclipea pe solzii lui

maronii, uleioşi. Ascultând acestea, mai ales femeile, simţeau mai pătrunzător aerul răcoros.

Atunci, Fuji, cu nuanţa ţiglelor roşii în asfinţit, având o urmă de zăpadă aproape de vârf, a apărut în faţa lor. Chiar şi în această situaţie, Honda, din reflex, şi-a rotit privirea dinspre muntele roşu spre cerul dimineţii, din imediata apropiere a muntelui Fuji. Vedea clar forma distinctivă a muntelui Fuji în plină iarnă.

45

În 1967, Honda a fost invitat la un dineu la Ambasada Americii din Tokyo. Acolo l-a întâlnit pe directorul Centrului Cultural American din Bangkok. Soţia lui thailandeză avea puţin peste treizeci de ani şi toată lumea spunea că este prinţesă. Honda era convins că era vorba de Ying Chan.

Ying Chan se întorsese în Thailanda la scurt timp după incendiul din 1952 de la Gotemba şi, de atunci, nu mai primise nici o veste de la ea. Honda a bănuit că ea s-a întors la Tokyo după cincisprezece ani, după ce devenise soţia unui american. Nu era imposibil şi ar fi fost ceva tipic lui Ying Chan să pretindă că nu-l cunoaşte chiar şi atunci când li s-au făcut prezentările.

S-a uitat la ea de mai multe ori în timpul cinei, dar se încăpăţâna să nu vorbească în japoneză. Engleza ei nu diferea deloc de cea a unui vorbitor nativ. Honda era atât de captivat, încât i-a dat răspunsuri total nepotrivite, în mai multe rânduri doamnei de lângă el.

După masă s-a servit lichior digestiv într-o altă încăpere. Honda s-a apropiat de doamna îmbrăcată într-o rochie de mătase thailandeză, cu nuanţe rozalii. În sfârşit, avea ocazia să discute doar cu ea.

Honda a întrebat-o dacă o cunoştea pe Ying Chan.

— Da. Era sora mea geamănă. Dar a murit... a spus ea veselă în engleză.

Honda i-a cerut detalii despre condițiile în care a murit și când.

Doamna a spus că, după ce s-a întors de la studii din Japonia, tatăl lui Ying Chan, observând că nu a câștigat prea mult din acea experiență, a vrut s-o trimită la o universitate în America. Însă Ying Chan a refuzat, preferând să stea liniștită în reședința din Bangkok, înconjurată de flori. A murit subit în primăvara în care a împlinit douăzeci de ani.

Una dintre doamnele de curte a declarat că Ying Chan era singură în grădină și stătea sub arborele de foc, cu florile lui purpuriu-fumurii. Deși știa că era singură, femeia a auzit râsul lui Ying Chan din acea direcție. I s-a părut ciudat s-o audă pe Prințesă râzând de una singură. Vocea cristalină, inocentă se răsfrângea sub însoritul cer azuriu. Râsul a încetat și, într-o fracțiune de secundă, s-a transformat într-un strigăt ascuțit. Doamna de curte a alergat la Ying Chan. Era întinsă pe jos. O cobră o mușcase de pulpă.

A durat o oră până la sosirea medicului. În acest timp, mușchii s-au relaxat și au apărut probleme ale funcțiilor motorii. Se plângea că-i este somn și că vede dublu. Se instalase și paralizia cerebrală. Începuse să saliveze. Respira greu, iar pulsul neregulat se accelerase. Până să ajungă doctorul, Ying Chan a avut ultimele convulsii și a murit.

La preţul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentând valoarea timbrului literar
ce se virează Uniunii Scriitorilor din România,
cont nr. RO44 RNCB 5101 0000 0171 0001,
B.C.R. Unirea, Bucureşti.

Tehnoredactor
MANUELA MĂXINEANU

DTP
IULIANA CONSTANTINESCU
CARMEN PETRESCU

Corectori
IULIANA POP
IOANA VÎLCU

Apărut 2011
BUCUREŞTI – ROMÂNIA

Lucrare executată la Fedprint

În colecția **Raftul Denisei** au apărut

Nikos Kazantzakis, *Zorba Grecul*
Almudena Grandes, *Castele de carton*
Mitch Albom, *Marți cu Morrie*
D.M. Thomas, *Hotelul alb*
Guillermo Martínez, *Crimele din Oxford*
Christopher Isherwood, *Adio, Berlin*
Kurt Vonnegut, *Bufoniada*
Anthony Burgess, *Portocala mecanică*
Irvin D. Yalom, *Plânsul lui Nietzsche*
Anaïs Nin, *Foc*
Andrew Sean Greer, *Confesiunile lui Max Tivoli*
Leo Perutz, *Călărețul suedez*
Jeanette Winterson, *Pasiunea*
Naghib Mahfuz, *Akhenaton, cel ce sălăşluieşte în adevăr*
Jim Crace, *În clipa morții*
António Lobo Antunes, *Bună seara lucrurilor de pe-aici*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Milarepa*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Domnul Ibrahim şi florile din Coran*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Oscar şi Tanti Roz*
William Golding, *Împăratul muştelor*
Pascal Quignard, *Vila Amalia*
Almudena Grandes, *Vârstele lui Lulú*
Ismail Kadare, *Palatul Viselor*
Jesús Díaz, *Spune-mi ceva despre Cuba*
Paul Auster, *Palatul lunii*
Nicole Krauss, *Istoria iubirii*
Carlos Fuentes, *O companie neliniştitoare*
Alessandro Baricco, *Castele de furie*
Taichi Yamada, *Străini*
Leonid Țîpkin, *O vară la Baden-Baden*
Yasunari Kawabata, *Maestrul de go*
Ingeborg Bachmann, *Malina*
Dave Eggers, *Să te ții alergătură!*
Jonathan Safran Foer, *Extrem de tare şi incredibil de aproape*

Richard Zimler, *Ultimul cabalist din Lisabona*
Sarah Dunant, *În compania curtezanei*
Péter Esterházy, *Un strop de pornografie maghiară*
John Fante, *Drumul spre Los Angeles*
John Updike, *Teroristul*
Anaïs Nin, *Delta lui Venus. Povestiri erotice*
Julio Cortázar, *Armele secrete*
James Meek, *Un gest de iubire*
Jeanette Winterson, *Scris pe trup*
John Berendt, *Miezul nopții în grădina binelui și a răului*
Hanif Kureishi, *Buddha din suburbie*
Daniel Kehlmann, *Măsurarea lumii*
Anne Tyler, *Căsătorie de amatori*
Joey Goebel, *Torturați-l pe artist*
Ann Patchett, *Belcanto*
John Updike, *Vrăjitoarele din Eastwick*
James Frey, *O mie de fărâme*
Arnon Grunberg, *Istoria calviției mele*
Mihail Bulgakov, *Maestrul și Margareta*
Sarah Dunant, *Nașterea lui Venus*
Gonzalo Torrente Ballester, *Cronica regelui aiurit*
Friedrich Dürrenmatt, *Justiție*
Kurt Vonnegut, *Sirenele de pe Titan*
Douglas Carlton Abrams, *Jurnalul pierdut al lui Don Juan*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Viața mea cu Mozart*
Will Self, *Cum trăiesc morții*
Kelly Jones, *Al șaptelea licorn*
Peter Carey, *Furtul. O poveste de iubire*
Hubert Selby Jr., *Recviem pentru un vis*
Fumiko Enchi, *Măștile*
Jonathan Safran Foer, *Totul e iluminat*
Ismail Kadare, *Umbra*
Anaïs Nin, *Henry și June*
Rachel Cusk, *Arlington Park*
Jesús Díaz, *Cele patru fugi ale lui Manuel*
John Fante, *O să vină și primăvara, Bandini*
Douglas Coupland, *Toate familiile sunt psihotice*
Mitch Albom, *Încă o zi*
Diane Setterfield, *A treisprezecea poveste*

Nikos Kazantzakis, *Hristos răstignit din nou*
Milorad Pavić, *Mantia de stele*
Sarah Dunant, *Transgresiuni*
Joey Goebel, *Anomalii*
Andreï Makine, *Fiica unui Erou al Uniunii Sovietice*
Ellis Avery, *Foc în pavilionul de ceai*
Ludmila Ulițkaia, *Al dumneavoastră sincer, Șurik*
Yasunari Kawabata, *Dansatoarea din Izu*
Didier van Cauwelaert, *Evanghelia după Jimmy*
Gregor von Rezzori, *Memoriile unui antisemit*
Alessandro Perissinotto, *Celei care mă judecă*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Copilul lui Noe*
James Frey, *Prietenul meu Leonard*
Douglas Coupland, *Generația X*
Pablo De Santis, *Caligraful lui Voltaire*
John Updike, *Fugi, Rabbit*
J.M. Coetzee, *Maestrul din Petersburg*
David Mitchell, *Atlasul norilor*
Sawako Ariyoshi, *Soția doctorului*
Laura Restrepo, *Dulce companie*
Leo Perutz, *Iuda lui Leonardo*
Kurt Vonnegut, *Bun venit printre maimuțe*
Carol Shields, *Jurnal în piatră*
Taichi Yamada, *În căutarea unei voci din depărtare*
Martin Suter, *Diavolul din Milano*
Amos Oz, *Poveste despre dragoste și întuneric*
Michael Chabon, *Băieți teribili*
Rick Moody, *Furtuna de gheață*
Gary Shteyngart, *Absurdistan*
Tash Aw, *Fabrica de mătase*
Richard Ford, *Cronicarul sportiv*
Gonçalo M. Tavares, *Ierusalim*
Joseph Roth, *Spovedania unui ucigaș. Legenda sfântului bețiv*
Eduardo Mendoza, *Mauricio sau alegerile locale*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Secta Egoiștilor*
Alessandro Piperno, *Cu cele mai rele intenții*
Arnon Grunberg, *Nesuferitele zile de luni*
Jeanette Winterson, *Portocalele nu sunt singurele fructe*
Cinghiz Aitmatov, *Stigmatul Casandrei*

Sawako Ariyoshi, *Dansatoarea de Kabuki*
Naghib Mahfuz, *O mie şi una de nopţi şi zile*
John Updike, *Întoarcerea lui Rabbit*
Mo Yan, *Sorgul roşu*
Arthur Japin, *În ochii Luciei*
Guillermo Martínez, *Moartea lentă a Lucianei B.*
Kurt Vonnegut, *Cutremur de timp*
Fumiko Enchi, *Ani de aşteptare*
Ismail Kadare, *Amurgul zeilor stepei*
J.M. Coetzee, *Viaţa şi vremurile lui Michael K*
John Cowper Powys, *Cercul nebunilor*
Subcomandante Marcos, Paco Ignacio Taibo II, *Morţii incomozi*
Sara Gruen, *Apă pentru elefanţi*
Niccolò Ammaniti, *Cum vrea Dumnezeu*
Zeruya Shalev, *Viaţa amoroasă*
Madeleine Thien, *Certitudine*
Lesley Downer, *Ultima concubină*
Irvin D. Yalom, *Minciuni pe canapea*
António Lobo Antunes, *Ordinea naturală a lucrurilor*
Jay Parini, *Ultima gară*
Yasunari Kawabata, *Vechiul oraş imperial*
Jeanette Winterson, *Sexul cireşilor*
Daniel Kehlmann, *Eu şi Kaminski*
Richard Ford, *Ziua Independenţei*
Douglas Coupland, *Miss Wyoming*
Pablo Tusset, *În numele porcului*
Kate Morton, *Casa de la Riverton*
Teru Miyamoto, *Brocart de toamnă*
Amos Oz, *Rime despre viaţă şi moarte*
Yukio Mishima, *Zăpada de primăvară*
Steve Sem-Sandberg, *Ravensbrück*
Janice Y. K. Lee, *Profesoara de pian*
Cormac McCarthy, *Drumul*
Kurt Vonnegut, *Puşcăriaşul*
J.M. Coetzee, *Jurnalul unui an prost*
Jennifer Johnston, *Bărbatul de la gară*
Herta Müller, *Încă de pe atunci vulpea era vânătorul*
Hong Ying, *K. Arta iubirii*
Jennifer Cody Epstein, *Pictoriţa din Shanghai*

Ismail Kadare, *Mesagerii ploii*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Evanghelia după Pilat*
Chang-rae Lee, *Zbor peste Long Island*
Yukio Mishima, *Tumultul valurilor*
Daína Chaviano, *Insula iubirilor nesfârşite*
Amos Oz, *Să nu pronunţi: noapte*
Peter Carey, *Viaţa mea clandestină*
Karel G. van Loon, *Fructul pasiunii*
John Updike, *Rabbit e bogat*
Joshua Ferris, *Şi atunci ne-au terminat*
Hanif Kureishi, *Am ceva să-ţi spun*
Hubert Selby Jr., *Ultima ieşire spre Brooklyn*
Alonso Cueto, *Ora albastră*
Arto Paasilinna, *Anul iepurelui*
J.M. Coetzee, *Epoca de fier*
Yukio Mishima, *Confesiunile unei măşti*
Yukio Mishima, *Cai în galop*
J.M. Coetzee, *Dezonoare*
Douglas Coupland, *Tânără în comă*
Jasper Fforde, *Cazul Jane Eyre*
Julia Franck, *Femeia din amiază*
António Lobo Antunes, *Arhipelagul insomniei*
Nikos Kazantzakis, *Ultima ispită a lui Hristos*
Ismail Kadare, *Accidentul*
Stefan Merrill Block, *Povestea uitării*
Anuradha Roy, *Un atlas al dorinţelor zadarnice*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Cea mai frumoasă carte din lume*
Kate Morton, *Grădina uitată*
James Meek, *Începem coborârea*
Matilde Asensi, *Totul sub Cer*
Nicole Krauss, *Un bărbat intră în cameră*
John Updike, *Rabbit se odihneşte*
Giuseppe Tomasi di Lampedusa, *Ghepardul*
Tariq Ali, *Cartea lui Saladin*
Naghib Mahfuz, *Rhadopis din Nubia*
J.M. Coetzee, *Copilărie*
Yukio Mishima, *Templul Zorilor*

De trei ori nominalizat la Premiul Nobel pentru Literatură, prozatorul, poetul și dramaturgul Yukio Mishima este unul dintre scriitorii japonezi emblematici ai secolului trecut. Kimitake Hiraoka, pe numele său adevărat, s-a născut în 1925 la Tokyo într-o familie de samurai și începe să scrie încă de la vârsta de doisprezece ani. La șaisprezece debutează în prestigioasa revistă literară *Bungei-Bunka*. Pentru a-și ascunde identitatea față de tatăl său, adept al unei educații stricte, în conformitate cu cerințele tradiției, adoptă pseudonimul Yukio Mishima. În 1943 se înscrie la Facultatea de Drept a Universității Imperiale din Tokyo. Cinci ani mai târziu îi apare primul roman, *Confesiunile unei măști* (Humanitas, 2003), care îl propulsează în rândul celor mai cunoscuți scriitori ai noii generații. Mishima începe astfel o carieră literară fulminantă, publicând în ritm constant romane, printre care se numără: *Setea de iubire* (1950), *Tumultul valurilor* (1954), *Templul de aur* (1956; Humanitas, 2000), *După banchet* (1960; Humanitas, 2004), *Soare și oțel* (1970; Humanitas, 2008). *Zăpada de primăvară* (1968; Humanitas Fiction, 2009), primul volum al tetralogiei *Marea fertilității*, este urmat de romanele *Cai în galop* (1969), ***Templul Zorilor*** (1970) și *Îngerul decăzut* (1970). Autor prodigios, a scris numeroase povestiri și treizeci și trei de piese de teatru. Întreaga viață a lui Mishima a fost marcată de preocuparea obsesivă pentru codul onoarei samurailor (vezi eseul său *Calea samuraiului*, apărut în 1967; Humanitas, 2007). Aceasta îl va împinge în 25 noiembrie 1970, ziua în care încheie ultimul volum al tetralogiei *Marea fertilității*, la gestul sinuciderii rituale prin *seppuku*.

TORONT
PUBL
LIBRAR
37131 149 501 629

Considerată de către Yasunari Kawabata o capodoperă, tetralogia *Marea fertilității* a fost scrisă între 1965 și 1970. Terminat în anul fatidic 1970, *Templul Zorilor* este al treilea roman din tetralogie, după *Zăpada de primăvară* și *Cai în galop*. Ultimul, *Îngerul decăzut*, a fost încheiat de Yukio Mishima în dimineața zilei de 25 noiembrie 1970, cu câteva ore înainte de sinuciderea sa rituală.

În viața lui Honda, devenit un renumit avocat, se contopesc sacrul și profanul, spiritualul și erotismul. Dorința de a găsi calea către iluminare și obsesia mistuitoare pentru tânăra Ying Chan, nevoia de a afla dacă ea este, după Isao, cu adevărat o nouă reincarnare a lui Kiyoaki îl împing pe bărbatul respectabil, intrat în posesia unei averi fabuloase, să regizeze scenarii cu final imprevizibil.

„Adevărata frumusețe atrage, subjugă, pustiește și, în cele din urmă, distruge."

Yukio Mishima

„Din nou, Mishima își dezvăluie toate acele calități care i-au făcut renumele de mare romancier. Copleșitoarea expresivitate este aici, umorul, senzualitatea, fuziunea pasiunii cu imaginația... Valoarea lui Mishima transcende barierele culturale."

Sunday Telegraph

„Tetralogia *Marea fertilității* este cea mai complexă imagine a Japoniei secolului XX."

Paul Edward Theroux

„Noțiunea de reincarnare devine piatra de încercare pentru cititorul obișnuit, dar și virtutea acaparatoare a tetralogiei. [...] Dincolo de valoarea psihologică sau metafizică, aceasta îi permite lui Mishima să înfățișeze Japonia perioadei 1912-1970 dintr-o perspectivă cu totul nouă."

Marguerite Yourcenar

ISBN 978-973-689-420-6